

SÖLUMIÐSTÖÐ
HRAÐFRYSTIHÚSANNA
Í 50 ÁR

FRYSTIHÚSIN

SÖLUMIÐSTÖÐ HRAÐFRYSTIHÚSANNA
Í 50 ÁR

SÖLUMIÐSTÖÐ HRAÐFRYSTIHÚSANNA Í 50 ÁR

I
FRYSTIHÚSIN

eftir
HJALTA EINARSSON

1996

Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna
í 50 ár
I. bindi
Frystihúsin

Höfundur: Hjalti Einarsson
Útgefandi: Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna

1. útgáfa Reykjavík 1996
© SH

Bókin er sett úr Berling lettri
og prentuð á 135 g mattan Mediaprint myndapappír
Útlit, myndvinnsla, umbrot,
prentun og bókband: Prentsmiðjan Oddi hf.

Prófarkalestur:
Gísli Jónsson
Málvísindastofnun Háskóla Íslands

Bók þessa má ekki afrita með neinum hætti,
svo sem ljósmyndun, prentun eða hljóðritun,
án leyfis útgefanda.

ISBN 9979-9243-0-6
ISBN 9979-9243-1-4 (I. bindi)

EFNISYFIRLIT

I Formáli

II Inngangur

Stofnendur SH	9
Framleiðendur á fyrsta söluári	10

III Vestmannaeyjar og Suðurland

Vestmannaeyjar	12
Stokkseyri	24
Eyrarbakki	26
Þorlákshöfn	28
Selfoss	28

IV Suðurnes

Grindavík	30
Hafnir	35
Sandgerði	37
Garður	43
Keflavík	47
Njarðvík	53
Vogar	56

V Höfuðborgarsvæðið

Hafnarfjörður	58
Kópavogur	65
Reykjavík	68

VI Vesturland

Akranes	84
Rif og Hellissandur	91
Ólafsvík	93
Grundarfjörður	94
Stykkishólmur	96
Aðrir	98

VII Vestfirðir

Flatey á Breiðafirði	100
Brjánslækur	100
Patreksfjörður	101
Tálknafjörður	106
Bildudalur	108
Þingeyri	110
Flateyri	111
Suðureyri	115
Bolungarvík	118
Ísafjörður	121
Súðavík	132
Drangsnæs	134

VIII Norðurland

Hvammstangi	136
Skagaströnd	136
Sauðárkrókur	139
Siglufjörður	142
Ólafsfjörður	150
Dalvík	154
Akureyri	155
Grenivík	160
Grímsey	161
Kópasker	161
Raufarhöfn	162

IX Austfirðir

Seyðisfjörður	166
Norðfjörður	170
Eskifjörður	174
Reyðarfjörður	175
Fáskrúðsfjörður	176
Hornafjörður	176

Formáli

HINN 25. FEBRÚAR 1992 voru fimmtíu ár liðin frá stofnun Sölumiðstöðvar hraðfrystihúsanna (SH). Í tilefni afmælisins samþykkti stjórn SH að láta skrifa sögu samtakanna og skipaði til þess sérstaka ritnefnd, þáverandi framkvæmdaråd, þá Jón Ingvarsson, Ólaf B. Ólafsson og Friðrik Pálsson og auk þeirra Guðmund H. Garðarsson og Jón Pál Halldórsson. Nefndin réð Ólaf Hannibalsson til að skrifa sögu félagsins.

Árið 1953 kom út afmælisritið *Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna tíu ára*, sem Richard Björgvinsson, viðskiptafræðingur, tók saman. Í þeirri bók segir meðal annars frá tildrögum að stofnun SH og frá stofnfundinum. Þar er einnig annáll SH frá 1942 fram til 1951 og skrá yfir hraðfrystihús innan Sölumiðstöðvar hraðfrystihúsanna á afmælisárinu 1952, ásamt upplýsingum um afköst, geymslurými, frystivélar, frystitæki og fleira. Þá eru þar einnig ljósmyndir af hraðfrystihúsunum.

Áðurgreind ritnefnd ákvað að láta safna á ný upplýsingum um frystihúsinn til birtingar í afmælisbókinni. Í fyrstu var ætlunin að fjalla aðeins um þau hús sem voru í Sölumiðstöðinni kringum afmælisárið, og var undirritaður fenginn til þess að annast þann hluta verksins. Síðar varð að ráði að ég safnaði einnig upplýsingum um önnur hraðfrystihús sem einhvern tíma á æviskeiði sínu hefðu falið Sölumiðstöðinni sölu afurða sinna og er árangurinn að finna á síðum þessarar bókar.

Bók sú, sem nú kemur fram í dagsljósið, er því upphafið að riti um 50 ára starfsemi Sölumiðstöðvar hraðfrystihúsanna og fjallar um frystihúsin í SH, aðdraganda að stofnun þeirra, stofnendur, stjórnir á afmælisárinu, framkvæmdastjóra, verkstjóra, veltu, tengsl við útgerð o.s. frv. Eingöngu er getið um framleiðendur frystra afurða, en verkendur eldisfisks og annarra afurða eru að jafnaði ekki taldir, enda þótt SH hafi í ýmsum tilvikum verið útflytjandinn.

Samskipti forráðamanna húsanna við SH hafa ætíð verið mikil. Hér er því getið margra, karla og kvenna, sem gegnt hafa lykilstörfum í frystihúsunum og hafa haft nánin samskipti við SH. Starfsmanna frystihúsanna, sem gegndu helstu trúnaðarstörfum á afmælisárinu 1992, er sérstaklega getið, en einnig hefur verið leitast við að geta forystumanna viðkomandi frystihúsa og tengsl frumkvöðlanna við SH. Verkstjóra er víða getið, sérstaklega þeirra sem voru yfirverkstjórar í frystihúsunum á afmælisárinu en einnig þeirra sem lengi unnu í húsunum, enda hafa samskipti verkstjóra við SH alla tíð verið mikil. Annarra starfsmanna frystihúsanna er víða getið og þá sérstaklega þeirra sem áttu langan starfsaldur. Nafnalistinn er þó engan veginn tæmandi.

Yfirleitt er þess getið í tengslum við frásögn um einstök hús ef forráðamenn þeirra hafa setið í stjórn SH eða félaga sem tengjast SH. Sú upptalning er þó vart tæmandi og eru hlutaðeigendur bednir velvirðingar.

Getið er um aðild frystihúsanna að helstu samtökum í sjávarútvegi og upplýsingar eru um eignarhlutfall þeirra félagsmanna sem áttu 0,1% eða meira í Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna í ársbyrjun 1992.

Sagt er frá helstu framkvæmdum og þær tímasettar ef tölur eru á. Stutta lýsingu á húsakynnum er að finna í frásögn af þeim húsum sem voru í SH kringum afmælisárið 1992 og eru upplýsingarnar að hluta fengnar úr gögnum SH og að hluta

Hjalti Einarsson.

beint frá frystihúsunum. Höfundur naut góðrar aðstoðar Guðmundar Jónmundssonar, tæknifræðings, við öflun þessara upplýsinga. Gögn um frystihúsin frá fyrri tíð, eru meðal annars úttekt sem verkfræðistofan Hönnun gerði, vegna átaks sem tengdist Tillögunefnd um hollustuhætti í fiskiðnaði, á árunum eftir 1970.

Upplýsingar um frystibúnað og frystiafköst eru að mestu fengnar úr safni SH og beint frá þeim Baldri Sveinssyni, verkfræðingi, og Guðmundi Ásgeirssyni, tæknifræðingi. Um eldri hús var m.a. notast við úttekt sem gerð var árið 1967, á vegum Skipulagsnefndar hraðfrystihúsanna og unnin af Baldri Sveinssyni, Hjalta Einarsyni, Björgvini Ólafssyni og fleirum, svo og önnur gögn í förum tæknimanna SH og heimildarmanna. Í frásögnum um frystihús sem voru í Sölumiðstöðinni á afmælisárinu 1992 er getið um stærð og afköst frystivéla, svo og stærð og fjölda hraðfrystitækja, en yfirleitt ekki um framleiðendur tækjanna. Fiskvinnslubúnaður og vinnsluvélar eru yfirleitt ekki taldar upp og kann það að orka tvímælis því vissulega er það áhugavert efni. Vinnslubúnaður breytist hins vegar ört og er því vandkvæðum bundið að afla nægilegra upplýsinga.

Sérstakar þakkir eru færðar þeim fjölmörgu mönnum um land allt sem lánað hafa myndir og gögn til bókarinnar. Ljósmyndir eru margar í bókinni og hafa myndir af frystihúsunum utanhúss og myndir af forráðamönnum húsanna haft forgang. Páll J. Þórðarson, fyrrverandi verkstjóri á lager SH, hefur verið afar hjálplegur við að hafa upp á ljósmyndum.

Helstu heimildarmanna er getið í tengslum við frásagnir af einstökum húsum. Án þeirra hefði bókin ekki orðið að veruleika, því ekki er um auðugan garð að gresja með ritaðar heimildir, en þar eð líklegt má telja að bókin verði notuð sem uppflettirit er mikilvægt að upplýsingarnar séu réttar. Heimildarmenn hafa því fengið handrit í hendur og verið beðnir um leiðréttingar. Villur munu þó vafalaust finnast og verður þá að biðjast velvirðingar. Hugsanlegt er að leiðrétta megi síðar.

Óhjákvæmilegt er, í riti sem þessu, að nokkurs ósamræmis gæti í lengd frásagna af einstökum húsum. Enda þótt reynt hafi verið að samræma frásagnir eru þær misítarlegar og liggja til þess margvíslegar ástæður, t. d. er saga húsanna mislöng, upplýsingar misgóðar, áhugi heimildarmanna breytilegur, vera húsanna í SH mislöng o.s.frv. Í einstaka tilvikum hefur gengið erfiðlega að hafa upp á heimildarmönnum eða skriflegum heimildum og ber bókin keim af því.

Ólafi Hannibalssyni eru hér með færðar þakkir fyrir samstarfið. Jón Hjaltason, sagnfræðingur, hefur veitt ómetanlega aðstoð við lokafrágang bókarinnar og er það hér með þakkað. Þá ber einnig að þakka starfsmönnum Prentsmiðjunnar Odda fyrir samstarfið og umburðarlyndi við nýgræðing í bókargerð.

Stjórnarformaður Sölumiðstöðvarinnar, Jón Ingvarsson, og margir stjórnarmanna hafa verið áhugasamir um verk það sem hér birtist nú. Þá hefur Friðrik Pálsson, forstjóri SH, framkvæmdastjórar og ýmsir aðrir starfsmenn SH, fyrrverandi og núverandi, sýnt verki þessu góðan stuðning og áhuga.

*Hjalti Einarsson
í mars 1996*

Inngangur

Stofnendur SH

Á stofnfundi Sölumiðstöðvar hraðfrystihúsanna hinn 25. febrúar 1942 gengu 15 hraðfrystihús í samtökin og skömmu síðar 8 hús til viðbótar. Þetta eru stofnendur SH, samtals 23 hraðfrystihús.

Frystihús

Þeir sem undirrituðu stofnsamning á stofnfundi

Ó. Jóhannesson, Patreksfirði
Sildarbræðslan hf., Seyðisfirði
Hraðfrystihús Grundarfjarðar hf., Grundarfirði
Eggert Jónsson, Innri-Njarðvík
Hraðfrystistöð Vestmannaeyja
Íshúsfélag Ísfirðinga hf., Ísafirði
Hraðfrystihús Suðurfjarðahrepps, Bildudal
Íshús Hafnarfjarðar, Hafnarfirði
Frystifélag Sauðárkróks hf., Sauðárkróki
Hraðfrystihús Flateyrar hf., Flateyri
Keflavík hf., Keflavík
Hraðfrystihúsið Jökull hf., Keflavík
Hraðfrystihúsið hf., Siglufirði
Hraðfrystistöðin í Reykjavík, Reykjavík
Hrímnir hf., Siglufirði

Þeir sem undirrituðu stofnsamning eftir stofnfund

Íshúsfélag Stokkseyrar hf., Stokkseyri
Íshúsfélag Bolungarvíkur hf., Bolungarvík
Dofri hf., Þingeyri
Hraðfrystihús Akraness hf., Akranesi
Miðnes hf., Sandgerði
Hraðfrystihús Ólafsfjarðar hf., Ólafsfirði
Sænsk-íslenska frystihúsið hf., Reykjavík

Hraðfrystihús Steingrímsfjarðar hf., Drangsnesi

Undirskrift

Garðar Jóhannesson
Jóhann Fr. Guðmundsson
Oddur Kristjánsson
Eggert Jónsson
Einar Sigurðsson
Jón Auðunn Jónsson
Kristján Árnason
Ingólfur Flygenring
Eggert Jónsson
Jón Jónsson
Huxley Ólafsson
Þorgrímur Eyjólfsson
Ólafur Þórðarson
Sigurjón Pétursson
Friðrik Guðjónsson

Karl Fr. Magnússon
Einar Guðfinnsson
Anton Proppé
Sigurður Hallbjarnarson
Ólafur Jónsson
Magnús Gamalielsson
Björn G. Björnsson,
Stefán Jóh. Stefánsson
Kristján Einarsson

Samkomulag varð milli Sölumiðstöðvarinnar og Fiskimálanefndar um að nefndin annaðist sölu og útflutning á framleiðslu frystihúsanna til ársloka 1942, en í ársbyrjun 1943 tók Sölumiðstöðin við.

Hraðfrystihús á fyrsta söluári

Sölumiðstöðvar hraðfrystihúsanna 1943

Nöfnin eru eins og þau birtust í ársskýrslu SH

Vestmannaeyjar

Hraðfrystistöð Vestmannaeyja.
Fiskur og ís hf.
Ísfélag Vestmannaeyja.

Stokkseyri

Íshúsfélag Stokkseyrar.

Eyrarbakki

Hraðfrystistöð Eyrarbakka.

Grindavík

Hraðfrystihús Grindavíkur.

Hafnir

Hafnir hf.

Sandgerði

Miðnes hf.
Garður hf.

Garður

Hraðfrystihús Gerðabátanna.

Keflavík

Keflavík hf.
Jökull hf.
Hraðfrystistöð Keflavíkur.
Hraðfrystihús Keflavíkur.

Njarðvík

Eggert Jónsson.
Karvel Ögmundsson.

Vogar

Vogar hf.

Hafnarfjörður

Ingólfur Flygenring (Íshús
Hafnarfjarðar við stofnun SH).
Frost hf.

Reykjavík

Sænsk-íslenska frystihúsið.
Laxinn hf.
Ingvar Vilhjálmsson.
Hraðfrystistöð Reykjavíkur.

Akranes

Sigurður Hallbjarnarson (Hraðfrysti-
hús Akraness hf. við stofnun SH).
Haraldur Böðvarsson & Co.

Hellissandur

Hraðfrystihús Hellissands hf.

Ólafsvík

Hraðfrystihús Ólafsvíkur hf.

Grundarfjörður

Hraðfrystihús Grundarfjarðar hf.

Stykkishólmur

Sigurður Ágústsson.

Patreksfjörður

Kaldbakur hf. (Ó. Jóhannesson við
stofnun SH).

Bildudalur

Hraðfrystihúsið á Bildudal
(Hraðfrystihús Suðurfjarðahrepps við
stofnun SH).

Þingeyri

Hraðfrystihús Dýrfirðinga
(Dofri hf. við stofnun SH).

Flateyri

Ísfell hf. (Hraðfrystihús Flateyrar hf.
við stofnun SH).
Snæfell hf.

Suðureyri

Íshúsfélag Súgfirðinga.

Bolungarvík

Íshúsfélag Bolungarvíkur.

Hnífsdalur

Hraðfrystihúsið í Hnífsdal hf.

Ísafjörður

Íshúsfélag Ísfirðinga.
Norðurtanginn hf.

Súðavík

Frosti hf.

Drangsnæs

Fjölnir hf. (Hraðfrystihús Steingríms-
fjarðar hf. við stofnun SH).

Skagaströnd

Hólanes hf.

Sauðárkrókur

Frystifélag Sauðárkróks hf.

Siglufjörður

Hraðfrystihúsið hf.
Hrímnir hf.
Hraðfrystihúsið Ísafold.

Ólafsfjörður

Hraðfrystihús Ólafsfjarðar.

Seyðisfjörður

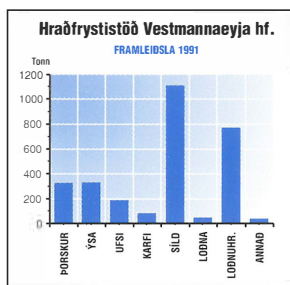
Sildarbræðslan hf.

Neskaupstaður

Íshúsfélag Norðfirðinga.

VESTMANNAEYJAR OG SUÐURLAND

Hraðfrystistöð
Vestmannaeyja.

1 Hraðfrystistöð Vestmannaeyja hf., Vestmannaeyjum

HRAÐFRYSTISTÖÐ VESTMANNAEYJA var stofnuð árið 1939 af Einari Sigurðssyni, útgerðar- og kaupmanni í Vestmannaeyjum, en hann hafði stundað þar verslun frá árinu 1924.

Einar var einn þeirra sem höfðu forystu um stofnun Sölumidstöðvar hraðfrystihúsanna og gerðist Hraðfrystistöðin félagsaðili á stofnfundi 25. febr. 1942.

Einar Sigurðsson hafði hafið frystingu í litlu húsi við Hilmisgötu í Vestmannaeyjum, en lét fljótlega reisa stóra alhliða fiskvinnslustöð við austurhöfnina.

Fyrirtækinu var breytt í hlutafélag árið 1969 og voru eigendur þá Einar Sigurðsson og fjölskylda hans og í árslok 1990 var Hraðfrystistöðin hf. í eigu afkomenda Einars. Þá var stjórnin þannig skipuð að formaður var Guðbjörg Matthíasdóttir og aðrir stjórnarmenn Sigurður Einarsson og Auður Einarssdóttir.

Helstu starfsmenn 1991 voru m.a. Sigurður Einarsson, forstjóri, Hörður Óskarsson, fjármálastjóri, Þráinn Einarsson, skrifstofustjóri, Jón Svansson, yfirverkstjóri, Óskar Óskarsson, verkstjóri, Einar Bjarnason, verkstjóri, og Jóhann Jóhannsson, verkstjóri. Ósk Snorraddóttir, sem verið hafði gjaldkeri fyrirtækisins í meira en 50 ár, lét af störfum árið 1991.

Velta ársins 1991 var 1.258 milljónir króna og skiptist þannig að fiskverkun var með 43,8%, útgerð 36,9%, loðnuverksmiðja 11% og netagerð 7,7%. Veltan 1990 var 1.435 millj. króna og voru frystar afurðir 29% af henni.

Frystihúsið fór undir hraun í eldgosinu 1973. Það var þrjár hæðir, auk rishæðar. Grunnflötur þess var um 1700 fermetrar. Á 3. hæð var flökun, pökkun og frysting, á 2. hæð fiskmóttaka og aðgerð og á neðstu hæð saltfiskverkun, síldarsöltun og vélarhús. Á rishæðinni voru skrifstofur, geymslur, ísvél o.fl. Frystigeymslur voru á þremur hæðum, hver klefnn upp af öðrum.

Einar Sigurðsson, stofnandi Hraðfrystistöðvarinnar og einn helsti hvatamaður að stofnun SH, með sonum sínum tveimur, Sigurði, núverandi framkvæmdastjóra Hraðfrystistöðvarinnar, til hægri, og Ágústi, er um tíma var forstjóri Hraðfrystistöðvarinnar í Reykjavík og síðar prófessor.

Á lóð gamla hússins við austurhluta hafnarinnar voru mörg minni hús sem eyðilögðust í gosinu en eftir stóðu þrjú, fiskimjölsverksmiðjan og mjölskemman, ásamt fyrsta verkunarhúsi Einars, sem gengur undir nafninu Eilífðin.

Fljótlega eftir gos var hafist handa við að byggja upp nýja vinnslustöð við Strandveg, við Friðarhöfn vestarlega í bænum, og var öll bolfiskvinnsla flutt þangað. Árið 1978 var aftur farið að frysta loðnu, loðnuhrogn og síld, og 1984 var vinnslusalur innréttaður fyrir bolfiskafurðir. Frá þeim tíma rak Hraðfrystistöðin aftur hefðbundið frystihús.

Árið 1992 var Stöðin við Strandveg um 3500 fermetrar að grunnfleti og að hluta til á tveimur hæðum, sú neðri um 1630 fermetrar. Á þeirri hæð var fiskmóttaka og 1050 fermetra kæld hráefnisgeymsla. Á efri hæðinni voru rúml. 1100 fermetra vinnslusalir, þar með taldir sérvinnsalusalir fyrir síld, loðnuafurðir, humar o.fl. Frystitækjasalur var 350 fermetrar. Sérstakur salur, 430 fermetrar, var notaður fyrir hreinsun loðnuhrogna á vertíð og þess á milli annað sem til féll. Ágæt starfsmannaaðstaða var á efri hæð.

Frystihúsið er búið hefðbundnum frystivélum og tækjum. Í vélasal voru, árið 1992, m.a. 5 ammóníak-þjöppur sem afkasta um 550 þús. kkal. á klst., m.v. $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Plötufrystitæki voru 8 og var samanlögð stærð frystiplatnanna 204 fermetrar.

Á árinu 1992 voru í húsinu frystigeymslur frá 1980 og 1987, samtals 3320 rúm-metrar.

Eigin skip félagsins 1991 voru fiskibátarnir Álsey VE, Bjarnarey VE, Heimaey VE, Guðmundur VE, Gígja VE, Suðurey VE og Stefni VE. Ársverk á sjó voru um 70. Velta útgerðar 1991 var 637 millj. kr.

Sölumiðstöðin seldi frystar afurðir fyrir *Guðmund VE* árið 1989 og hafði skipið númerið 701 hjá SH.

Hraðfrystistöðin er aðili að LÍÚ, SÍF, Félagi síldarsaltenda, SF og Félagi íslenskra fiskimjölsframleiðenda, auk SH. Í ársbyrjun 1991 var eignarhlutfall félagsins í Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna 1,1%.

Helstu framleiðsluafurðir frystihússins á árinu 1991 voru síld, loðnuhrogn, ýsa, þorskur og ufsi.

Einar Sigurðsson var kosinn í fyrstu stjórn SH 1942 eins og áður er getið, og var þá varaformaður. Hann var kosinn stjórnarformaður 1945 og 1946. Síðar var hann í stjórn með nokkrum hléum þar til hann lést 1977, þar af varaformaður í mörg ár. Einar var stjórnarformaður Jökla hf. frá stofnun 1945 til ársins 1976 og einnig í stjórn Tryggingamiðstöðvarinnar hf. Ólafur Gunnarsson, verkfræðingur, sem um árabil var framkvæmdastjóri Hraðfrystistöðvarinnar var í varastjórn SH 1962 til 1967.

Sigurður Einarsson hefur verið í stjórn Coldwater frá 1992 og Sölumiðstöðvarinnar frá 1993. Hann hefur einnig verið í stjórn Tryggingamiðstöðvarinnar hf.

Hraðfrystistöðin hf. sameinaðist Ísfélagi Vestmannaeyja hf. þann 1. janúar 1992. Hið sameinaða félag ber heiti Ísfélagsins og hefur númerið 1 hjá SH.

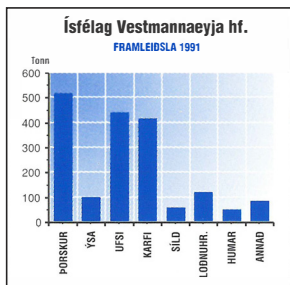
HEIMILDIR: 1. Skýrsla frá H-01. 2. Upplýsingar frá Sig. Einarssyni. 3. Upplýsingar frá Magnúsi Bjarnasyni. 4. Athugun og mat á endurb. frystih. Hönnun 1971. 5. Frystihúsakönnun 1967. 6. Önnur gögn SH.

Sigurður Einarsson.

Myndin sýnir gamla frystihúsið er fór undir hraun 1973.

Ísfélag Vestmannaeyja er elst þeirra fyrirtækja er eiga aðild að SH og elsta hlutafélag á Íslandi, stofnað árið 1901.

2 Ísfélag Vestmannaeyja hf., Vestmannaeyjum

ÍSFÉLAG VESTMANNAEYJA HF. var stofnað 1. desember 1901 og er elst þeirra fyrirtækja sem aðild eiga að SH. Það er elsta starfandi fiskvinnslufyrirtæki á Íslandi og elsta hlutafélag á landinu. Ísfélagið er einnig fyrsta vélfrystihúsið á landinu (1908), en allt fram yfir 1930 var algengast að frysta í blöndu af salti og ís.

Stofnendur Ísfélagsins voru 45 einstaklingar, en forystu höfðu Magnús Jónsson, sýslumaður, og Árni Filippusson, bókarí.

Tilgangur Ísfélags Vestmannaeyja hf., samkvæmt fyrstu grein laga þess frá 1901, var

„... að safna ís, geyma hann til varðveislu matvæla og beitu, versla með hann og það sem hann varðveitir, og styðja að viðgangi betri veiðiaðferðar við þær fisktegundir og beitutegundir, sem ábatasamast er að geyma í ís.“

Fyrsta stjórnin var þannig skipuð að formaður var Þorsteinn Jónsson, héraðslæknir, og aðrir stjórnarmenn voru Árni Filippusson og Gísli J. Johnsen, verslunarmaður.

Um fyrirkomulag íshússins var leitað ráða hjá Jóhannesi G. Nordal, sem komið hafði frá Vesturheimi haustið 1894, ásamt Ísaki Jónssyni, til þess að koma upp íshúsum og kenna Íslendingum að hagnýta sér íshústæknina. Jóhannes hafði reist fyrsta íshúsið á landinu, Ísfélagið við Faxaflóa, sem var stofnað í árslok 1894 og staðsett í Reykjavík. Það tók til starfa í janúar 1895, en í maí sama ár reis íshús Frostfélags Mjóafjarðar eystra, sem Ísak reisti fyrir Konráð Hjálmarsson.

Eigendur Ísfélagsins 1991 voru m.a.: Útgerðarfélagið Bergur-Huginn hf. og eigendur þess, Anna hf., Tunga hf., Kristinn Pálsson, Magnús Kristinsson, Bergur E. Guðjónsson, Björn Guðmundsson, Dóra H. Magnúsdóttir, Emil Andersen, Jóhannes Tómasson, Þóra Magnúsdóttir, Eyjólfur Martinsson, Rósa Martinsdóttir og Emilía Martinsdóttir.

Stjórnin var þannig skipuð 1991 að formaður var Magnús Kristinsson og meðstjórnendur Kristinn Pálsson, Eyjólfur Martinsson, Ágúst Bergsson og Þórarinn Sigurðsson.

Framkvæmdastjóri 1991 var Eyjólfur Martinsson og meðal annarra starfsmanna voru Tómas Jóhannesson, skrifstofustjóri, Helgi Einarsson, verkstjóri, Helga Magnúsdóttir, verkstjóri, Guðstaf Sigurjónsson, verkstjóri, Tryggvi Sigurðsson, vélstjóri, og Matthías Bogason, vélvirki. Tryggvi hafði þá unnið hjá Ísfélaginu í 45 ár og Matthías Bogason í 30 ár eins og nokkrir aðrir.

Eyjólfur Martinsson.

Jóhannes Brynjólfsson, sem tók við stjórn fyrirtækisins á árinu 1933, var framkvæmdastjóri þar til í árslok 1956 er Einar Sigurjónsson tók við og gegndi starfinu í 30 ár eða þar til 1987. Þá tók Eyjólfur Martinsson við, en hann hafði verið skrifstofustjóri frá 1961.

Á stjórnarfundum í félaginu 17. desember 1907 var ákveðið að kaupa frystivél og hafði Gísli J. Johnsen, sem þá var stjórnarformaður, veg og vanda af kaupunum. Frystivélin var keypt hjá Sabroe í Danmörku veturinn 1908 og tekin í notkun sama ár. Þar með varð Ísfélagið *fyrsta vélfrystihúsið* á landinu, en mörg ár liðu þar til næsta frystivél kom til landsins. Talið er að næsta vél hafi verið sett upp hjá Jóhanni M. Kristjánssyni að Skálum á Langanesi á árunum 1925 til 1927 (sjá Bygðasögu N-Þingeyinga).

Árið 1937 var farið að huga að því að koma upp hraðfrystihúsi og kaupa frystitæki. Hraðfrystihúsið reis svo á næstu árum og gekk í SH haustið 1942, með stjórnarsamþykkt Ísfélagsins 10. nóvember það ár.

Þegar eldgosíð í Heimaey stöðvaði alla framleiðslu frystihúsanna í Eyjum 1973 keypti Ísfélagið frystihús Júpiter og Mars hf. á Kirkjusandi í Reykjavík af Tryggva Ófeiggssyni, en seldi það aftur þegar flutt var til Eyja eftir gos í árslok 1974. Einnig reisti félagið fiskverkunarhús í Þorlákshöfn á árinu 1973.

Velta vinnslu 1991 var kr. 457 millj., þar af voru frýstar afurðir 82%, saltfiskur 16%, og annað 2%. Velta útgerðar var 150 milljónir króna.

Skip í eigu Ísfélagsins og systurfélaga voru frystitogarinn *Vestmannaey* VE (sjá Bergur-Huginn hf.), ísfisktogarinn Bergey VE, og fiskibátarnir Halkion VE, Gideon VE og Smáey VE. Ársverk á sjó árið 1991 voru á bilinu 70 til 80.

Húsakostur hefur lengst af verið góður, enda húsið endurnýjað og stækkað oft á þeim rúmlega 90 árum sem það hefur starfað og viðhald eigna verið gott. Grunnflötur aðalhússins er tæpl. 2440 fermetrar. Það er á þremur hæðum, samtals rúml. 7300 fermetrar. Frystiklefar voru 3700 rúmmetrar árið 1991.

Frystihúsið var búið hefðbundnum frystivélum og tækjum. Í vélasal voru árið 1992 m.a. 6 ammoníak-þjöppur, með afköst um 715 þús. kkal. á klst. miðað við $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Fryst var í 18 plötufrystitækjum og var samanlögð stærð platananna 185 fermetrar.

Unnin ársverk í húsinu árið 1991 voru 100 til 110, þar af voru innan við tíu unnin af aðkomufólki.

Árið 1992 var Ísfélagið hf. í SÍF, Félagi sildarsaltenda og SF, auk SH. Í ársbyrjun 1992, eftir sameininguna við Hraðfrystistöðina, var eignarhlutfall Ísfélagsins hf. í Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna 7,7%. Félagið var þá annar stærsti eigandi SH.

Forráðamenn Ísfélagsins hafa löngum verið mjög virkir í félagsstarfi SH og systurfélaga. Einar Sigurjónsson var í stjórn SH 1962 til 1986 og Eyjólfur Martinsson í varastjórn 1985 til 1989, auk þess sem hann var félagslegur endurskoðandi í mörg ár. Hann var einnig lengi í stjórn Jökla hf. Þá var Magnús Kristinsson í stjórn og varastjórn SH 1989 til 1993.

Helstu afurðir hússins árið 1991 voru þorskur, ufsi og karfi, en í minna mæli loðnuhrogn, ýsa, sild o.fl.

Ísfélagið hf. og Hraðfrystistöð Vestmannaeyja hf. voru sameinuð þann 1. janúar 1992. Hið sameinaða félag ber heiti Ísfélagsins og hefur númerið 1 hjá SH.

HEIMILDIR: 1. Skýrsla frá H-02. 2. Hermann Einarsson, Saga Ísfélags Vestmannaeyja 1901 til 1991. 3. Haukur Sigurðsson, Upphaf íshúsa á Íslandi. Saga. Tímarit Sögufélags XXVIII 1990. 4. Viðtal við Magnús Kristinsson o. fl. 5. Gögn SH.

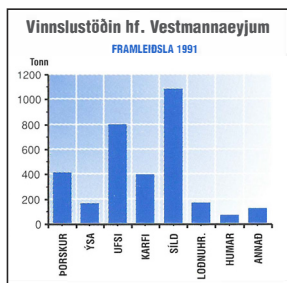
Einar Sigurjónsson var framkvæmdastjóri Ísfélagsins í 30 ár.

Björn Guðmundsson, stjórnarformaður félagsins í mörg ár.

Handflökun í Ísfélaginu. Lengst til hægri er Haraldur Hallgrímsson er vann hjá Ísfélaginu áratugum saman. Ljós.: Sigurgeir Jónasson.

Vinnslustöðin hf.
Ljósm.: Sigurgeir Jónasson.

30 Vinnslustöðin hf., Vestmannaeyjum

FÉLAGIÐ VINNSLU- OG SÖLUMIÐSTÖÐ FISKFRAMLEIÐENDA var stofnað í Vestmannaeyjum 30. desember 1946. Markmið félagsins, skv. 2. grein samþykta þess, var m.a. að

„ . . . vinna að aukinni vinnslu fisks, svo og sölu fiskafurða á svo fjölbreyttum og víðum grundvelli sem möguleikar gefa tilefni til á hverjum tíma, og að koma upp hraðfrystistöð með nýtizku vélaútbúnaði“.

Fyrirtækið var sameignarfélag sem m.a. annaðist söltun og síðar frystingu á afla félagsmanna.

Undirbúningsnefnd hafði verið kosin á fundi í Útvegsbændafélagi Vestmannaeyja 21. október 1946. Nefndina skipuðu Jóhann Sigfússon, Helgi Benediktsson, Ársæll Sveinsson, Guðlaugur Gíslason, Ólafur Kristjánsson, Sighvatur Bjarnason og Ragnar Stefánsson. Stofnendur félagsins urðu 106, eigendur rúmlega 30 fiskibáta í Vestmannaeyjum.

Á aðalfundi í desember 1959 var samþykkt að breyta félaginu úr samlagsfélagi í hlutafélag og fékk nýja félagið nafnið Vinnslustöðin hf.

Vinnslustöðin hóf frystingu árið 1949 þegar fyrirtækið keypti eignir Fisks og íss hf. af Magnúsi G. Guðbjartssyni og fjölskyldu og gekk í SH. Frysting hefur verið samfelld síðan.

Eigendur 1991 voru hátt í eitt hundrað talsins. Þeirra stærstir voru Bjarni Sighvatsson og Haraldur Gíslason. Stjórnarformaður var Bjarni Sighvatsson, en aðrir stjórnarmenn Haraldur Gíslason, G. Richard Sighvatsson, Leifur Ársælsson og Guðmundur Ingi Guðmundsson.

Fyrsti forstjóri Vinnslustöðvarinnar var Jóhann Sigfússon, en þegar hann lét af störfum 1958 tók Sighvatur Bjarnason eldri við og gegndi starfinu til ársins 1975. Báðir voru þeir úr hópi frumkvöðlanna eins og að ofan greinir. Stefán Runólfsson tók við framkvæmdastjórn á árinu 1974 og gegndi starfinu til 1988.

Meðal helstu starfsmanna 1991 voru m.a. Björn Úlfjótsson, framkvæmdastjóri fjármálasviðs, Viðar Eliasson, framkvæmdastjóri, Ingi Júlíusson, verkstjóri, Anna

Sighvatur Bjarnason, yngri,
núverandi forstjóri.

Frá vinstri; Haukur Guðmundsson, verkstjóri í áratugi, Bjarni Sighvatsson, sonur Sighvats eldri og verkstjóri, Stefán Runólfsson, er var framkvæmdastjóri Vinnslustöðvarinnar um langa hrið, og Erlendur Ólafsson, verkstjóri.
Ljós: Sigurg. Jónasson.

Sigurlásdóttir, verkstjóri, Þór Vilhjálmsson, verkstjóri, og Guðmundur Ásbjörnsson, verkstjóri í saltfiskstöð. Sigurður Auðunsson hafði verið vélstjóri Vinnslustöðvarinnar frá stofnun 1946.

Sighvatur Bjarnason, yngri, tók við starfi forstjóra á árinu 1992.

Vinnslustöðin var, eins og áður segir, stofnuð til þess fyrst og fremst að vinna afla þeirra báta sem voru í eigu hluthafanna, útgerðarmanna í Eyjum, en m.a. vegna mikilla afkasta var fljótlega farið að huga að auknum afla. Árið 1956 keypti Vinnslustöðin hið gamalgróna fyrirtæki Gunnar Ólafsson & Co hf. sem rak umfangsmikla verslun, útgerð, fiskverkun og skipaafgreiðslu. Fyrirtækið, sem var stofnað 1910, var rekið sjálfstætt. Það var m.a. hluthafi í útgerðarfélaginu Knerri hf. á móti Vinnslustöðinni.

Húsakynni eru stór og rekstur mjög umfangsmikill, enda Vinnslustöðin meðal stærstu fiskvinnslufyrirtækja á landinu.

Vinnslustöðvarhúsið er þrílyft. Fyrsta hæðin er 5900 fermetrar, 2. hæð 4000 og sú þriðja 2300 fermetrar. Árið 1992 var á 1. hæð m.a. 2000 fermetra fiskmóttaka og 1200 fermetra kæld hráefnisgeymsla. Þar var einnig saltað. Flökunarsalur, 450 fermetrar, var á 1. hæð og 450 fermetra vinnslusalur á 2. hæð. Sérsalir voru m.a. 800 fermetra salur, aðallega fyrir loðnu og loðnuhrogn, 1200 fermetrar, einkum fyrir síld, og 250 fermetrar aðallega fyrir humar. Á þriðju hæð voru skrifstofur fyrirtækisins og verbúðir, auk þess sem Rannsóknarstofnun fiskiðnaðarins og Haf-rannsóknarstofnunin höfðu þar aðstöðu.

Í húsinu voru hefðbundnar frystivélar og tæki. Árið 1992 voru ammóníakþjöppur fjórar og afköst 430 þús. kkal. á klst. m.v. $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Plötufrystitæki voru 11 og samanlögð plötustærð 288 fermetrar. Frystigeymslur voru 7000 rúm-metrar.

Vinnslustöðin hf. átti, árið 1991, 50% í Fiskimjölsverksmiðjunni hf. í Vestmannaeyjum á móti Fiskiðjunni hf., en Fiskimjölsverksmiðjan hf. átti m.a. tvö loðnuskip, Sighvat Bjarnason VE og Kap VE. Þá átti Vinnslustöðin hf., árið 1991, 85% hlutafjár í Lifrarsamlagi Vestmannaeyja, gamalgrónu fyrirtæki sem var þrískipt og rak lifrabræðslu og kaldhreinsun, niðursuðu og niðurlagningu, svo og þökkunarstöð fyrir saltfisk í neytendaumbúðir á erlendan markað.

Óskar Sigurðsson var lengi stjórnarformaður Vinnslustöðvarinnar og ötull í félagsstarfi SH.

Borðavinna í Vinnslustöðinni.
Ljósm.: Kristinn Benediktsson.

Vinnslustöðin var meðeigandi í útgerðarfélaginu Samtogi hf., sem gerði út togarana Breka VE, Klakk VE og Sindra VE og í ársbyrjun 1990 eignaðist félagið alfarið útgerðarfélagið Knörr hf., sem áður var sameign Vinnslustöðvarinnar og Gunnars Ólafssonar & Co hf. Knörr hf. átti 6 fiskiskip, Sigurfara VE, Frigg VE, Kristbjörgu VE, Styrmi VE, Sleipni VE og Haftind HF.

Velta Vinnslustöðvarinnar á árinu 1991 nam 760 milljónum króna. Þar af voru frystar afurðir 66%, saltfiskur 24%, saltsild 1,3% og bræðsla 1,8%. Útgerðarfélagið Knörr, sem var alfarið í eigu Vinnslustöðvarinnar hf. eins og að ofan greinir, velti 624 milljónum króna.

Velta samsteypunnar var um 2,6 milljarðar á árinu 1991.

Um 120 ársverk voru unnin við fiskvinnslu í Vinnslustöðinni 1991, en heildarársverk í bænum voru talin vera um 2300.

Vinnslustöðin og dótturfyrirtæki hafa verið aðilar að ýmsum samtökum. Árið 1992 var félagið auk SH, m.a. í LÍÚ, SÍF, Félagi síldarsaltenda, SF og Félagi íslenskra fiskmjölsframleiðenda. Í ársbyrjun 1992, eftir sameiningu við Fiskiðjuna, var eignarhlutfall Vinnslustöðvarinnar hf. í Sölumidstöð hraðfrystihúsanna 6,9% og var félagið þá þriðji stærsti eigandi SH.

Vinnslustöðin var sameinuð Fiskimjölsverksmiðjunni hf., Gunnari Ólafssyni & Co. hf., Knörr hf. og Lifrarsamlagi Vestmannaeyja hf. í lok ársins 1991.

Jóhann Sigfússon var í aðal- og varastjórn SH 1960 til 1962. Sighvatur Bjarnason, eldri, var í varastjórn SH 1967 til 1976 og Sighvatur Bjarnason, yngri, var kosinn í stjórn 1992. Viðar Elíasson hefur verið í stjórn Umbúðamiðstöðvarinnar og Björn Úlfjótsson sat um skeið í stjórn IFPL í Grimsby.

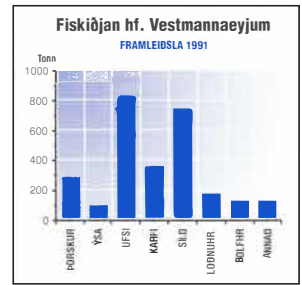
Í ársbyrjun 1992 keypti Vinnslustöðin hf. allt hlutafé í Fiskiðjunni hf. og var þá rekstur Fiskiðjunnar í eldri mynd lagður niður.

Árið 1995 var afurðasalan hjá Íslenskum sjávarafurðum hf. sem hafa ásamt tengdum fyrirtækjum, keypt meirihluta í Vinnslustöðinni hf.

Sighvatur Bjarnason eldri, afi Sighvats yngri, var lengi forstjóri Vinnslustöðvarinnar.

HEIMILDIR: 1. Bjarni Sighvatsson. 2. Ísland 1990. 3. Minnisblað frá Sighvati Bjarnasyni. 4. Stefán Runólfsson, Vinnslustöðin hf. 40 ára, Sjómannadagsblað Vestmannaeyja 1986. 5. Ægir, júní-júlí 1949. 6. Gögn SH.

*Fiskidjón hf.
í Vestmannaeyjum.
Ljós.: Sigurg. Jónasson.*

77 Fiskidjón hf., Vestmannaeyjum

FISKIDJAN HF. var stofnuð 3. september 1952 og var tilgangur félagsins m.a. „... að reka útgerð, stunda fiskiðnað og hvers konar hagnýtingu fiskafurða, annast hvers konar sölu og kaup á innlendum og erlendum varningi og leggja stund á skyldan atvinnurekstur.“

Stofnendur voru Ágúst Matthíasson, Gísli Þorsteinsson og Þorsteinn Sigurðsson, ásamt eiginkonum sínum, þeim Sigurbjörgu Benediktsdóttur, Ráðhildi Árna-dóttur og Önnu Jónsdóttur. Þeir þremmenningarnir skipuðu fyrstu stjórn félagsins og fóru upphaflega sameiginlega með framkvæmdastjórn.

Tildrögin að stofnun Fiskidjunnar hf. voru þau að þeir Ágúst, Gísli og Þorsteinn höfðu leigt Hraðfrystistöðina af Einari Sigurðssyni í nokkur ár, saltað þar og fryst. Að leigutíma loknum ákváðu þeir að stofna eigið fyrirtæki og var þegar tekið til við að reisa nýtt hraðfrystihús. Það gekk fljótt fyrir sig og tókst að hefja vinnslu á jarðhæð á árinu 1953, en flutt var upp á efri hæð árið á eftir. Húsið var í SH frá upphafi.

Ágúst Matthíasson tók fljótlega við framkvæmdastjórn einn, en Gísli varð yfirverkstjóri og Þorsteinn framkvæmdastjóri Fiskimjölsverksmiðjunnar FIVE. Árið 1967 tók Guðmundur Karlsson við starfi framkvæmdastjóra af Ágústi.

Í árslok 1991 átti Sæhamar hf. þriðjungshlut í Fiskidjunni hf, en aðrir hluthafar voru Viktor Helgason, Haraldur Gíslason, Guðmundur Karlsson og ýmsir fleiri.

Stjórnarformaður árið 1991 var Guðjón Rögnvaldsson og aðrir stjórnarmenn Viktor Helgason, Haraldur Gíslason, Þórður Rafn Sigurðsson og Guðmundur Karlsson.

Fyrirtækið gekk úr SH árið 1964, en nýr eigandi hafði þá keypt hlut Gísla. Þau kaup gengu til baka síðar og félagið gekk aftur í SH 1967.

Árið 1991 var Guðmundur Karlsson framkvæmdastjóri, Guðjón Ólafsson skrifstofustjóri, Hjörtur Hermannsson útgerðarstjóri, Sigurgeir Sigurjónsson yfirverkstjóri, Lárus Long verkstjóri, Jóhann Ólafsson verkstjóri og Ágúst Óskarsson vélstjóri.

Guðmundur Karlsson, framkvæmdastjóri.

Stofnendur og fyrstu eigendur Fiskiðjunnar, talið frá vinstri; Gísli Þorsteinsson, Þorsteinn Sigurðsson og Ágúst Matthíasson.

o. fl. Á 3. hæð austurálmur var m.a. lausfrystiaðstaða, ásamt frystivélum, frystiklefa og ísgeymslu og á 3. hæð vesturálmur voru skrifstofur félagsins, matsalur og starfsmannaaðstaða.

Frystihúsið var búið hefðbundnum vélum og tækjum til frystingar. Í vélasal voru árið 1992 fjórar ammóníak-þjöppur, með afköst samtals 835 þús. kkal. á klst. miðað við $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Plötufrystitæki voru tíu með samanlagða plötustærð 210 fermetra. Frystigeyslur voru 4800 rúmmetrar.

Á árunum í kringum 1960 var mikið framleitt í smápakkningar, aðallega 1 lb. og var sérvinnsla í Fiskiðjunni mikil, enda var Gísli Þorsteinsson, sem þá var framleiðslustjóri, frumlegur og hugmyndaríkur framleiðslumaður.

Í eldgosinu 1973 skemmdust hús Fiskiðjunnar mjög mikið er hraunflóðið rann inn í þau og gjöreyðilagði að stórum hluta. Það var því mikið átak að koma af stað vinnslu eftir gos, en það tókst þegar á loðnuvertíð 1974.

Velta fyrirtækisins 1991 var 844 millj. króna.

Fiskiðjan gerði út togarana Klakk VE og Sindra VE. Árið 1991 var velta þeirra 407 millj. króna. Ársverk á sjó voru 35.

Talið er að heildarársverk í Vestmannaeyjum árið 1990 hafi verið um 2300. Þar af voru frystihúsin í Eyjum með um 400 og Fiskiðjan með um fjórðung af því eða um 100 ársverk.

Aðalframleiðslutegundir Fiskiðjunnar hf. árið 1991 voru ufsi, sild, karfi og þorskur, en í minna mæli loðnuhrogn, bolfiskhrogn og ýsa.

Guðmundur Karlsson var virkur í félagsmálum og gegndi margvíslegum trúnaðarstörfum. Hann sat á Alþingi 1978 til 1983 og var framkvæmdastjóri Viðlagasjóðs í Vestmannaeyjum á góðmáttum og endurreisnartímanum eftir gos. Þá sat hann einnig í stjórn og varastjórn SH frá árinu 1976 til 1992 og í stjórn Coldwater Seafood Corp. Á árunum 1974 og 1975 var Guðmundur framkvæmdastjóri samstarfsfyrirtækis SH og TMS í Japan, með búsetu þar.

Haraldur Gíslason var lengi félagslegur endurskoðandi SH. Hann hefur verið í stjórn Jökla hf., stjórn Icelandic Freezing Plants GmbH í Þýskalandi og einnig í stjórn Tryggingamiðstöðvarinnar hf.

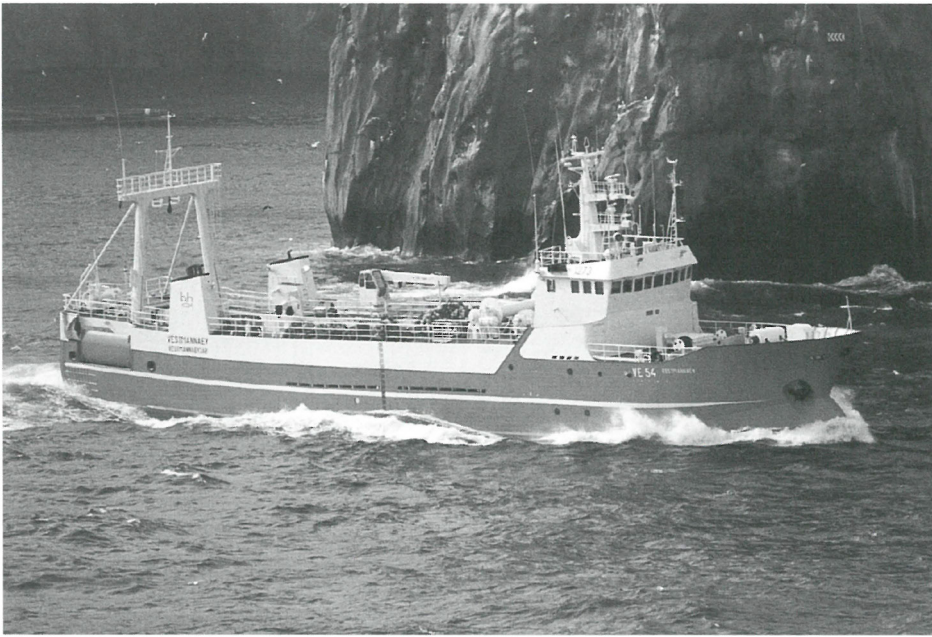
Fiskiðjan hf. sameinaðist Vinnslustöðinni hf. í ársbyrjun 1992 og ber nýja félagið nafn Vinnslustöðvarinnar.

Í ársbyrjun 1991, fyrir sameininguna, var eignarhlutfall Fiskiðjunnar hf. í Sölu- miðstöð hraðfrystihúsanna 5,4%.

HEIMILDIR: 1. Guðmundur Karlsson og Guðjón Ólafsson. 2. Verkfræðistofan Hönnun. Athugun og mat á endurbótum 1971. 3. Gögn SH.

Guðjón Ólafsson.

*Frystitogarinn
Vestmannaey VE.
Ljós.: Sigurg. Jónasson.*

Bergur – Huginn hf., Vestmannaeyjum

HLUTAFÉLAGIÐ BERGUR-HUGINN var stofnað árið 1972. Stofnendur voru félögin Bergur hf. og Huginn hf., sem bæði tengdust fjölskyldum Kristins Pálssonar og Magnúsar Kristinssonar. Bergur-Huginn og þeir feðgar voru meðal stærri hluthafa í Ísfélaginu og voru virkir í stjórnun félagsins (sjá Ísfélag Vestmannaeyja hf., bls. 14).

Árið 1992 var Magnús Kristinsson framkvæmdastjóri og Birkir Kristinsson stjórnarformaður.

Ísfisktogarinn *Vestmannaey* VE kom nýr til landsins á árinu 1973, en árið 1988 var hann lengdur og endurbýggður sem frystitogari. Sölumiðstöðin seldi frystar afurðir skipsins í þrjú ár, 1988 til 1990, og var skipið nr. 744 hjá SH.

Magnús Kristinsson var í varastjórn og stjórn SH 1989 til 1993.

HEIMILDIR: 1. Gögn SH. 2. Magnús Kristinsson.

*Magnús Kristinsson,
framkvæmdastjóri.*

*Kristinn Pálsson, faðir
Magnúsar, fyrrverandi fram-
kvæmdastjóri.*

Fyrirtæki í Vestmannaeyjum sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

35 Fiskur og ís hf., Vestmannaeyjum

Magnús G. Guðbjartsson.

Í ársbyrjun 1941 keypti Magnús G. Guðbjartsson Íshús Böðvars Árnasonar í Vestmannaeyjum af Árna Böðvarssyni og fjölskyldu. Sama ár stofnaði hann félagið Fisk og ís hf. og hóf frystingu árið eftir. Frysting í Íshúsinu hafði hafist árið 1939 og var afurðasalan á vegum Fiskimálanefndar eins og venjan var á þeim tíma og sá nefndin einnig um sölu fyrir Fisk og ís.

Fiskur og ís hf. gekk í SH þegar á fyrsta starfsári Sölumiðstöðvarinnar og framleiddi í sex ár, 1943 til ársloka 1948. Húsið var af meðalstærð, með um 2% af veltu, en frystihúsin voru þá um 50 talsins.

Í ársbyrjun 1949 keypti Vinnslustöðin í Vestmannaeyjum eignir Fisks og íss hf. af Magnúsi og var það upphafið að frystingu á vegum Vinnslustöðvarinnar eins og annars staðar kemur fram. Hús Vinnslustöðvarinnar var stækkað til suðurs og húsakynninn sameinuð.

HEIMILDIR: 1. Gylfi Þór og Kristberg Magnússynir. 2. Gögn SH. 3. Stefán Runólfsson. 4. Gögn Fiskimálanefndar.

30 Hraðfrystihúsið sf., Vestmannaeyjum

Jóhann Sigfússon.

Hraðfrystihúsið sf. framleiddi fyrir SH í 3 ár, 1945 til 1947. Framkvæmdastjóri var Jóhann Sigfússon sem síðar varð framkvæmdastjóri Vinnslustöðvarinnar. Meðeigandi hans var Ólafur Þórðarson, síðar framkvæmdastjóri Jökla hf. Frystihúsið stóð við Hilmisgötu og hafði upphaflega verið í eigu Einars Sigurðssonar.

HEIMILDIR: 1 Stefán Runólfsson, Vinnslustöðin hf. 40 ára, Sjómannadagsblað Vestmannaeyja 1986. 2. Ægir, júní-júlí 1949. 3 Gögn SH.

24 Hraðfrystihús Sigfúsar Johnsen, Vestmannaeyjum

Sigfús Johnsen.

Sigfús Johnsen keypti frystihúsið við Hilmisgötu og rak árin 1966 til 1968. Húsið var endurbætt og vélakostur endurnýjaður, m.a. með kaupum á nýrri frystivél og tveimur plötufrystiskápum. Framleiðsla í húsinu var lítil, en þó var frystur þar bolfiskur, síld og refafóður, auk þess sem þar var saltað. Eftir að Sigfús hætti rekstri var frystihúsið við Hilmisgötu, sem átti sér merka sögu, lagt niður. Vélar og búnaður var seldur og mun húsið ekki hafa verið rekið síðan.

HEIMILDIR: 1. Sigfús Johnsen. 2. Gögn SH. 3. Frystihúsaúttekt 1967.

47 Fiskverkunin Eyjberg hf., Vestmannaeyjum

Sigurður Þórðarson, útgerðarmaður í Vestmannaeyjum, missti bát sem hét Eyjberg og ákvað að nota tryggingarféð til að reisa frystihús. Húsið var að mestu leyti reist á árinu 1966 en tók til starfa 1967 og gekk í SH. Sigurður Þórðarson var framkvæmdastjóri félagsins og aðaleigandi.

Húsið var á þremur hæðum, 600 fermetrar að grunnfleti. Á neðstu hæð voru fiskmóttaka, vélasalur, frystigeymsla og saltfiskverkun. Vinnslan og frystingin voru á 2. hæð, en starfsmannaaðstaða, geymsla og fleira á þeirri þriðju.

Frystihúsið var vel búið tækjum til frystingar bolfisks og flatfisks. Frystivélar voru þrjár, samtals 100 þús. kkal/klst. m. v. $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Plötufrystiskápar voru þrír. Ísvél frá Héðni afkastaði 7 tonnum á 24 klst.

Eyjberg framleiddi frystar afurðir í 13 ár, 1967 til 1979, og var oftast í meðallagi að stærð. Mest var framleitt á árinu 1977, 905 tonn. Verkstjóri var lengst af Már Lárusson.

Fiskimjölsværksmiðjan í Vestmannaeyjum keypti húsið árið 1979.

HEIMILDIR: 1. Gögn SH. 2. Frystihúsaúttekt 1967. 3. Verkfræðistofan Hönnun, úttekt 1971. 4. Haraldur Gíslason.

46 Fiskimjölsværksmiðjan hf., Vestmannaeyjum

Fiskimjölsværksmiðjan í Vestmannaeyjum hf. (FIVE) keypti frystihús Eyjabergs hf. árið 1979 og gekk í SH. Haraldur Gíslason, framkvæmdastjóri FIVE, var jafnframt framkvæmdastjóri frystihússins. Stjórnarformaður var Bjarni Sighvatsson.

Frysting á vegum FIVE var samfelld til ársins 1988. Unnar voru allar helstu afurðir bolfisks og flatfisks, auk loðnu, mest 1644 tonn af frystum afurðum á árinu 1987.

HEIMILDIR: 1. Haraldur Gíslason. 2. Gögn SH.

128 Lifrarsamlag Vestmannaeyja, Vestmannaeyjum

Lifrarsamlag Vestmannaeyja, sem var í eigu sömu aðila og FIVE, rak Eyjbergshúsið 1989. Félagið sameinaðist Vinnslustöðinni hf. í Vestmannaeyjum 1991 og varð þá hluti af þeirri samsteypu.

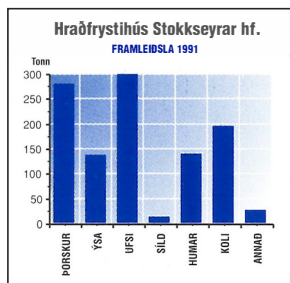
HEIMILDIR: 1. Gögn SH. 2. Verkfræðistofan Hönnun, úttekt 1971. 3. Haraldur Gíslason.

Sigurður Þórðarson.

Haraldur Gíslason.

Hraðfrystihús Stokkseyrar.

36 Hraðfrystihús Stokkseyrar hf., Stokkseyri

Íshúsfélag Stokkseyrar – Ísfélag Stokkseyrar

ÍSFÉLAG STOKKSEYRAR var stofnað fyrir júl 1899 til þess að koma upp íshúsi á Stokkseyri. Markmið þess var, eins og annarra íshúsa á þeim tíma, að frysta beitu fyrir útgerðina. Forgöngu um stofnunina hafði Ólafur Árnason, kunnur kaupmaður og athafnamaður um aldamótin, en hluthafar voru margir Stokkseyringar og nokkrir Eyrbekkingar. Húsið eyðilagðist í miklum bruna á Stokkseyri árið 1926, en var byggt upp að nýju og fullgert 1928, stærra og vandaðra en áður. Frystiklefi frá þeim tíma stendur enn (1992), en annars eyðilagðist það að mestu í bruna árið 1979.

Íshúsfélag Stokkseyrar var stofnað um eignir Ísfélagsins árið 1942, sem samvinnufélag, og voru aðalhvatamenn að félagsstofnuninni þeir Karl Fr. Magnússon í Hafsteini og Guðmundur Einarsson í Merkigarði. Félagið gerðist stofnandi að SH, samkvæmt samþykkt stofnfundar, og var Karl einn af þeim sem undirrituðu stofnsamning. Árið 1948 var félagið gert að hlutafélagi og nafninu breytt í Hraðfrystihús Stokkseyrar hf.

Tilgangur með stofnun Íshúsfélagsins var að taka að sér rekstur gamla íshússins og lét nýja félagið breyta húsinu í hraðfrystihús og reisa frystiklefa. Framkvæmdastjóri var ráðinn Guðmundur Einarsson.

Stokkseyrarhreppur var lengst af stærsti hluthafinn í Hraðfrystihúsi Stokkseyrar hf., en auk hreppsins hafa ýmsir aðilar átt hlutafé í félaginu.

Guðmundur Einarsson.

Stjórnarformaður 1991 var Vernharður Sigurgrímsson og aðrir stjórnarmenn Einar Sveinbjörnsson og Alexander Hallgrímsson. Stjórnarskipti urðu í félaginu í júlí það ár og tók þá Sigfús Jónsson við formennsku en meðstjórnendur voru kosnir Jón Karl Haraldsson og Karl Björnsson.

Starfsmenn 1991 voru m.a. Stefán Runólfsson, framkvæmdastjóri, Einar Páll Bjarnason, skrifstofustjóri, Stefán M. Jónsson, verkstjóri, Ragnheiður Hallgrímsdóttir, verkstjóri, og Jens Arne Petersen, verkstjóri.

Guðmundur Einarsson var framkvæmdastjóri þar til 1964, síðan Vigfús Þórðarson til 1968, Ásgrímur Pálsson til 1984, Einar Páll Bjarnason og Einar Sveinbjörnsson til 1986, Ólafur Óskarsson til 1987, Björn Eysteinnsson til 1988 og síðan Stefán Runólfsson eins og að ofan greinir.

Árið 1991 voru rekstrartekjur fiskvinnslu 352 milljónir króna og útgerðar 212 millj. Frystar afurðir munu hafa verið um þrír fjórðu af veltu vinnslunnar og hinn hlutinn aðallega saltfiskur.

Veigamestu tegundirnar á árinu 1991 voru ufsi, þorskur, koli, ýsa og humar.

Bátar í eigu Hraðfrystihússins voru Fróði ÁR, Njörður ÁR og Stokksey ÁR.

Frystihúsið var stækkað í áföngum, en það eyðilagðist í bruna árið 1979, eins og áður er sagt, og var endurreist á næstu árum. Nýja húsið er rúml. 5500 fermetrar. Afköst frystivéla árið 1992 voru um 350 þús. kkal á klst. miðað við $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Frystigeymslur voru um 2100 rúmmetrar.

Fjöldi ársverka í frystihúsinu á árinu 1991 voru um 95 og voru um 15 aðkomumenn í vinnu. Sjómenn voru um 20.

Árið 1992 var Hraðfrystihús Stokkseyrar hf. aðili að SÍF, Félagi síldarsaltenda og SF, auk SH. Í ársbyrjun 1992 var eignarhlutfall félagsins í Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna 2,8%.

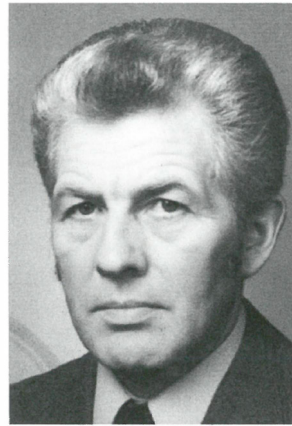
Ásgrímur Pálsson var í stjórn og varastjórn SH frá 1965 til 1985, að einu ári undanskildu. Hann var einnig í stjórn Coldwater Seafood Corporation. Stefán Runólfsson var í stjórn Umbúðamiðstöðvarinnar hf. um árabíl.

Þann 1. janúar 1992 sameinaðist Hraðfrystihús Stokkseyrar hf. Glettingi hf. í Þorlákshöfn. Nýtt félag, Árnes hf., yfirtók eignirnar.

HEIMILDIR: 1. Skýrsla frá húsi. 2. Stefán Runólfsson. 3. Ísland, atvinnuhættir og menning 1990. 4 Guðni Jónsson prófessor, Stokkseyringasaga, 1960. 5. Pétur Reimarsson. 6. Gögn SH.

Ásgrímur Pálsson.

Vernharður Sigurgrímsson, stjórnarformaður.

Stefán Runólfsson.

*Frystihúsið á Eyrarbakka
í forgrunni.
Ljósni.: Jón Karl Snorrason*

92 Ísfold hf., Eyrarbakka

HLUTAFÉLAGIÐ ÍSFOLD var stofnað í Reykjavík í febrúar 1990. Stofnendur voru bræðurnir Kristinn og Sturla Erlendssynir, ásamt eiginkonum sínum, þeim Dagbjörtu Halldórsdóttur og Þóru Guðjónsdóttur, og móður sinni Sigrúnu Kristjánsdóttur, sem var stjórnarformaður. Aðrir stjórnarmenn 1992 voru Kristinn og Sturla. Kristinn var framkvæmdastjóri og Sturla framleiðslustjóri. Félagið hóf frystingu í leiguhúsnæði við Fiskislóð í Reykjavík.

Sölumidstöð hraðfrystihúsanna varð seljandi og fékk húsið númerið 120 í SH. Í fyrstu var lögð áhersla á að frysta þorskhrogn, en síðar varð meiri fjölbreytni í framleiðslunni.

Í maí 1993 keypti Ísfold hf. frystihúsið á Eyrarbakka af þrotabúi Bakkafisks hf. og flutti starfsemi sína þangað. Félagið gekk þá í SH og fékk húsnúmerið 92.

Í frystihúsinu á Eyrarbakka hefur aðallega verið unninn bolfiskur, einkum ýsa, þorskur og ufsi, en einnig loðna og aðrar fisktegundir sem gefast hverju sinni. Lítið hefur verið saltað.

Ísfold hf. hefur ekki verið í útgerð.

Hraðfrystistöð Eyrarbakka (sjá síðar) hafði reist húsið og rekið í 43 ár, 1943 til 1985.

HEIMILDIR: 1. Sturla Erlendsson. 2. Gögn SH.

*Bræðurnir Kristinn
(til vinstri)
og Sturla Erlendssynir.*

Fyrirtæki á Eyrarbakka sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrysti-húsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

62 Hraðfrystistöð Eyrarbakka hf.

Hlutfélagið Hraðfrystistöð Eyrarbakka var stofnað 1944 og gekk þá í SH. Hluthafar voru um 200, aðallega af Eyrarbakka, en forystu höfðu Vigfús Jónsson og Magnús Magnússon. Magnús varð fyrsti framkvæmdastjóri frystihússins, en Vigfús tók fljótlega við og gegndi því starfi fram yfir 1970. Síðari framkvæmdastjórar voru m.a. Þorgeir Guðmundsson, Páll Jónsson, Einar Guðmundsson, Óskar Magnússon og Guðmundur Hólm Indriðason. Félagið framleiddi samfelldt til ársins 1985 eða í 42 ár.

Fyrsti verkstjóri var Ólafur Bjarnason og mun hann hafa verið á annan áratug í húsinu. Meðal annarra verkstjóra voru Halldór Jónsson og Jón Hilmar Jónsson, en aðrir munu hafa verið stutt. Lengstan starfsaldur hjá félaginu átti Jónatan Jónsson, en hann vann í frystihúsinu samfelldt frá 1944 til 1985, þar af vélstjóri frá 1949 og lengi einn í því starfi.

Frystihúsið er um 2030 fermetrar á einni hæð, en skrifstofa félagsins var í hliðarhúsi á 2. hæð. Í húsinu voru öll venjuleg tæki til söltunar og frystingar bol-fiskafurða, auk þess sem þar var unnin síld, loðna, humar o.s.frv. Hráefnisskortur háði fyrirtækinu oft, en samvinna tókst við Bæjarútgerð Reykjavíkur og naut húsið þess lengi.

Félagið var lagt niður og skilanevnd kosin þann 31. maí 1985.

Hlutfélagið Suðurvör í Þorlákshöfn tók húsið á leigu og keypti síðan (sjá síðar).

HEIMILDIR: 1. Jónatan Jónsson. 2. Gögn SH. 3. Úttekt. Verkfræðistofan Hönnun 1971.

Vigfús Jónsson.

17 Suðurvör hf., Eyrarbakka

Hlutfélagið Suðurvör í Þorlákshöfn keypti frystihús Hraðfrystistöðvarinnar á Eyrarbakka og gekk í SH í maí 1985. Félagið framleiddi á árunum 1985 til 1987. Framkvæmdastjóri var Hallgrímur Sigurðsson og verkstjóri Hjörleifur Brynjólfsson.

17 Bakkafiskur hf., Eyrarbakka

Hlutfélagið Bakkafiskur eignaðist frystihúsið þegar eigendur Suðurvarar skiptu félaginu upp árið 1987. Bakkafiskur gekk í SH snemma árs 1988, en hafði áður framleitt sem aukaðili. Suðurvör hélt fiskvinnslu áfram í Þorlákshöfn, en frystihúsið á Eyrarbakka kom í hlut hins nýja félags. Eigendur þess voru bræðurnir Magnús og Hjörleifur Brynjólfssynir. Félagið framleiddi fyrir SH árin 1988 og 1989, en eftir það var salan á hendi annarra söluaðila um tíma.

Félagið varð gjaldþrota og keypti Ísfold hf eignirnar af þrotabúinu í júlí 1993 (sjá Ísfold hf., bls. 26).

HEIMILDIR: 1. Gögn SH.

146 Árnes hf., Þorlákshöfn

HLUTAFÉLAGIÐ ÁRNES tók til starfa í ársbyrjun 1992 og yfirtók þá rekstur og eignir félaganna Glettings hf. í Þorlákshöfn og Hraðfrystihúss Stokkseyrar hf. á Stokkseyri. Viðræður höfðu áður átt sér stað um sameiningu þessara veggja fyrirtækja og Meitilsins á Þorlákshöfn fyrir atbeina Byggðastofnunar.

Árnes, Þorlákshöfn, áður Glettingshúsið.

Stærsti hluthafi í Árneshf., við stofnun félagsins, var Próunarsjóður sjávarútvegsins, en aðrir hluthafar voru m.a. Stokkseyrarhreppur, verkalýðsfélagið Bjarmi á Stokkseyri, eigendur Glettings hf. og aðrir einstaklingar, samtals 65 hluthafar.

Jón Sigurðarson var kjörinn fyrsti formaður stjórnar, og aðrir stjórnarmenn árið 1992 voru Karl Björnsson, Sigfús Jónsson, Eyþór Björgvinsson og Jón Karl Haraldsson. Pétur Reimarsson var ráðinn framkvæmdastjóri en framleiðslustjóri var Pétur Þorleifsson.

Vinnsla bolfisks og flatfisks hefur aðallega verið í húsinu í Þorlákshöfn, en humar og loðna verið fryst í Stokkseyrarhúsinu.

Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna gerðist seljandi fyrir tiltekna umsamdar afurðir Árneshf., í fyrstu aðallega humars.

HEIMILDIR: 1. Pétur Reimarsson. 2. Gögn SH.

Pétur Reimarsson.

Fyrirtæki í Þorlákshöfn sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

170 Glettingur hf., Þorlákshöfn

Hlutafélagið Glettingur í Þorlákshöfn rak umfangsmikla saltfisk- og skreidarverkun, auk útgerðar. Síðar var þar sköpuð aðstaða til frystingar og seldi SH afurðir fyrir frystihúsið á árunum 1987 og 1988. Framkvæmdastjóri og aðaleigandi var Björgvin Jónsson.

Hinn 1. janúar 1992 sameinaðist Glettingur hf. Hraðfrystihúsi Stokkseyrar hf. á Stokkseyri. Nýtt félag, Árnes hf. yfirtók eignirnar og reksturinn (sjá hér að ofan).

HEIMILDIR: 1. Gögn SH.

Fyrirtæki á Selfossi sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

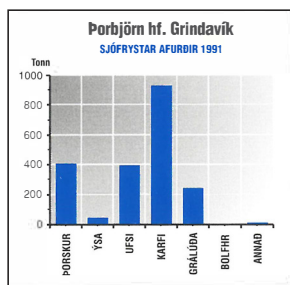
194 Gagn hf., Selfossi

Félagið Gagn hf. rak um skeið lítið frystihús á Selfossi. Aðaleigandi og framkvæmdastjóri var Snorri Snorrason. SH seldi afurðir hússins árið 1989. Félagið varð gjaldþrota.

HEIMILDIR: 1. Gögn SH.

SUÐURNES

*Frystitogarinn Hrafn
Sveinbjarnarson GK.
Ljósni.: Snorri Snorrason.*

8 Þorbjörn hf., Grindavík

HLUTAFÉLAGIÐ ÞORBJÖRN var stofnað haustið 1953 af Grindvíkingunum Tómasi Þorvaldssyni, Sigurði Magnússyni og Kristni Ólafssyni, ásamt Sæmundi Sigurðssyni í Hafnarfirði.

Eigendur árið 1992 voru Tómas Þorvaldsson og Hulda Björnsdóttir, börn þeirra og fjölskyldur, þau Eiríkur Tómasson, Gunnar Tómasson, Stefán Þ. Tómasson og Gerður S. Tómasdóttir.

Stjórnarformaður var Tómas Þorvaldsson og aðrir stjórnarmenn Eiríkur Tómasson, Gunnar Tómasson og Hulda Björnsdóttir.

Framkvæmdastjórnar voru Eiríkur Tómasson og Gunnar Tómasson, skrifstofustjóri Jónas Þórhallsson, verkstjórnar Jón Þór Hallgrímsson og Hermann Waldorff og útgerðarstjóri Stefán Þ. Tómasson.

Frysting hófst árið 1985 þegar fyrirtækið hóf rækjuvinnslu og var uppistaðan í landfrystingu síðan rækja.

Árið 1992 var í frystihúsinu ein ammóníak-þjappa með afköst um 50 þús. kkal á klst., miðað við $-35/+25^{\circ}\text{C}$, og eitt blástursfrystitæki fyrir rækju sem afkastaði um 400 kg. á klst.

Árið 1992 átti félagið frystitogarann *Hrafn Sveinbjarnarson GK*, sem hefur númerið 755 hjá SH, ísfisktogarann Gnúp GK, og fiskibátana Sigurð Þorleifsson GK og Barða GK. Árið 1991 seldi SH 2050 tonn af frystum fiski frá Hrafini Sveinbjarnarsyni.

Velta félagsins á árinu 1991 var 1059 milljónir króna, þar af frystar afurðir (frystitogari) 409 milljónir eða 38,6%, önnur útgerð 29,8%, saltfiskur 30%, og saltsíld 1,6%. Rækjuvinnsla lá niðri.

Um 50 ársverk voru unnin í landi á árinu 1992, öll unnin af heimafólki. Á sjó voru um 50 ársverk.

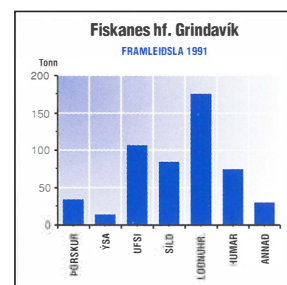
Þorbjörn hf. er aðili að LÍÚ, SÍF, SF og Félagi síldarsaltenda, auk SH. Í ársbyrjun 1992 var eignarhlutfall félagsins í Sölumidstöð hraðfrystihúsanna 0,15%.

Tómas Þorvaldsson hefur gegnt margvíslegum trúnaðarstörfum í sjávarútvegi, m.a. var hann lengi stjórnarformaður SÍF.

HEIMILDIR: 1. Skýrsla frá Þorbirni. 2. Ísland, atvinnuhættir og menning, 1990. 3. Gögn SH.

Fedgarnir Gunnar Tómasson, Tómas Þorvaldsson og Eiríkur Tómasson (talið frá vinstri).

*Fiskanes.
Ljós.: Snorri Snorrason.*

16 Fiskanes hf., Grindavík

HLUTAFÉLAGIÐ FISKANES var stofnað í desember 1965. Stofnendur voru Björgvin Gunnarsson, skipstjóri, Dagbjartur Einarsson, skipstjóri, Kristján Finnbogason, vélstjóri, og Willard Ólason, skipstjóri, ásamt eiginkonum, öll búsett í Grindavík.

Eigendur 1992 voru þeir sömu og eignarhlutföll óbreytt frá stofnun.

Stjórnarformaður 1992 var Willard Ólason og aðrir stjórnarmenn Björgvin, Kristján og Dagbjartur.

Saltfiskverkun hefur frá fyrstu tíð verið undirstaða fiskvinnslu fyrirtækisins, en 1976 keypti Fiskanes hf. hlutafélagið Arnarvík í Grindavík, sem m.a. rak frystihús í bænum og var í SH. Frá þeim tíma hefur frysting verið veigamikill þáttur í fiskvinnslu á vegum félagsins, en frysting á vegum Arnarvíkur hf. hófst árið 1959.

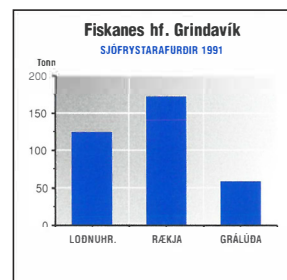
Helstu starfsmenn fyrirtækisins á árinu 1992 voru m.a. Dagbjartur Einarsson, forstjóri, Ottó Hafliðason, skrifstofustjóri, Björgvin Gunnarsson, útgerðarstjóri, Halldór Sigurðsson, verkstjóri í frystingu, Helgi Kristinsson, verkstjóri í söltun, Kristinn B. Kristinsson fór með umsjón báta, og Kristján Finnbogason var vélstjóri í frystihúsi. Willard Ólason var skipstjóri á Grindvíkingi.

Frystihúsið var reist á vegum Arnarvíkur hf. á árunum 1956 og 1957. Árið 1992 var grunnflötur hússins um 2220 fermetrar og voru 840 fermetrar notaðir fyrir frystihúsið, móttöku, flökun, snyrtingu, pökkun og frystingu. Húsið var þrjár hæðir, á annarri hæð voru skrifstofur, aðstaða fyrir starfsfólk og geymsla og á þriðju hæð verbúð, sem lítið hafði verið notuð á síðari árum. Lagmetisverksmiðja var í eigin húsnæði, um 1000 fermetrar að grunnflatarmáli.

Frystiklefar voru um 1200 rúmmetrar árið 1992, og var sérhannaður, hólfaður blástursfrystir þar meðtalinn.

Fjórar frystivélar voru í húsinu 1992 og afköst þeirra 285 þús. kkal. á klst. miðað við $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Plötufrystitæki voru 5 og samanlögð plötustærð 108 fermetrar.

Helstu afurðir í frystingu á árinu 1991 voru lodnuhrogn, ufsi, sild, humar, bolfiskur og flatfiskur.

Stofnendur og eigendur alla tíð, frá vinstri: Björgvin Gunnarsson, Dagbjartur Einarsson, Kristján Finnbogason og Willard Ólason.

Árið 1991 var velta félagsins 1021 milljón króna. Frystar afurðir voru 17%, saltfiskur 21%, saltsild 6%, lagmeti 3% og útgerð 53%.

Eigin fiskiskip árið 1992 voru *Grindvikingur* GK, loðnuskip með frystibúnað sem aðallega var notaður til að frysta rækju og loðnuhrogn, og fiskibátarnir Geirfugl GK, Gaukur GK, Skarfur GK, Ólafur GK og Reynir GK. Sjómenn voru um 70 á vetrarvertíð.

Að jafnaði unnu um 80 menn í landi á vegum Fiskanes hf. árið 1992 og á vertíð um 10 aðkomumenn að auki.

Árið 1992 var Fiskanes hf. í SÍF, Félagi síldarsaltenda, SF og LÍÚ, auk SH. Í ársbyrjun 1992 var eignarhlutfall félagsins í Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna 0,90%.

Í janúar 1992 keypti Fiskanes hf. Lagmetisiðju Grindavíkur af Landsbanka Íslands. Þar hefur rækja verið soðin niður og einnig þorsklifur og kaviar unninn úr grásleppuhrognum.

Fiskanes hf. átti árið 1992 um 20% hlutafjár í síldarverksmiðju Hafsíldar hf. á Seyðisfirði og hafði lagt fé í fiskeldi á Suðurnesjum.

Dagbjartur Einarsson hefur gegnt ýmsum trúnaðarstörfum í íslenskum sjávarútvegi og meðal annars verið stjórnarformaður SÍF.

Um Arnarvík hf. er fjallað hér á eftir.

HEIMILDIR: 1. Dagbjartur Einarsson . 2. Gögn SH.

Fyrirtæki í Grindavík sem áttu aðild að Sölumiðstöð Hraðfrystihúsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

*Hraðfrystihús Pórkötlustaða
í Pórkötlustaðahverfi í
Grindavík.
Ljós.: Jón Karl Snorrason.*

33 Hraðfrystihús Pórkötlustaða hf., Grindavík

Hraðfrystihús Pórkötlustaða hf. var stofnað í september 1946 til að skapa eigendunum vinnu, en það voru 12 einstaklingar í Grindavík, sem flestir voru útgerðarmenn eða menn tengdir útgerð. Þeir voru Jón Danielsson, forstjóri, Þórarinn Pétursson, verkstjóri, Jón Guðmundsson, bifreiðastjóri, Guðmundur Helgason, bifreiðastjóri, Magnús Þórðarson, vélstjóri, Jón Eyjólfsson, Magnús Helgason, Jón Guðvarðarson, Arent Arnkelsson, Guðmann Guðmundsson, Júlíus Daníelsson og Vilberg Daníelsson.

Stjórnarformenn frá upphafi voru Magnús Þórðarson, Þórarinn Pétursson, Jón Danielsson, Jón Guðmundsson, Guðmundur Guðmundsson og Hermann Guðmundsson.

Félagið gekk í SH og framleiddi í 44 ár, frá 1947 til 1990. Hráefni var aðallega fiskur af eigin bátum og viðskiptabátum. Á síldarárunum var talsvert fryst af síld og loðna og loðnuhrogn voru unnin á loðnuvertíðum.

Fyrsti framkvæmdastjóri Þórkötlustaðahússins var Jón Danielsson sem gegndi starfinu í 28 ár fram ársins til 1973. Á eftir honum komu Jón Guðmundsson frá 1973 til 1980, Hringur Hjörleifsson frá 1980 til 1981 og Guðmundur Guðmundsson frá 1981 til 1990. Þeir sem lengst gegndu starfi yfirverkstjóra voru Þórarinn Pétursson, Guðmundur Kristjánsson og Hermann Guðmundsson. Loftur Jónsson var skrifstofustjóri í 33 ár, frá 1959 til 1990.

Vinnslusvæðið var að mestu leyti á einni hæð. Þar var fiskmóttaka, söltunar- aðstaða og vinnsla frystra afurða. Frystihúsið var búið hefðbundnum frystivélum og plötufrystitækjum.

Hraðfrystihús Þórkötlustaða hf. var lengst af í útgerð og gerði út marga fiskibáta, stundum 5 samtímis á vetrarvertíð. Það var eitt af stofnendum Samherja hf. og meðal eigenda félagsins þar til það var selt til Akureyrar.

Félagið Hraðfrystihús Þórkötlustaða hf. var selt Fiskanesi hf. í desember 1990, en nýtt félag Þórkötlustaðir hf. keypti eignirnar. Það varð gjaldþrota og hefur vinnsla í húsinu að mestu leyti legið niðri síðan.

HEIMILDIR: 1. Loftur Jónsson. 2. Svavar Árnason. 3. Gögn SH.

Jón Danielsson.

*Hraðfrystihús Grindavíkur.
Ljós.: Snorri Snorrason.*

43 Hraðfrystihús Grindavíkur hf., Grindavík

HRAÐFRYSTIHÚS GRINDAVÍKUR HF. var stofnað 14. júlí 1941, en áður hafði undirbúningsnefnd starfað um tíma. Tilgangur félagsins, skv. 3. gr. samþykktá þess var

„að reka hraðfrystihús og annast hagnýtingu á innlendum afurðum, einnig að verzla með vörur þessar bæði utanlands og innan.“

Hluthafar voru 25 einstaklingar, allir úr Grindavík.

Fyrstu stjórn skipuðu Guðsteinn Einarsson, Eiríkur Tómasson, Jón Danielsson, Þorvarður Ólafsson og Gísli Hafliðason og var Guðsteinn kjörinn formaður.

Guðsteinn Einarsson, framkvæmdastjóri.

Guðsteinn Einarsson var stjórnarformaður frá upphafi og fram til ársloka 1972, þá Einar Kr. Einarsson, bróðir Guðsteins til 1980 og síðan Svavar Árnason til 1986. Á því ári urðu eigendaskipti og mannabreytingar hjá félaginu eins og síðar er vikið að.

Félagið gekk í SH fljótlega eftir stofnun samtakanna og framleiddi í 45 ár eða þar til 1987.

Guðsteinn Einarsson var framkvæmdastjóri Hraðfrystihússins frá upphafi og þar til hann lést í janúar 1973. Þá tók við Þorvaldur Gíslason sem áður hafði verið vélstjóri í hraðfrystihúsinu, en hann lést 1984. Svavar Árnason varð þá fjármála- stjóri og Guðmundur Kristjánsson sá um framleiðslu og rekstur. Ólafur Magnússon varð framkvæmdastjóri árið 1986.

Fyrsti verkstjóri var Þorvarður Ólafsson og var hann jafnframt vélstjóri. Tómas Þorvaldsson var verkstjóri frá 1945 til 1953 og var þá meðal annars hafin þar síldarsöltun. Aðrir verkstjórar voru m.a. Jón Einarsson (bróðir Guðsteins), Guðmundur Kristjánsson og fleiri.

Svavar Árnason starfaði á skrifstofu félagsins meginhluta starfstíma þess. Aðrir starfsmenn sem lengi unnu hjá félaginu voru m.a. Guðbrandur Eiríksson, bókar- og skrifstofustjóri, og Árni G. Magnússon, vélstjóri.

Byggingaframkvæmdir hófust 1941 og eftir það var húsið stækkað í áföngum. Árið 1992 var það rúml. 1000 fermetrar að grunnfleti og að hluta á þremur hæð- um. Á fyrstu hæð var m.a. hráefnismóttaka, vélasalur, ísgeymsla og frystiklefi, á annarri hæð vinnslusalir, frystitæki, frystiklefi og starfsmannaaðstaða og á þriðju hæð skrifstofur, verbúð o.fl.

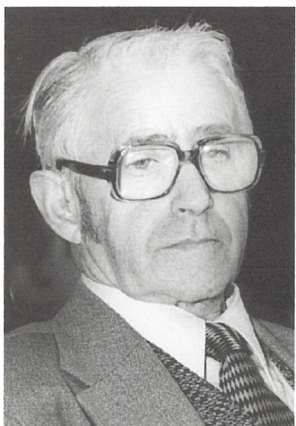
Frystihúsið var allvel búið frystivélum og tækjum til vinnslu bolfiskafurða, síldar, humars og annarra frystihúsaafurða og var með stærri frystihúsum á Suðurnesjum.

Hraðfrystihús Grindavíkur hf. átti oftast báta eða hlut í bátum. Togarinn Guðsteinn (síðar Akureyrin) var eign Samherja hf. sem á sínum tíma var í eigu frystihús- anna í Grindavík, Bæjarútgerðar Hafnarfjarðar og Útgerðarfélagsins Bardans hf.

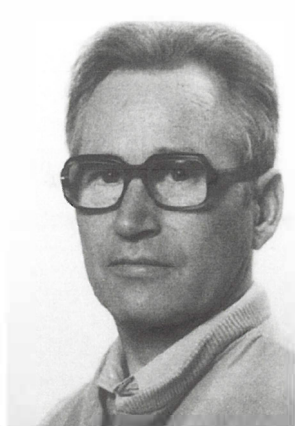
Árið 1986 urðu eigendaskipti og nokkur átök í félaginu. Ólafur Magnússon varð þá stjórnarformaður og framkvæmdastjóri. Félagið sagði sig úr SH í árslok 1986 og hætti framleiðslu fyrir SH á árinu 1987.

Rekstri frystihússins var hætt 1988 og 1989 var félagið lýst gjaldþrota.

HEIMILDIR: 1. Svavar Árnason. 2. Tómas Þorvaldsson. 3. Frystihúsakönnun 1967. 4. Könnun v. hollustunefndar 1971. Verkfræðistofan Hönnun, úttekt 1971. 5. Gögn SH.

Hermann Kristjánsson.

Óskar Hermannsson.

16 Arnarvík hf., Grindavík

Félagið Arnarvík hf. var stofnað um miðjan 6. áratug- inn og hóf frystingu 1959.

Stofnendur voru Hermann Kristjánsson og synir hans Óskar og Kristján, ásamt Gunnari Magnússyni, skipstjóra, og Guðmundi, bróður hans.

Fiskanes hf. í Grindavík keypti félagið árið 1976 og rak frystihúsið áfram, fyrst í stað undir nafninu Arnarvík, en síðar sem Fiskanes (sjá bls. 31). Húsið var alla tíð í SH.

HEIMILDIR: 1. Dagbjartur Einarsson. 2. Gögn SH.

Fyrirtæki í Höfnum sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsa eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

61 Hafnir hf., Höfnum

Þeir bræður Eggert og Huxley Ólafssynir, læknessynir úr Rangárvallasýslu, stofnuðu hlutafélagið Hafnir árið 1942 ásamt Sverri Júlíussyni og þremur útgerðarmönnum í Höfnum, þeim Magnúsi Ketilssyni, Bakka, Þorbirni Benediktssyni, Kirkjubóli, og Kristjáni Magnússyni, Garðhúsum. Tilgangur félagsstofnunarinnar var að reisa og reka frystihús í Höfnum. Ólafur Jónsson og Sveinn Jónsson í HF Miðnes gerðust með-eigendur árið 1947.

Stjórnarformaður var Huxley Ólafsson, en Eggert var alla tíð framkvæmdastjóri og verkstjóri fyrst í stað.

Framkvæmdir hófust í júní 1942 og í febrúar 1943 var farið að frysta fisk í 7 lb. eins og þá tíðkaðist. Framleiðsla var allmikil strax fyrsta árið og var fryst með loftblæstri í plötufrystitækjum á hjólum. Eftir að búið var að fylla tæki og þrýstingur kominn á var því ýtt inn í blástursklefa. Búnaður þessi var í húsinu í mörg ár.

Félagið gekk í SH og frysti samfellt frá árinu 1943 til 1949. Kolafrýsting af dragnótabátum var mikil á tímabili.

Eggert Ólafsson.

61 Andvari hf., Höfnum

Andvari hf. hafði frystihúsið á leigu árin 1949 og 1950 og gekk í SH. Aðaleigandi og framkvæmdastjóri Andvara var Björn Pétursson.

Hafnir hf., Höfnum

Skúli Pálsson og Sveinbjörn Finnsson, sem einnig voru saman um rekstur frystihúsa á Flateyri og Suðureyri við Ségandafjörð, keyptu frystihúsið og ráku frá 1951 til 1955. Sveinbjörn var framkvæmdastjóri og gerðist þá frumkvöðull að vinnslu humars sem frystur var í húsinu.

Félagið varð gjaldþrota.

Sveinbjörn Finnsson.

Hraðfrystistöð Hafna, Höfnum

Hraðfrystistöð Keflavíkur, sem var í eigu Einars Sigurðssonar í Vestmannaeyjum, keypti Hafnahúsið 1957 og rak undir nafninu Hraðfrystistöð Hafna til ársins 1960. Allmikil framleiðsla var þá í húsinu um tíma og var Ólafur Guðbjörnsson rekstrarstjóri, en annars heyrði það undir Stöðina í Keflavík. Húsið var í SH.

26 Hafnaver hf., Höfnum

Einar Jóhannsson og Othar Hansson stofnuðu hlutafélagið Hafnaver og tóku frystihúsið á leigu af Einari Sigurðssyni. Einar Jóhannsson var framkvæmdastjóri. Félagið var í SH og framleiddi á árunum 1960 og 1961.

26 Höfn hf., Höfnum

Félagið Höfn hf. frysti síld í húsinu á árinu 1962 og seldi SH afurðirnar.

63 Sæsilfur hf., Höfnum

Eigendur Sæsilfurs hf. voru Stefán Franklín og fjölskylda. Félagið leigði frystihúsið af Einari Sigurðssyni og gekk í SH. Framkvæmdastjórar voru þeir Stefán og sonur hans Valur Franklín.

Sæsilfur framleiddi á árunum 1962 til 1965. Á þessum árum var mjög mikil sildarfrysting í húsinu, bæði til útflutnings á vegum SH og til beitu sem seld var til Færeyja. Þorskhrogn frá öðrum verstöðvum á Suðurnesjum voru fryst á vetrarvertíðum og dragnótafiskur var grundvöllur sumarvinnslunnar. Þá var innmatur, sem til féll hjá Sláturfélagi Suðurlands (SS) frystur og seldur til Svíþjóðar í refa-föður.

Hlutafélagið Sæsilfur er enn til (1992), en engin starfsemi hefur verið um árabíl.

Stefán Franklín.

8 Hafnir hf., Höfnum

Hafnir hf., nýtt félag með því nafni, frysti lítið eitt í húsinu 1969 og var í SH.

22 Sólberg hf., Höfnum

Félagið Sólberg rak frystihúsið á árunum 1971 og 1972 og var í SH.

68 Fiskvinnslustöð Eggerts Ólafssonar, Höfnum

Eggert Ólafsson, sem verið hafði stofnandi og framkvæmdastjóri Hafna hf. eins og að ofan greinir, reisti nýja fiskvinnslustöð í Höfnum, þar sem hann hóf fiskverkun á ný eftir 1960, meðal annars verkun í salt. Upp úr 1970 kom hann upp aðstöðu til frystingar í húsinu og framleiddi samfellt frá árinu 1972 til 1984. Húsið var í SH.

Upp úr 1970 rak Eggert einnig rækjuvinnslu um tíma á Hvolsvelli í samráði við hreppsfélagið þar. Aðstaða var leigð hjá Kaupfélaginu og var rækjan handpilluð.

Árið 1984 seldi Eggert eignirnar í Höfnum. Kaupandi var Kristján Pétursson, ásamt fleirum, en hann hafði áður verið verkstjóri í Keflavík hf. Nýir eigendur héldu áfram að frysta en voru ekki í SH.

Valur Franklín.

HEIMILDIR: 1. Eggert Ólafsson. 2. Einar Jóhannsson. 3. Stefán Runólfsson. 4. Valur Franklín. 4. Gögn SH.

3 HF Miðnes, Sandgerði og 4 HF Keflavík, Keflavík

3 HF Miðnes, Sandgerði

HLUTAFÉLAGIÐ MIÐNES í Sandgerði var formlega stofnað 22. nóvember 1941. Stofnendur voru Ólafur Jónsson og Sveinn Jónsson, sem báðir höfðu um árabíl verið virkir í sjávarútvegi. Þeir voru forstjórar félagsins allt til dauðadags, en Sveinn lést árið 1966 og Ólafur 1975.

HF Miðnes var eitt af þeim átta frystihúsum sem gerðust stofnendur SH eftir stofnfund árið 1942, samkvæmt sérstakri bókun fundarins.

Ólafur Jónsson var ættaður frá Akranesi. Að loknu námi í Verslunarskóla Íslands réðst hann árið 1927 til starfa hjá Haraldi Böðvarssyni á Akranesi, sem hafði komið sér upp útgerðarstöð í Sandgerði á árunum 1914 og 1915. Sveinn Jónsson hafði einnig starfað í Sandgerði við útvegsfyrirtæki Lofts Loftssonar frá Akranesi.

Á þessum árum gerði Haraldur Böðvarsson báta sína út frá Sandgerði á vetrarvertíð, en flutti fiskinn upp á Skaga til frekari verkunar í lok vertíðar. Árið 1933 gengu þeir Ólafur og Sveinn inn í félag Haraldar í Sandgerði, Haraldur Böðvarsson & Co., en þá var Haraldur farinn að gera báta sína alfarið út frá Akranesi. Starfsemin í Sandgerði snerist eftir það mest um verkun afla af aðkomubátum og leigu á aðstöðu fyrir báta.

Frystivél var tekin í notkun á árinu 1935 og frysting þá hafin á vegum félagsins.

Þeir félagar Ólafur og Sveinn eignuðust sinn fyrsta bát árið 1936 og síðan hefur fyrirtækið rekið mikla útgerð og umsvif þess farið vaxandi.

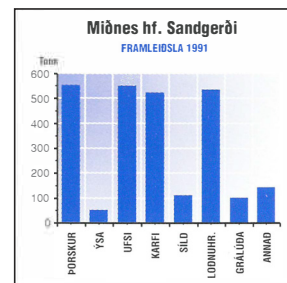
Árið 1984 urðu börn Ólafs eigendur fyrirtækisins að fullu er þau keyptu hlut Sveins af ekkju hans og dætrum.

Stjórnarformaður HF Miðness 1992 var Gunnar Þór Ólafsson og aðrir stjórnarmenn Jón Ægir Ólafsson, Ásgeir Ólafsson, Ólafur Baldur Ólafsson og Eggert Magnússon, eiginmaður Guðlaugar Ólafsdóttur.

Forstjórar voru Jón Ægir Ólafsson og Ólafur B. Ólafsson. Aðrir starfsmenn 1992 voru m.a. Elías Guðmundsson, skrifstofustjóri, Einvarður Albertsson, útgerðarstjóri, Hreiðar Júlíusson, fulltrúi, Sigurbjörn Pálsson, verkstjóri, og Agnar Þorkelsson, verkstjóri.

Jón Ægir, sem hefur verið framkvæmdastjóri HF Miðness síðan 1959, hefur séð um fjármálahlíðina í rekstrinum, en Ólafur Baldur, sem hefur verið framkvæmdastjóri frá 1973, annast framkvæmda- og framleiðsluhlíðina.

Húsnæði félagsins í Sandgerði var tæpir 10.000 fermetrar að grunnmáli árið 1992 og hefur þar verið stunduð fjölbreytileg alhliða fiskverkun. Frystihúsið var

HF Miðnes, eitt af átta frystihúsum er 1942 gerðust stofnendur SH.
Ljósm.: Snorri Snorrason.

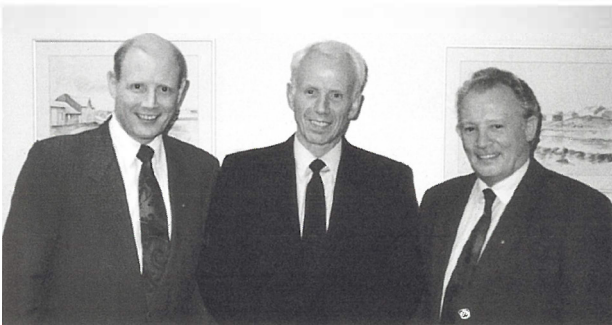
Ólafur Jónsson, einn af stofnendum Sölumíðstöðvarinnar 1942.

Ólafur Jónsson GK.
Ljós.: Snorri Snorrason.

Sveinn Jónsson.

Núverandi stjórnendur Mið-
ness, synir Ólafs Jónssonar,
talið frá vinstri: Ólafur
Baldur Ólafsson, forstjóri,
Jón Ægir Ólafsson, forstjóri,
og Gunnar Þór Ólafsson,
stjórnarformaður.

þá um 4300 fermetrar að stærð, þar af um 250 á efri hæð. Flökun, pökkun og snyrting var í nýlegu stálgrindahúsi, en önnur starfsemi í gömlu Miðnesshúsunum. Aðstaða fyrir starfsfólk var á efri hæð.

Skrifstofuhús með verbúð, 950 fermetrar, er á þremur hæðum, en önnur hús í Sandgerði eru m.a. saltfiskhús, skreiddarskemma, bifreiðaverkstæði, trésmíðaverkstæði, vélaverkstæði og veiðarfæraverkstæði. Frystihúsið er búið hefðbundnum frystivélun og tækjum, auk blástursfrystis fyrir humar. Árið 1992 voru í húsinu fimm ammóníakþjöppur sem afkasta 620 þús. kkal. á klst. miðað við $-35/+25^{\circ}\text{C}$, fjórtán plötufrystitæki og var samanlögð plötustærð 220 fermetrar. Frystigeymslur voru 4200 rúmmetrar.

Veigamestu frystu afurðirnar árið 1991 voru ufsi, loðnuhrogn, þorskur og karfi, en fyrirtækið frystir einnig töluvert af sild þegar hún gefst og humar hefur verið unninn á sumrin í áratugi. Sildarsöltun hefur oft verið veigamikill þáttur í rekstrinum svo og saltfiskur.

Í landi voru árið 1991 unnin um 110 ársverk, að mestu af heimafólki.

Félagið átti tvo togara árið 1992 og þrjá fiskibáta, botnvörpungana Ólaf Jónsson GK og Svein Jónsson KE, og bátana Jón Gunnlaugs GK, Geir goða GK og Keflvíking KE. Ársverk við útgerð voru um 70.

Velta HF Miðness á árinu 1991 var um 1,1 milljarður króna og voru frystar afurðir 42%, saltfiskur um 3,6% og saltsild 1,4%. Velta útgerðar var 548 milljónir eða um 50%. Mismunur, um 3%, var önnur velta í landi.

HF Miðnes var aðaleigandi Fiskiðjunnar hf., sem var stofnuð 1942 af fjórum fiskvinnslufyrirtækjum á Suðurnesjum, í þeim tilgangi m.a. að framleiða mjöl og lýsi úr fiskúrgangi og bræðslufiski. Á vegum hennar var um tíma rekin sameiginleg flökunarstöð fyrir frystihúsin. Verksmiðjunni var lokað í árslok 1982 vegna lyktar sem óhjákvæmilega fylgir slíkri starfsemi.

HF Miðnes var árið 1992 í LÍÚ, SÍF, Félagi sildarsaltenda, SF og VÍ, auk SH. Í ársbyrjun 1992 var eignarhlutfall félagsins í Sölumidstöð hraðfrystihúsanna 3,6%.

Ólafur Jónsson var í stjórn og varastjórn SH með hléum á árunum 1945 til 1975.

Hann var einnig í stjórn Jökla og Coldwater Seafood Corporation. Sveinn Jónsson tók oft þátt í meiriháttar sölusamningum SH við stærri kaupendur, einkum í Bretlandi á stríðsárunum og á eftirstríðsárunum.

Ólafur Baldur var í stjórn og varastjórn SH frá 1975 og varaformaður stjórnar í mörg ár. Ólafur hefur einnig setið um árabil í stjórn Coldwater í Bandaríkjunum og IFPL í Bretlandi og verið formaður stjórnar Icelandic Freezing Plants GmbH í Hamborg síðustu árin.

Gunnar Þór hefur verið í stjórn Jökla hf. mörg undanfarin ár.

HF Keflavík.
Frá brunanum árið 1983.

4 HF Keflavík, Keflavík

HF KEFLAVÍK var stofnað 1936 af þeim félögum Ólafi Jónssyni og Sveini Jónssyni ásamt Huxley Ólafssyni, Hreggviði Bergmann og fleirum. Þeir Ólafur og Sveinn áttu rúman helming í fyrirtækinu. Félagið var eitt af 15 öðrum sem gengu í SH á stofnfundi og undirritaði Huxley Ólafsson stofnsamning fyrir hönd þess. Hann var aðalhvatamaður að stofnun Keflavíkur hf. og framkvæmdastjóri þess fyrstu árin. Hann var kosinn í fyrstu varastjórn SH og á 50 ára afmæli þess 1992 var Huxley eini stofnandi SH á lífi.

Hreggviður Bergmann tók við starfi framkvæmdastjóra af Huxley og gegndi því uns hann lét af störfum af heilsufarsástæðum 1976, en þá tók Ólafur B. Ólafsson við starfinu.

Frá 1978 hefur fyrirtækið verið alfarið í eigu barna Ólafs Jónssonar.

Keflavík hf., sem lengst af hefur gengið undir nafninu HF, var um tíma framleiðsluhæsta frystihúsið á Suðurnesjum, einkum á 7. áratugnum.

Árið 1983 brann frystihúsið og varð þar gifurlegt eignatjón þar sem frystigeymslur og vinnslusalur eyðilögðust. Eftir brunann var brugðið á það ráð að auka framleiðslu frystihússins í Sandgerði, en af því skapaðist mikið hagræði að sameina reksturinn á einum stað.

Eftir brunann hefur þó annað veifið verið unnið í Keflavík, t.d. hefur humar verið frystur þar á sumrin, síld söltuð og fryst á haustin og loðnuafurðir unnar á veturna.

Húsakynni í Keflavík eru skrifstofuhús og verbúð, fiskverkunarhús, þurrkhús, beitingaraðstæða fyrir línubáta og bifreiðaverkstæði, auk þeirra hluta frystihússins sem brunnu. Húsin sem standa norðarlega í kaupstaðnum eiga sér merka sögu, því skrifstofuhúsið og þurrkhúsið (áður bryggjuhús) eru frá tímum Duus-verslunarinnar, reist upp úr 1880.

Félagið var sameinað HF Miðnesi árið 1990.

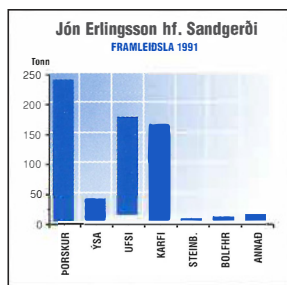
HEIMILDIR: 1. Skýrsla frá Ó.B og J.Æ.Ó. 2. Viðtal við Ó.B.Ó. og J.Æ.Ó. 3. Huxley Ólafsson. 4. Saga Íslands. 5. Gögn SH.

Hreggviður Bergmann.

Huxley Ólafsson, skrifaði undir stofnsamning Sölumiðstöðvarinnar 1942.

Jón Erlingsson hf.

9 Jón Erlingsson hf., Sandgerði

FÉLAGIÐ JÓN ERLINGSSON HF. var stofnað 1. febrúar 1972 af Jóni Erlingssyni og konu hans Jóhönnu Sigurjónsdóttur og gekk fyrirtækið þá í SH. Áður hafði Jón stundað saltfiskverkun í Sandgerði frá 1959 og rækjuvinnslu frá 1970.

Eigendur fyrirtækisins hafa alla tíð verið Jón Erlingsson og fjölskylda hans og hefur Jón verið stjórnarformaður. Aðrir stjórnarmenn 1992 voru Jóhanna og Sigurjón, sonur þeirra hjóna.

Árið 1992 var Jón Erlingsson framkvæmdastjóri og meðal annarra starfsmanna voru Guðlaugur Jónsson, skrifstofustjóri, Sigurjón Jónsson, verkstjóri, og Guðný Benediktsdóttir, verkstjóri.

Rækja var unnin í fjögur ár, en vegna tíðra lokana á Eldeyjarmiðum var vinnslu hætt og þess í stað lögð áhersla á að frysta aðrar afurðir. Frysting bolfiskafurða hófst árið 1971 og varð síðar veigamest í vinnslunni.

Byggingarframkvæmdir á núverandi lóð fyrirtækisins í Sandgerði hófust árið 1964 og var húsið tekið í notkun um áramót 1965 til 1966. Frystihúsið var að mestu reist á árinu 1970 og rækjuvinnsla hafin þá um haustið. Á lóð fyrirtækisins í Sandgerði voru tvö samhlíða hús árið 1992.

Árið 1992 var frystihúsið 1765 fermetrar að grunnfleti og loft yfir hluta þess, 160 fermetrar. Vinnslan var öll á neðri hæðinni, en á þeirri efri var starfsmannaaðstaða, skrifstofa verkstjóra, ísvél, geymsla og fleira. Í hinu húsinu voru geymslur fyrir veiðarfæri, búnað og tæki, ásamt veiðarfæraverkstæði. Á efri hæð þess voru m.a. skrifstofur fyrirtækisins. Samanlagt voru bæði húsin rúmlega 2700 fermetrar að grunnfleti.

Frystihúsið er búið hefðbundnum frystivélum og tækjum. Þrjár ammóníak-þjöppur voru í húsinu 1992, 155 þús kkal. á klst. m.v. $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Plötufrystitæki voru 6 og samanlögð plötustærð 63 fermetrar. Ísvél afkastaði 9 tonnum á sólarhring.

Frystigeymsla var 1750 rúmmetrar árið 1992.

Jón Erlingsson ásamt fjölskyldu sinni, sem öll hefur starfað við fyrirtækið. Frá vinstri: Erlingur Jónsson, Sigurjón Jónsson, eiginkona Jóns Jóhanna Ingigerður Sigurjónsdóttir, Viðir Jónsson, Eyþór Jónsson, Jónína Guðrún Bjarnadóttir og Jón Erlingsson. Myndin er tekin á sextugsafmæli Jóns.

Útgerðarfélagið Valbjörn hf. var stofnað 1980 og var alfarið í eigu Jóns Erlingssonar hf. Það átti og gerði út ísfisktogarann Hauk GK.

Velta Jóns Erlingssonar hf. 1990 var 143 millj. króna og velta Valbjörns hf. 206 millj. Árið 1991 var velta sömu fyrirtækja 176 og 187 millj. króna. Skipt var um skip, breytingar gerðar og kvóti færður milli ára eins og heimildir leyfa. Um 90% af veltunni í landi voru frystar afurðir.

Að jafnaði unnu 45 til 50 manns hjá fyrirtækinu í landi árið 1992, allt heima-fólk, og til sjós voru að jafnaði 15 menn.

Félögin voru í LÍÚ, SÍF og SF, auk SH, árið 1992. Í ársbyrjun 1992 var eignarhlutfall Jóns Erlingssonar hf. í Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna 1,1%.

Jón Erlingsson var í varastjórn SH frá 1980 til 1985.

HEIMILDIR: 1. Upplýsingar frá J.E. og starfslíði. 2. Saga Íslands 1990. Atvinnuhættir og menning. 3. Gögn SH.

*Garður hf.
Ljós.: Snorri Snorrason.*

Fyrirtæki í Sandgerði sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrir

41 Garður hf., Sandgerði

Hlutfélagið Garður í Sandgerði var stofnað 1942. Stofnendur voru Sverrir Júlíusson, Oliuverslun Íslands hf., Lýsi hf., Óskar Halldórsson, Miðnes hf. og nokkrir útgerðarmenn í Garðinum, m.a. Guðmundur Jónsson á Rafnkelsstöðum og Bergur, á Jaðri. Fyrsti stjórnarformaður var Hreinn Pálsson, forstjóri Oliuverslunarinnar, og gegndi hann formennsku lengst af.

Fyrsti framkvæmdastjóri félagsins var Sverrir Júlíusson, en Karl Jónsson tók við af honum, þá Ingimar Einarsson, lögfræðingur, frá 1953 til 1957 og loks Gunnar Sveinbjörnsson.

Félagið gerðist aðili að SH þegar á fyrsta starfsári félagsins og framleiddi samfellt til 1959. Auk frystingar var önnur fiskverkun umfangsmikil, t.d. söltun.

Frystihúsið var á tveimur hæðum og var grunnflötur 800 fermetrar. Öll vinnslan var á neðri hæð.

Guðmundur Jónsson, útgerðarmaður á Rafnkelsstöðum, keypti húsið í árslok 1959.

Sverrir Júlíusson var kosinn í fyrstu varastjórn SH og var í henni til 1947. Hann kom mjög við sögu frystihúsa á Suðurnesjum á fyrstu áratugum samtakanna og varð síðar formaður LÍÚ, alþingismaður, forstjóri Fiskeiðasjóðs o.fl.

HEIMILDIR: 1. Ingimar Einarsson. 2. Gögn SH.

Sverrir Júlíusson.

28 Hraðfrystihús Guðmundar Jónssonar (Rafnkelsstöðum), Sandgerði

Guðmundur Jónsson, útgerðarmaður á Rafnkelsstöðum í Garði, keypti frystihús Garðs hf. í Sandgerði í árslok 1959 og hóf þar framleiðslu í ársbyrjun 1960. Guðmundur hafði lengi rekið umfangsmikla útgerð, söltun og skreidarverkun í Garðinum og verið einn af stofnendum Garðs hf. í Sandgerði sem áður átti frystihúsið. Fyrirtækið var í einkaeign þar til 1973 er það var gert að hlutafélagi sem fékk nafnið Rafn hf.

Framkvæmdastjórar fyrst í stað voru þeir bræður Jónas og Gunnar Guðmundssynir, en árið 1968 tók Andrés Pétursson við framkvæmdastjórn.

HEIMILDIR: 1. Gögn SH, ársskýrslur. 2. Hönnun. Úttekt 1971. 3. Frystihúsakönnun 1967. 4. Jónas Guðmundsson.

28 Rafn hf., Sandgerði

Hlutafélagið Rafn hf. var stofnað 1974 og tók við eignum og rekstri Hraðfrystihúss Guðmundar Jónssonar. Félagið rak frystihúsið til 1990. Eigendur voru afkomendur Guðmundar á Rafnkelsstöðum. Framkvæmdastjórar voru Andrés Pétursson, til 1975, og síðar Gunnar Guðmundsson og Jónas Guðmundsson.

Útgerðarfélagið Barðinn hf., Sandgerði

Útgerðarfélagið Barðinn hf. keypti eignir Rafns hf. og flutti starfsemi sína úr Kópavogi og til Sandgerðis. SH seldi afurðirnar annað veifið.

84 Óskar Árnason, Sandgerði

Óskar Árnason, rækjuframleiðandi í Sandgerði, framleiddi fyrir SH á árunum 1976 og 1977.

76 Jón Eðvaldsson hf., Sandgerði

Jón Eðvaldsson, fiskverkandi í Sandgerði, framleiddi fyrir SH á árunum 1984 og 1985.

90 Sjávarborg hf., Sandgerði

Sölumiðstöðin seldi afurðir frystitogarans *Sjávarborgar GK* á árunum 1986 til 1990. Eigandi skipsins var Sjávarborg hf. Framkvæmdastjóri var Hafliði Þórsson.

HEIMIDIR: 1. Gögn SH.

Andrés Pétursson.

51 Fiskverkun Magnúsar Björgvinssonar, Garði

MAGNÚS BJÖRGVINSSON hóf fiskverkun í Garðinum í janúarmánuði 1980. Fyrst í stað voru aðallega unnir hausar í skreið, en þó jafnframt teknar gellur og kinnar þegar hentaði. Síðar var farið að salta fisk og var það stærsti þáttur vinnslunnar 1992.

Frysting hófst árið 1984 og gekk Magnús þá í SH. Síðan hefur verið fryst á hverju ári, en þó oftast í litlum mæli.

Stöðin hefur frá upphafi verið einkaeign Magnúsar og sjálfur hefur hann verið framkvæmdastjóri. Eigin kona hans, Hulda Matthíasdóttir, hefur séð um skrifstofuna og sonur þeirra, Björgvin, verið verkstjóri.

Fiskverkunarhúsið var um 1800 fermetrar að grunnmáli árið 1992 og vinnslusalur fyrir frystar afurðir var 75 fermetrar.

Árið 1992 var ein frystivél í húsinu, 10 þús. kkal. á klst. m.v. $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Tvö sjálfstæð plötufrystitæki með sambyggðum frystivélasamstæðum voru samantlagt með 23 fermetra af frystiplötum. Rafvélar fyrir þær voru 50 KW. Frystigeymsla var 420 rúmmetrar árið 1992.

Heildarvelta stöðvarinnar á árinu 1990 var 140 millj. króna og var aðalverðmætið í saltfiski.

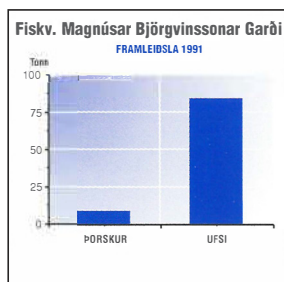
Magnús átti og gerði út einn 50 tonna trébát árið 1992, Björgvin á Háteigi GK, og voru 5 ársverk unnin á sjó.

Um 18 starfsmenn voru í stöðinni á vetrarvertíð, þar af um 12 í frystideild.

Framleiðsla frystra afurða 1991 var 91 tonn af ufsa og 11 tonn af þorski, samtals 102 tonn af afurðum.

Árið 1992 var fyrirtækið í LÍÚ, SÍF og SF, auk SH.

HEIMILDIR: 1. Magnús Björgvinsson. 2. Gögn SH.

Magnús Björgvinsson.

Hraðfrystihús Gerðabátanna.

Fyrirtæki í Garðinum sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

48 Hraðfrystihús Gerðabátanna hf., Gerðum, Garði

Hraðfrystihús Gerðabátanna hf. var stofnað árið 1943 og voru stofnendur börn Guðmundar Þórðarsonar, útgerðarmanns í Gerðum, þau Finnbogi, Þórður, Jón, Haukur, Guðrún, Kristín og Hjördís, ásamt Kristni Árnasyni, skipstjóra. Guðmundur í Gerðum hafði lengi stundað útgerð og saltað fisk. Bygging frystihússins hófst árið 1941 og gekk félagið í SH á fyrsta ári samtakanna.

Þeir bræður Finnbogi og Þórður voru framkvæmdastjórar alla tíð sem félagið starfaði og Jón sá um skrifstofu félagsins í Reykjavík. Matthías Oddsson var verkstjóri allan starfstíma hússins og Friðrik Árnason var vélstjóri allan tímann og áfram hjá nýjum eigendum, Ísstöðinni hf.

Frystihúsið var reist í áföngum og í lok starfstíma félagsins var það um 1250 fermetrar að grunnfleti, að hluta til á tveimur hæðum, en vinnslan fór öll fram á neðri hæð hússins.

Vélakostur 1967 var m.a. fjórar ammóníak-þjöppur sem afköstuðu samtals um 250 þús. kkal/klst. m.v. $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Þlötufrystitæki voru 10 af íslenskrri gerð og einn skápur, samtals 104 fermetrar af frystistöðvum.

Frystihúsið var í SH og framleiddi öll árin, frá 1943 til 1972. Hráefnið var mest bátafiskur, sem ýmist var frystur eða saltaður, enda eigendurnir bátaútgerðarmenn og félagið sjálft lengst af í útgerð.

Árið 1972 var frystihúsið selt Ísstöðinni hf. í Garði og starfsemi Gerðabátanna hf. hætt, en félagið var lagt niður árið 1980.

Finnbogi Guðmundsson var kosinn í fyrstu varastjórn SH 1943 og var í henni til 1946 og síðar samfellt á árunum 1953 til 1973 í stjórn og varastjórn. Hann var einnig afar virkur í ýmsum samtökum sjávarútvegsins. Finnbogi ritaði fjölda greina í blöð og tímarit um málefni sjávarútvegs, einkum varðandi hagsmunabaráttu. Hjördís Guðmundsdóttir vann í innkaupadeild SH í mörg ár.

Árið 1992 var frystihúsið í eigu Nesfisks hf.

Finnbogi Guðmundsson var í stjórn SH og ákaflega frjór á stjórnarfundum.

HEIMILDIR: 1. Hjördís Guðmundsdóttir. 2. María Pétursdóttir. 3. Frystihúsakönnun 1967. 4. Mat á endurbótum v. hollustuhátta, Hönnun 1971. 5. Gögn SH.

21 Hraðfrystihús Sveinbjarnar Árnasonar hf., Kothúsum, Garði

Hraðfrystihús Sveinbjarnar Árnasonar í Kothúsum hóf framleiðslu 1963 og gekk í SH. Árið 1969 var stofnað hlutafélag um reksturinn og voru aðaleigendur feðgarnir Sveinbjörn og sonur hans Gunnar. Sveinbjörn hafði verið kennari og skólastjóri í Garðinum, en hafði þó verkað fisk í salt og skreið frá því fyrir stríð.

Salthús og þurrkhús voru lagfærð, stækkuð og innréttuð fyrir frystingu og varð húsið hentugt og áberandi snrtillegt eftir breytinguna.

Fyrst í stað var fryst sild í húsinu, en síðar bolfiskur og enn síðar einbeittu þeir feðgar sér að vinnslu humars. Húsið í Kothúsum varð þá um tíma stærsti humarframleiðandi innan SH með allt að 120 tonn af hölum á ári og 14 humarbáta.

Frystitæki í húsinu voru tvö Kletts-tæki, 15 stöðva.

Garðskagi hf. keypti frystihúsið á árinu 1979.

HEIMILDIR: 1. Gunnar Sveinbjörnsson. 2. Gögn SH. 3. Frystihúsakönnun 1967.

Sveinbjörn Árnason.

19 Hraðfrystihús Meiðastaða, Garði

Meiðastaðahúsið framleiddi á árunum 1966 til 1973 og var í SH. Eigandi og framkvæmdastjóri var Eiríkur Sumarliðason.

48 Ísstöðin hf., Garði

Guðbergur Ingólfsson, fiskverkandi og útgerðarmaður í Garðinum, stofnaði Ísstöðina hf. ásamt sonum sínum í janúarbyrjun 1973 og keypti félagið þá eignir Hraðfrystihúss Gerðabátanna hf. í þeim tilgangi að hefja þar alhliða fiskverkun. Stjórnarformaður var Guðbergur Ingólfsson.

Félagið hóf frystingu í ársbyrjun 1973, gekk í SH og framleiddi samfelld til 1984. Vinnsla hússins var mikil um tíma, frysting, söltun, þurrkun saltfisks og hersla í skreið.

Framkvæmdastjóri frá upphafi var Þórarinn Guðbergsson og gegndi hann starfinu þar til í júlilok 1985. Verkstjórar voru Jens Sævar Guðbergsson og Theodór Guðbergsson. Meðal annarra starfsmanna var Friðrik Árnason, en hann var vélstjóri í frystihúsinu allan starfstíma Gerðabátanna hf. og síðar Ísstöðvarinnar og enn áfram hjá nýjum eiganda, Nesfiski hf.

Skip Ísstöðvarinnar voru bv. Ingólfur GK, bv. Sveinborg GK og Erlingur GK, sem var að hluta í eigu félagsins.

Ísstöðin hf. starfaði til 1. ágúst 1985. Þá keypti

Ísstöðin hf. Frystihúsið hefur nú verið gert upp og er í eigu Nesfisks. Reykjanesfjallgarður í baksýn.

Ljós.: Jón Karl Snorrason.

Þórarinn Guðbergsson.

Nesfiskur hf. eignirnar, en það félag hefur ekki verið í SH. Frystihúsið brann í október 1987, en var byggt upp að nýju.

Þórarinn Guðbergsson var í stjórn og varastjórn SH á árunum 1974 til 1978.

HEIMILDIR: 1. Þórarinn Guðbergsson. 2. Gögn SH.

5 Berg hf., Garði

Félagið Berg var í eigu Guðmundar Þórarinssonar. Það gekk í SH og framleiddi frosinn fisk á árunum 1974 til 1978.

74 Ásgeir hf., Garði

Félagið Ásgeir var í eigu Ólafs Ágústssonar og fjölskyldu. Það gekk í SH og framleiddi á árunum 1975 til 1987.

Ásgeir hf.
Ljós.: Snorri Snorrason.

21 Garðskagi hf., Garði

Aðaleigandi og framkvæmdastjóri Garðskaga hf. var Guðmundur Ingvason, viðskiptafræðingur, sem áður hafði verið framkvæmdastjóri hjá Bæjarútgerð Hafnarfjarðar. Félagið keypti frystihús Sveinbjarnar Árnasonar og var í SH á árunum 1979 til 1984.

41 Sveinborg hf., Garði

Eigendur Sveinborgar voru Þórarinn Guðbergsson og bræður hans. Félagið framleiddi lítið eitt 1985 og var SH söluaðili.

Þorsteinn Jóhannesson.

97 Gaukstaðir hf., Garði

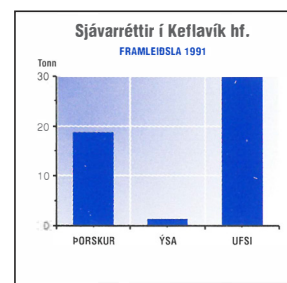
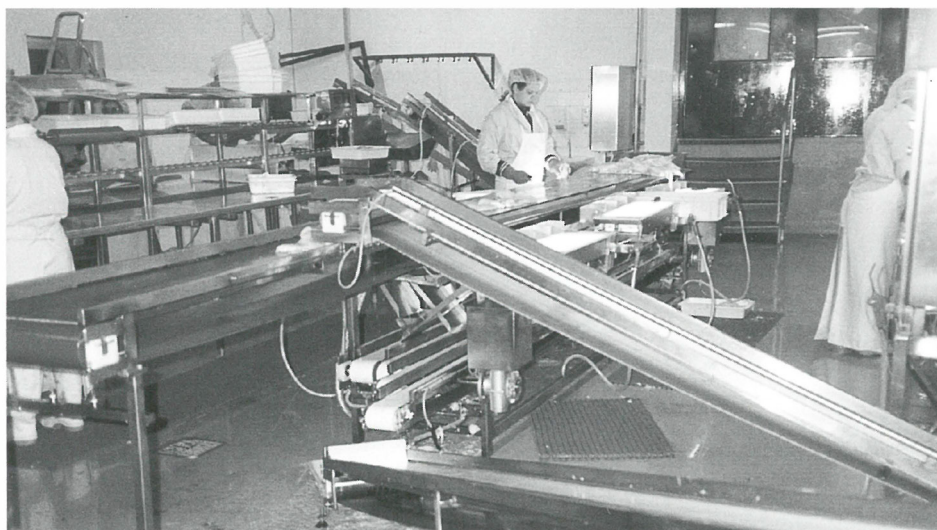
Félagið gekk í SH 1984. Aðaleigandi og framkvæmdastjóri var Þorsteinn Jóhannesson á Gaukstöðum. Félagið átti frystitogarann *Gunnjón* og seldi SH afurðir hans 1986.

HEIMILDIR: 1. Gögn SH. 2. Magnús Björgvinsson. 3. Þórarinn Guðbergsson.

61 Fiskverkun Axels Pálssonar, Keflavík

AXEL PÁLSSON HF. Keflavík gekk í SH í febrúar 1986, en SH hafði einnig selt fyrir Axel árið 1985. Fyrirtækið vann aðallega rækju, en einnig lítið eitt af bolfiski og síld. SH var seljandi til ársins 1991.

Axel gerði út frystiskipið *Jöfur*, sem hafði númerið 795 hjá SH, og seldi Sölu- miðstöðin afurðir skipsins á árunum 1986 til 1989. Árið 1991 var skipið í eigu Muggs hf. (Sjómannaalmanak).

Flæðilína hjá Sjávarréttum hf. í Keflavík, tekin í notkun 1992.

96 Sjávarréttir í Keflavík hf., Keflavík

HLUTAFÉLAGIÐ SJÁVARRÉTTIR var stofnað árið 1991 af Gísla Erlendssyni og Haraldi Jónssyni. Árið 1992 sátu þeir í stjórn ásamt Einari Sveinssyni, sem var stjórnarformaður. Þeir Gísli og Haraldur voru framkvæmdastjórar og Karvel Hreidarsson verkstjóri. Sölu- miðstöðin seldi afurðirnar og fékk húsið númerið 109 hjá SH. Félagið gekk í SH árið 1993 og fékk þá húsnúmerið 96.

Sjávarréttir hf. keyptu frystihúsið að Básvegi 5 í Keflavík, sem áður hafði verið í eigu Útvegsmiðstöðvarinnar hf. og þar áður Heimis hf. Bæði höfðu þau verið í SH, Heimir hf. á árunum 1972 til 1985 og Útvegsmiðstöðin hf. frá 1985 til 1990.

Frystihúsið var upphaflega reist um 1970 fyrir rækjuvinnslu á vegum Heimis hf. og var árið 1992 um 750 fermetrar að stærð. Hliðarhús var um 750 fermetrar á tveimur hæðum og voru skrifstofur félagsins á efri hæð þess.

Félagið stundaði alhliða verkun í frost, jafnframt útflutningi á ísuðum fiski. Það var ekki með eigin útgerð, en keypti hráefni á fiskmarkaði.

Velta félagsins árið 1992 var um 200 millj. króna og starfsmenn voru að jafnaði 25.

HEIMILDIR: 1. Gísli Erlendsson. 2. Gögn SH.

Gísli Erlendsson.

Fyrirtæki í Keflavík sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsa eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

Hraðfrystihúsið Jökull var lengi eitt lykilhúsið í SH.

5 Hraðfrystihúsið Jökull hf., Keflavík

Hraðfrystihúsið Jökull hf. í Keflavík var stofnað 15. september 1937 og voru stofnendur Elías Þorsteins-son, útgerðarmaður, Þorgrímur St. Eyjólfsson, kaup- maður og Þórður Pétursson, bifreiðastjóri, ásamt eig- inkonum.

Félagið keypti fiskverkunarhús sem Elías átti í Vatnsendabási og stækkaði þau og breytti með tilliti til frystingar. Frystihúsið tók fljótlega til starfa og vann þá m.a. skarkolaflök og sólkolaflök, sem fryst voru fyrir Englandsmarkað á vegum Fiskimálanefnd- ar, auk þess sem talsvert var fryst af beitusíld.

Elías var framkvæmdastjóri fyrst í stað, en í stríðs- byrjun tók hann að sér að sjá um fiskkaup fyrir Minis- try of Food í Bretlandi sem þá sendi fisktökuskip á ýmsar hafnir landsins, auk þess sem hann varð stjórn- arformaður SH. Þorgrímur varð því snemma fram- kvæmdastjóri félagsins í Keflavík, en sá fyrst í stað um skrifstofuna. Hann gegndi starfi framkvæmdastjóra til 1972, að undanteknum 6 árum, 1960 til 1966, þegar Ásgrímur Pálsson var framkvæmdastjóri Jökuls.

Þórður Pétursson var verkstjóri fyrstu 10 til 12 árin, en þegar umsvif af útgerð eigin báta og leigubáta juk- ust, varð hann útgerðarstjóri félagsins. Árni Þorgríms- son var skrifstofustjóri 1964 til 1971 og Sigurbjörn Pálsson verkstjóri í rúm 20 ár, frá 1951 til loka starfs- tímans.

Um 1970 var grunnflötur hússins um 1560 fer- metrar og var öll vinnslan á einni hæð. Á efri hæð sem var 360 fermetrar var m.a. umbúðageymsla. Frystivélar voru þrjár og afköst þeirra um 200 þús. kkal/klst. miðað við $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Frystitæki voru 8 af íslenskri gerð með 102 stöðvum, samtals um 78 fer- metrar.

Elías Þorsteins-son var kos- inn í fyrstu stjórn SH og var formaður hennar til dauða- dags. Elíasi lá lágt rómur en þegar hann talaði lögðu menn við hlustir.

Skarkolafrysting var mikil á fyrstu árum sem húsið var rekið, eins og að ofan greinir, auk þess sem hrogn voru fryst í ríkum mæli á vertíðum. Annars var hráefni til frystingar lengst af línu- og netafiskur af bátum félagsins, en fjölbreytni var alla tíð mikil. Síldarfrysting var mjög mikil á tímabili og þá oft fryst allan sólarhringinn á haustin. Humarvinnsla var stunduð frá upphafi humarveiða og fram yfir 1970 og loðnufrysting var stunduð eftir að hún hófst. Rækja var fryst í litlum mæli þegar hún fór að veiðast við Eldey og tilraunapakkingar fyrir SH voru oft unnar í Jökli, einkum á fyrstu árum SH.

Auk frystingar var veruleg söltun og skreidarverkun á vegum Jökuls hf. Síldarsöltun var mikil á tímabili og hrogn söltuð á vertíðum.

Félagið rak lengst af allmikla útgerð og meðal báta félagsins voru Ólafur Magnússon KE, Sævar KE og Sæhrímnir KE.

Félagið rak frystihúsið til ársins 1972.

Þeir Elías og Þorgrímur voru í forystusveit þeirra sem stofnuðu Sölumiðstöðina og félagið gekk í SH á stofnfundi 25. febrúar 1942. Þorgrímur skrifaði undir stofnsamning á fundinum. Elías var kosinn í fyrstu stjórn SH og var formaður hennar til dauðadags, 25. mars 1965, að undanskildum 2 árum 1946 og 1947. Þorgrímur Eyjólfsson var kosinn fyrsti endurskoðandi SH og gegndi því hlutverki lengi.

Ásgrímur Pálsson sat í stjórn og varastjórn SH á árunum 1965 til 1985 og einnig í stjórn Coldwater Seafood Corp. er hann var framkvæmdastjóri á Stokkseyri.

HEIMILDIR: 1. Árni Þorgrímsson. 2. Sigurbjörn Pálsson. 3. Gögn SH. 4. Frystihúsakönnun 1967. 5. Úttekt, Hönnun 1971.

19 Fiskvinnslustöðin Jökull hf., Keflavík

Fiskvinnslustöðin Jökull hf. keypti frystihúsið af Jökli hf., rak það árin 1974 til 1976 og var í SH. Framkvæmdastjóri var Kristján Guðlaugsson.

Félagið varð gjaldþrota.

15 Jökull hf., Keflavík

Höskuldur Þórðarson og Sigurbjörn Pálsson tóku Jökulshúsið á leigu af Landsbankanum og ráku það 1978 til 1980. Þeir voru í SH.

58 Örn og Þorsteinn Erlingssynir, Keflavík

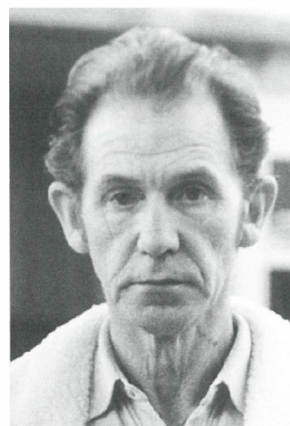
Þeir bræður Örn og Þorsteinn Erlingssynir leigðu frystihúsið 1985 til 1988 og unnu þar aðallega bol-

Þorgrímur St. Eyjólfsson, fyrsti endurskoðandi SH, skrifaði undir stofnsamning SH 1942.

Þórður Pétursson, en hann, Elías og Þorgrímur, ásamt eiginkonum, voru stofnendur Hraðfrystihússins Jökuls.

Sigurbjörn Pálsson, verkstjóri.

fiskafurðir, en þeir höfðu keypt félagið Saltver í Njarðvík árið 1980 og fluttu síðar alla vinnslu þangað. Húsið var í SH.

166 Jökulhamrar, Keflavík

Jökulhamrar keyptu Jökulshúsið 1989 og var SH sölu-aðili. Eigandi var Einar Leifsson.

HEIMILDIR: 1. Gögn SH. 2. Sigurbjörn Pálsson. 3. Árni Þórgímsson.

*Hraðfrystistöð Keflavíkur,
kölluð „Litla milljón“.*

55 Hraðfrystistöð Keflavíkur, Keflavík

Hraðfrystistöð Keflavíkur framleiddi fyrir SH á árunum 1943 til 1973. Stofnendur voru Arent Claessen, Huxley Ólafsson og Sverrir Júlíusson. Fyrsti framkvæmdastjóri var Sverrir Júlíusson. Allmikil vinnsla var í húsinu.

Einar Sigurðsson í Vestmannaeyjum keypti frystihúsið ásamt Sverri Júlíussyni um miðjan sjötta áratuginn og hafði mikil umsvif. Framkvæmdastjórar hjá Einari voru Bjarni Albertsson, Páll Axelsson, Jón Ísfeld Karlsson, frá 1957 til 1961, Haraldur Guðjónsson, Ásmundur Friðriksson, og Stefán Runólfsson, frá 1962 til ársloka 1963. Eftir það var Þórhallur Helgason framkvæmdastjóri Hraðfrystistöðvarinnar í Keflavík, jafnframt því sem hann var framkvæmdastjóri Hraðfrystistöðvarinnar í Reykjavík, en Jónatan Aðalsteinsson sá um daglegan rekstur í Keflavík. Oddgeir Pétursson var útgerðarstjóri. Verkstjóri var lengi Haraldur Guðjónsson.

Frystihúsið, sem venjulega gekk undir nafninu Litla milljón, var rúmlega 1000 fermetrar að grunnfleti og um 600 fermetrar þess á tveimur hæðum. Vinnslusalur var á efri hæð, en hráefnismóttaka og frystitæki á þeirri neðri. Frystiklefar voru á báðum hæðum.

Á 7. áratugnum voru í húsinu 12 plötufrystitæki frá Héðni, samtals 140 fermetrar af frystistöðvum. Frystivélasamstæða var einnig frá Héðni.

Allmikil framleiðsla var í frystihúsinu, eins og áður greinir, og var hráefni að verulegu leyti vertíðaraflí af eigin bátum, 2000 til 3000 tonn á vertíð um 1960. Auk frystingar var talsvert saltað og sildarsöltun var mikil á tímabili.

Bátar í eigu Einars Sigurðssonar í Keflavík um 1960 voru m.a. Bára KE, Kópur KE og Askur KE.

Frystingu í húsinu var hætt 1973, en frystigeymslurnar voru leigðar út í mörg ár eftir það. Árið 1990 keypti Ofnasmiðja Suðurnesja húsið og framleiddi þar ofna.

HEIMILDIR: 1. Jón Í. Karlsson. 2. Stefán Runólfsson. 3. Hjálmar Styrkársson. 4. Þórhallur Helgason. 5. Athugun og mat á endurbótum frystihúsanna, Verkfræðistofan Hönnun, 1971. 6. Gögn SH.

Jón Ísfeld Karlsson.

67 Baldur hf., Keflavík

Hlutfélagið Baldur var stofnað í júní 1957 af Ólafi Björnssyni og Hróbjarti Guðjónssyni í Keflavík, í þeim tilgangi að kaupa bát og verka fisk í salt. Rækjuvinnsla hófst á árinu 1970 í vistlegu húsnæði á efri hæð fiskverkunarhúss félagsins í Keflavík. Frysting bolfiskafurða hófst á árinu 1971 og það sama ár gekk félagið í SH.

Stjórn félagsins skipuðu Ólafur Björnsson, Hróbjartur Guðjónsson, Guðrún Mariusdóttir, Hrefna Ólafsdóttir og Eyjólfur I. Geirsson.

Ólafur Björnsson var framkvæmdastjóri frá stofnun, Þórir J. Ólafsson verkstjóri og Björn G. Ólafsson sinnti ýmsum trúnaðarstörfum.

Félagið var 14 ár í SH, frá 1971 til 1984, og frysti m.a. rækju, flatfisk og bolfisk. Húsið hafði hefðbundnar vélar til rækjuvinnslu, ásamt lausfrysti og síðar flökunarvél fyrir flatfisk.

Stokkavör hf. keypti frystihúsið á miðju ári 1985.

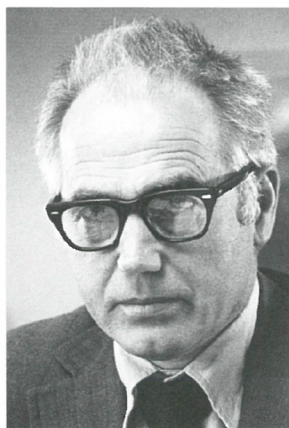

Fiskverkunarhús Baldurs hf. í Keflavík.

84 Stokkavör hf., Keflavík

Stokkavör hf., sem keypti frystihús Baldurs hf. árið 1985, framleiddi fyrir SH í fjögur ár, frá 1986 til 1989. Aðaleigendur voru Ingimundur Sigfússon og Eiríkur Hjartarson. Húsið varð síðar eign Landsbanka Íslands.

HEIMILDIR: 1. Ólafur Björnsson. 2. Gögn SH.

Ólafur Björnsson.

70 Heimir hf., Keflavík

Falur Guðmundsson, útgerðarmaður í Keflavík, stofnaði, ásamt fleirum, hlutfélagið Heimi árið 1946 og hóf söltun í Svanshúsum við Vatnsnesbás. Hann lést árið 1962 og keypti sonur hans, Hörður, eignir dánarbúsins 1966. Hörður reisti nýtt frystihús við Básveg í Keflavík og hóf rækjuvinnslu 1971 og flakafrystingu árið eftir. Félagið gekk í SH í ársbyrjun 1972.

Hörður Falsson var alla tíð stjórnarformaður og framkvæmdastjóri.

Félagið hafði umfangsmikinn rekstur, var með um 150 menn í vinnu tímabundið og átti mest 5 báta samtímis. Meðal báta í eigu Heimis hf. voru Heimir KE, Sæborg KE, Jóhann Guðnason KE, Sigurbjörg KE og Helgi S. KE.

Heimir hf. framleiddi frystar afurðir á árunum 1972 til 1985. Félagið varð gjaldþrota 1985.

Árið 1992 var frystihúsið í eigu Sjávarréttta í Keflavík hf.

HEIMILDIR: 1. Hörður Falsson. 2. Gögn SH.

Hörður Falsson.

55 Útvegsmiðstöðin hf., Keflavík

Útvegsmiðstöðin hf. keypti frystihúsið, sem áður var í eigu Heimis hf., árið 1985. Félagið gekk í SH í maí 1985 og framleiddi á árunum 1985 til 1990. Framkvæmdastjóri var Þorsteinn Árnason.

HEIMILDIR: 1. Gögn SH.

54 Hraðfrystihús Keflavíkur hf., Keflavík

Hraðfrystihús Keflavíkur, sem daglega gekk undir nafninu Stóra milljón, var í SH á árunum 1943 til 1958, og var í eigu margra útgerðarmanna í Keflavík. Framkvæmdastjóri fyrstu árin var Steingrímur Árnason.

Kaupfélag Suðurnesja og nágrennis varð aðaleigandi um 1958 og fór húsið þá til Sjávarafurðadeildar SÍS.

67 Frosti sf., Keflavík

Frystihús Frosta sf. stóð á Vatnsnesi í Keflavík og var í SH. Húsið framleiddi á árunum 1946 til 1953. Aðaleigendur voru Albert Bjarnason og Sveinbjörn Eyjólfsson. Framkvæmdastjóri var Albert og síðar sonur hans, Bjarni.

22 Vinnslustöðin sf., Keflavík

Vinnslustöðin sf. rak frystihús Frosta á árunum 1953 til 1956 og var í SH. Huxley Ólafsson var framkvæmdastjóri. Félagið rak um tíma sameiginlega flökunarstöð fyrir frystihúsin í Keflavík.

Huxley Ólafsson var kosinn varamaður Elíasar Þorsteinssonar í fyrstu stjórn SH 1942 og var í henni til 1973, með smáhléum, lengst af sem varamaður.

22 Snæfell hf., Keflavík

Þeir Arent Claessen, Hreggviður Bergmann, Huxley Ólafsson, Sverrir Júlíusson, Ásmundur Friðriksson o.fl. keyptu frystihús Frosta af Bjarna Albertssyni og framleiddu á árunum 1957 til 1961. Framkvæmdastjóri var Arent Claessen, Björn Halldórsson var verkstjóri og Steinþór Júlíusson var á skrifstofunni. Húsið var í SH.

Félagið Atlantor keypti húsið af Snæfelli, en var ekki í SH. Aðaleigandi þess var Magnús Z. Sigurðsson og sá hann um söluna.

HEIMILDIR: 1. Gögn SH. 2. Huxley Ólafsson. 3. Sigurbjörn Pálsson. 4. Árni Þorgrímsson. 5. Steinþór Júlíusson.

Steingrímur Árnason var framkvæmdastjóri Hraðfrystihúss Keflavíkur, sem gekk undir nafninu „Stóra milljón“, og lét mikið til sín taka á stjórnarfundum SH.

Arent Claessen.

58 Saltver hf., Njarðvík

HLUTAFÉLAGIÐ SALTVER var stofnað árið 1960 af Runólfi Sölvasyni, Jóhannesi Jóhannessyni og Guðfinni Sigurvinnssyni. Árið 1976 keypti Runólfur félagið og rak það einn þar til 1980 er þeir bræður Þorsteinn og Örn Erlingssynir, útgerðarmenn í Keflavík, keyptu það.

Stjórnarformaður 1992 var Örn Erlingsson og aðrir stjórnarmenn Auður Bjarnadóttir, Erling Arnarson og Þorsteinn Erlingsson.

Framkvæmdastjóri var Þorsteinn Erlingsson, skrifstofustjóri Gunnar Þórarinsson og verkstjóri Hermann Helgason.

Frystihúsið, sem stendur við Brekkustíg í Njarðvík var upphaflega saltfiskhús, en frysting bolfiskafurða hófst þar 1972 og gekk félagið þá í SH. Loðna var þá einnig fryst á vertíð. Árið 1992 var saltfiskverkun í norðurenda hússins og rækjuvinnsla í suðurenda. Þar var einnig aðstaða fyrir útgerðina, skrifstofur félagsins, viðhaldsdeild o.fl.

Árið 1992 var húsið á einni hæð, um 1200 fermetrar að grunnfleti. Það var stækkað lítið eitt á árinu og samtímis endurskipulagt og lagfært með tilliti til rækjuvinnslu. Eftir breytinguna hafði rækjustöðin um 650 fermetra, en móttaka og kæld hráfnisgeymsla um 115 fermetra. Stöðin uppfyllir ströngustu kröfur rækjukaupenda.

Í húsinu var, árið 1992, ein frystivél, afköst um 100 þús. kkal. á klst. Blástursfrystir fyrir rækju var þar einnig og afköst hans um 70 þús. kkal á klst. Frystigeymsla var 145 fermetrar.

Velta fyrirtækisins 1990 var 277 milljónir króna og skiptist þannig að fryst rækja var 23%, saltfiskur 18%, skreið og aðrar fiskafurðir 1% og útgerð 57%.

Félagið átti, árið 1992, fiskibátinn Erling KE.

Árið 1992 var félagið í SÍF, SF, Félagi sildarsaltenda og Félagi rækju- og hörpu-diskframleiðenda, auk SH.

HEIMILDIR: 1. Skýrsla frá Saltveri. 2. Verkfræðistofa Njarðvíkur hf. 3. Gögn SH.

Örn Erlingsson.

Þorsteinn Erlingsson.

Hraðfrystihús Karvels Ögmundssonar.

Karvel Ögmundsson var mjög áhugasamur um starfsemi SH og lagði margvísleg til málanna á aðalfundum Sölumidstöðvarinnar.

G. Þórarinn Ögmundsson.

Einar Kristinnsson.

Kristinn Kristinnsson.

Fyrirtæki í Njarðvík sem áttu aðild að Sölumidstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrir

53 Hraðfrystihús Karvels Ögmundssonar, Njarðvík

Hraðfrystihús bræðranna Karvels og Guðmundar Þórarins Ögmundssona í Ytri-Njarðvík hóf framleiðslu 1943 og gekk þá í SH, en húsið höfðu þeir reist á árunum 1942 og 1943. Áður höfðu þeir stundað útgerð og verkað fisk í salt.

Framleiðsla var mikil enda fiskur keyptur af mörgum viðskiptabátum, auk þess sem unninn var afli eigin báta. Þeir bræður ráku frystihúsið samfellt í 20 ár, þar til 1962 þegar Eyland hf. keypti af þeim.

Karvel og Þórarinn Ögmundssynir voru alla tíð framkvæmdastjórar saman, en verkstjóri var lengi Sigurjón Jónsson.

35 Eyland hf., Njarðvík

Eyland hf. keypti frystihús Karvels Ögmundssonar í Ytri-Njarðvík og rak á árunum 1962 til 1965. Eigendur voru Ólafur Egilsson, Þorleifur Björnsson, Ásbjörn Guðmundsson o. fl. Ólafur var framkvæmdastjóri.

61 Sjöstjarnan hf., Njarðvík

Bræðurnir Einar og Kristinn Kristinssynir keyptu ofangreint frystihús í Ytri-Njarðvík og stofnuðu hlutfélagið Sjöstjörnuna hf. Í tíð þeirra var húsið stækkað mikið og endurbyggt.

Félagið var í SH á árunum 1974 til 1978, en fyrir og eftir þann tíma seldu aðrir fyrir Sjöstjörnuna.

Útvegsbanki Íslands yfirtók frystihúsið, en seinna keyptu Vogar hf. það af bankanum.

6 Eggert Jónsson, Njarðvík

Eggert Jónsson, frá Nautabúi í Skagafirði, var einn af stofnendum SH og skrifaði undir stofnsamning á stofnfundi 25. febrúar 1942, fyrir hönd eigin frystihúss í Njarðvík og fyrir Frystifélag Saudárkróks hf. Eggert var kosinn í fyrstu stjórn SH og var í stjórn þar til 1950.

Frystihús Eggerts í Innri-Njarðvík var í SH þann tíma sem Eggert rak það eða þar til 1962. Verkstjóri á fjórða áratugnum var Kristinn Pálsson og síðar Rafn Pétursson í nokkur ár, kringum 1950.

Framkvæmdastjóri á eftir Eggerti var Jón Jónsson, í Njarðvík, sem átti þá þriðjung í húsinu á móti dætrum Eggerts, en hann hafði áður verið starfsmaður hans. Jón sneri sér með viðskiptin til Sjávarafurðadeildar SÍS.

Hlutafélagið Brynjólfur keypti húsið af dætrum Eggerts og Jóni Jónssyni og var húsið áfram hjá Sjávarafurðadeildinni. Eigandi Brynjólfs var Jón Í. Karlsson. Starfsemi í húsinu var hætt 1992.

Eggert Jónsson, frá Nautabúi, skrifaði undir stofnsamning SH fyrir hönd tveggja frystihúsa.

14 Ra. Pétursson hf., Njarðvík

Rafn Pétursson, sem áður hafði m.a. verið verkstjóri hjá Haraldi Böðvarssyni á Akranesi og síðar framkvæmdastjóri og einn af eigendum Fiskiðju Flateyrar hf., stofnaði ásamt Júlíusi syni sínum og fleirum, hlutafélagið Ra. Pétursson hf. Félagið reisti nýtt lítið frystihús í Ytri-Njarðvík og gekk í SH. Húsið framleiddi á árunum 1974 til 1987 og lagði aðaláherslu á vinnslu smápakkninga og annarra sérunninna afurða í smáum stíl.

Rafn Pétursson sat í varastjórn SH á árunum 1962 til 1968, en þá var hann framkvæmdastjóri Fiskiðju Flateyrar hf.

Ra. Pétursson hf. varð gjaldþrota.

Frystihús Rafns Péturssonar.

48 Barð hf., Njarðvík

Birgir Hermannsson, frá Svalbarði í Ögurvík, stofnaði félagið Barð hf. og keypti frystihús Ra. Péturssonar. Félagið rak húsið á árunum 1988 og 1989, en hætti þá framleiðslu. Félagið var í SH.

76 Andri hf., Njarðvík

Andri hf. í Njarðvík starfrækti frystihús þar 1975 til 1977.

HEIMILDIR: 1. Gögn SH. 2. Jón Karlsson. 3. Karvel Ögmundsson.

Júlíus, sonur Rafns Péturssonar, stofnaði Ra. Pétursson hf. ásamt föður sínum.

Vogar hf., Vogum.
Ljósm.: Snorri Snorrason.

**Fyrirtæki í Vogum sem áttu aðild að Sölu-
miðstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að
selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr**

49 Vogar hf., Vogum

Hlutfélagið Vogar var stofnað 14. júlí 1942 að frumkvæði þeirra Jóns G. Benediktssonar, Ólafs S. Lárussonar, Elíasar Þorsteinssonar, Hreggviðs Bergmanns, Axels Kristjánssonar, Huxley Ólafssonar og Jakobs Sigurðssonar. Samtals voru stofnendur 19, útgerðarmenn, fiskverkendur og aðrir áhugamenn.

Tilgangur með félagsstofnuninni var „að reka hraðfrystihús, allskonar fiskiðnað, útgerð og verslun“, eins

og segir í samþykktum félagsins.

Fyrsta stjórn var þannig skipuð, að Elías Þorsteinsson var formaður og aðrir stjórnarmenn Ólafur S. Lárusson, Jakob Sigurðsson, Axel Kristjánsson og Jón G. Benediktsson. Félagið gekk í SH og framleiddi samfellt frá 1943 til 1987.

Ólafur S. Lárusson, sem var orðinn stærsti hluthafi í félaginu, seldi hlut sinn 1951. Kaupendur voru Einar Guðfinnsson og synir hans þrír, Guðfinnur, Jónatan og Guðmundur Páll, Jón Jónsson (áður á Flateyri) og sonur hans Guðmundur Kr., og Hjörtur Hjartar. Árið 1965 keypti Jón G. Benediktsson, ásamt Einari Guðfinnssyni og sonum, hluti hinna.

Elías var stjórnarformaður til 1946, síðan Ólafur S. Lárusson til 1951, þá Guðmundur Kr. Jónsson til 1965 og Einar Guðfinnsson til 1977.

Jón G. Benediktsson var fyrsti framkvæmdastjóri félagsins og gegndi því starfi í 32 ár eða til 1974 er tengdasonur hans, Ragnar Sigurðsson, tók við, en hann hafði áður verið verkstjóri. Ragnar K. Þorgrímsson varð framkvæmdastjóri 1975 og gegndi starfinu til 1977.

Fyrsti verkstjóri í hraðfrystihúsinu var Jakob Sigurðsson, síðan Guðmundur M. Jónsson, þá Ragnar Sigurðsson og loks Ragnar K. Þorgrímsson. Særún Jónsdóttir, dóttir Jóns Benediktssonar, var skrifstofustjóri frá 1965 til 1977.

Frystihúsið var á einni hæð, 1200 fermetrar. Þar var öll vinnslan. Í endahúsi voru verbúðir á efri hæð.

Frystivélar í húsinu voru þrjár, samtals 240 þús. kkal/klst miðað við $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Frystitæki voru 8 af íslenskri gerð, frystistöðvar samtals 56 fermetrar.

Unninn var fiskur aðallega af viðskiptabátum og bátum sem félagið leigði og gerði út. Fyrirtækið eignaðist tvo báta á starfstíma Jóns Benediktssonar, Ara GK 22 og Ara GK 30. Allar helstu bolfiskafurðir voru unnar, humarvinnsla var mikil um tíma og aðrar afurðir voru frystar eftir því sem hræfni féll til.

Garðar Magnússon og fjölskylda keyptu félagið 1977.

Frystihúsið hætti framleiðslu fyrir Sölumiðstöðina árið 1987.

Árið 1991 keypti Vogar hf. hraðfrystihúsið í Ytri-Njarðvík (áður Sjöstjarnan) af Útvegsbankanum og hefur húsið í Vogum verið ónotað síðan.

Jón G. Benediktsson var um allmörg ár félagslegur endurskoðandi SH. Elías Þorsteinsson og Huxley Ólafsson, sem báðir voru meðal stofnenda Voga hf., komu mjög við sögu SH, eins og annars staðar er getið, t.d var Elías stjórnarformaður SH og Huxley lengst af varamaður hans í stjórninni.

HEIMILDIR: 1. Særún Jónsdóttir. Upplýsingar m.a. úr fundargerðarbókum Voga hf. 2. Gögn SH. 3. Frystihúsaúttekt 1967. 4. Athugun og mat á endurbótum frystihúsanna, Verkfræðistofan Hönnun, 1971.

Jón G. Benediktsson.

HÖFUÐBORGAR- SVÆÐIÐ

*Fiskvinnsluskólinn
í Hafnarfirði.
Ljósm.: Snorri Snorrason.*

71 Fiskvinnsluskólinn í Hafnarfirði, Hafnarfirði

FISKVINNSLUSKÓLINN í Hafnarfirði var stofnaður árið 1971 og hafa nemendur hans framleitt frystar fiskafurðir frá byrjun skólahalds. Sölumiðstöðin hefur selt hluta framleiðslunnar. Skólastjóri frá upphafi var Sigurður B. Haraldsson.

172 Blátún, Hafnarfirði

LÁRUS BJÖRNSSON, kennari við Fiskvinnsluskólann, hefur rekið lítið frystihús í Hafnarfirði, Blátún. Sölumiðstöðin hefur selt afurðir þess frá 1986.

HEIMILDIR: 1. Gögn SH.

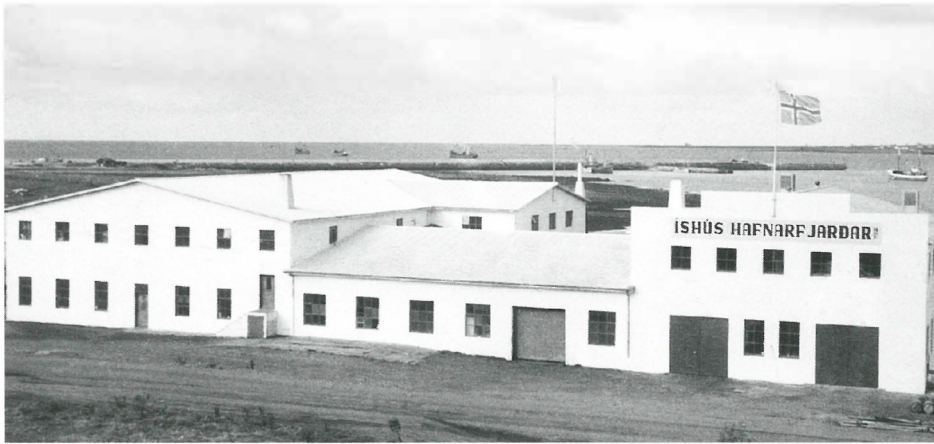
Fyrirtæki í Hafnarfirði sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrir

7 Íshús Hafnarfjarðar hf., Hafnarfirði

August Flygenring hóf verslun, útgerð og fiskverkun við Vesturgötu í Hafnarfirði árið 1899 og varð brátt umsvifamikill athafnamaður. Um svipað leyti hóf hann starfsemi á Langeyarmölum, en landið þar var í eigu Garðakirkju og var gerður leigusamningur til 100 ára. Á Langeyarmölum var m.a. brætt lýsi.

August stofnaði Íshús Hafnarfjarðar árið 1908, fyrst og fremst til að frysta beitu-síld og geyma kjöt. Til frystingar var notuð venjuleg íshústækni, blanda af salti og ís.

Árið 1918 seldi August syni sínum, Ingólfi Flygenring, húsið og rak hann það sem einkafyrirtæki til 1945 er því var breytt í hlutafélag, Íshús Hafnarfjarðar hf. Stofnendur hlutafélagsins voru Ingólfur Flygenring og sonur hans Ágúst, ásamt Benedikt Gröndal, verkfræðingi, Þórarni Egilssyni, útgerðarmanni, og Ásgeiri Stefánssyni, en hann seldi Þórarni fljótlega sinn hlut. Fyrsti stjórnarformaður var Þórarinn Egilsson, en á eftir honum komu Benedikt Gröndal, verkfræðingur og Páll Flygenring, verkfræðingur, bróðir Ágústar.

Íshús Hafnarfjarðar.

Frystivél var sett í húsið á 25 ára afmæli þess 1933 og var slátrað þar næstu árin á vegum Sláturfélags Suðurlands. Kjötið var fryst og geymt í húsinu.

Íshús Hafnarfjarðar var eitt þeirra 15 frystihúsa sem gengu í SH á stofnfundi 25. febrúar 1942, og undirritaði Ingólfur Flygenring stofnsamning á fundinum. Hann var kosinn í fyrstu varastjórn SH.

Félagið stundaði alhliða fiskverkun. Auk frystingar var m.a. verkað í salt og skreið.

Hraðfrystihúsið var reist í áföngum. Aðalhluti núverandi húss er frá 1945 og stendur á svokallaðri Flensborgarlóð, rétt norðan við gamla íshúsið. Gagnger breyting og stækkun var gerð 1971. Húsið er á einni hæð, 1920 fermetrar að grunnfleti. Þar var hráefnismóttaka, vinnslusalir og frystitækjasalur, rými til söltunar og skreiðarvinnslu, frystivélasalur, frystigeymslur og starfsmannaaðstaða.

Frystivélar um 1970 voru fjórar og afköst þeirra um 250 þús. kkal /klst. m.v. $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Þar var þá enn Atlas-frystivélin frá 1933, í ágætu lagi og mikið notuð. Frystitæki voru 12 af venjulegri íslenskri gerð, samtals 100 fermetrar af frystistöðvum.

Íshús Hafnarfjarðar framleiddi fyrir SH samfellt frá 1943 til 1984 og voru þar unnar allar helstu afurðir. Húsið var af meðalstærð, lengst af.

August Flygenring var fyrsti framkvæmdastjóri Íshúss Hafnarfjarðar frá 1908 til 1918, þá sonur hans Ingólfur Flygenring til 1965 og síðan Ágúst Flygenring. Magnús Flygenring, sonur Ágústar, var skrifstofustjóri síðustu árin sem félagið starfaði og Þorsteinn Gíslason, frá Brandsbæ, var vélstjóri frá 1933, er fyrsta frystivélin kom, og þar til hann lést í byrjun áttunda áratugarins. Verkstjóri síðustu árin var Friðrik Jónsson, sem áður hafði verið í Hraðfrystistöðinni í Reykjavík.

Íshús Hafnarfjarðar eignaðist marga báta. Kunn bátanöfn voru m.a. Reykjanes, Álfanes og Arnarnes. Togarinn Otur var að meirihluta í eigu Íshúss Hafnarfjarðar, en hann kom nýr til landsins 1974.

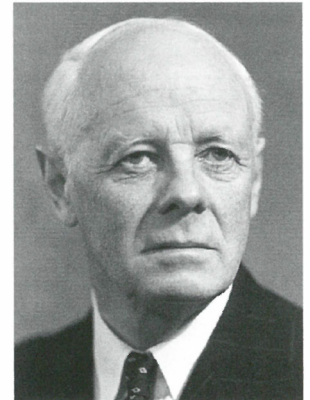
Ingólfur Flygenring var kosinn í fyrstu varastjórn SH 1942, eins og að ofan greinir. Hann var í stjórn og varastjórn til ársins 1949, en þó ekki samfellt. Ágúst Flygenring var stjórnarformaður SH 1982 til 1984, en hafði setið í varastjórn frá 1963 og í aðalstjórn frá 1973 til 1984. Ingólfur Flygenring sat á Alþingi sem þingmaður Hafnfirðinga.

Frystihúsið var selt Sjólastöðinni hf. og er nú rekið af henni.

HEIMILDIR: 1. Frystihúsakönnun 1967. 2. Athugun og mat á endurbótum frystihúsanna, Verkfræðistofan Hönnun, 1971. 3. Ásgeir Guðmundsson, Saga Hafnarfjarðar 1908 til 1983. Fyrsta bindi, Skuggsjá. 4. Páll Flygenring. 5. Gögn SH.

August Flygenring, frumkvöðullinn.

Ingólfur Flygenring skrifaði undir stofnsamning SH.

Ágúst Flygenring, stjórnarformaður SH.

Jón Gíslason, lengst til vinstri, með Einari Sigurðssyni og Ólafi Þórðarsyni er allir áttu sæti í stjórn SH.

Jón Jónsson, Gíslasonar.

Eggert Ísaksson var lengi skrifstofustjóri hjá Frost hf.

51 Frost hf., Hafnarfirði

Jón Gíslason hóf útgerð og fiskverkun í Hafnarfirði á árinu 1930 og varð brátt umsvifamikill útgerðarmaður og sildarsaltandi. Hlutfélagið Frost stofnaði hann 1941 ásamt Axel Kristjánssyni, frkvstj., Friðriki Ólafssyni, skólastj., Rafni Sigurðssyni, skipstj., Sigurjóni Einarssyni, skipstj., og Guðmundi Albertssyni, sem síðar varð fyrsti framkvæmdastjóri SH.

Frystihúsið tók til starfa árið 1942 og gekk félagið í SH. Það framleiddi í 25 ár, frá 1943 til 1967, og var meðal stærri frystihúsa.

Jón Gíslason var framkvæmdastjóri frá upphafi og þar til hann lést 1964, en þá tók Jón sonur hans við. Snæbjörn Bjarnason, tæknifræðingur, var jafnframt framkvæmdastjóri frá 1962 til 1967, en hann hafði áður starfað í tæknideild SH.

Gunnar Jónsson var verkstjóri frá upphafi til ársins 1956. Jón Þorsteinsson tók við yfirverkstjórn 1959 og var í því starfi allt til þess tíma að húsið var selt og síðar áfram hjá nýjum eiganda, Hvali hf. Hann hafði áður m.a. verið verkstjóri í Hraðfrystistöðinni í Vestmannaeyjum.

Frystihúsið var stækkað í áföngum. Það var endurbeyggt 1945 og aftur 1950, viðbygging við frystihúsið var reist 1956 og 1957, fiskmóttaka 1959, stór frystiklefi 1963 og efri hæð frystihússins 1964. Í lok starfstíma Frosts hf. var húsið um 2500 fermetrar að grunnfleti, að hluta til á tveimur hæðum. Á aðalhæðinni var fiskmóttaka, hráefnisgeymsla, vinnslusalur og frystitækjasalur. Skrifstofur félagsins voru í sambyggðu húsi við Reykjavíkurveg.

Í lok starfstíma Frosts hf. voru fimm frystivélar í húsinu og 12 frystitæki af venjulegri íslenski gerð, auk tveggja plötufrystiskápa, samtals 160 fermetrar af frystistöðvum. Aðalfrystiklefar voru tveir, samanlagt 3200 rúmmetrar, og að auki eldri klefar um 700 rúmmetrar.

Hráefni var að verulegu leyti fiskur af eigin bátum. Auk þess var á tímabili mikið fryst af síld. Jafnframt frýstingu rak Frost hf. mikla skreiðar- og saltfiskverkun.

Félagið Frost hf. stundaði ekki útgerð, en Jón Gíslason eignaðist marga báta, ýmist einn eða með öðrum, og var þá gjarnan sérstakt hlutfélag um hvern bát. Árið 1967 voru eftirfarandi bátar í eigu félaganna: Fróðaklettur, Búðaklettur, Gísli lóðs, Fjarðarklettur, Fiskaklettur, Faxaborg og Fagraklettur. Aðrir bátar voru m.a. Flóaklettur, Fram, Stefnir og Hafnfirðingur. Allir voru bátarnir gerðir út frá Hafnarfirði og átti Jón hlut í þeim öllum.

Jón Gíslason rak lengi verslun í Hafnarfirði sem m.a. seldi kost og rekstrarvörur til bátanna, auk þess sem starfsfólk keypti þar ýmsar nauðsynjar.

Frost hf. hætti rekstri 1967 en Sjófang hf. tók húsið á leigu í nokkra mánuði 1968, undir frystingu.

Frystihúsið var selt Hvali hf. 1969 og hefur síðan verið í eigu þess félags.

Jón Gíslason var í stjórn og varastjórn SH frá 1953 og þar til hann lést 1964.

HEIMILDIR: 1. Jón Þorsteinsson. 2. Athugun og mat á endurbótum frystihúsanna, Verkfræðistofan Hönnun, 1971. 3. Frystihúsakönnun 1967. 4. Gögn SH. 5. Ásgeir Guðmundsson, Saga Hafnarfjarðar 1908 til 1983. Fyrsta bindi, Skuggsjá.

10 Fiskur hf., Hafnarfirði

Óskar Jónsson, útgerðarmaður og fiskverkandi í Hafnarfirði, stofnaði ásamt fleirum hlutafélagið *Malir* árið 1941 til að verka fisk á Langeyrmölum, aðallega skreið.

Árið 1944 stofnaði Óskar hlutafélagið *Fisk* ásamt Ásgeiri G. Stefánssyni, Þórnari B. Egilssyni, Stefáni Jónssyni og fleirum. Félagið kom upp frystihúsi á Langeyri, gekk í SH og framleiddi frystar afurðir samfelldt frá 1946 til 1967. Framkvæmdastjóri var Óskar Jónsson.

Óskar dró sig í hlé í árslok 1960 vegna heilsubrests, en *Lýsi og mjöl hf.* keypti félagið og hélt frystingu áfram þar til 1967. Framkvæmdastjóri var Ólafur Elísson og síðar Guðmundur Guðmundsson, sem jafnframt voru framkvæmdastjórar Lýsis og mjöls hf.

Húsin stóðu beggja vegna Herjólfsgötu, öðru megin var frystihúsið en handan götunnar var fiskmót-taka, aðgerð og skreiðarverkun.

Frystihúsið er nál. 1100 fermetrar að grunnmáli. Þar var vinnslan til húsa, einnig frystiklefar, starfsmannaaðstaða, skrifstofur o.fl.

Frystivélar árið 1967 voru 5, samtals um 145 þús. kkal/klst. m. v. – 35/+25°C. Plötufrystitæki voru 8 af venjulegri íslenskri gerð, samtals 64 fermetrar af frystistöðvum.

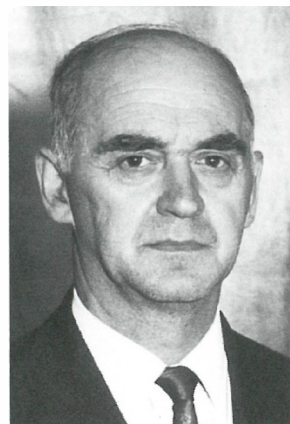
Óskar Jónsson var í stjórn SH á árunum 1950 til 1953.

Frystihúsið var selt Langeyri hf. 1969.

HEIMILDIR: 1. Frystihúsakönnun 1967. 2. Athugun og mat á endurbótum frystihúsanna, Verkfræðistofan Hönnun, 1971. 3. Ásgeir Guðmundsson, Saga Hafnarfjarðar 1908 til 1983. Fyrsta bindi, Skuggsjá. 4. Gögn SH.

Óskar Jónsson.

Guðmundur Guðmundsson.

*Frystihús Bæjarútgerðar
Hafnarfjarðar.
Ljós.: Jón Karl Snorrason.*

Axel Kristjánsson.

Kristinn Gunnarsson.

Einar Sveinsson.

25 Bæjarútgerð Hafnarfjarðar, Hafnarfirði

Bæjarútgerð Hafnarfjarðar var stofnuð árið 1931, en þá var mikið atvinnuleysi í Hafnarfirði, sem og annars staðar, vegna kreppu um heim allan. Undirbúningsnefnd hafði starfað um skeið á vegum bæjarfélagsins og var hún skipuð þeim Emil Jónssyni, Birni Jóhannessyni og Bjarna Snæbjörnssyni. Að ráði varð að kaupa togarann Maí sem þá var gerður út frá Hafnarfirði, svo og fiskverkunarstöðina Edinborg. Stofndagur er talinn vera 12. febrúar 1931 þegar bæjarstjórnin samþykkti kaupin endanlega.

Bæjarstjórn kaus fimm manna nefnd til þess að hafa umsjón með fyrirtækinu og hlaut hún nafnið Útgerðarráð. Formaður var kosinn Emil Jónsson og framkvæmdastjóri var ráðinn Ásgeir G. Stefánsson, trésmíðameistari.

Emil var formaður Útgerðarráðs samfellt í 29 ár eða til 1959. Þeir sem á eftir honum komu voru allir mun skemur, Adolf Björnsson frá 1959 til 1962, Guðmundur Þorláksson frá 1962 til 1963, Kristinn Gunnarsson frá 1963 til 1967, Stefán Gunnlaugsson frá 1967 til 1968, Eggert Ísaksson frá 1968 til 1970, Kjartan Jóhannsson frá 1970 til 1974, Guðmundur Guðmundsson frá 1974 til 1978, Páll Jóhannsson frá 1978 til 1982 og Sigurður Þórðarson frá 1982 til 1985.

Ásgeir G. Stefánsson gegndi framkvæmdastjórastarfi hjá Bæjarútgerðinni samfellt í 24 ár eða þar til 1954. Síðari framkvæmdastjórar voru Kristinn Gunnarsson frá 1954 til 1956, 1958 til 1962, og 1965 til 1967, Illugi Guðmundsson frá 1954 til 1958, Axel Kristjánsson frá 1957 til 1958, Kristján Andrésson frá 1958 til 1962, Othar Hansson, 1962, Helgi G. Þórðarson frá 1963 til 1965, Sæmundur Auðunsson frá 1967 til 1970, Einar Sveinsson frá 1970 til 1975, Guðmundur R. Ingvason frá 1975 til 1978 og Björn Ólafsson frá 1978 til 1985.

Bæjarútgerðin rak umfangsmikla togaraútgerð og fyrstu árin var aflinn verkaður í Edinborgarstöðinni, eða bæjarstöðinni eins og farið var að kalla hana. Aflinn fór aðallega í salt og skreið, auk þess sem togarar sigldu, en eftir stríð fór sífellt meiri afli til vinnslu í frystihúsum og var þá farið að huga að stofnun eigin frystihúss. Í ársbyrjun 1954 samþykkti bæjarstjórn þá ákvörðun hafnarnefndar að gera uppfyllingu vegna fyrirhugaðra framkvæmda við smíði hraðfrystihúss. Fiskiðjuver Bæjarútgerðar Hafnarfjarðar reis á staðnum og var frysting hafin hinn 30. ágúst 1957. Fiskiðjuverið var alla tíð í SH og var frysting samfelld þar til 1985, þegar Bæjarútgerðin hætti starfsemi.

Frystihús BÚH var strax í upphafi stórt og reisulegt hús á þremur hæðum og var á sínum tíma eitt snyrtilegasta og fullkomnasta frystihús SV-lands, og þá gjarnan sýnt erlendum gestum. Húsið var oft meðal framleiðsluhæstu frystihúsa í SH, einkum var mikið unnið þar af karfaflökum fyrstu árin.

Yfirverkstjórar í frystingu voru m.a. Karl Bjarnason, Ólafur Arnlaugsson, Pétur Kristbergsson, Guðni Jónsson, Sigurjón Auðunsson, Sverrir Guðmundsson og Jóhanna Guðmundsdóttir.

Frystihúsið var selt Hvaleyri hf. árið 1985.

Kristinn Gunnarsson var kosinn í varastjórn SH 1962.

HEIMILDIR: 1. Einar Sveinsson. 2. Ásgeir Guðmundsson, Saga Hafnarfjarðar 1908 til 1983. Fyrsta bindi, Skuggsjá. 3. Gögn SH.

Langeyri hf.

10 Langeyri hf., Hafnarfirði

Hlutafélagið Langeyri var stofnað árið 1969 af Baldri T. Jónssyni, Helga G. Þórðarsyni, verkfr., Gunnari Guðjónssyni o. fl. Félagið keypti frystihús Fisks hf. á Langeyrarmölum. Baldur var framkvæmdastjóri og Gunnar stjórnarformaður.

Félagið gekk í SH og rak frystihúsið til 1975. Þar voru unnar allar helstu bol-fiskafurðir. Skrifstofustjóri var Hjálmar Styrkársson og verkstjóri Sigurður Njálsson. Báðir voru þeir hluthafar.

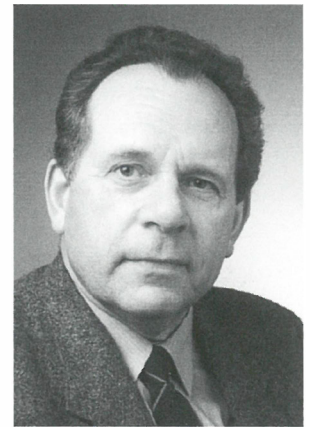
Frystihúsið stóð beggja vegna Herjólfsgötu og var nál. 1100 fermetrar að grunnmáli. Í því voru vinnslan, frystiklefar, starfsmannaaðstaða, skrifstofur o.fl. Handan götunnar var annað hús fyrir móttöku, aðgerð, skreidarverkun o. fl.

Frystivélar voru 5, samtals um 145 þús. kkal/klst. m. v. $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Plötufrystitæki voru 8 af venjulegri íslenskrri gerð, samtals 64 fermetrar af frystistöðvum.

Helgi G. Þórðarson hafði áður starfað í tæknideild SH og síðar m.a. verið framkvæmdastjóri Íshúsfélags Ísfirðinga hf. og Bæjarútgerðar Hafnarfjarðar. Baldur Jónsson hafði áður verið framkvæmdastjóri Íshúsfélags Ísfirðinga hf. og Hraðfrystihússins Norðurtanga hf. á Ísafirði. Gunnar Guðjónsson var stjórnarformaður SH frá 1965 til 1982. Hann var fyrst kosinn í varastjórn SH 1964.

Árið 1975 keypti Loðskinn hf. frystihúsið og rak þar fódurstöð.

HEIMILDIR: 1. Gögn SH. 2. Ásgeir Guðmundsson, Saga Hafnarfjarðar 1908 til 1983. Fyrsta bindi, Skuggsjá. 3. Helgi G. Þórðarson

Helgi G. Þórðarson.

24 Hvaleyri hf., Hafnarfirði

Hlutafélagið Hvaleyri var stofnað þann 14. júní 1985, í þeim tilgangi að kaupa eignir Bæjarútgerðar Hafnarfjarðar. Stofnendur og hluthafar voru Jón S. Friðjónsson ásamt eigendum Hagvirkis hf. og Samherja hf.

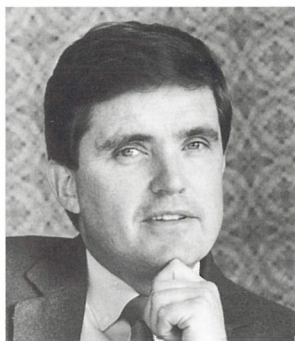
Aðdragandi að kaupunum var áhugi stofnenda á að reyna við framleiðslu smá-sölupakkinga og að breyta öðrum togara Bæjarútgerðarinnar í frystiskip.

Jóhann Bergþórsson var stjórnarformaður fyrstu tvö árin og síðan Þorsteinn Már Baldvinsson. Jón S. Friðjónsson var framkvæmdastjóri allan þann tíma sem félagið starfaði.

Hvaleyri gekk í SH og framleiddi á árunum 1985 til 1990. Yfirverkstjóri var Ingvi Guðjónsson og aðstoðarverkstjórar Jóhanna Guðmundsdóttir, Gerður Garðarsdóttir og Hlíf Pálsdóttir.

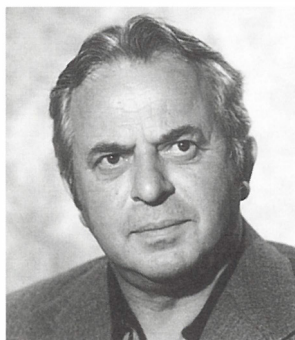
Baldur T. Jónsson.

Jón S. Friðjónsson framkvæmdastjóri Hvaleyrar alla tíð.

Loftur Bjarnason.

Jón Þorsteinsson, verkstjóri.

Kristján Loftsson tók við stjórn Hvals þegar faðir hans andaðist 1974.

Félagið varð frumkvöðull að endurvakningu smásölupakkninga, en þær höfðu m.a. verið unnar í frystihúsum SH í talsverðum mæli á árunum fyrir og um 1960. Sjálfvirkur búnaður var settur upp í frystihúsinu, meðal annars uppsláttarvélar og lokunarvélar fyrir öskjur, ásamt samvalsvogum. Unnið var fyrir þekktu dreifingaraðila austanhafs og vestan.

Litlar breytingar voru gerðar á húsakynnum, en frystibúnaður var hins vegar aukinn, meðal annars með sjálfvirku plötufrystitæki og lausfrystiskáp.

Félagið var sameinað Samherja hf. í árslok 1990. Frystingu í Hafnarfirði var þá hætt og búnaður seldur.

Jón S. Friðjónsson var í varastjórn SH frá 1989 til 1991 og var stjórnarformaður Umbúðamiðstöðvarinnar hf.

HEIMILDIR: 1. Jón S. Friðjónsson. 2. Gögn SH.

37 Hvalur hf., Hafnarfirði

Hlutafélagið Hvalur var stofnað árið 1947 og voru stofnendur útgerðarfélagið *Venus hf.* (Loftur Bjarnason, útg. o.fl.) og útgerðarfélagið Max Pemberton hf. (Halldór Þorsteinsson, útg. o.fl.), ásamt 70 minni hluthöfum. Heimili félagsins er Miðsandur, Hvalfjarðarstrandarhreppi, Borgarfjarðarsýslu.

Fyrsti stjórnarformaður var Loftur Bjarnason, þá Sveinn Benediktsson og á eftir honum Árni Vilhjálmsson.

Arnþjóður Guðmundsson var framkvæmdastjóri fyrstu árin en síðar Loftur Bjarnason. Eftir andlát Lofts 1974 tók sonur hans, Kristján, við og hefur gegnt starfinu síðan.

Hvalur hf. keypti frystihúsið Frost í Hafnarfirði árið 1969 og gekk félagið þá í SH. Tilgangur með kaupum á frystihúsinu var að frysta hvalafurðir, og fiskafurðir til uppfyllingar utan hvalveiðivertíðar. Félagið frysti fiskafurðir í Hafnarfirði á hverju ári þar til 1981 og sá SH um sölu afurðanna. Fiskur hefur ekki verið unninn í húsinu síðan 1981.

Verkstjóri í frystihúsinu var alla tíð Jón Þorsteinsson, sem áður hafði verið þar í tíð Jóns Gíslasonar, eins og annars staðar er getið. Skrifstofustjóri var lengi Eggert Ísaksson.

Á vegum Hvals voru gamlir frystiklefar rifnir og endurbyggðir, en aðrar breytingar á húsakynnum voru litlar.

Skip í eigu Hvals hf. árið 1992 voru frystitogarinn *Venus HF* og hvalveiðiskipin *Hvalur 6 RE*, *Hvalur 7 RE*, *Hvalur 8 RE* og *Hvalur 9 RE*.

HEIMILDIR: 1. Kristján Loftsson. 2. Jón Þorsteinsson. 3. Gögn SH.

24 Norðurstjarnan hf., Hafnarfirði

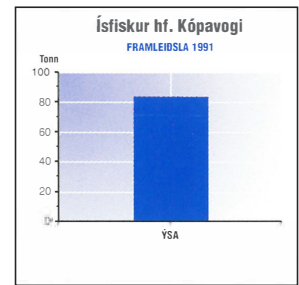
Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna seldi frysta rækju og síðar loðnu fyrir niðursuðuverksmiðjuna Norðurstjörnuna hf. í Hafnarfirði, á árunum 1970 til 1977, samtals í 8 ár. Vegna síldveiðibanns lá niðursuða síldar niðri á þessum árum, en verksmiðjan hafði verið sérstaklega hönnuð fyrir síld.

Framkvæmdstjóri var Guðmundur Björnsson (síðar starfsmaður SH) og síðar Thor Hallgrímsson.

5 og 205 Íslensk matvæli hf., Hafnarfirði

Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna seldi afurðir fyrir Íslensk matvæli árið 1971 og óreglulega eftir það.

HEIMILDIR: 1. Gögn SH. 2. Guðmundur Björnsson.

Bræðurnir Óskar Þór, til vinstri, og Karl Sigtryggur Karlssynir.
Ljós.: Morgunblaðið.

34 Ísfiskur hf., Kópavogi

Í OKTÓBER 1980 stofnuðu þeir bræður Óskar Þór og Karl Sigtryggur Karlssynir sameignarfélagið Ísfisk í Kópavogi og hófu frystingu. Í upphafi einbeittu þeir sér að sölu og dreifingu fjölbreyttra afurða fyrir innanlandsmarkað, en 1986 gekk félagið í SH og hóf frystingu til útflutnings. Innanlandssölu var hætt 1987 og síðan hefur Ísfiskur unnið hefðbundnar fiskafurðir.

Auk frystingar hefur Ísfiskur verið í hópi þeirra sem reglulega stunda útflutning á ferskum flökum og horfa eigendur til framtíðar á þeim vettvangi.

Í nóvember 1990 var félaginu breytt í hlutafélag og voru hluthafar þeir bræður ásamt fjölskyldum þeirra. Karl Sigtryggur hefur verið stjórnarformaður frá upphafi og Óskar Þór framkvæmdastjóri.

Stærð frystihússins árið 1992 var 240 fermetrar og var fyrirhuguð stækkun um 800 fermetrar. Þrjú plötufrystitæki voru í húsinu 1992* og samanlögð plötustærð nál. 30 fermetrar. Frystiklefi er um 200 rúmmetrar og húsin samtals 3600 rúmmetrar.

Að jafnaði vinna 20 til 25 starfsmenn hjá Ísfiski hf., allt heimamenn.

Auk SH er félagið í SÍF.

Ísfiskur hf. hefur ekki gert út báta, en þess í stað keypt fisk af ýmsum útgerðum suðvestanlands og á síðari árum á fiskmörkuðum.

HEIMILDIR: 1. Gögn SH. 2. Óskar Þór Karlsson.

Frystihúsið í Fífuhvammi.

Fyrirtæki í Kópavogi sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

68 Ís hf., Kópavogi

Hlutfélagið Ís í Kópavogi var stofnað árið 1945. Stofnendur voru Árni S. Böðvarsson, útgerðarmaður, og synir hans, Eyvindur, Böðvar, Gunnar og Gottfred, svo og tengdasonur Árna, Jón Bjarni Kristinsson. Áður hafði Árni átt Íshús Böðvars Árnasonar í Vestmannaeyjum en seldi það í ársbyrjun 1941, Magnúsi G. Guðbjartssyni, sem stofnaði félagið Fisk og Ís hf. (sjá Vestmannaeyjar).

Ís hf. keypti lóð í Fífuhvammsslandi í Kópavogi, sunnan Fífuhvammslækjar, en þar höfðu áður verið herbúðir. Félagið gekk í SH og reisti frystihús á staðnum sem tók til starfa 1946. Félagið framleiddi samfelld til 1952 og aftur hluta af árinu 1956.

Árni S. Böðvarsson var stjórnarformaður og aðrir stjórnarmenn Jón B. Kristinsson og Eyvindur Árnason.

Árni var framkvæmdastjóri en synir hans unnu flestir hjá félaginu. Gunnar var verkstjóri, Eyvindur vélstjóri, Böðvar bifreiðastjóri og Gottfred vann ýmis störf í frystihúsinu.

Frysting var allmikil á tímabili og vélakostur góður. Fyrstu kælivélarnar voru bandarískar Vilters-vélar, samstæða háþrýst og lágþrýst, og síðar var vélakosturinn aukinn eftir þörfum. Í upphafi var fryst með öflugum loftblæstri en síðar voru sett upp plötufrystitæki af íslenskri gerð og voru þau flest 10.

Auk frystingar stundaði félagið allmikla saltfisk- og skreidarverkun og voru sérstök hús reist undir þá starfsemi. Félagið rak einnig fiskimjölsverksmiðju sem reist var á sama stað.

Margt aðkomumanna vann hjá Ís hf. og var verbúð og mótuneyti á staðnum.

Frystihúsið var leigt Steingrími Árnasyni 1952 til 1954, og 1955 var Fiskveiðifélagið Viðey með húsið. Árið 1956 var það selt Gísla Jónssyni, alþingismanni frá Bildudal, og syni hans Haraldi, sem varð framkvæmdastjóri.

HEIMILDIR: 1. Gottfred Árnason. 2. Gögn SH.

Árni S. Böðvarsson.

68 Steingrímur Árnason, (Reykjavík), Kópavogi

Steingrímur Árnason leigði eignir Íss hf. í Kópavogi á árunum 1952 til 1954 og var í SH. Samtímis leigði hann Hraðfrystistöðina í Reykjavík og rak Hraðfrystihús Keflavíkur sem hann var meðeigandi að, eins og annars staðar kemur fram.

Karl Bjarnason.

Fiskveiðihlutafélagið Viðey, (Reykjavík), Kópavogi

Fiskveiðihlutafélagið Viðey hf. keypti hraðfrystihúsið í Hvammi og frysti þar árið 1955 og að hluta árið 1956. Aðaleigandi var Oddur Helgason, togaraútgerðarmaður. Á árinu 1955 frysti félagið þar 1390 tonn af afurðum, sem var allmikil framleiðsla. Félagið var í SH. Kaupin gengu til baka og tók Árni Böðvarsson þá við húsinu aftur.

76 Kópur hf., Kópavogi

Hlutafélagið Kópur var með frystihúsið í Hvammi á árunum 1960 til 1964 og var í SH. Að því stóðu m.a. Karl Bjarnason og Axel Kristjánsson. Karl var framkvæmdastjóri. Hann var í mörg ár deildarstjóri eftirlitsdeildar SH.

89 Útgerðarfélagið Barðinn hf., Kópavogi

Útgerðarfélagið Barðinn (nr. 72 og síðar 89) keypti frystihúsið í Hvammi og rak það samfellt til ársins 1983. Eigendur voru Stefán Pétursson, útgerðarmaður frá Húsavík, og synir hans. Húsið var í Sölumiðstöðinni.

Stefán Pétursson frá Húsavík hafði flutt báta sína suður og hafið verkun í Sandgerði og Kópavogi ásamt sonum sínum. Júlíus Stefánsson var framkvæmdastjóri frystihússins í Kópavogi og síðar aðaleigandi þess. Eftir 1983 var öll starfsemin flutt til Sandgerðis þar sem félagið hafði keypt eignir Rafns hf.

Stefán Pétursson var einn af eigendum Pólarsíldar hf. á Fáskrúðsfirði og stjórnarformaður þar um skeið (sjá þar).

Júlíus Stefánsson.

58 Strönd hf., Kópavogi

Félagið Strönd rak lítið frystihús í Kópavogi frá 1973 til 1975 og var í SH.

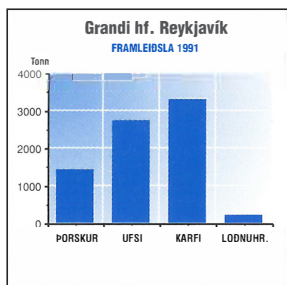
15 Jón Steinþórsson, Kópavogi

Jón Steinþórsson reisti nýtt, lítið en myndarlegt frystihús í Kópavogi og rak frá 1983 til 1989. Jón gekk í Sölumiðstöðina í ársbyrjun 1985. Auk frystingar var talsverður útflutningur á ísfiski á vegum frystihússins.

HEIMILDIR: 1. Gögn SH. 2. Gottfred Árnason.

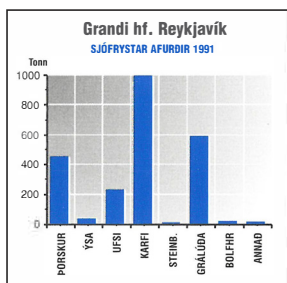

Jón Steinþórsson og eiginkona hans, Margrét Rúnólfsdóttir, en þau starfræktu frystihúsið saman.

Frystihús Granda, Norður-
gardur.

7 Grandi hf., Reykjavík

GRANDI HF. var stofnaður í Höfða 13. nóvember 1985 við sameiningu Bæjarútgerðar Reykjavíkur og Ísbjarnarins hf. Félagið gekk þá þegar í SH. Stofnendur voru eigendur þessara fyrirtækja, Reykjavíkurborg og hluthafar Ísbjarnarins, Ingvar Vilhjálmsson og synir hans Jón og Vilhjálmur. Hraðfrystistöðin í Reykjavík hf. var sameinuð fyrirtækinu í september 1990.

Fyrstu stjórn skipuðu Ragnar Júlíusson formaður, Jón Ingvarsson, Vilhjálmur Ingvarsson, Þórarinn V. Þórarinnsson og Pröstur Ólafsson.

Þann 29. ágúst 1988 seldi Reykjavíkurborg hlut sinn í Granda.

Eigendur árið 1992 voru rúmlega 400 hluthafar. Fimm stærstu voru Hvalur hf., Haf hf., Hampiðjan hf., Ingvar Vilhjálmsson sf. og Sjóvá-Almennar tryggingar hf.

Stjórnarformaður Granda hf. 1991 var Árni Vilhjálmsson og aðrir stjórnarmenn þeir Ágúst Einarsson, Benedikt Sveinsson, Gunnar Svavarsson, Jón Ingvarsson og Kristján Loftsson.

Á vegum Granda hefur verið fryst í tveimur frystihúsum, Norðurgarði, sem er um 7300 fermetrar að stærð, og Grandagarði, um 5100 fermetrar. Að auki var fiskmóttaka og skipaþjónusta, ásamt aðstöðu iðnaðarmanna til húsa í Bakka-skemmu, sem var um 4500 fermetrar, en hún er í eigu Reykjavíkurborgar. Þá var húsið 26, 7800 fermetrar að stærð, sem áður var Hraðfrystistöðin í Reykjavík. Hætt var að frysta í Grandagarði í júlí 1992 og frá þeim tíma hefur nær eingöngu verið fryst í Norðurgarði.

Í Norðurgarði, sem áður var frystihús Ísbjarnarins, hófst vinnsla í janúar 1979 þegar fyrirtækið flutti af Seltjarnarnesi. Frystihúsið, sem stendur á hafnarbakka í Reykjavík, varð að ýmsu leyti fyrirmynd þess sem á eftir kom varðandi búnað og tækni, enda vel vandað að allri gerð og glæsilegt utan sem innan.

Grandagarður var upphaflega byggður á árunum 1946-1947 af íslenska ríkinu og hét þá Fiskiðjuver ríkisins. Tilgangur með stofnun Fiskiðjuversins var að skapa aðstöðu til kennslu og tilrauna, m.a. fyrir niðursuðu. Framkvæmdastjóri var dr.

Brynjólfur Bjarnason.

*Snorri Sturluson RE.
Ljósm.: Snorri Snorrason.*

Jakob G. Sigurðsson. Bæjarútgerð Reykjavíkur keypti húsið 1959 og hóf frystingu 1960.

Hraðfrystistöðin í Reykjavík hf. var eitt af þeim frystihúsum sem stofnuðu SH 1942.

Öll þrjú húsin voru í SH og er umsögn um þau annars staðar í ritinu.

Framkvæmdastjóri Granda árið 1992 var Brynjólfur Bjarnason. Aðrir helstu starfsmenn voru m.a. Gunnar Sæmundsson, forstöðumaður tæknideildar, Jón Rúnar Kristjánsson, fjármálastjóri, Sigurbjörn Svavarsson, útgerðarstjóri, Svavar Svavarsson, framleiðslustjóri, Finnbogi Finnbogason, aðalbókari, Þórhallur Helgason, rekstrarstjóri útgerðar, Torfi Þ. Þorsteinsson, vinnslustjóri og Þröstur Einarsson, vinnslustjóri.

Grandi hf. hóf frystingu í nóvember 1985. Heildarveltan 1990 var kr. 2540 millj. og var eingöngu unnið í frost. Á árinu 1991 var veltan 2455 milljónir, þar af 1656 millj. króna vegna útgerðar.

Árið 1992 voru í Grandagarði þrjár ammoníak-þjöppur með 440 þús. kkal. afköst á klst. miðað við $-35/+25^{\circ}\text{C}$ og sjö plötufrystitæki með samanlagða plötustærð 180 fermetra. Blástursfrystir var þar einnig og voru afköst hans 125 þús. kkal á klst. miðað við $-40/+25^{\circ}\text{C}$.

Í Norðurgarði voru fimm ammoníak-þjöppur sem afköstuðu 730 þús. kkal. á klst. miðað við $-35/+25^{\circ}\text{C}$, tíu plötufrystitæki og var samanlögð plötustærð þeirra 257 fermetrar. Blástursfrystir var þar einnig og afköst hans voru 125 þús. kkal. á klst. miðað við $-40/+25^{\circ}\text{C}$. Afköst ísframleiðslu voru 130 tonn á 24 klst. Rúmmál frystiklefa var um það bil 14000 rúmmetrar.

Í Grandagarði var aðallega frystur karfi en Grandi sérhæfði sig í karfavinnslu og fór mestur hluti aflans á Japansmarkað. Fulltrúi kaupenda í Japan fylgdist með vinnslunni allt árið.

Í Norðurgarði var vinnsla á bolfiski, þorski, ufsa og fleiri tegundum. Þar átti sér stað sérhæfing í fullvinnslu afurða í neytendapakkningar.

Mikilvægustu tegundir sem unnar voru í frystihúsum Granda hf. árið 1991 voru karfi, ufsi og þorskur.

Örfirisey RE.
Ljósm.: Snorri Snorrason.

Stjórn Granda og framkvæmdastjóri 1992; standandi frá vinstri, Brynjólfur Bjarnason, Benedikt Sveinsson, Kristján Loftsson og Gunnar Svavarsson. Sitjandi frá vinstri; Jón Ingvarsson, Árni Vilhjálmsson og Ágúst Einarsson.

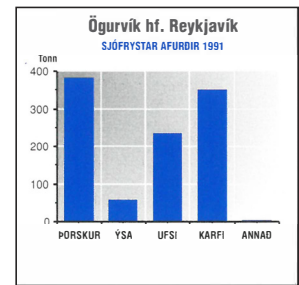
Unnin ársverk í landi voru yfir 280 á árinu 1991, nær öll unnin af heimaþólki.

Grandi hf. átti, árið 1992, frystitogarana Snorra Sturluson RE og Örfirisey RE og ísfisktogarana Ásbjörn RE, Engey RE, Jón Baldvinsson RE, Ottó N. Þorláksson RE, Viðey RE og Ögra RE. Ársverk á sjó voru nál. 140. Sölumiðstöðin seldi fyrir frystitogarana.

Félagið var, árið 1992, aðili að LÍÚ, SÍF og SF auk SH. Í ársbyrjun 1992 var eignarhlutfall Granda hf. í Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna 5,9% og var félagið þá 5. stærsti eigandi SH.

Brynjólfur Bjarnason hefur verið í varastjórn og síðar stjórn SH frá 1986 og gegnt stjórnarstörfum fyrir Coldwater Seafood Corp. Jón Ingvarsson hefur verið í stjórn og varastjórn SH síðan 1974, var varaformaður og formaður frá 1984. Hann er í stjórn Coldwater Seafood Corp. og hefur verið formaður hennar frá 1992. Enn fremur hefur hann lengi verið í stjórn Tryggingamiðstöðvarinnar og gegnt mörgum öðrum trúnaðarstöðum fyrir samtökin og sjávarútveg.

HEIMILDIR: 1. Gögn frá Granda. 2. Ársskýrslur. 3. Fréttabréf Granda. 4. Gögn SH.

Freri RE.
Ljós.: Snorri Snorrason.

Ögurvík hf. 894 Ft. Freri, Reykjavík

HLUTAFÉLAGIÐ ÖGURVÍK var stofnað í Reykjavík 2. apríl 1970. Stofnendur voru útgerðarfélögin Ögri hf. og Vigri hf. og eigendur þeirra, þeir bræður Gísli Jón Hermannsson, Þórður Hermannsson og Sverrir Hermannsson ásamt Halldóri Þorbergssyni, Péttri Gunnarssyni, Hans Sigurjónssyni og Birni Þórhallsyni. Sverrir var stjórnarformaður til 1989 er Björn Þórhallsson tók við.

Gísli Jón Hermannsson hefur verið framkvæmdastjóri frá upphafi og Þórður Hermannsson var skrifstofustjóri meðan honum entist aldur.

Árið 1975 keypti Ögurvík þriðjung hlutafjár í Kirkjusandi hf. sem þá hafði keypt fystihúsið á Kirkjusandi af Ísfélagi Vestmannaeyja hf. Húsið hafði lengst af verið í eigu fyrirtækja Tryggva Ófeigssonar (Júpíters hf. og Mars hf., sjá annars staðar). Framkvæmdastjórnar voru tveir, Gísli Jón Hermannsson og Árni Benediktsson (síðar Ríkarður Jónsson). Sölu annaðist Sjávarafurðadeild SÍS. Hinn 2. desember 1987 seldi Ögurvík Sambandinu hlut sinn og hætti frystingu.

Árið 1985 keypti Ögurvík hf. togarann Ingólf Arnarson RE og breytti í frystitogara sem fékk nafnið *Freri RE*. Sölumiðstöðin var seljandi afurðanna frá 1985 til 1992, er félagið setti upp eigin söludeild.

Ögurvík lét smíða nýjan frystitogara í Noregi, *Vigra RE*, sem kom til landsins 1992 og seldi þá ísfisktogarana Ögra og Vigra.

Ögurvík er í LÍÚ.

HEIMILDIR: 1. Gísli Jón Hermannsson. 2. Gögn SH.

Gísli Jón Hermannsson.

Sænsk-íslenska frystihúsið.

Fyrirtæki í Reykjavík sem áttu aðild að Sölu-
miðstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að
selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

9 Sænsk-íslenska frystihúsið, Reykjavík

Sænsk-íslenska frystihúsið (Svensk – Islandska Frys-
eriaktiebolaget) var stofnað 30. des. 1927 og tók til
starfa í Reykjavík 18. febr. 1930. Fyrsta heimilisfang
félagsins var í Gautaborg, enda helstu eigendurnir
sænskir. Frystihúsið var stórt og afkastamikið frá byrj-
un og markmiðið var að hraðfrysta fisk í stórum stíl.
Sænska, eins og það var oftast kallað, hafði á vissan
hátt frumkvæði að flökun og flakafrystingu.

Sænsk-íslenska frystihúsið var meðal þeirra átta
frystihúsa sem gerðust stofnendur að SH eftir stofn-
fund samkvæmt samþykkt stofnfundar og undirrit-
uðu þeir Björn G. Björnsson og Stefán Jóh. Stefáns-
son stofnsamning fyrir hönd félagsins.

Fyrsti stjórnarformaður mun hafa verið Direktör
Rolf Forshell (sænskur), en meðal síðari formanna
voru Kristján Einarsson og Gunnar Guðjónsson.

Framkvæmdastjórar frá upphafi voru Harald
Gustafsson (sænskur), Björn Björnsson, Gunnar Guð-
jónsson og Magnús R. Magnússon. Fyrsti framleiðslu-
stjóri var Sigge Jonsson (sænskur), m.a mikill áhuga-
maður um kappróður sem kom mjög við sögu í fé-

lagsmálum í Reykjavík. Hann fluttist aftur til Svíþjóðar.

Yfirverkstjórar voru m.a. Valdimar Árnason, Steindór Ingimundarson, Elías Ingimarsson, Einar Bergmann, Ellert Hannesson og Valdimar Friðbjörnsson.

Frystihúsið stóð við Kalkofnsveg 1, þar sem nú er Seðlabanki Íslands. Húsið var rífið til að rýma fyrir bankanum en þá hafði starfsemi frystihússins legið niðri í nokkur ár.

Sænska frystihúsið var strax í upphafi 1930 búið þeirri frystitækni, sem best þótti þá og rúmlega tuttugu árum síðar er þess getið í afmælisriti SH 10 ára að frystivélar (þjöppur) séu 8 og afköst 350 þús. kkal/klst., væntanlega miðað við $-25/+25^{\circ}\text{C}$. Afköst voru þá talin 16 tonn af 7 lb. fiski á 16 klst. Þegar húsið hætti framleiðslu 1967 voru frystitækin 13, einn stór 14 stöðva skápur og 12 íslensk 10 stöðva tæki.

Sænska framleididdi fyrir SH í 25 ár eða þar til 1967 og voru m.a. unnar þar allar helstu bolfisktegundir og humar. Þar var einnig mikil sildarfrysting um tíma. Mjög mikil ísframleiðsla var alla tíð í húsinu og isinn aðallega seldur togurum. Þá leigði húsið út frystihólf til margra ára og nýttu fjölmargir Reykvingar sér þjónustu þeirra. Frystikistur voru fátiðar á heimilum en algengt að Reykvingar, sem og aðrir landsmenn, tækju sláturafurðir á haustin og geymdu í hólfulum í frystihúsunum.

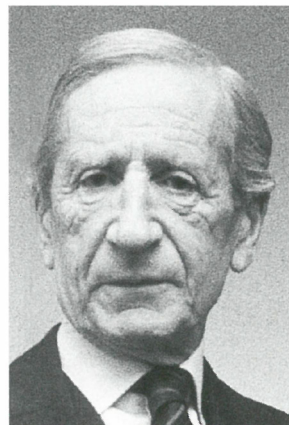
Eftir að hætt var að frysta fisk í Sænska var húsið leigt Bæjarútgerð Reykjavíkur sem notaði frystigeymslurnar og rak ísframleiðsluna áfram.

Björn Björnsson framkvæmdastjóri Sænska var kosinn í fyrstu varastjórn SH og Gunnar Guðjónsson framkvæmdastjóri og stjórnarformaður var kosinn í varastjórn SH 1964 og aðalstjórn 1965 og varð þá stjórnarformaður SH. Formennsku gegndi hann síðan til 1982. Kristján Einarsson kom einnig við sögu SH fyrstu árin, en þá var hann framkvæmdastjóri frystihússins Fjölnis á Drangnesi. Hann var einnig framkvæmdastjóri SÍF.

HEIMILDIR: 1. Valdimar Friðbjörnsson. 2. Gögn SH. 3. Endurrit úr gjörðabók Sænska (aðalf. 24. jan. 1963). 4. Tilkypping um hlutafélag (Göteborg 3. júní 1932 – ljósrit).

Björn G. Björnsson, undirritaði stofnsamning SH árið 1942.

Gunnar Guðjónsson, stjórnarformaður Sölumíðstöðvarinnar.

Bæjarútgerð Reykjavíkur.

11 Bæjarútgerð Reykjavíkur, Reykjavík

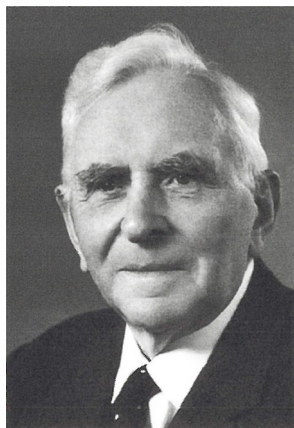
Fyrir atbeina ríkisstjórnar og Nýbyggingarráðs var í okt. 1945 samið um smíði 30 togara í Bretlandi, 2 til viðbótar 1946 og 10 á árinu 1948. Þetta voru hinir svokölluðu nýsköpunartogarar og eignaðist Reykjavíkurbær 4 úr hópi hinna fyrstu 30 og síðan fjóra af hinum 12 sem á eftir komu. Sérstök sjávarútvegsnefnd hafði starfað á vegum Reykjavíkurbæjar frá 1943 og 21. sept. 1946 ákvað bæjarráð að fela nefndinni að vera útgerðarráð bæjarins fyrst um sinn.

Fyrsti togarinn, Ingólfur Arnarsson, kom til landsins 17. febr. 1947 og hefur sá dagur síðan verið talinn stofndagur Bæjarútgerðarinnar.

Árið 1959 keypti Bæjarútgerð Reykjavíkur hús Fiskiðjuvers ríkisins á Grandagarði, en þar voru þá niðursuðuverksmiðja og frystihús. Það sama ár gekk Bæjarútgerðin í SH. Frysting á vegum BÚR hófst síðan árið 1960 eftir breytingar á húsinu og var samfelld í 26 ár eða þar til 1985 þegar hlutafélagið Grandi tók við rekstrinum. Þegar á fyrsta ári var framleiðslan 3160 tonn af frystum afurðum og var húsið þá hið annað framleiðsluhæsta í SH, næst á eftir Ísbirninum hf. Allan þann tíma sem BÚR rak frystihúsið var það meðal framleiðslumestu húsa í SH og lengst af stærsti framleiðandi karfaflaka í 7 lb. fyrir Ráðstjórnarríkin.

Fyrsti formaður útgerðarráðsins var Kjartan Thors en fljótlega tók Sveinn Benediktsson við og gegndi formennsku samfelld til ársins 1975. Aðrir formenn voru Ragnar Júlíusson 1975 til 1978 og 1982 til 1985, Björgvin Guðmundsson 1978 til 1981 og Eggert Þorsteinsson 1981 til 1982.

Sveinn Benediktsson var framkvæmdastjóri við undirbúning og stofnun, en eftir að starfsemin hófst

Hafsteinn Bergþórsson.

Marteinn Jónasson.

voru framkvæmdastjórar oftast tveir. Hafsteinn Bergþórsson var framkvæmdastjóri frá stofnun þar til 1964, Jón Axel Pétursson frá stofnun til 1961, Þorsteinn Arnalds frá 1961 til 1974, Marteinn Jónasson frá 1964 til 1981, Ásgeir Magnússon frá 1974 til 1977, Einar Sveinsson frá 1977 til 1983 og Björgvin Guðmundsson 1981 til 1983. Með nýju skipulagi sem tók gildi 1. janúar 1984 var ákveðið að framkvæmdastjóri yrði einn og var Brynjólfur Bjarnason ráðinn í starfið.

Fyrsti yfirverkstjóri var Marteinn Jónasson en hann hafði áður verið skipstjóri hjá Bæjarútgerðinni frá 1955. Marteinn varð síðan framkvæmdastjóri 1964 eins og að ofan greinir. Aðrir yfirverkstjórar við frystihúsið voru Ingólfur Sigurðsson til 1965 og Magnús Magnússon 1965 til 1985. Svavar Svavarsson var framleiðslustjóri 1977 til 1985.

Auk frystingar á Grandagarði rak Bæjarútgerðin umfangsmikla starfsemi á Meistaravöllum í Reykjavík. Matthías Guðmundsson var þar verkstjóri 1961 til 1982 og sá um alla skreidar-, síldar- og saltfiskverkun. Á Meistaravöllum voru einnig aðalstöðvar fyrir þjónustu við skipin og var Sigurður Kristjánsson þar verkstjóri 1963 til 1985 en hann hafði áður verið skipstjóri frá 1951.

Við stofnun Granda hf. 13. nóvember 1985 saminuðust Ísbjörninn hf. og Bæjarútgerð Reykjavíkur.

HEIMILDIR: 1. Jón G. Tómasson. Aðdragandi að stofnun Bæjarútgerðarinnar, skýrsla 1967. 2. Gögn SH. 3. Hildur Guðbjörnsdóttir. 4. Ragnar Júlíusson.

Sveinn Benediktsson.

Karfavinnsla í Bæjarútgerðinni; vinnslulínan er löng eins og sjá má.

Frystihús Júpíters hf og Mars hf í forgrunni. Utbyggingin í norður (út að sjónum), kálfurinn, hýsti fiskmóttöku og ísvélar. Frystihúsið sjálft er alsett gluggum en „lága“ byggingin vestur úr því var frystigeymsla. Síðar voru höfuðstöðvar SÍS í frystihúsinu og nú á ofanverðri 20. öld eru þar höfuðstöðvar Íslandsbanka.

14 Hraðfrystihúsið á Kirkjúsandi, Júpíter hf. og Marz hf., Reykjavík

Tryggvi Ófeigsson, togaraskipstjóri, stofnaði hlutafélagið Júpíter 26. júlí 1929 ásamt Þórarni Olgeirssyni, Joe Little í Grimsby, Lofti Bjarnasyni og Þórði Bjarnasyni. Félagið keypti togarann Júpíter og var Tryggvi skipstjóri fyrst í stað en hætti skipstjórn 1940. Hlutafélagið Venus var stofnað árið 1936 og Marz hf. 1939, en Tryggvi var einnig stofnandi þeirra félaga ásamt fleirum. Öll voru félögin upphaflega í Hafnarfirði en árið 1948 flutti Tryggvi starfsemi sína til Reykjavíkur.

Fyrirtækjunum var skipt 1945 og gengu þeir Loftur Bjarnason og Vilhjálmur Árnason, sem báðir voru meðeigendur í Venusarfélaginu, þá út og fengu það félag, ásamt eignunum í Hafnarfirði, í sinn hlut.

Félögin Júpíter hf. og Marz hf. fengu lóð á Innri-Kirkjúsandi í Reykjavík árið 1950. Þar var hafin saltfisk- og skreidarverkun í tveimur 450 fermetra skemmum sem reistar höfðu verið á staðnum. Síðar kom 1800 fermetra skemma til þurrkunar saltfisks sem varð á næstu árum ríkur þáttur í starfsemi stöðvarinnar.

Árið 1952 var farið að huga að því að reisa frystihús á Kirkjúsandi að tillögu stjórnarformanns, Páls Ásgeirs Tryggvasonar. Undirbúningur var þegar hafinn og var frystihúsið reist á næstu árum. Vinnsla hófst 16. júlí 1956 og gekk húsið í SH.

Hraðfrystihúsið á Kirkjúsandi var í eigu Júpíters hf. að 2/3 og Marz hf. að 1/3 hluta.

Húsið var afar stórt strax í upphafi, á fjórum hæðum, 85 metra langt og 15 metra breitt. Við vesturenda var 15 m. löng frystigeymsla sem síðar var lengd í 33 m. og var húsið þá orðið 133 metrar. Við austurenda var útbygging í norður („kálfur“, sjá mynd). Þar var m.a. fiskmóttaka og hráefnisgeymsla á neðstu hæð og ísvélar á 2. hæð. Í aðalhúsinu voru handflökun og vinnslulínur á 1. hæð, flökunarvélar og vinnslulínur á 2. hæð, en plötufrystitækin voru á báðum hæðunum. Í húsinu var einnig sjólaxverksmiðja (reykt, niðursöðin ufsaflök) í eigu félaganna. Á 3. hæð

Tryggvi Ófeigsson.

var m.a. netaverkstæði, trésmiðaverkstæði og verbúð með mörgum herbergjum sem oft voru leigð út til gistingar um lengri eða skemmri tíma. Í risinu voru geymslur og önnur aðstaða sem leigð var út, t.d. til listamanna svo sem málara sem undu sér þar vel, m.a. vegna góðs útsýnis.

Skrifstofur félaganna voru í húsnæði þeirra við Aðalstræti í Reykjavík.

Frystibúnaður var að verulegu leyti frá Vélsmiðjunni Héðni í Reykjavík. Frystivélasalur var á 2. hæð. Þar voru fjórar ammóníak-þjöppur (stimpilþjöppur) í véla-sölum, ásamt þremur spjaldþjöppum. Auk þess voru 6 sjálfvirkar þjöppur til við-halds frosts í klefum. Alls munu afköst frystivéla m. v. $-35/+25^{\circ}\text{C}$ hafa verið um 770 þús. kkal. á klst.

Frystitækjasalir voru á 1. og 2. hæð, samtals 48 plötufrystitæki af íslenskri gerð, alls 365 fermetrar af frystistöðvum.

Ísvélar voru tvær og samanlögð afköst 40 tonn á 24 klst. Ísklefi var 660 rúm-metrar. Frystigeymslur fyrir fiskafurðir voru 3480 rúmmetrar.

Páll Ásgeir Tryggvason var stjórnarformaður Júpíters hf. frá 1945 og Tryggvi Ófeigsson stjórnarformaður Mars hf. frá sama tíma, þar til félögunum var slitið. Tryggvi var alla tíð framkvæmdastjóri, Guðmundur Ófeigsson lengst af skrifstofu-stjóri og Ólafur Ófeigsson framleiðslustjóri. Meðal verkstjóra, sem lengi unnu í frystihúsinu voru Markús Einarsson, Bragi Björnsson og Björn Lárusson. Þóra Magnúsdóttir var verkstjóri í pökkunarsal alla tíð.

Framleiðsla á Kirkjusandi var oft mikil, einkum af karfaflökum og sild. Á árun-um eftir 1960 var húsið oftast í öðru sæti, næst á eftir Ísbirninum með bol-fiskframleiðslu, og stöku sinnum í fyrsta sæti þegar sild var talin með en mikil sildarfrysting var á Kirkjusandi; t.d. framleiddi frystihúsið 3380 tonn af frystri sild árið 1963.

Tryggvi Ófeigsson og félög hans ráku mikla togaraútgerð allan þann tíma sem félögin störfuðu. Skip félaganna hétu gjarnan nöfnum reikistjarnanna. Þekkt nöfn voru t.d. Júpiter, Venus, Neptúnus, Mars og Úranus.

Tryggvi Ófeigsson var í stjórn og varastjórn SH 1962 til 1973.

Gosið í Vestmannaeyjum hófst 23. jan. 1973 og 31. mars sama ár keypti Ísfélagið hf. frystihúsið á Kirkju-sandi, en seldi það Kirkjusandi hf. (SÍS) í okt. 1974.

Árið 1975 keypti Ögurvík hf. þriðjung hlutafjár í Kirjusandi hf. og var frystihúsið starfrækt til 1987 en þá keypti Samband íslenskra samvinnufélaga húsið og lét endurbyggja sem skrifstofuhúsnæði fyrir Sam-bandið og deildir þess. Landsbankinn eignaðist húsið síðar ásamt fleiri eignum SÍS.

Íslandsbanki hf. keypti húsið seinna og árið 1995 voru aðalstöðvar bankans fluttar þangað.

HEIMILDIR: 1. Páll Ásgeir Tryggvason. 2. Guðmundur Ófeigsson. 3. Ásgeir Jakobsson, Tryggvasaga Ófeigssonar. 4. Ásgeir Guðmundsson, Saga Hafnarfjarðar 1908 til 1983. Fyrsta bindi, Skuggsjá. 5. Gísli Jón Hermannsson. 6. Gögn SH.

Úr vinnslu frystihússins.

Frystihús Sjófangs hf.

34 Sjófang hf., Reykjavík

Árið 1959 keypti Bæjarútgerð Reykjavíkur hús Fiskiðjuvers ríkisins af ríkissjóði. Þar hafði áður verið frystihús, niðursuðuverkssmiðja o. fl. á vegum íslenska ríkisins. Dr. Jakob Sigurðsson, sem verið hafði framkvæmdastjóri Fiskiðjuversins, lét þá af störfum og stofnaði Sjófang hf. í lok sama árs. Jakob fékk skipstjórana Andrés Finnbogason og Óla Guðmundsson í lið með sér sem hluthafa.

Fyrsti formaður félagsins var Andrés Finnbogason, en árið 1971 keypti Jakob Sigurðsson allt hlutafé af Andrési og Óla og varð Jakob þá formaður og er enn þegar þetta er ritað. Síðan hefur hann og fjölskylda hans átt allt hlutaféð. Jakob var framkvæmdastjóri frá byrjun til ársins 1990, en þá tók sonur hans, Jón Örn Jakobsson, verkfræðingur, við framkvæmdastjórn.

Sjófang hf. fékk lóð að Hólmaslóð 2 við vestur-höfnina í Reykjavík og reisti þar fiskvinnslustöð árin 1960 til 1962. Byggingin var strax tveggja hæða og gólfhlötur á hvorri hæð 1150 fermetrar. Á neðri hæðinni var aðstaða fyrir fiskmóttöku, hráefnisgeymslu og söltun. Þar var einnig frystigeymsla og frystivélasalur. Á efri hæðinni voru vinnslusalir, matstofa, skrifstofur félagsins o.fl.

Jóhannes Bergsveinsson var yfirverkstjóri frá stofnun til ársins 1967 er Málfríður Lorange tók við. Hún var síðan verkstjóri þar til 1978 er hún hóf störf í eftirlitsdeild SH. Meðal þeirra, sem síðar gegndu verkstjórn hjá Sjófangi voru Árni Aðalsteinsson og Ásgeir Benediktsson. Skrifstofustjórar voru m.a. Óskar G. Sigurðsson til 1963 og síðar Þórunn Haraldsdóttir.

Sjófang hf. gekk í SH og framleiddi á tímabilinu 1968 til 1990 aðallega bol-fiskafurðir, en einnig loðnu, rækju um tíma, og ýmsar aðrar fjölbreyttar fiskafurðir. Á síðari árum var starfræksla frystihússins stopul og hlutar þess leigðir út tíma-bundið.

Frystihúsið var búið hefðbundnum vélum til vinnslu fiskafurða. Frystibúnaður var m.a. 3 frystiskápar af Sabroe-gerð og 5 frystivélar, einnig frá Sabroe. Afköst þeirra voru 210 þús. kkal/klst. m.v. $-35/+25^{\circ}\text{C}$.

Auk frystingar og fjölbreyttar fiskvinnslu var Sjófang lengst af í útgerð.

HEIMILDIR: 1. Dr. Jakob Sigurðsson. 2. Gögn SH.

Dr. Jakob Sigurðsson.

Málfríður Lorange, yfir-
verkstjóri.

50 Hraðfrystistöðin í Reykjavík hf., Reykjavík

Einar Sigurðsson, útgerðarmaður í Vestmannaeyjum, stofnaði Hraðfrystistöðina hf. í Reykjavík 12. ágúst 1941. Hann var stærsti hluthafinn og kosinn stjórnarformaður, en með honum voru Sigurjón Pétursson, Þorsteinn Sigurðsson, Jónas Jónsson og Ágúst V. Matthíasson. Sigurjón Pétursson var ráðinn framkvæmdastjóri. Einar var þá þegar kominn með umfangsmikinn rekstur í Eyjum og hafði stofnað Hraðfrystistöð Vestmannaeyja árið 1939 eins og annars staðar kemur fram.

Einar hafði fengið lóð við Mýrargötu í Reykjavík og hófust byggingarframkvæmdir þar 14. sept. 1941.

Henning Busk, sem verið hafði vélstjóri og verkstjóri hjá Einari í Vestmannaeyjum, var sendur til Reykjavíkur til að sjá um framkvæmdir og vann hann síðan sem verkstjóri hjá fyrirtækinu, úti og inni, þar til hann lést árið 1985.

Einar Sigurðsson var, eins og annars staðar kemur fram, einn af frumkvöðlum að stofnun Sölumiðstöðvar hraðfrystihúsanna og gekk Stöðin í SH á stofnfundi 25. febr. 1942. Sigurjón Pétursson skrifaði undir stofnsamning fyrir Hraðfrystistöðina í Reykjavík, en Einar Sigurðsson fyrir Vestmannaeyjahúsið.

Einar Sigurðsson var stjórnarformaður Hraðfrystistöðvarinnar hf. meðan honum entist aldur, en hann lést árið 1977. Eftir það tók sonur hans Ágúst við formennsku. Sigurjón Pétursson var framkvæmdastjóri fyrstu tvö árin en þá mun Hafsteinn Bergþórsson, skipstjóri og síðar framkvæmdastjóri Bæjarútgerðar Reykjavíkur, hafa séð um reksturinn um skeið. Sigurjón Sigbjörnsson var ráðinn framkvæmdastjóri frá 1. maí 1947 og var um skeið uns Einar tók við. Hjálmar Styrkársson var framkvæmdastjóri 1958 til 1970, Þórhallur Helgason 1970 til 1990 og Ágúst Einarsson var forstjóri 1978 til 1990.

Meðal verkstjóra í frystihúsinu, auk Hennings Busks, voru Markús Waage, síðar deildarstjóri eftirlitsdeiladar SH, Ólafur Júlíusson, síðar eftirlitsmaður hjá SH, Friðrik Jónsson og Steindór Gunnarsson.

Frystihúsið var reist í áföngum og er aðalhúsið þrílyft, um 1800 fermetrar að grunnfleti, auk viðbyggingar við Mýrargötu sem er 390 fermetrar og á þremur hæðum. Samtals voru húsakynninn 7800 fermetrar árið 1992. Á 1. hæð voru fiskmóttaka, vinnslusalur, frystiklefar o. fl., á 2. hæð m.a. vinnslusalur, tækjasalur og frystiklefar, og á þeirri þriðju var m.a. skrifstofuhúsnæði og geymslur.

Ammóníak-þjöppur voru fimm og afköst þeirra um 650 þús kkal. m.v. $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Plötufrystitæki voru 2 skápar og 26 tæki af venjulegri íslenskri gerð, samtals 270 fermetrar af frystistöðvum. Fjórar Héðins-ísvélar afköstuðu 72 tonnum af ís á 24 klst.

Frystihúsið framleiddi frá stofnun SH eins og að ofan greinir og voru þar unnar allar helstu bolfiskafurðir, auk sildar, loðnu, loðnuhrogna og annarra frystiafurða.

Hraðfrystistöðin og systurfélög voru lengst af með útgerð. Þegar Einar Sigurðsson seldi frystihúsið á Flateyri 1960 (sjá bls. 113) var Ísfell hf. flutt til Reykjavíkur og rekið sem útgerðarfélag við hlið Hraðfrystistöðvarinnar, en síðar sameinað Hraðfrystistöðinni hf. Framkvæmdastjóri var Þórhallur Helgason.

Árið 1990 sameinaðist Hraðfrystistöðin hf. Granda hf. í Reykjavík.

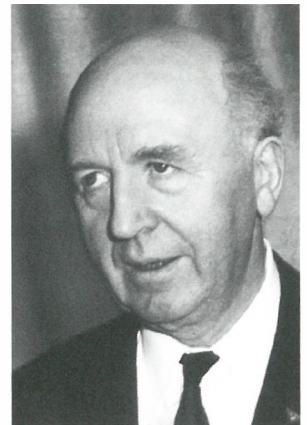
HEIMILDIR: 1. Þórhallur Helgason. 2. Gögn SH. 3. Frystihúsakönnun 1967. 4. Verkfræðistofan Hönnun, úttekt 1971. 5. Auður Einarsdóttir.

Þórhallur Helgason.

Markús Waage, síðar deildarstjóri eftirlitsdeiladar SH.

Einar Sigurðsson.

*Í janúar 1979 flutti Ísbjörninn í þessi glæsilegu húsa-
kynni á Nordurgarði er urðu
aðsetur Granda eftir sam-
einingu Ísbjarnarins og Bæj-
arútgerðar Reykjavíkur
1985.*

Ljósm.: Mats Wibe Lund.

60 Ísbjörninn hf., Reykjavík

Hlutafélagið Ísbjörninn var stofnað í Reykjavík 27. september 1944 og voru helstu stofnendur Ingvar Vilhjálmsson, Jón Sveinsson, Tryggvi Ólafsson og Þórður Ólafsson.

Ingvar Vilhjálmsson hafði áður rekið fiskverkun og frystihús í eigin nafni og yfirtók Ísbjörninn þann rekstur. Ingvar gekk í SH á fyrsta ári samtakanna og var framleiðslan á hans vegum í tvö ár 1943 og 1944, en síðan Ísbjarnarins hf., samfelt í 42 ár frá 1944 til 1985.

Tryggvi Ólafsson var stjórnarformaður félagsins frá stofnun til ársins 1960 en þá tók Ingvar Vilhjálmsson við og gegndi formennsku til 1985, þegar Grandi hf. tók við rekstrinum.

Ingvar Vilhjálmsson var framkvæmdastjóri Ísbjarnarins hf. frá stofnun til ársins 1985. Vilhjálmur Ingvarsson var auk þess framkvæmdastjóri frá 1971 og Jón Ingvarsson frá 1973.

Á árunum um og eftir 1960 var Ísbjörninn oft framleiðsluhæsta húsið í SH og þar var afar mikil karfafrysting á fyrstu árum karfavinnslu. Árið 1959 frysti Ísbjörninn 5240 tonn, nær allt bolfiskafurðir. Öll árin 1959 til 1967 var húsið framleiðsluhæst í bolfiski og oftast einnig heildarfrystingu en á þeim árum var mikil síldarfrysting á höfuðborgarsvæðinu og suð-

Ingvar Vilhjálmsson.

vestanlands. Ísbjörninn frysti t.d. rúml 2700 tonn af síld 1962. Loðnufrysting var einnig mikil á fyrri hluta 8. áratugarins.

Lengst af var fryst í húsakynnum félagsins á Sel-tjarnarnesi en í janúar 1979 var flutt í nýtt, glæsilegt hús sem félagið reisti á Norðurgarði í Reykjavík. Þar voru innleiddar ýmsar nýjungar sem urðu fyrirmynd þess sem á eftir kom.

Verkstjórar í frystihúsi voru m.a. Óskar Sigurðsson sem vann hjá Ingvari frá 1935 til 1985 þegar fyrirtækið hætti rekstri, Páll Guðmundsson 1954 til 1985 og Guðmundur Guðmundsson 1954 til 1974. Síðar komu m.a. Sigurður Njálsson, Sigurjón Auðunsson, Sverrir Guðmundsson og Þröstur Einarsson. Óskar Einarsson var framleiðslustjóri frá 1979 til 1985.

Auk frystingar ráku Ingvar Vilhjálmsson og Ísbjörninn hf. umfangsmikla útgerð og fiskverkun í Reykjavík, auk síldarsöltunar á Siglufirði og Seyðisfirði og síldarverksmiðju á Seyðisfirði.

Við stofnun Granda hf. árið 1985 sameinuðust Ísbjörninn og Bæjarútgerð Reykjavíkur.

Ingvar Vilhjálmsson var í stjórn og varastjórn SH nær samfellt 1943 til 1974 og Jón Ingvarsson frá 1974, þar af stjórnarformaður SH frá 1984, og hefur hann auk þess gegnt margvíslegum öðrum trúnaðarstörfum fyrir samtökin og sjávarútveg.

HEIMILDIR: 1. Jón Ingvarsson. 2. Páll Guðmundsson. 3. Gögn SH.

Ingvar Vilhjálmsson með sonum sínum tveimur, Jóni (til vinstri) og Vilhjálmur fyrir framan Ísbjarnarhúsið nýrra.

Gamla Ísbjarnarhúsið á Sel-tjarnarnesi.

Laxinn hf., Reykjavík

Laxinn hf. gekk í SH árið 1943 og framleiddi frystar afurðir það ár. Eigandi var Skúli Pálsson, sem síðar var kenndur við Laxalón og kemur víða við sögu sem meðeigandi og framkvæmdastjóri frystihúsa, m.a. í Súgandafirði, á Flateyri og í Höfnum.

Fiskur hf., Reykjavík

Hlutafélagið Fiskur framleiddi 1944 og 1945 og var í SH. Adolf Björnsson var fulltrúi félagsins á aðalfundi SH.

70 Kirkjusandur hf. Reykjavík, Reykjavík

Hlutafélagið Kirkjusandur gekk í SH 1947 og framleiddi 1947 og 1948. Björn Ólafsson var fulltrúi félagsins á aðalfundi SH.

68 Steingrímur Árnason, Reykjavík

Steingrímur Árnason, sem jafnframt var með Hraðfrystihús Keflavíkur, leigði Hraðfrystistöðina í Reykjavík 1953 og 1954 og frystihúsið í Hvammi í Kópavogi á sama tíma. Húsnúmerið á báðum stöðunum, Reykjavík og Kópavogi, var 68.

71 Stefán Guðnason, Reykjavík

Stefán Guðnason reisti lítið frystihús við Súðarvog í Reykjavík og gekk í SH. Hann framleiddi þar frosinn fisk árin 1962 til 1971.

51 Faxavík hf., Reykjavík

Pétur Þorsteinsson stofnaði hlutafélagið Faxavík og keypti Hraðfrystihús Stefáns Guðnasonar við Súðarvog. Félagið var í SH og framleiddi árin 1972 til 1977.

22 Ísfélag Vestmannaeyja hf., Reykjavík

Þegar eldgosið í Vestmannaeyjum stöðvaði alla starfsemi þar árið 1973 keypti Ísfélagið hf. frystihús Júpiters hf. og Mars hf. á Kirkjusandi. Ísfélagið starfrækti frystihúsið árin 1973 og 1974.

Júpiter RE.

Ljósm.: Snorri Snorrason.

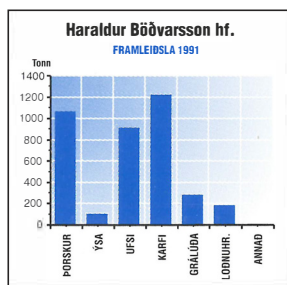
87 og 887 Júpiter RE, Reykjavík

Nótaskipið Júpiter hafði búnað til frystingar um borð. Eigandi og útgerðarmaður var Hrólfur Gunnarsson. Sölumidstöðin seldi frystar afurðir skipsins frá 1987, aðallega loðnu, fyrst í stað. Einar Guðfinnsson hf. keypti 48% hlut í skipinu 1989 (sjá þar) og var skipið þá gert út frá Bolungarvík. Það stundaði þá m.a. rækjuveiðar og frysti aflann fyrir Japansmarkað og Evrópu.

HEIMILDIR: 1. Gögn SH.

VESTURLAND

Snyrtimennska hefur alla tíð sett svip á starfsemi frystihúss Haralds Böðvarssonar hf. Ekkert íslenskt fyrirtæki hefur verið lengur í útgerð.

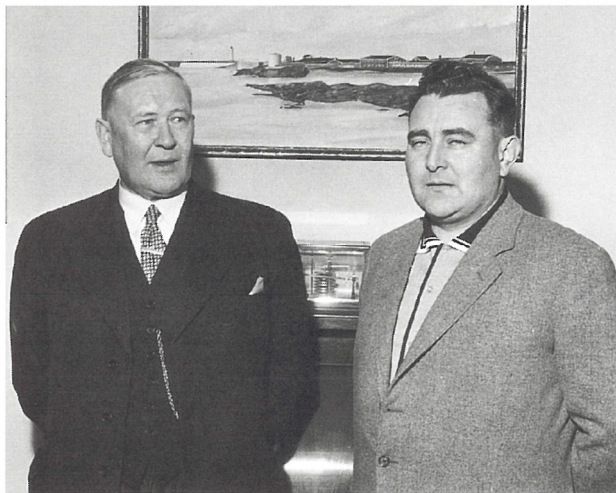

12 Haraldur Böðvarsson hf., Akranesi

UPPHAF HARALDS BÖÐVARSSONAR HF. má rekja til ársins 1906 þegar Haraldur keypti sexæring og hóf útgerð á Akranesi. Ekkert fyrirtæki á Íslandi hefur verið lengur í útgerð.

Fyrirtækið Haraldur Böðvarsson & Co. var stofnað árið 1915 sem sameignarfyrirtæki Haralds og meðeigenda í Noregi, en varð snemma einkaeign hans. Árið 1938 varð það sameignarfyrirtæki þeirra feðga, Haralds og sonar hans Sturlaugs H. Böðvarssonar og árið 1969 var fyrirtækið gert að hlutafélagi og voru stofnendur þess afkomendur og makar Haralds og konu hans Ingunnar Sveinsdóttur. Félagið var síðan alfarið í eigu fjölskyldunnar þar til 1991 þegar þrjú rótgróin sjávarútvegafyrirtæki á Akranesi, Haraldur Böðvarsson & Co. hf., Heimaskagi hf. og Síldar- og fiskimjölsverksmiðja Akraness hf. voru sameinuð þ. 27. apríl 1991 undir núverandi nafni, Haraldur Böðvarsson hf. og þá var fyrirtækið jafnframt gert að almenningshlutafélagi.

Haraldur Böðvarsson og sonur hans Sturlaugur Böðvarsson.

Bátar H.B. & Co. voru gerðir út frá Sandgerði á vetrarvertíð 1915 og í mörg ár eftir það. Haraldur kom upp góðri aðstöðu á staðnum til útgerðar og verkunar en seldi þeim Ólafi Jónssyni og Sveini Jónssyni, sem síðar stofnuðu fyrirtækið HF Miðnes.

Niðursuðuverksmiðja H.B. & Co. tók til starfa 1940 og var rekin til ársins 1981. Afurðirnar voru seldar undir vörumerkinu HEKLA. Auk þess sem að ofan er talið hefur fyrirtækið staðið fyrir fjölbreyttum atvinnurekstri í áranna rás, m.a. saltfiskverkun, síldarsöltun og skreidarverkun auk þess sem það rak almenna verslun í mörg ár.

Íshús hafði verið stofnað á Akranesi árið 1910 og var þá sameign margra, en 1914 var Haraldur orðinn einkaeigandi þess. Húsið stóð á sama stað og hrað-

frystihús HB stendur nú. Frystivél var sett upp 1929 þegar íshúsin voru sem óðast að vélvæðast og árið 1938 var farið að hraðfrysta þar fisk á vegum Fiskimálanefndar. Síðan hefur húsið verið stækkað og endurbætt með fárra ára millibili.

Haraldur Böðvarsson & Co. var meðal 49 félaga sem gengu í SH og hófu frystingu á fyrsta starfsári Sölumiðstöðvarinnar.

Eigendur árið 1992 voru um 540 hluthafar, þeirra stærstir eru Rannveig Böðvarsson, ekkja Sturlaugs Böðvarssonar, og börn þeirra hjóna, Haraldur, Sturlaugur, Sveinn, Matthea, Helga Ingunn, Rannveig og Ingunn Helga; Hallgrímur Hallgrímsson, Verðbréfasjóður VÍB hf., Skeljungur hf., Lífeyrissjóður verslunarmanna og Ólíuverslun Íslands hf.

Fyrsta stjórn eftir sameininguna 1991 var þannig skipuð að Magnús Gunnarsson var stjórnarformaður og aðrir stjórnarmenn Sturlaugur Sturlaugsson, Matthea Sturlaugsdóttir, Hallgrímur Hallgrímsson, Kristinn Björnsson, Óli Kr. Sigurðsson og Þorgeir Haraldsson. Rannveig Böðvarsson var lengst af stjórnarformaður H. Böðvarssonar & Co. hf., eða þar til sameiningin átti sér stað 1991 og átti hún virkan þátt í uppbyggingu og rekstri fyrirtækisins í áratugi.

Frá upphafi hafa framkvæmdastjórar aðeins verið þrír, Haraldur Böðvarsson, en hann lést 1967, sonur hans Sturlaugur H. Böðvarsson frá 1938 til dauðadags 1976, og síðan Haraldur Sturlaugsson. Meðal annarra starfsmanna 1992 voru Sturlaugur Sturlaugsson, aðstoðarframkvæmdastjóri, Magnús Guðmundsson, skrifstofustjóri, Sveinn Sturlaugsson, útgerðarstjóri, Jón Helgason, framleiðslustjóri, Bergþór Guðmundsson, fjármálastjóri, Gylfi Guðfinnsson, verkstjóri í frystihúsi, og Ágúst Sveinsson, verkstjóri í fiskverkun.

Magnús Guðmundsson hefur verið fjármálastjóri og skrifstofustjóri í áratugi og margir starfsmenn hafa unnið hjá fyrirtækinu alla sína starfsævi.

Velta fyrirtækisins af fiskverkun 1991 nam 1192 milljónum króna, þar af var verðmæti frystra afurða 80,2%, lýsi og mjöl var 17,7%, saltfiskur og skreið 1,4%, og saltsild 0,7%. Afurðir Heimaskaga og Sildar- og fiskimjölsverksmiðjunnar eftir 1. júní eru meðtaldar.

Húsakynni eru mikil og vegleg, glæsileg utan sem innan og tæknivæðing á háu stigi. Fyrirtækið hefur sérhæfingu í vinnslu smápakkninga og hefur keypt til þess fullkominn vélbúnað, þökkunarvélar, sjálfvirkan frystibúnað o. fl.

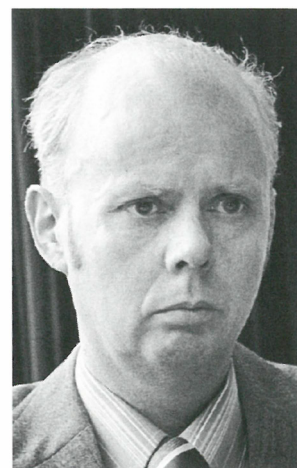
Frystihúsið er þrilyft, 3090 fermetrar að grunnmáli. Það var reist í áföngum á árunum 1929 til 1986. Á 1. hæð eru m.a. frystiklefi, fiskmóttaka, flökunarsalur, ísklefi og sérvinnslusalur. Á 2. hæð er aðalvinnslusalur hússins, frystitækjasalur og aðstaða verkstjóra. Á þriðju hæð eru skrifstofur félagsins og starfsmannaaðstaða, ásamt sérstaklega vistlegri kaffistofu.

Um 1950 brann vinnusalur frystihússins og var hann endurnýjaður og innréttaður samkvæmt ströngustu kröfum þess tíma. Flæðilína fyrir smápakkningar var sett upp í salnum sem varð fyrirmynd annarra og gjarnan sýnd erlendum gestum. Þorsteinn Gíslason, síðar forstjóri Coldwater, sá um breytingarnar.

Frystihúsið er búið hefðbundnum frystivélum og tækjum, auk sjálfvirkis plötufrystis. Ammóníak-þjöppur voru þrjár árið 1991 og afköst þeirra 420 þús. kkal. á klst. m.v. $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Átta plötufrystitæki höfðu samanlagt 182 fermetra plötu-

Rannveig Böðvarsson, ekkja Sturlaugs, með þremur sonum þeirra hjóna er starfa allir hjá Haraldi Böðvarssyni hf; talið frá vinstri: Sturlaugur, Sveinn og Haraldur Sturlaugssynir

Magnús Guðmundsson hefur í áratugi verið fjármála- og skrifstofustjóri hjá Haraldi Böðvarssyni hf.

Höfrungur III AK.

stærð. Sjálfvirkur plötufrystir var 93 þús. kkal. á klst. Tvær ísvélar voru í húsinu og afköst þeirra 36 tonn af ís á 24 klst. Frystigeymslur voru 5200 rúmmetrar árið 1992.

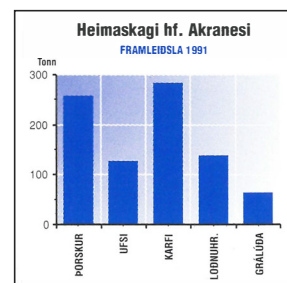
Eigin útgerð félagsins hefur alla tíð verið mikil. Árið 1992 voru eftirtalin skip í eigu félagsins, frystitogarinn *Höfrungur III* AK (frá 1992), ísfisktogararnir Sturlaugur H. Böðvarsson AK og Haraldur Böðvarsson AK og loðnuskipin Víkingur AK og Höfrungur AK. Ársverk á sjó voru um 90 og velta útgerðar árið 1991 nam 825 millj. króna. Sölumiðstöðin hefur annast sölu afurða frystitogaranna.

Hjá Haraldi Böðvarssyni hf. voru unnin um 300 ársverk á árinu 1992, þar af um 90 á sjó eins og áður er getið. Allir voru starfsmennirnir heimamenn.

Árið 1992 var Haraldur Böðvarsson hf. í LÍÚ, SÍF, SF, Félagi síldarsaltenda og Félagi íslenskra fiskmjölsframleiðenda, auk SH. Í ársbyrjun 1992 var eignarhlutfall félagsins í Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna 5,1%.

Haraldur Sturlaugsson hefur gegnt mörgum trúnaðarstörfum fyrir samtökin. Hann hefur verið í stjórn og varastjórn SH frá 1972 og í stjórn Coldwater Seafood Corp. Enn fremur hefur hann setið í stjórn Tryggingamiðstöðvarinnar hf. og stjórn Jökla hf. Sturlaugur H. Böðvarsson var í varastjórn SH 1965 til 1972 og var mörg ár í stjórn Jökla hf.

HEIMILDIR: 1. Haraldur Sturlaugsson. 2. Morgunblaðið 17. nóv. 1956. 3. Í fararbroddi (Ævisaga HB). 4. Afmælisrit 1976. 5. Þorsteinn Gíslason. 6. Gögn SH.

Frystihús Heimaskaga á Akranesi.

65 Heimaskagi hf., Akranesi

FÉLAGIÐ HEIMASKAGI á Akranesi var stofnað 18. júlí 1942 af Þórði Ásmundssyni, útgerðarmanni, og fjölskyldu hans, þeim Júlíusi Þórðarsyni, Ólafi F. Sigurðssyni, Jóni Árnasyni, Arndísi Þórðardóttur og Ingibörgu J. Þórðardóttur. Þeir Ólafur og Jón voru tengdasynir Þórðar.

Frystihúsið, sem var reist á árunum 1943 til 1945, hóf frystingu 17. febrúar 1945 og gekk þá í SH.

Árið 1991 var Síldar- og fiskimjölsverksmiðja Akraness hf. stærsti eigandi Heimaskaga hf., en félagið hafði keypt helming hlutafjár í Heimaskaga á árinu 1971.

Stjórnarformaður 1991 var Gísli Gíslason og aðrir stjórnarmenn Þorgeir Haraldsson, Haraldur Sturlaugsson, Sturlaugur Sturlaugsson og Óli Kr. Sigurðsson.

Framkvæmdastjóri 1991 var Teitur Stefánsson, sem gegndi starfinu frá 1984 til 1991. Yfirverkstjóri var Gylfi Guðfinnsson og framleiðslustjóri Jón Helgason.

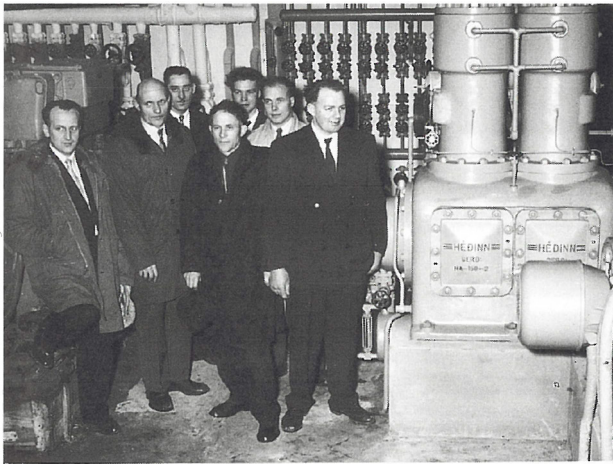
Aðrir framkvæmdastjórnar Heimaskaga hf. frá stofnun voru Jón Árnason og Júlíus Þórðarson frá 1945 til 1970 og Valdimar Indriðason frá 1970 til 1984, en hann var jafnframt framkvæmdastjóri Síldar- og fiskimjölsverksmiðjunnar.

Valdimar Indriðason, framkvæmdastjóri Heimaskaga.

Teitur Stefánsson var framkvæmdastjóri Heimaskaga þegar stóru sjávarútvegsfyrirtækin á Akranesi sameinuðust 1991.

Fyrsta íslenska frystivél, smíðuð af Héðni, var sett upp í Heimaskaga árið 1950 og er myndin tekin þegar vélin var gangsett í fyrsta skiptið. Sveinn Guðmundsson í Héðni er lengst til vinstri, Bjarni Guðjónsson, vélæftirlitsmaður SH, er þriðji frá vinstri.

Jón Árnason, en hann var oft fundarstjóri á aðalfundum SH og þótti röggSAMUR. Við hlið hans situr Elías Þorsteinsson, stjórnarformaður SH.

Verkstjórar hjá Heimaskaga, talið frá vinstri; Jón E. Guðnason, Gylfi Guðfinnsson og Jón Helgason.

Heildarvelta fyrirtækisins á árinu 1990 var 617 milljónir króna og skiptist þannig að frystar afurðir voru 57,5%, saltfiskur og skreið 1,0% og rekstur skipa 41,5%.

Fyrirtækið átti tvö fiskiskip árið 1991, Skipaskaga AK og Krossvík AK, og voru 32 ársverk unnin á sjó.

Hraðfrystihúsið var tvílyft, 1260 fermetrar hvor hæð. Það var stækkað árið 1971 með 800 fermetra viðbyggingu á einni hæð sem aðallega var notuð fyrir saltfisk.

Árið 1991 voru á neðri hæð hússins fiskmóttaka, 108 fermetra kæld hráefnisgeymsla, 470 fermetra flökunar- og vinnslusalir, starfsmannaaðstaða, aðstaða fyrir verkstjóra o. fl. Sérvinnsalir voru fyrir loðnu, loðnuhrogn og sild. Á efri hæð var m. a. umbúða-geymsla, 325 fermetra salur fyrir frystingu í plötutækjum og lausfrysti ásamt sérvinnsal fyrir lausfrystar afurðir.

Húsið var búið hefðbundnum frystivélum og tækjum auk lausfrystiskáps. Tvær ammóníak-þjöppur afköstuðu 215 þús. kkal. á klst. m.v. $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Plötufrystitæki voru þrjú, samanlögð plötustærð 78 fermetrar og orkuþörf 195 þús. kkal. á klst. Lausfrystir var 75 þús. kkal. á klst. m.v. $-40/+25^{\circ}\text{C}$. Frystigeyslur voru 2880 rúmmetrar.

Fyrsta íslenska frystivél, smíðuð af Héðni hf., var sett upp í Heimaskaga árið 1950.

Ársverk í frystihúsinu á árinu 1990 voru 97 og voru allir starfsmenn heimamenn.

Þann 27. apríl 1991 voru félögin Heimaskagi hf. og Sildar- og fiskimjölsverkssmiðja Akraness hf. sameinuð H. Böðvarssyni hf. á Akranesi. Sameiningin kom að fullu til framkvæmda 1. júní það ár en fram að þeim tíma var framleiðslan á nafni Heimaskaga hf. og ber að hafa það í huga þegar framleiðslutölur ársins eru skoðaðar. Frystihúsin, sem voru hlið við hlið, voru samnýtt eftir sameininguna.

Fyrirtækið var í LÍÚ, SÍF, Félagi sildarsaltenda, SF og Skreiðarsamlaginu, auk SH. Í ársbyrjun 1991, fyrir sameininguna, var eignarhlutur félagsins í Sölumidstöð hraðfrystihúsanna 2,0%.

Jón Árnason, sem í mörg ár var framkvæmdastjóri Heimaskaga, var kosinn í varastjórn SH 1955 og í stjórn 1961 og var lengi í stjórn Jökla hf. og Tryggingamiðstöðvarinnar hf. Jón var oft fundarstjóri á aðalfundum SH. Hann var lengi alþingismaður og Valdimar Indriðason sat einnig mörg ár á Alþingi.

HEIMILDIR: 1. Teitur Stefánsson. 2. Gögn SH.

Hraðfrystihús Sigurðar Hallbjarnarsonar.

Fyrirtæki á Akranesi sem áttu aðild að Sölu-
miðstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að
selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

Hraðfrystihús Akraness hf. Sigurður Hallbjarnarson, Akranesi

Sigurður Hallbjarnarson var einn þeirra 8 sem gerðust stofnaðilar að SH eftir stofnfund 1942 og skrifaði hann undir stofnsamning f. h. Hraðfrystihúss Akraness hf., en það nafn á frystihúsinu kemur annars ekki fram í ársskýrslum SH. Sigurður framleiddi til ársins 1944. Hann hafði flutt frá Súgandafirði til Akraness árið 1927 og hafði þar fiskverkun á árinu 1929, í nýju fiskhúsi sem hann reisti við Lambhúsasund. Frystihús reis síðan á sama stað á árunum 1941 og 1942. Afköst voru 10 tonn af flökum á 24 klst. og frystigeymsla rúmaði 500 tonn af frystum afurðum.

Sigurður Hallbjarnarson, einn af stofnendum SH.

64 Fiskveiðifélagið ís og fiskur hf., Akranesi

Fiskveiðifélagið ís og fiskur hf. var stofnað árið 1945 og mun stofnandi og aðaleigandi hafa verið Gísli Jónsson á Bildudal. Félagið keypti eignir Sigurðar Hallbjarnarsonar við Lambhúsasund og tók við rekstri þeirra í maí 1945. Félagið var í SH og framleiddi árin 1945 til 1947.

Gísli Jónsson, alþingismaður frá Bildudal.

Ólafur E. Sigurðsson Hallbjarnarsonar var framkvæmdastjóri Hraðfrystihúss Sigurðar Hallbjarnarsonar hf.

8 Hraðfrystihús Sigurðar Hallbjarnarsonar hf., Akranesi

Eftir lát Sigurðar Hallbjarnarsonar í júlí 1946 ráku synir hans útgerðina áfram og komu upp fiskvinnslu á svokölluðum Götuhúsakampi á Akranesi þar sem þeir keyptu gömul fiskvinnsluhús og lóðarréttindi, en frystihúsið við Lambhúsasund hafði verið selt Ís og fiski hf. eins og að ofan greinir. Þeir bræður ráku þarna myndarlega saltfiskverkun og frystihús árin 1961 til 1967. Framkvæmdastjóri var Ólafur E. Sigurðsson. Húsið var í SH.

Fiskiðjan Artic, Akranesi

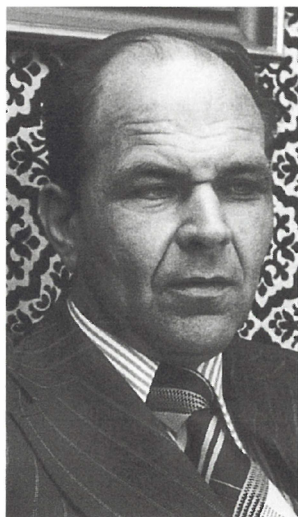
Árið 1967 seldu synir Sigurðar Hallbjarnarsonar hluta ofangreindra eigna á Götuhúsakampi. Kaupandi var Fiskiðjan Arctic, en að henni stóðu Jón Árnason o. fl. Þar var aðallega unnið lagmeti en SH seldi frystar afurðir fyrir félagið.

Eigandi 1992 var Ísartic hf.

67 Fiskiver hf., Akranesi

Seint á árinu 1947 seldi Fiskveiðifélagið Ís og fiskur hf. nýstofnuðu fyrirtæki, Fiskiveri hf., eignirnar við Lambhúsasund. Fyrstu árin seldi fyrirtækið framleiðslu sína á vegum Sjávarafurðadeildar SÍS, en félagið gekk í SH 1960 og framleiddi á vegum samtakanna í 6 ár, 1960 til 1965. Eigendur voru m.a. Þorvaldur Ellert Ásmundsson, Bergþór Guðjónsson og Sigurður Þorvaldsson og var Þorvaldur Ellert framkvæmdastjóri.

Frystihús Fiskivers hf. var selt 1967 til 1968 nýju félagi, Haferninum hf., sem framleiddi á vegum Sjávarafurðadeildar SÍS og síðar Íslenskra sjávarafurða hf.

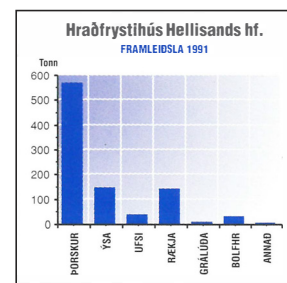
Þórður Óskarsson frá Súðavík.

53 Þórður Óskarsson hf., Akranesi

Þórður Óskarsson frá Súðavík keypti þann hluta eigna Sigurðar Hallbjarnarsonar hf. sem frystingin fór fram í, endurnýjaði húsið og stækkaði. Félagið gekk í SH og framleiddi í 18 ár, 1968 til 1985, fyrstu árin bolfiskafurðir, en síðari árin aðallega rækju.

Engin starfsemi hefur verið í húsinu á síðari árum.

HEIMILDIR: 1. Valdimar Indriðason, frkvstj. 2. Sigurður Gíslason, verkstj. 3. Gögn SH.

Hraðfrystihús Hellissands.

44 Hraðfrystihús Hellissands hf., Rífi

HRAÐFRYSTIHÚS HELLISSANDS HF. var stofnað árið 1941 og voru stofnendur þeir Benedikt Benediktsson, kaupmaður, og Hjörtur Jónsson, hreppsstjóri, ásamt stórum hópi manna á Hellissandi.

Tilgangur félagsins var að reka alhliða fiskvinnslu og auka atvinnu í byggðarlaginu.

Eigendur félagsins árið 1992 voru Kassagerð Reykjavíkur, Leifur Agnarsson, Rögnvaldur Ólafsson, Ólafur Rögnvaldsson, Sigurður Kristjánsson, Sævar Friðbjólfsson, Sveinn Valfells og fjöldi smærri hluthafa.

Stjórnarformaður var Leifur Agnarsson og aðrir stjórnarmenn Rögnvaldur Ólafsson, Ólafur Rögnvaldsson, Sigurður Kristjánsson og Sævar Friðbjólfsson.

Frysting hófst á árinu 1943 og gekk félagið þá í SH.

Vinnsla rækju hófst árið 1987 og hefur hún síðan verið mikilvæg afurð í rekstri fyrirtækisins.

Frystihúsið á Hellissandi brann til kaldra kola árið 1983 og var þá afraðið að reisa nýtt hús á hafnarbakkanum á Rífi. Það hús tók til starfa fullbúið í febrúar 1985. Frystihúsið er 2100 fermetrar að grunnfleti og eru 200 fermetrar á efri hæð.

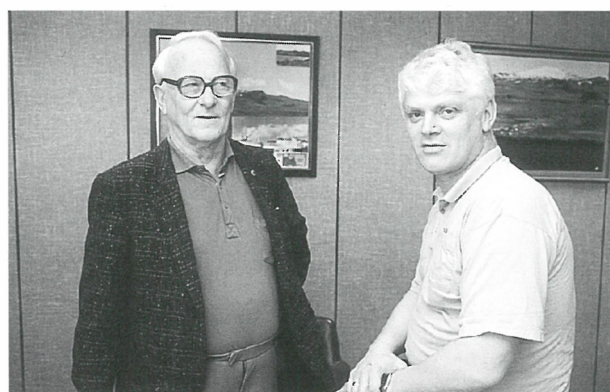
Rögnvaldur Ólafsson var framkvæmdastjóri og meðal annarra starfsmanna 1992 voru Ólafur Rögnvaldsson, skrifstofustjóri og útgerðarstjóri, Þorgrímur Leifsson, verkstjóri, Andrés Jónsson, verkstjóri, Elvar Sigurðsson, vélstjóri og Einar Magnússon, vélstjóri.

Velta Hraðfrystihúss Hellissands hf. var 297 milljónir króna á árinu 1990, þar af frystur fiskur 69%, saltfiskur 16,5%, fryst rækja 10%, beita og annað 4,5 %. Veltan 1991 var 400 milljónir króna.

Árið 1952 reisti félagið fiskimjölsverksmiðju á Hellissandi til vinnslu á fiskúrgangi.

Í frystihúsinu eru hefðbundnar frystivélar og tæki, auk bandfrystis. Árið 1992 voru ammóníak-þjoppur þrjár og afköst þeirra 245 þús. kkal. á klst. m.v. $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Tíu plötufrystitæki voru í húsinu og samanlögð plötustærð 108 fermetrar. Bandfrystir fyrir rækju afkastaði 65 þús. kkal. á klst. Ísvél afkastaði 30 tonnum á 24 klst. Frystigeymslur voru 2200 rúmmetrar árið 1992.

Rögnvaldur Ólafsson og sonur hans Ólafur.

Helstu afurðir hússins árið 1991 voru þorskur, ýsa og rækja.

Árið 1979 keypti félagið mb. Rífsnes SH, ásamt Baldri Kristinssyni skipstjóra og átti 55% í skipinu árið 1992. Starfsmenn á sjó voru 12 og um 50 ársverk voru unnin í landi á vegum félagsins. Aðkomumenn voru 10, allt útlendingar.

Árið 1992 var Hraðfrystihús Hellissands í SÍF og SF, auk SH. Í ársbyrjun 1992 var eignahlutur félagsins í Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna 1,8%.

Rögnvaldur Ólafsson var kosinn í varastjórn SH 1965 og var samfelld í stjórn og varastjórn til ársins 1991.

Tjaldur.

Ljósm.: Snorri Snorrason.

HEIMILDIR: 1. Rögnvaldur Ólafsson. 2. Ísland 1990, Atvinnuhættir og menning. 3. Gögn SH.

Kristján Guðmundsson með sonum sínum, Guðmundi lengst til vinstri og Hjálmar.

150 Fiskverkun Kristjáns Guðmundssonar, Rífi

KRISTJÁN GUÐMUNDSSON hóf útgerð árið 1956 er hann lét smíða eikarbatinn Tjald í Danmörku. Hann hóf fiskverkun í salt og skreidd á Rífi 1964.

Kristján keypti eignir Búrfells hf. á Rífi af Landsbankanum og hóf frystingu þar 1991, en seldi húsið aftur. Meðal þess sem fryst var á Rífi voru ný þorsk-svil sem SH seldi til Japans. Þau voru fryst í fljótandi köfnunarefni (N_2). Vinnslan lagðist niður þegar bátarnir hættu að landa óslægðum fiski.

Sölumiðstöðin hefur selt afurðir frystiskipa fyrir-tækisins, Tjalds I nr. 814 hjá SH og Tjalds II nr. 815 (síðar 714 og 715) frá árinu 1991.

HEIMILDIR: 1. Kristján Guðmundsson. 2. Ísland 1990. Atvinnuhættir og menning, Saga Íslands hf. 3. Gögn SH.

Fyrirtæki á Rífi sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

79 Hraðfrystihús Sigurðar Ágústssonar, Rífi

Sigurður Magnússon, útgerðarmaður á Eskifirði, reisti fiskvinnslustöð og lítið frystihús á Rífi. Fyrirtæki Sigurðar Ágústssonar í Stykkishólmi keypti eignirnar árið 1975 og rak þar frystihús árin 1975 til 1977. Á Rífi var aðallega unnin rækja.

80 Búrfell hf., Rífi

Hlutafélagið Búrfell á Rífi gekk í SH 1975 og frysti samfelld til ársins 1981. Aðal-eigandi og framkvæmdastjóri var Þorgeir Árnason.

Hringur Hjörleifsson keypti húsið og rak það um tíma en var ekki í SH. Það félag varð gjaldþrota og eignaðist Landsbankinn þá húsið. Síðar keypti Kristján Guðmundsson eignirnar (sjá áður).

HEIMILDIR: 1. Gögn SH. 2. Rakel Olsen.

Hraðfrystihús Ólafsvíkur hf.

Fyrirtæki í Ólafsvík sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsa eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

13 Hraðfrystihús Ólafsvíkur hf., Ólafsvík

Félagið var stofnað árið 1939 fyrir frumkvæði Thors Thors, síðar sendiherra. Stofnendur auk Thors voru m.a. Eliníus Jónsson, kaupfélagsstjóri, Guðjón Sigurðsson, vélstj., sr. Magnús Guðmundsson, Ólafur Kristjánsson o.fl. samtals um 50 heimamenn. Framleiðsla hófst árið 1940 og var salan á vegum Fiskimálanefndar.

Frystihúsið gekk í SH 1943 og framleiddi samfellt fyrir samtökin til ársins 1991 eða í 48 ár. Félagið gekk úr SH í árslok 1987 en framleiddi að hluta fyrir samtökin þar til 1991. Ólafur Gunnarsson og fjölskylda keyptu meirihluta í félaginu á síðari hluta 9. áratugarins.

Fyrsti stjórnarformaður félagsins var Thor Thors, en á eftir komu Guðlaugur Þorvaldsson, Sigurður Stefánsson, Pétur Pétursson og Gunnar Ingi Gunnarsson.

Fyrsti framkvæmdastjóri var Sigurður Jóhannsson og síðan Markús Einarsson, Einar Bergmann, Gunnar Bjarnason (1958 til 1970), Helgi Jónsson (1970 og 1971), Guðmundur Björnsson (1972 til 1987) og Ólafur Gunnarsson (1988 til 1991).

Lengstan starfsaldur sem verkstjóri hafði Ólafur Kristjánsson og var hann einnig lengi í stjórn félagsins.

Frystihúsið var stækkað og endurbætt á árunum 1972 til 1974 og varð þá meðal stærstu frystihúsa í SH og oftast meðal 10 efstu í framleiðslu.

Árið 1971 keypti Hraðfrystihús Ólafsvíkur hf., Hólavelli, frystihús Kirkjusands í Ólafsvík. Sölumiðstöðin seldi afurðir fyrir Hólavelli 1971, en skömmu síðar var hætt að frysta í húsi Kirkjusands. Húsið hafði númerið 31 hjá SH.

Frystihúsið er á þremur hæðum, 2300 fermetrar að grunnfleti og 5500 fermetrar að flatarmáli. Árið 1992 var móttaka, aðgerð og flökun á fyrstu hæð, snyrting, þökkun, rækjuvinnsla og starfsmannaaðstaða á 2. hæð og skrifstofur félagsins á þeirri þriðju. Við enda hússins var fiskmjölsverksmiðja í eigu félagsins.

Í frystihúsinu voru 18 plötufrystitæki, 16 íslensk með 11 stöðvum og 2 stórir frystiskápar. Auk þess var lausfrystiskápur í húsinu. Frystigeymsla var um 3000 rúmmetrar.

Hraðfrystihús Ólafsvíkur hf. varð gjaldþrota 1991.

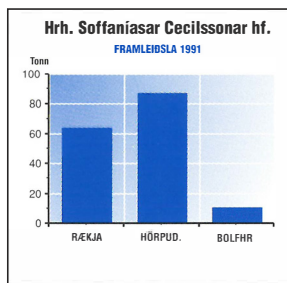
HEIMILDIR: 1. Gögn SH. 2. Guðm. Björnsson. 3. Ólafur Kristjánsson 3. Einar Bergmann.

Einar Bergmann.

Guðmundur Björnsson, sem nú er flutningastjóri hjá SH.

Fiskverkunarhús Soffaníasar.
Ljósm.: Bæring Cecilsson.

42 Fiskverkun Soffaníasar Cecilssonar, Grundarfirði

SOFFANÍAS CECILSSON HÓF FISKVERKUN árið 1965 þegar hann keypti fiskverkunarhús Verslunarfélagsins Grundar hf. í Grundarfirði. Áður hafði hann verið skipstjóri og útgerðarmaður.

Fyrirtækið var frá upphafi einkaeign Soffaníasar og helstu samstarfsmenn hafa alla tíð verið eiginkona hans, Hulda Vilmundardóttir, bræður hans, Guðbjartur, Páll og Bæring, og síðustu árin sonur hans, Magnús.

Fyrstu árin var eingöngu verkað í salt, en rækjuvinnsla hófst árið 1968, vinnsla hörpufisks 1970 og flakafrysting 1974. Soffanías hefur verið í SH frá árinu 1970.

Árið 1992 var Soffanías Cecilsson forstjóri fyrirtækisins og aðrir starfsmenn m.a. Magnús Soffaníasson, skrifstofustjóri, Kristín Soffaníasardóttir, verslunarstjóri, Páll Cecilsson, verkstjóri og Guðbjartur Cecilsson, vélstjóri.

Velta árið 1990 var kr. 317 millj. og skiptist þannig að frystar afurðir voru 37%, saltfiskur 17%, útgerð 32% og verslun 14%.

Húsakynni stöðvarinnar, sem voru 600 fermetrar 1965, voru árið 1992 um 7000 fermetrar, að hluta til á tveimur hæðum og voru skrifstofur og starfsmannaaðstaða m.a. á 2. hæð. Um það bil 1300 fermetrar af húsnæðinu, auk frystigeymslu, voru notaðir til vinnslu frystra fiskafurða. Undir söltun og kæligeymslu fóru 1200 fermetrar, veiðarfæri 1000 fermetrar, vélsmiðja hafði 600 fermetra, og vélasalir 600 fermetra. Skrifstofa, kaffistofa og lager voru samanlagt með um 550 fermetra og um 1000 fermetra ónotað húsnæði var ætlað undir verbúðir.

Húsið hefur verið búið hefðbundnum vélum og tækjum til vinnslu rækju og hörpufisks, auk bolfisks.

Soffanías Cecilsson og eiginkona hans, Hulda Vilmundardóttir, sem reynst hefur honum betri en engin í rekstrinum.

Kælimiðill árið 1992 var freon 22. Kerfi fyrir kæli afkastaði 25 þús kkal/klst. m.v. $-5/+30^{\circ}\text{C}$ og kerfi fyrir frystiklefa 15 þús. kkal /klst. m.v. $-35/+30^{\circ}\text{C}$. Fjórir 7 stöðva plötufrystiskápar voru með sambyggðum þjöppum. Bandfrystir fyrir rækju var með sjálfstæðu freonkerfi. Frystigeyslur voru 1200 rúmmetrar árið 1992.

Soffanías hefur lengst af verið stór saltfiskverkandi en helstu afurðir í frystingu hafa verið hörpufiskur, rækja og stundum ýsa, en þorskfrysting hefur farið eftir markaði hverju sinni. Á árunum 1991 og 1992 voru nær eingöngu fryst rækja og hörpufiskur vegna endurskipulagningar vinnslulínu.

Árið 1992 átti fyrirtækið þrjá báta, Sóleyju SH, Fanneyju SH og Grundarfirðing SH og stunduðu þeir allir veiðar fyrir fiskverkunina, rækju-, hörpufisk- og bolfisk. Ársverk á sjó voru 12.

Árið 1988 keypti Soffanías matvöruverslunina Grund í Grundarfirði og hefur hún verið rekin af þeim hjónum. Blóma- og gjafaverslunin Hvönn er einnig í eigu þeirra.

Að jafnaði unnu um 60 menn á vegum fyrirtækisins árið 1992, þar af um 24 við fiskverkun. Heimamenn við fiskvinnslu voru um 15 og útlendingar 8.

Frá því að Soffanías hóf saltfiskverkun árið 1965 hefur hann verið virkur í ýmsum samtökum fiskverkenda, var m.a. lengi í stjórn SÍF og var formaður Sambands fiskvinnslustöðvanna árin 1983 til 1990.

Árið 1992 var Soffanías í SÍF, SF, LÍÚ og Félagi rækju og hörpufiskframleiðenda, auk SH. Eignarhlutur í Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna var 0,69%.

HEIMILDIR: 1. Skýrsla frá Soffaníasi. 2. Ísland 1990, Atvinnuhættir og menning, Saga Íslands hf. 3. Íslenskir athafnamenn, Ægisútgáfan 1980. 4. Gögn SH.

Magnús Soffaniasson.

Fyrirtæki í Grundarfirði sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

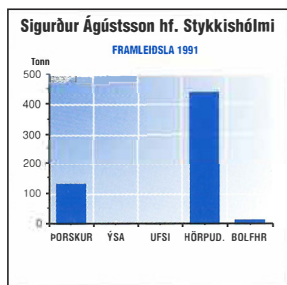
47 Hraðfrystihús Grundarfjarðar hf., Grundarfirði

Hraðfrystihús Grundarfjarðar hf. var stofnað 1942 og var eitt af þeim 15 húsum sem gengu í samtökin á stofnfundi 25. febr. 1942. Oddur Kristjánsson skrifaði undir stofnsamning fyrir hönd félagsins og var framkvæmdastjóri í mörg ár. Félagið var í Sölumiðstöðinni þangað til 1958 er húsið fór til Sjávarafurðadeildar SÍS. Þá hafði Karl Stefánsson tekið við framkvæmdastjórn.

78 Rækjuvinnsla Júlíusar Gestssonar hf. og Sæfang hf., Grundarfirði

Júlíus Gestsson stofnsetti rækjuverksmiðju í Grundarfirði og hóf frystingu bolfiskafurða síðar. Verksmiðjan var í SH 1975 til 1978 en þá var nýtt félag, 78 Sæfang hf., stofnað um reksturinn. SH seldi afurðir þess 1979 og 1980 en eftir það tóku aðrir söluaðilar við.

HEIMILDIR: 1. Gögn SH. 2. Soffanías Cecilsson. 2. Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna 10 ára. 3. Fiskimálanefnd, skýrsla 10 ára.

Sigurður Ágústsson, eldri, fyrir framan frystihús sitt.

45 Sigurður Ágústsson hf., Stykkishólmi

SIGURÐUR ÁGÚSTSSON, ÚTGERÐARMAÐUR í Stykkishólmi, keypti 18. febrúar 1933 eignir dönsku verslunarinnar Tang-Riis á uppboði og er stofnun fyrirtækisins rakin til þess tíma. Sigurður reisti frystihús árið 1941, gekk í SH eftir stofnfund og hafði hafið framleiðslu fyrir fyrsta aðalfund Sölumiðstöðvarinnar.

Hlutfélagið Sigurður Ágústsson hf. var stofnað árið 1976 af Ágústi Sigurðssyni og fjölskyldu hans. Það var alfarið í eigu fjölskyldunnar. Ágúst var stjórnarformaður þar til hann lést 1993. Aðrir stjórnarmenn árið 1992 voru Rakel Olsen og Sigurður Ágústsson yngri.

Forstjóri árið 1992 var Ágúst Sigurðsson og aðrir helstu starfsmenn Rakel Olsen, framkvæmdastjóri, Ellert Kristinsson, frkvstj., Ragnar Olsen, fulltrúi og Eyþór Lárentsínusson, verkstjóri.

Sigurður Ágústsson, eldri, var um skeið stjórnarformaður SH og stjórnarformaður Coldwater í mörg ár.

Heildarvelta fyrirtækisins á árinu 1991 var 607 þús. millj. króna.

Árið 1969 keypti Sigurður Ágústsson söltunarstöð á Rifi og hefur verið saltað þar síðan. Þá keypti fyrirtækið lítið frystihús á Rifi 1975 og var unnið þar um tíma, mest rækja (sjá Rif).

Skelvinnsla hófst hjá fyrirtækinu árið 1970 og voru 40 tonn af úrskeljuðum hörpufiski fryst það ár. Síðan hefur aðalframleiðslan verið hörpufiskur og fyrirtækið verið stærsti framleiðandi landsins á þeirri afurð.

Frystihúsið við Austurgötu 1 í Stykkishólmi var stækkað 1963 til 64 og aftur 1972 til 1973. Árið 1980 var það enn stækkað með viðbyggingu, 3ja hæða stálgrindarhúsi, en eldri húsin eru á tveimur og þremur hæðum.

Á kaffistofu Sigurðar Ágústssonar hf. árið 1957.

Forvinnslu hörpufisks var komið fyrir í sérstöku húsi við Austurgötu 12. Það er 565 fermetrar að grunnmáli og notað fyrir hráefnismóttöku, úrskeljun og forhrensun. Eftirhrensun, flokkun, pökkun og frysting fer síðan fram í frystihúsinu. Unnið er á tveimur hæðum, hvor hæð er rúmlega 1000 fermetrar. Vinnslan er mjög tæknivædd og búnaður og aðstaða eins og best verður á kosið.

Fullkomin rækjuvinnsla var sett upp árið 1992, útbúin samkvæmt ströngustu kröfum.

Skrifstofur félagsins eru í pakkhúsi sem reist var árið 1890 en gert upp í gömlum, skemmtilegum stíl. Þar eru geymdir munir úr sögu fyrirtækisins frá fyrri tíð.

Árið 1992 var í frystihúsinu sérhæfur búnaður til frystingar rækju og hörpufisks eins og að ofan greinir, auk hefðbundinna plötufrystitækja. Ammóníakþjöppur voru fjórar og afköst 340 þús. kkal. á klst. m.v. $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Lausfrystitæki voru 4, tvö fyrir rækju og hörpufisk (flofreeze), samanlagt 405 þús. kkal. á klst. m.v. $-40/+25^{\circ}\text{C}$, einn eftirfrystir var fyrir íshúðaða rækju, 30 þús. kkal/klst. og einn lausfrystiskápur fyrir fisk (gyro), 70 þús kkal/klst. Plötufrystar voru fjórir, samanlagt 47 fermetrar. Frystigeymslur voru rúmlega 1000 rúmmetrar árið 1992.

Veigamesta afurð frystihússins árið 1992 var hörpufiskur, en þar var einnig frystur þorskur og annar bolffiskur og rækjuvinnsla hófst þar á árinu 1993.

Unnin ársverk í frystihúsinu í Stykkishólmi árið 1992 voru um 40.

Bátar í eigu félagsins árið 1992 voru Hamra-Svanur SH, Svanur SH, Arnfinnur SH og Jón Freyr SH. Ársverk á sjó voru 44.

Árið 1992 var félagið í SÍF, SF og LÍÚ, auk SH. Eignarhlutur í Sölumiðstöðinni var 1,6%.

Rakel Olsen, framkvæmdastjóri, en hún er fyrsta og eina konan sem hefur setið í stjórn SH.

Ágúst Sigurðsson heitinn, forstjóri og eiginmaður Rakelar.

*Sigurður Ágústsson, yngri,
framkvæmdastjóri.*

Sigurður Ágústsson eldri sat í stjórn og varastjórn SH samfelld árin 1947 til 1976 og var um skeið varaformaður. Hann tók við formennsku við andlát Elísar Þorsteinssonar 1964 og gegndi henni til næsta aðalfundar þar á eftir. Sigurður var í stjórn Coldwater Seafood Corp. og var þar formaður. Þá var hann einnig í stjórn Tryggingamiðstöðvarinnar hf. Sigurður var mörg ár á Alþingi. Rakel Olsen var kosin í varastjórn SH 1988 og hefur verið í aðal- og varastjórn síðan.

HEIMILDIR: 1. Rakel Olsen. 2. Gögn SH.

145 Nora hf., Stykkishólmi

HLUTAFÉLAGIÐ NORA var stofnað 1. október 1990. Tilgangurinn var að vinna sjávarafurðir, niðursoðnar, niðurlagðar, frystar og verkaðar á þann hátt sem hentar hverju sinni.

Stofnendur voru Ólafur Kristjánsson og Ágúst Sigurðsson ásamt eiginkonum þeirra, þeim Ástrósu Þorsteinsdóttur og Rakel Olsen. Stjórnarformaður var Ágúst Sigurðsson og eftir lát hans tók sonur hans Sigurður Ágústsson við formennsku í félaginu. Framkvæmdastjóri frá upphafi hefur verið Ólafur Kristjánsson.

Verksmiðjan var sett upp í nýju húsi félagsins í Stykkishólmi.

Árið 1991 vann Nora sérverkuð þorskhrogn fyrir SH. Frystum hrognum var safnað um landið til frekari vinnslu í Stykkishólmi, þar sem þau voru þídd upp, hreinsuð, blönduð salti og kryddi, og síðan endurfryst. Samtals voru unnin 370 tonn sem SH seldi til Japans. Sölumiðstöðin hefur einnig annast sölu annarra afurða Nora hf., aðallega grásleppukaviars í glerlátum.

HEIMILDIR: 1. Ólafur Kristjánsson. 2. Gögn SH.

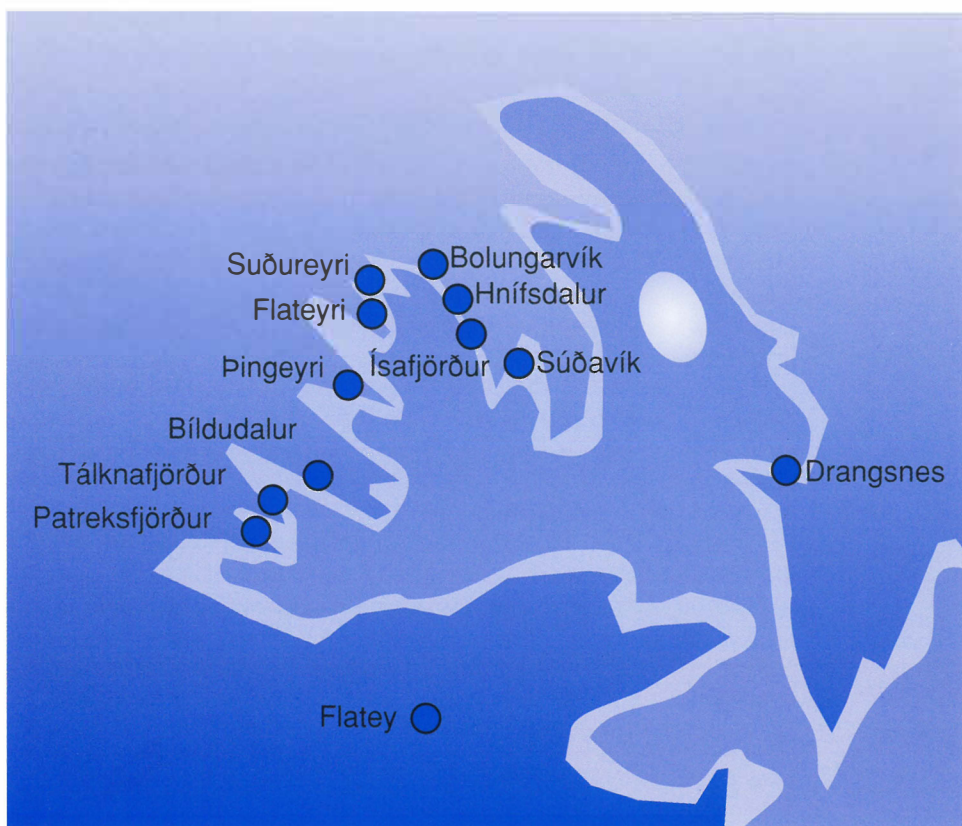
Önnur fyrirtæki á Snæfellsnesi sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrir

80 Jökulfiskur sf., Stóra-Kambi

Á Stóra Kambi á Snæfellsnesi var um tíma rekið rekið lítið frystihús, Jökulfiskur sf. og seldi SH afurðir þess á árinu 1986. Framkvæmdastjóri var Ingjaldur Indriðason.

HEIMILDIR: 1. Gögn SH.

VESTFIRÐIR

Hraðfrystihúsið í Flatey á Breiðafirði.

Fyrirtæki í Flatey sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

70 Hraðfrystihús Flateyjar hf., Flatey

Árið 1942 hóf Gísli Jónsson á Bildudal mannvirkjagerð í Flatey og var ætlunin að reisa frystihús í eyjunni. Framkvæmdir lögðust niður, en árið 1946 var stofnað hlutafélag í Flatey í þeim tilgangi að að koma upp frystihúsi. Allur þorri hrepps-búa gerðist hluthafi ásamt hreppsfélaginu og Kaupfélagi Flateyjar. Félagið keypti eignir Gísla Jónssonar og reisti frystihús á kambinum við ytri enda eyjarinnar þar sem síðar kom bryggja og stendur húsið við bryggjusporðinn. Vegur var lagður frá þorpinu að bryggjunni.

Húsið, sem var að mestu reist árið 1948, er um 1000 fermetrar að grunnmáli. Það tók til starfa 1949 og gekk félagið þá í SH. Unnið var úr afla þeirra báta sem reru frá Flatey og var húsið starfrækt fram eftir ári 1953. Þar eð heimamenn voru of fáir þurfti að fá aðkomumenn bæði á bátana og til vinnslu í húsinu og mun mannfæð hafa verið ein aðalástæðan fyrir því að vinnslu var hætt. Afli hafði einnig verið lélegur 1953. Húsið framleiddi 2820 kassa 1951 og um 3000 kassa 1952 og mun kassinn hafa verið um 25 kíló að meðaltali.

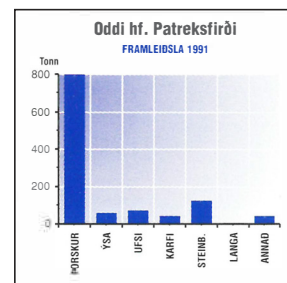
Sigurjón Helgason, útgerðarmaður í Stykkishólmi, rak húsið um tíma eftir 1960 og gerði þá út bát frá Flatey. Fiskurinn var verkaður í skreið og salt. Frystihúsið var lagfært og ný frystivél sett upp en starfsemi var hætt áður en hafist var handa um frystingu.

HEIMILDIR: 1. Sigurjón Helgason. 2. Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna 10 ára 1952. 3 Önnur gögn SH. 4. Jón Páll Halldórsson. 5. Árbók Barðastrandasýslu 1948 til 1953, fréttir úr Flateyjarhreppi. 6. Ólafur Ásgeir Steinþórsson.

Barðstrendingur hf., Brjánslæk

SÖLUMIÐSTÖÐIN seldi afurðir fyrir ft. Guðmund Guðjónsson BA frá 1992, sem var nr. 805 hjá SH. Skipið var í eigu Barðstrendings hf. Framkvæmdastjóri var Jón Steingrímsson á Brjánslæk.

HEIMILDIR: 1. Gögn SH

Frystihús Odda hf.
á Vatneyri.
Ljóm.: Ólafur Guðjónsson.

41 Oddi hf., Patreksfirði

HLUTAFÉLAGIÐ ODDI var stofnað 15. mars 1967. Stofnendur voru Jón Magnússon, útgerðarmaður, Lilja Jónsdóttir, Hjalti Gíslason, Helga Pálsdóttir og Sigurgeir Magnússon.

Tilgangur félagsins var að reka fiskverkun og aðra skylda starfsemi.

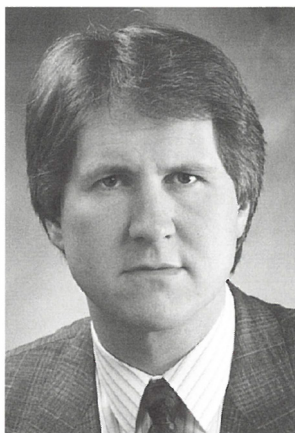
Árið 1990 keypti Oddi hf. nýlegt frystihús á Vatneyri og gekk í SH. Húsið hafði áður verið í eigu Hraðfrystihúss Patreksfjarðar hf. sem var hjá Sjávarafurðadeild Sambands íslenskra samvinnufélaga.

Hluthafar í árslok 1990 voru um 50 talsins. Stærstir voru Hlutaafjárdeild Bygðastofnunar með 43%, Patrekshreppur með 17% og Jón Magnússon og fleiri með 22%.

Stjórnarformaður 1992 var Jón Magnússon og aðrir stjórnarmenn Björn Gíslason, Magnús Jónsson, Páll Jónsson og Aðalsteinn Óskarsson.

Jón Magnússon.

Sigurður Viggósson.

Sigurður Viggósson var forstjóri og aðrir starfsmenn m.a. Jón Magnússon, útgerðarstjóri, Halldór Leifsson, fulltrúi, Rósa Bachmann, skrifstofustjóri, Ölver Jóhannesson, verkstjóri og Briet Arnardóttir, verkstjóri.

Frysting á vegum Odda hf. hófst árið 1980 sem hliðargrein með saltfiskverkun, en eftir að flutt var í frystihúsið við Eyrargötu árið 1990 varð mikil aukning á verkun í frost.

Velta félagsins 1991 var 580 milljónir króna. Framleiddar afurðir voru 60%, aflaverðmæti skipa 29% og aðrar tekjur 11%.

Húsið, sem reis á árunum 1974 til 1980, er 2635 fermetrar. Frystihúsið er á einni hæð, en tvílyft þjónustuhús er áfast og ísvél er í turni á þriðju hæð.

Árið 1992 var í frystihúsinu kæld hráefnisgeymsla og fiskmóttaka, 370 fermetrar samtals, flökunar- og snyrtisalur 430 fermetrar, pökkunarsalur 310 fermetrar og frystitækjasalur 170 fermetrar.

Í þjónustuhúsinu var m.a. starfsmannaaðstaða og skrifstofur félagsins.

Húsið er búið hefðbundnum frystivélum og tækjum, auk blástursfrystis. Árið 1992 voru í vélasal 5 ammóníak-þjöppur og afköst þeirra 420 þús. kkal. á klst. miðað við $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Fjögur plötufrystitæki voru í húsinu og samanlögð plötustærð 112 fermetrar. Orka blástursfrystis var 70 þús kkal á klst. m.v. $-40/+25^{\circ}\text{C}$. Ísvél afkastaði 18 tonnum af ís á 24 klst. Frystigeymsla var 2650 rúmmetrar.

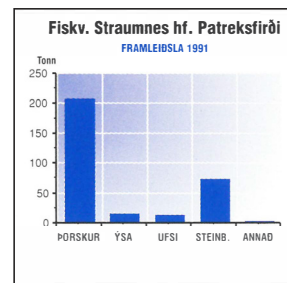
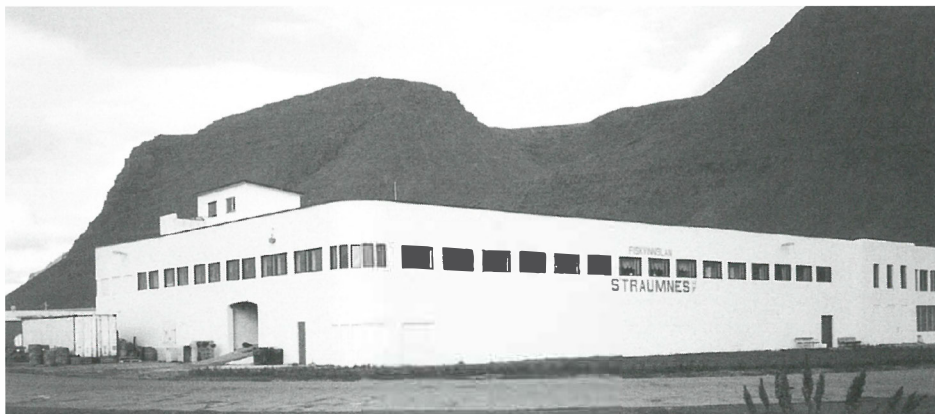
Veigamesta framleiðsla frystihússins árið 1991 var þorskur, í öðru sæti var steinbítur, en minna var af öðrum tegundum.

Í landi voru um 70 ársverk unnin á vegum Odda hf. árið 1991 og voru aðkomumenn um 20, þar af 15 útlendingar.

Eigin skip félagsins voru Patrekur BA og Núpur BA en félagið átti einnig 50% í ísfisktogaranum Látravík BA á móti Straumnesi hf. Fjöldi ársverka á sjó voru 43.

Árið 1992 var félagið í LÍÚ, SÍF og SF, auk SH. Í ársbyrjun 1992 var eignarhlutfall Odda hf. í Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna 0,17%.

HEIMILDIR: 1. Skýrsla frá Odda hf. 2. Ísland 1990, Atvinnuhættir og menning, Saga Íslands hf. 3. Gögn SH.

78 Fiskvinnslan Straumnes hf., Patreksfirði

FISKVINNSLAN STRAUMNES HF. var stofnuð árið 1986 af Guðfinni Pálssyni og Ólafi Steingrímssyni á Patreksfirði. Eigendur árið 1992 voru þeir sömu.

Stjórnarformaður 1992 var Ólafur Steingrímsson og meðstjórnendur Guðfinnur Pálsson og Guðmundur Harðarson.

Straumnes hf. keypti Kaldbakshúsið, sem upphaflega hafði verið í eigu Vatneyr-arbræðra, þeirra Garðars og Friðþjófs Jóhannessona, og hóf þar frystingu á árinu 1986. Kaldbakshúsið var, þegar það var reist, eitt glæsilegasta frystihús landsins. Að utan var það enn nánast óbreytt árið 1992 frá því sem það upphaflega var, en allmiklar breytingar höfðu verið gerðar innanhúss. Stærð hússins var 2300 fermetrar, að mestu á tveimur hæðum. Um Kaldbak er fjallað hér á eftir.

Framkvæmdastjóri árið 1992 var Guðfinnur Pálsson, skrifstofustjóri Ari Hafliðason og verkstjóri Haraldur Aðalbjörnsson.

Árið 1992 voru nýlegar frystivélar komnar í húsið en gömlu vélasamstæðurnar höfðu verið fjarlægðar. Þrjár ammóníak-þjöppur afköstuðu 375 þús. kkal. á klst. m.v. $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Átta plötufrystitæki voru í húsinu og samanlögð plötustærð 97 fermetrar. Frystigeymslur voru um 1000 rúmmetrar.

Unnið hefur verið úr helstu bolfskitektgundum í frost og salt. Mikilvægustu tegundirnar í frystingu hafa verið þorskur og steinbítur.

Heildarvelta fiskvinnslunnar árið 1990 nam 200 millj. króna, þar af var saltfiskur 65% og frystar afurðir 35%. Veltan á árinu 1991 var svipuð.

Félagið átti árið 1992 fiskibátana Andey BA og Guðrúnu Hlin BA. Einnig átti það 50% í togaranum Látravík BA á móti Odda hf. Velta eigin báta var um 100 millj. króna á árinu 1991. Ársverk á sjó voru 26.

Heimafólk vann um 30 ársverk í landi en útlendingar um 10. Heildarársverk í byggðarlaginu voru talin vera um 450.

Auk SH var félagið, árið 1992, aðili að SÍF og LÍÚ.

HEIMILDIR: 1. Guðfinnur Pálsson. 2. Gögn SH.

Fiskvinnslan Straumnes. Húsið var byggt í stríðsbyrjun (sjá Kaldbak hf.) og var þá eitt hið glæsilegasta á landinu.

Guðfinnur Pálsson.

Ólafur Steingrímsson.

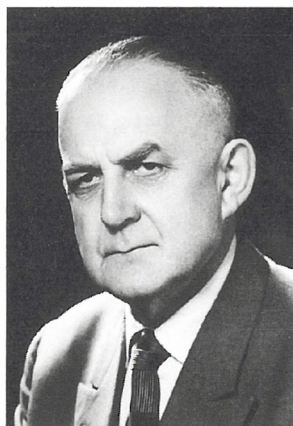

Ólafur Jóhannesson BA,
fyrsti frystitogari Íslendinga.

Fyrirtæki sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

Friðbjófur Jóhannesson.

Garðar Jóhannesson, undirritaði stofnsamning Sölumiðstöðvarinnar.

29 Kaldbakur hf., Patreksfirði

Stofnendur Kaldbaks hf. voru Vatneyrarbræður, Friðbjófur og Garðar Jóhannessynir. Faðir þeirra var Ólafur Jóhannesson, einn þeirra sem mest mótuðu sjávarútvegssögu á fyrri hluta aldarinnar. Hann hóf starfsferil sinn árið 1896 sem faktor við Vatneyrarverslun sem „Bildudalskóngurinn“ Pétur J. Thorsteinsson átti þá, en varð síðar eign Milljónafélagsins eins og aðrar eignir Péturs vestra. Ólafur eignaðist verslunina eftir að Milljónafélagið hætti rekstri snemma á öldinni og rak hana áfram undir nafninu Verslun Ó. Jóhannessonar.

Frysting mun hafa hafist um 1940 og var salan á vegum Fiskimálanefndar, en Kaldbakur hf. varð meðal stofnenda SH og Garðar einn af þeim sem undirrituðu stofnsamning á stofnfundi 25. febrúar 1942.

Kaldbakshúsið á Vatneyri, teiknað af Halldóri H. Jónssyni arkitekt, var reist í stríðsbyrjun og þótti eitt glæsilegasta frystihús landsins þegar það tók til starfa og lengi síðar. Framleiðsla var mikil, einkum á árum karfafrystingar upp úr 1950, þegar löndunarbann í Bretlandi kom í veg fyrir landanir íslensku togaranna þar, en öflug togaraútgerð var þá á Patreksfirði á vegum bræðranna.

Botnvörpungurinn Ólafur Jóhannesson BA kom nýr til Patreksfjarðar 1951 og var með hraðfrystibúnað. Þar var flakað og fryst og mun skipið að öllum líkindum hafa verið fyrsti frystitogarinn á landinu. Afköst í frystingu voru 2 tonn af flökum á sólarhring og frystigeymsla var fyrir 17 tonn. Togarinn Gylfi BA kom til landsins árið eftir og hafði sama búnað. Í báðum skipunum var þorskur m.a. unninn í 5 lb. flaka-

Handflökun í Kaldbakshúsinu, sennilega um 1950.

pakkningar fyrir Bandaríkin og karfi í 7 lb. fyrir Ráðstjórnarríkin. SH seldi framleiðslu beggja skipanna.

Árið 1944 var kúfiskur unninn á vegum SH hjá Snæfelli á Flateyri og Kaldbaki á Patreksfirði. Tíu tonn voru send til Bandaríkjanna árið 1944, en útflutningurinn hætti 1946. Sennilega mun þetta hafa verið upphaf vinnslu kúfisks til útflutnings frá Íslandi.

Árið 1992 var húsið í eigu Straumness hf. sem keypti það 1986.

Hraðfrystihús db. Þorbjörns Áskelssonar, Patreksfirði

Árið 1962 keypti Þorbjörn Áskelsson frá Grenivík frystihús Kaldbaks á Vatneyri. Hann lést í flugslysi skömmu síðar og var húsið rekið af dánarbúinu til ársins 1965. Húsið var í SH.

Ístaka á tjörninni á Vatneyri, á vegum Vatneyrarbræðra, fyrir togarana.

41 Skjöldur hf., Patreksfirði

Skjöldur hf. keypti Vatneyrarhúsið árið 1967 og rak til ársins 1982. Eigendur voru Magnús Guðmundsson, útgerðarmaður og skipstjóri í Tungu í Tálknafirði, og Kristinn Jónsson, útg. o.fl. Framkvæmdastjóri Skjaldar var lengst af Magnús Guðmundsson. Flatfiskvinnsla var mikil á vegum félagsins enda dragnótaveiðar stundaðar af kappi af eigendunum og góð skarkolamið í Patreksfjarðarflóanum og Breiðafirðinum. Skjöldur var í SH.

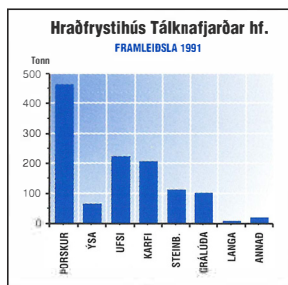
58 Kópanes hf., Patreksfirði

Félagið Kópanes hf. keypti Vatneyrarhúsið og gerðist aðili að SH í febrúar 1982. Lítillsháttar framleiðsla var á því ári. Framkvæmdastjóri var Hilmar Jónsson. Félagið var í SH.

22 Fiskiver hf. og 22 Kristinn Jónsson, Patreksfirði

Kristinn Jónsson, útgerðarmaður, átti lítið frystihús á Patreksfirði sem rekið var af félagi Kristins, Fiskiveri hf. Húsið var í SH og frysti samfelld 1964 til 1968, en hætti þegar Kristinn gerðist aðili að Skildi hf. eins og að framan greinir. Síðar hóf hann frystingu á ný, þá undir eigin nafni, og framleiddi 1978 til 1980 og 1983 til 1985.

HEIMILDIR: 1. Guðfinnur Pálsson. 2. SH 10 ára. 3. Ásgeir Jakobsson, Bildudalskóngurinn, Skuggsjá 1990. 4. Jakob Helgason. 5. Skýrsla Fiskimálanefndar, 10 ára. 6. Gögn SH.

*Hraðfrystihús Tálknafjarðar.
Ljóm.: Snorri Snorrason.*

54 Hraðfrystihús Tálknafjarðar hf.

*Albert Guðmundsson, fyrsti
framkvæmdastjóri hrað-
frystihússins.*

*Gamla hraðfrystihúsið er
brann í apríl 1957.*

STOFNEÐUR HRAÐFRYSTIHÚSS Tálknafjarðar voru 24 einstaklingar. Stofnfundur var haldinn í Stúkuhúsinu á Sveinseyri við Tálknafjörð 15. apríl 1945. Fundinum stýrði Guðmundur S. Jónsson og var hann kosinn fyrsti formaður. Það sama ár hófust framkvæmdir við byggingu hraðfrystihúss félagsins og var Albert Guðmundsson fenginn til að sjá um þær. Hann var formlega ráðinn framkvæmdastjóri árið 1946 þegar frystihúsið var tekið í notkun.

Þann 27. mars 1957 brann húsið til kaldra kola og litlu síðar var ákveðið á almennum fundi að reisa nýtt frystihús og breyta félaginu í hlutafélag.

Hraðfrystihús Tálknafjarðar hf. var formlega stofnað hinn 13. október 1957. Sveinn B. Valfells, iðnrekandi í Reykjavík, gekk þá til liðs við félagið og lagði fram meirihluta hlutafjárins. Guðmundur Þorsteinson, Hrauni, varð stjórnarformaður, en Albert Guðmundsson var áfram framkvæmdastjóri.

Glæsilegt frystihús var reist og hófst frysting þar hinn 10. mars 1958.

Pétur Þorsteinssyni, þáverandi kaupfélagsstjóra á Bildudal, var veitt prókúruumboð fyrir félagið 1964, í veikindum Alberts Guðmundsonar. Við andlát Alberts 1967 var Pétur síðan ráðinn framkvæmdastjóri og hefur verið það síðan.

Hraðfrystihús Tálknafjarðar hf. gekk í Sölumidstöð hraðfrystihúsanna í janúar 1970, en fram að þeim

tíma hafði félagið verið hjá Sjávarafurðadeild Sambands íslenskra samvinnufélaga.

Eigendur 1992 voru 39 hluthafar. Þeirra stærstir voru Valfells-systkinin og Pétur Þorsteinsson.

Stjórn félagsins var þannig skipuð árið 1991 að formaður var Sveinn Valfells, varaformaður Pétur Þorsteinsson og aðrir stjórnarmenn Ágúst Valfells, Páll Guðlaugsson og Magnús Guðmundsson. Varamenn voru Bogi Þórðarson og Björgvin Sigurbjörnsson.

Framkvæmdastjóri var, sem fyrr segir, Pétur Þorsteinsson og meðal annarra starfsmanna Kolbeinn Pétursson skrifstofustjóri, Ævar Jónasson verkstjóri, Þórður Reimarsson verkstjóri, Jón Gíslason, verkstjóri og Páll Guðlaugsson, vélstjóri. Árið 1985 var tekin ákvörðun um endurnýjun húss og vinnslukerfis og var þá reistur nýr frystiklefi, en eldri klefar lagðir niður. Aðrar breytingar voru gerðar í áföngum á næstu árum.

Árið 1992 var frystihúsið tveggja og að hluta þriggja hæða steinhús með sambyggðri frystigeymslu. Grunnflötur var 750 fermetrar. Á 1. hæð voru hráefnis-móttaka og kæligeymsla, á 2. hæð var flökun og efst snyrting, pökkun og frysting. Skrifstofur félagsins voru annars staðar í kaптúninu.

Húsið er búið hefðbundnum frystivélum og tækjum. Árið 1992 voru fimm kæliþjoppur samtals 270 þús. kkal. á klst. miðað við $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Plötufrystitæki voru fimm, samanlögð plötustærð var 129 fermetrar og orkuþörf 325 þús. kkal/klst. Ísvél afkastaði 18 tonnum af ís á 24 klst. Frystiklefar voru 3500 rúmmetrar árið 1992.

Veigamesta tegund í vinnslu hraðfrystihússins 1991 var þorskur, en ufsi, karfi, steinbítur og grálúða voru einnig mikilvægar tegundir.

Félagið hefur í áratugi verið stærsti vinnuveitandi í sveitarfélaginu þar sem um 40% af vinnuframlagi hefur að jafnaði verið á vegum félagsins. Samtals voru árið 1991 um 65 ársverk í landi á vegum Hraðfrystihússins, þar af voru um 20 aðkomumenn og helmingur þeirra útlendingar.

Heildarvelta félagsins á árinu 1991 var 419 millj. króna, allt frystar afurðir.

Félagið hefur stundað útgerð frá 1949 og átt marga fiskibáta og togara. Skipa-eign félagsins 1992 var ífisktogarinn Tálknafirðingur BA og fiskibáturinn Ingibjörg II BA. Sjómenn voru um 20. Velta útgerðar 1991 var 160 milljónir króna.

Félagið reisti litla fiskimjölsverksmiðju árið 1960 en hún brann árið 1984. Síðan hafa beinin verið unnin á Patreksfirði og átti félagið 20% hlut í fiskimjölsverksmiðjunni þar árið 1992.

Árið 1963 var vélsmiðja stofnuð á Tálknafirði og átti félagið hana að hálfu, en hafði selt sinn hlut 1992.

Árið 1989 keypti Hraðfrystihús Tálknafjarðar hf. 25% hlutafjár í laxeldisstöðinni Sveinseyrarlaxi á Sveinseyri.

Árið 1992 var félagið í SÍF, SF og LÍÚ. Í ársbyrjun 1992 var eignarhlutfall Hraðfrystihúss Tálknafjarðar hf. í Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna 2,0%.

Pétur Þorsteinsson var kosinn í varastjórn SH árið 1990 og var næstu árin í varastjórn og stjórn. Hann var einnig í stjórn Icelandic Freezing Plants Ltd. í Bretlandi.

HEIMILDIR: 1. Pétur Þorsteinsson 2. Gögn SH.

Stjórn, varastjórn og framkvæmdastjóri Hraðfrystihúss Tálknafjarðar 1992, talið frá vinstri; Ólafur G. Sigurðsson, Björgvin Sigurbjörnsson, Magnús Guðmundsson, Ágúst Valfells, Páll Guðlaugsson, Sveinn Valfells, stjórnarformaður og Pétur Þorsteinsson, framkvæmdastjóri. Á myndina vantar Bogi Þórðarson.

Fyrirtæki á Bíldudal sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsa eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

15 Hraðfrystihús Suðurfjarðahrepps, Bíldudal

Jónas Ásmundsson.

Hraðfrystihús Suðurfjarðahrepps var stofnað árið 1936 í þeim tilgangi að flaka og frysta kola til útflutnings en þá hafði Fiskimálanefnd þegar hafið störf. Hvatamaður að stofnun frystihússins var Kristján Árnason en eigandi þess var Suðurfjarðahreppur. Tæknilegur ráðunautur var sænskur maður, Harald Gustafsson, sem þá var framkvæmdastjóri Sænsk-íslenska frystihússins í Reykjavík.

Framkvæmdir hófust þegar árið 1936 og var fljótlega farið að framleiða. Fyrst í stað var kolinn heilfrystur, en síðar var flakað. Leiðbeinandi var ráðinn Ólafur Árnason, síðar yfirfiskmatsmaður á Suðurnesjum. Salan var fyrst í stað á vegum Fiskimálanefndar en

Hraðfrystihús Suðurfjarðahrepps varð eitt af stofnendum SH 1942 og skrifaði Kristján Árnason undir stofnsamning á stofnfundi.

Fyrsti framkvæmdastjóri var ráðinn Kristján Árnason og var hann samfelld til ársloka 1951, en Ingólfur Esphólin hafði húsið á leigu frá þeim tíma til ársloka 1953. Jónas Ásmundsson varð síðan framkvæmdastjóri frá ársbyrjun 1954 til ársloka 1970.

Frystihúsið framleiddi fyrir SH samfelld þar til 1969. Skarkoli af dragnótabátum var alla tíð mikilvægur í hráefnisöflun hússins en þar voru einnig unnar aðrar helstu tegundir sem veiðast á Vestfjarðamiðum, svo sem þorskur, steinbítur o.fl. Á fyrstu árum frystihússins var oft veruleg smokkfiskveiði í Arnarfirðinum og var stór hluti aflans unninn í frystihúsinu í beitu. Fyrst í stað var fiskurinn heilfrystur í þækli en fljótlega komu plötufrystitæki í húsið og voru þau lengst af átta.

Fyrsti verkstjóri var Þorkell Jónsson, en hann lést árið 1943. Lengst gegndi Hjálmar Ágústsson verkstjórn í frystihúsinu, eða frá 1954 til 1969, þegar húsið hætti vegna eigendaskipta. Hjálmar varð síðar eftirlitsmaður hjá SH.

Auk frystingar rak fyrirtækið alhliða fiskvinnslu á Bíldudal, þar með talin fiskimjölswerksmiðja sem það starfrækti frá 1957 þar til í árslok 1970.

Suðurfjarðahreppur eignaðist einn hinna svokölluðu austur-þýsku tappatogara, sem bar nafn hins kunna athafnamanns á Bíldudal, Péturs Thorsteinssonar, Bíldudalskóngsins nafntogaða. Frystihúsið annaðist rekstur togarans og fleiri báta í eigu Suðurfjarðahrepps. Jónas Ásmundsson var framkvæmdastjóri fyrir útgerðina allan þann tíma sem sveitarfélagið var með hana, eða frá 1954 til 1970.

Kristján Árnason, einn af stofnendum SH.

Hjálmar Ágústsson.

Matvælaiðjan hf., Bíldudal

Niðursuðuverksmiðjan á Bíldudal var upphaflega stofnuð af Gísla Jónssyni, alþingismanni sem var umsvifamikill atvinnurekandi þar um miðja öldina.

Matvælaiðjan hf., sem átti verksmiðjuna á 6. áratugnum, framleiddi auk niðursodinna matvéla, frystar afurðir (rækju) sem Sölumiðstöðin seldi í tvö ár, 1956 og 1957. Aðaleigandi verksmiðjunnar var Daniel Ólafsson & Co. hf. í Reykjavík, en framkvæmdastjóri þar var Ragnar G. R. Jakobsson, sem áður hafði m.a. verið framkvæmdastjóri Ísfells hf. á Flateyri (sjá síðar). J. Halldór Helgason sá um rekstur Matvælaiðjunnar í nokkur ár á sjötta áratugnum.

Arnfirðingur hf., Bíldudal

Hlutfélagið Arnfirðingur var stofnað 1970 til þess að yfirtaka rekstur hraðfrystihússins og útgerðar á þess vegum. Eigendur voru Suðurfjarðahreppur, Jónas Ásmundsson, Eyjólfur Þorkelsson, Gunnar Þórðarson o.fl. Framkvæmdastjórar voru þeir Jónas og Eyjólfur, en verkstjóri var Hjálmar Ágústsson. Félagið var í SH.

Arnfirðingur hf. framleiddi í tvö ár, 1970 og 1971, en hætti þá rekstri.

76 Hraðfrystihús Páls Friðbertssonar, Bíldudal

Páll Friðbertsson á Súgandafirði tók frystihúsið á leigu um tíma 1971, en frystihús Freyju hf. á Súgandafirði hafði brunníð 1970. Mikið veiddist af grálúðu á þessum tíma og var hún fryst á Bíldudal. Rekstrarstjóri var Svandís Ásmundsdóttir, sem síðar var lengi á skrifstofu SH. Sölumiðstöðin sá um afurðasölu.

Svandís Ásmundsdóttir.

15 Boði hf., Bíldudal

Hlutfélagið Boði yfirtók rekstur frystihússins 1972 og rak það til 1975. Að því stóðu Jónas Ásmundsson, Eyjólfur Þorkelsson, Gunnar Þórðarson o.fl. Framkvæmdastjóri var Eyjólfur Þorkelsson og verkstjóri Gunnar Ólafsson. Húsið var í SH.

81 Byggðasjóður, Bíldudal

Byggðasjóður eignaðist frystihúsið og rak hluta ársins 1975. SH sá um afurðasölu. Framkvæmdastjóri var Benedikt Antonsson.

83 Fiskvinnsla Bíldudals hf., Bíldudal

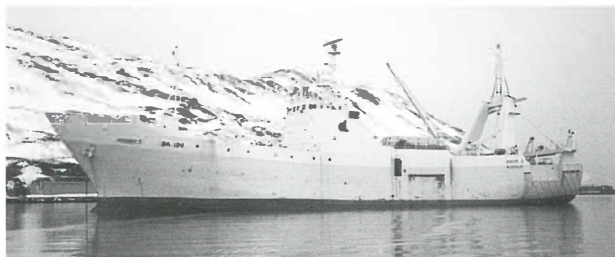
Hlutfélagið Fiskvinnsla Bíldudals keypti frystihúsið af Byggðasjóði 1975 og gerðist aðili að SH. Árið 1976 eignaðist kaupfélag staðarins húsið sem þá fór til Sjávarafurðadeildar SÍS.

HEIMILDIR: 1. Hjálmar Ágústsson. 2. Jónas Ásmundsson. 3. Gunnar Þórðarson. 4. Gögn SH.

888 Íslenska úthafsútgerðarfélagið hf., Bíldudal

Frystiskipið *Andri I* BA, sem gert var út frá Bíldudal, var í eigu Íslenska úthafsútgerðarfélagsins hf. Framkvæmdastjóri var Ragnar Halldórsson og stjórnarformaður Haraldur Haraldsson.

Skipið hafði áður verið í eigu útgerðarfélags í Færeyjum, en var keypt af Íslenska úthafsútgerðarfélaginu í þeim tilgangi að stunda veiðar eða vinna afla í Kyrrahafinu. Skipið sigldi á Alaskamið síðari hluta árs 1989 og var ætlunin að frysta Kyrrahafsborsk frá þarlandum fiskiskipum, en skipið hafði ekki heimild til lveiða sjálft. Vinnsla hófst í árslok og var unninn þorskur, en þegar ljóst var að þorskvóti fengist ekki á árinu 1990, sem eigendurnir töldu sig annars hafa haft loford fyrir, var farið út í það að vinna flatfisk, aðallega yellowfin sole. Vinnslu var hætt í mars og skipinu lagt.

Andri I.

Eftirlitsmaður um borð og síðar vinnslustjóri, var Hans Einarsson, sem þá var starfsmaður eftirlitsdeildar SH. Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna seldi afurðirnar.

HEIMILDIR: 1. Hans Einarsson, munnlegar og ritaðar upplýsingar. 2. Gögn SH.

Fyrirtæki á Þingeyri sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrir

Anton Proppé, skrifaði undir stofnsamning 1942.

16 Dofri hf. og Hraðfrystihús Dýrfirðinga, Þingeyri

Dofri hf. á Þingeyri var eitt af þeim átta húsum sem gerðust stofnendur SH eftir stofnfund 1942 og skrifaði Anton Proppé þá undir stofnsamning fyrir hönd Dofra hf. Félagið hafði upphaflega verið stofnað til þess að frysta hvalkjöt sem flutt var frá hvalveiðistöð í Tálknafirði, en hún starfaði á árunum 1935 til 1939.

Hugmyndir voru uppi 1936 um að reisa hraðfrystihús fyrir fiskflök og Kaupfélag Dýrfirðinga hafði áhuga á að fá þar aðstöðu til að frysta kindakjöt. Árið 1942 tókust samningar með Antoni Proppé og Kaupfélaginu um sameign að jöfnu. Dofrahúsið var endurbýgt, fært í nýtskuhorf og gefið nýtt nafn, Hraðfrystihús Dýrfirðinga. Húsið framleiddi fyrir SH samfellt til 1948.

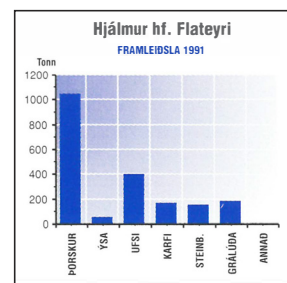
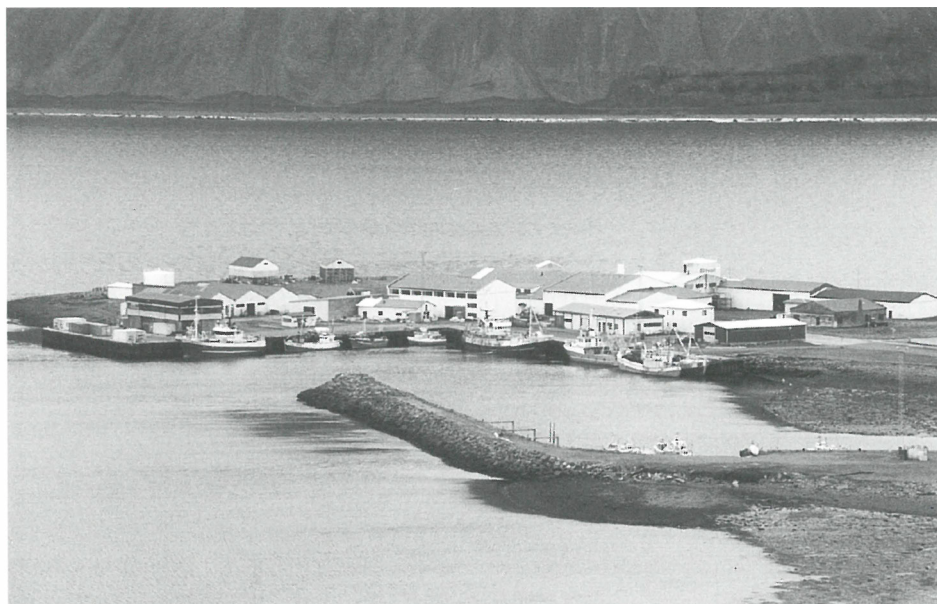
16 Hraðfrystihús Kaupfélags Dýrfirðinga, Þingeyri

Þegar Kaupfélag Dýrfirðinga varð eitt eigandi frystihússins á Þingeyri 1948 fór húsið til Sambands íslenskra samvinnufélaga en kom aftur í Sölumiðstöðina 1957 og framleiddi fyrir SH í 4 ár til 1960. Kaupfélagsstjóri og framkvæmdastjóri frystihússins var Eiríkur Þorsteinsson, alþingismaður. Síðan hefur húsið verið hjá Sjávarafurðadeild SÍS og síðar Íslenskum sjávarafurðum hf.

17 Jens Jensson, Þingeyri

Jens Jensson rak lítið frystihús á Þingeyri árin 1979 til 1982 og var í SH. Húsið varð gjaldþrota.

HEIMILDIR: 1. Gögn SH. 2. Arnór Sigurjónsson, Fiskimálanefnd, skýrsla 10 ára. 3. Jón Páll Halldórsson.

Athafnasvæði Hjalms hf. á Flateyrarodda.

6 Hjálmur hf., Flateyri

HJÁLmur hf. var stofnað 24. nóvember 1968 til þess að kaupa hraðfrystihús staðarins og yfirtaka rekstur þess af bráðabirgðafélagi, Hrímfaxa hf. sem stofnað hafði verið í upphafi ársins af Flateyrarhreppi og tveimur útgerðarfyri-irtækjum á staðnum. Helstu hluthafar og stofnendur voru Einar Oddur Kristjánsson, Jón Guðbjartsson, Arngrímur Jónsson, Hjörtur Jónsson, Jón Gunnar Stefáns-son og Gunnlaugur Kristjánsson.

Eigendur 1992 voru að mestu leyti þeir sömu en Jón Gunnar hafði þó selt sinn hlut og við höfðu bæst m.a. sr. Lárus Þ. Guðmundsson og Björgvin Þórðarson.

Formaður stjórnar 1992 var Jón Guðbjartsson, trésmíðameistari á Flateyri, og aðrir stjórnarmenn Hjörtur Jónsson, Einar Oddur Kristjánsson, Gunnlaugur Kristjánsson og Björgvin Þórðarson.

Arngrímur Jónsson, skólastjóri, var formaður frá stofnun til dauðadags 1973 en þá tók sr. Lárus Guðmundsson við formennsku. Hann var formaður til 1976 er Jón Guðbjartsson tók við.

Forstjóri 1992 var Einar Oddur Kristjánsson og hafði verið frá stofnun, en meðal annarra starfsmanna voru Kristján Erlingsson, fjármálastjóri, Eiríkur Finnur Greipsson, vinnslustjóri og Guðmundur Finnbogason, verkstjóri. Gunnlaugur Kristjánsson, sem var verkstjóri frá stofnun, hafði þá látið af störfum fyrir aldurs sakir.

Á vegum Hjalms hf. var frysting hafin í húsinu 1969 en á vegum fyrri eigenda frystihússins hafði verið hraðfryst þar samfelld frá 1938, eins og annars staðar kemur fram.

Velta Hjalms hf. árið 1991 var 430 milljónir króna. Þar af voru frystar afurðir 96%, fiskimjöl 3% og annað 1%.

Frystihúsið stendur við aðalgötu kaupsins á Flateyrarodda. Elsti hluti þess er frá 1938, er framkvæmdir hófust á vegum Hraðfrystihúss Flateyrar hf. Í tímans rás hefur það verið stækkað mikið og endurbætt.

Stjórn Hjalms hf. 1992, standandi frá vinstri; Björgvin Þórðarson, Gunnlaugur Kristjánsson, yfirverkstjóri, og Hjörtur Jónsson.

Sitjandi frá vinstri; Jón Guðbjartarson, stjórnarformaður, og Einar Oddur Kristjánsson, forstjóri.

Blásturfrystir (gyro) afkastaði 70 þús kkal á klst. m.v. $-40/+25^{\circ}\text{C}$.

Frystigeymsla var 1670 rúmmetrar.

Hjálmur hf. átti litla fiskmjölsverksmiðju sem rekin var í tengslum við frystihúsið.

Í undirbúningi var vinnsla kúfisks og var vinnslubúnaður að verulegu leyti kominn á staðinn árið 1992 og tilraunavinnsla hafin.

Porskur var langveigamesta fisktegundin en aðrar mikilvægar tegundir voru ufsi, grálúða, karfi og steinbítur.

Útgerðarfélag Flateyrar hf. var alfarið í eigu Hjalms hf. Það félag átti ísfisktogarann Gylli ÍS, fiskibátinn Vísi ÍS og skelfiskbátinn Æsuna ÍS (áður Villi Magg), sem var sérhannaður fyrir kúfiskveiðar. Á vegum útgerðar voru um 18 ársverk.

Togarinn Gyllir var seldur árið 1993 og línubátur keyptur í staðinn.

Að jafnaði unnu um 60 menn hjá fyrirtækjunum í landi, þar af um 40 heimamenn en aðkomumenn voru að mestu leyti útlendingar. Um þriðjungur af vinnuframlagi Flateyrarhrepps var á vegum fyrirtækjanna.

Auk SH var Hjálmur hf. árið 1992 í SÍF, LÍÚ, SF og Félagi íslenskra fiskmjölsframleiðenda. Í ársbyrjun 1992 var eignarhlutfall félagsins í Sölumidstöð hraðfrystihúsanna 2,6%.

Einar Oddur var í varastjórn og stjórn SH frá 1983 til 1990 og aftur frá 1992. Hann hefur gegnt margvíslegum trúnaðarstörfum fyrir íslenskan sjávarútveg og atvinnurekstur, þar á meðal formennsku í Vinnuveitendasambandi Íslands (VSÍ) og Samtökum atvinnurekenda í sjávarútvegi (SAS).

Árið 1995 var húsið í eigu Kambs hf. á Flateyri og hafði númerið 93 hjá SH.

HEIMILDIR: 1. Einar Oddur Kristjánsson. 2. Gögn SH.

Handan götu frá frystihúsi er nýlegt tvílyft hús. Á neðri hæð þess voru árið 1992 fiskmóttaka og kæld hráefnisgeymsla og á efri hæð starfsmannaaðstaða ásamt mötuneyti. Á bryggjunni er annað nýlegt tvílyft hús. Á neðri hæð þess voru árið 1992 netaverkstæði, kassageymsla o.fl., og á efri hæð skrifstofur félagsins.

Árið 1992 var fiskmóttaka 190 fermetrar, vinnslusalir fyrir flökun, snyrtingu og pökkun 510 fermetrar, sérvinnsla fyrir lausfrystingu 180 fermetrar og frystitækjasalur 290 fermetrar.

Húsið var búið hefðbundnum frystivélum og tækjum, auk blásturfrystis. Í vélasal voru árið 1991 m.a. fjórar ammóniak-þjöppur með afköst um 400 þús. kkal á klst. miðað við $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Átta plötufrysti-tæki voru með samanlagða plötustærð 84 fermetra.

Fyrirtæki á Flateyri sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

Hraðfrystihús Flateyrar hf., Flateyri

Hraðfrystihús Flateyrar hf. var stofnað árið 1938. Húsið hafði áður verið í eigu Íshúsfélags Flateyrar, sem var vélfrystihús stofnað upp úr gömlu íshúsi (beituhúsi). Frumkvöðlar að stofnun Hraðfrystihússins voru þeir Jón Jónsson, byggingameistari og Ásgeir Guðnason, kaupmaður, en hluthafar urðu margir. Jón Jónsson kom á þessum árum mjög við sögu sjávarútvegs á Vestfjörðum og síðar á Suðurnesjum, en hann hafði flutt til Flateyrar frá Reykjavík.

Hraðfrysting í Hraðfrystihúsi Flateyrar hf. hófst þegar á árinu 1938 og var einkum unninn þar skarkoli af dragnótabátum. Hann var flakaður og frystur fyrir Bretlandsmarkað og seldur á vegum Fiskimálanefndar. Fyrsti framkvæmdastjóri var Ásgeir Guðnason, en síðar tók Jón Jónsson við. Á stofnfundi SH 25. febrúar 1942 undirritaði Jón stofnsamning fyrir hönd félagsins og var húsið eitt af 15 sem gerðust stofnendur á fundinum.

Jón Jónsson var kosinn í varastjórn SH 1946.

Jón Jónsson, skrifaði undir stofnsamning Sölumiðstöðvarinnar 1942.

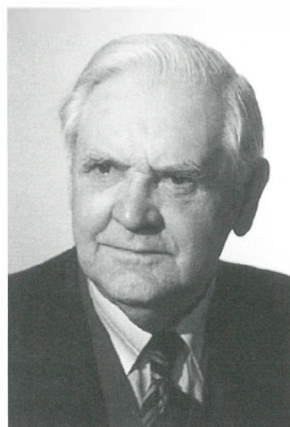
58 Ísfell hf., Flateyri

Þegar Jón Jónsson fluttist frá Flateyri 1943 til 1944 var frystihúsið selt nýju félagi, Ísfelli hf. Stofnendur voru fjórmennirnir Ragnar G. R. Jakobsson, Sveinbjörn Finnsson, Baldvin K. Sveinbjörnsson og Skúli Pálsson og varð Ragnar framkvæmdastjóri. Ísfell var í SH alla tíð sem það frysti fiskafurðir.

Árið 1951 keypti Einar Sigurðsson, útgerðarmaður í Vestmannaeyjum, meirihluta í félaginu, en Ragnar starfaði áfram þar til 1954, er hann seldi Einari, sem þá varð einkaeigandi. Framkvæmdastjóri var Páll J. Þórðarson til ársloka 1957 er Jón G. Stefánsson tók við. Eyjólfur Jónsson var framkvæmdastjóri ásamt Páli 1956 til 1957. Páll varð síðar framkvæmdastjóri Fiskivers Sauðárkróks hf. (sjá þar) og seinna verkstjóri í vörugeymslum SH í mörg ár.

Afar mikil frysting var á vegum Ísfells í tíð Einars og var húsið þá um skeið með mesta framleiðslu Vestfjarðahúsa og með þeim hæstu á landinu, enda tveir togarar gerðir út af félaginu frá Flateyri, þeir Gyllir ÍS og Guðmundur Júní ÍS (áður Júpiter).

Árið 1960 seldi Einar Sigurðsson nýstofnuðu félagi, Fiskidju Flateyrar hf., frystihúsið og aðrar eignir Ísfells hf. á Flateyri. Skipin voru þó áfram í eigu Ísfells hf. sem flutti starfsemi sína til Reykjavíkur og starfaði

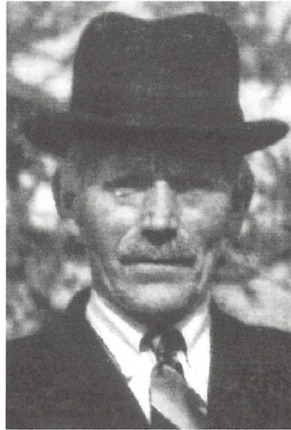
Ragnar G. R. Jakobsson.

sem útgerðarfélag í eigu Einars þar til eftir 1980 er það var sameinað Hraðfrystistöðinni í Reykjavík hf. Framkvæmdastjóri Ísfells á þeim árum var Þórhallur Helgason.

17 Snæfell hf., Flateyri

Pegar Ísfell hf. keypti frystihús Hraðfrystihúss Flateyrar hf. stofnaði Ásgeir Guðnason nýtt félag og reisti lítið frystihús á Flateyri, Snæfell hf. Húsið starfaði í 7 ár, 1943 til 1949 og var í SH. Gunnar Ásgeirsson, sonur Ásgeirs, síðar stórkaupmaður í Reykjavík, mætti á fundi í SH fyrir félagið.

Árið 1944 var hafin vinnsla á kúfiski til útflutnings hjá Snæfelli hf. fyrir frumkvæði Ásgeirs Guðnasonar, enda góð mið í Önundarfirðinum og löng hefð fyrir veiðum í beitu. Tíu tonn voru flutt út af SH á árinu 1944 og voru þau unnin hjá Snæfelli og Kaldbak á Patreksfirði. Mun það sennilega vera upphaf að vinnslu kúfisks til útflutnings frá Íslandi. Útflutningi var hætt 1946, m.a. vegna gruns um PSP-eitrun, sem ekki reyndist þó á rökum reist.

Ásgeir Guðnason.

6 Fiskiðja Flateyrar hf., Flateyri

Árið 1960 keypti nýstofnað félag, Fiskiðja Flateyrar hf., frystihúsið af Ísfelli hf. eins og að ofan greinir. Aðaleigandi og framkvæmdastjóri var Rafn A. Pétursson, sem áður hafði verið verkstjóri hjá Ísfelli hf. Fyrirtækið var allan sinn starfstíma í SH, eins og forverar þess. Félagið varð gjaldþrota 1967. Rafn A. Pétursson var í varastjórn SH 1962 til 1968.

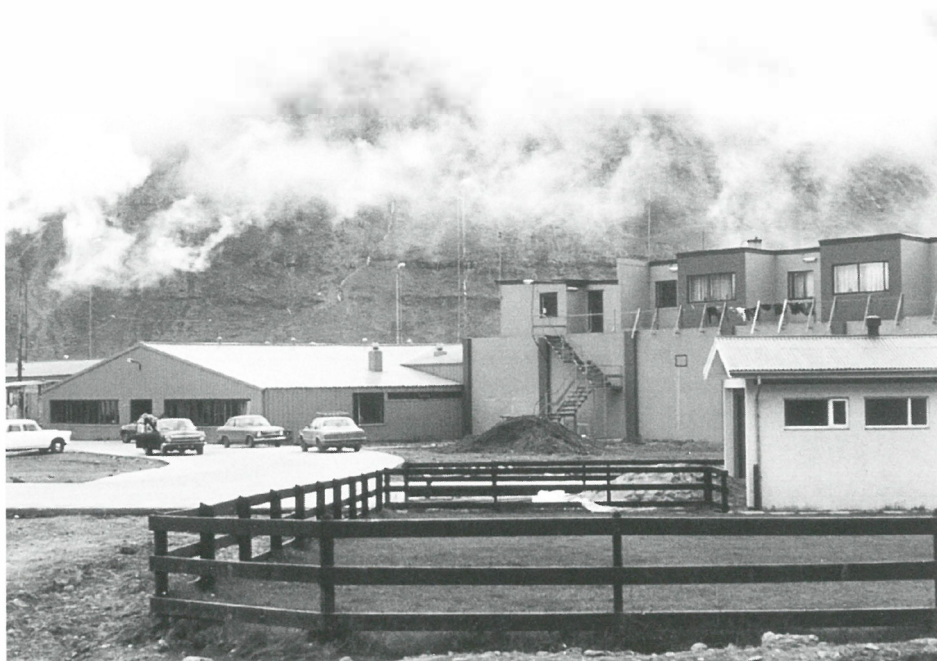

Rafn A. Pétursson.

58 Hrímfaxi, Flateyri

Eftir að rekstur Fiskiðju Flateyrar stöðvaðist 1967 lá öll starfsemi niðri um tveggja mánaða skeið, eða þar til Flateyrarhreppur og tvö útgerðarfyrtæki stofnuðu bráðabirgðafélagið Hrímfaxa. Félagið tók húsið á leigu í upphafi árs 1968 og rak það meginhluta ársins eða þar til Hjálmur hf. tók við. Framkvæmdastjóri Hrímfaxa var Eysteinn Jónsson sveitarstjóri. Húsið var í SH.

HEIMILDIR: 1. Skýrsla frá Hjálmi hf., 2. Vilhelmina Kristjánsdóttir. 3. Jón Páll Halldórsson. 4. Páll Þórðarson. 5. Skúli Pálsson. 6. Þórhallur Helgason. 7. Skýrsla stjórnar SH 1944. 8. Önnur gögn SH.

Fiskiðjan Freyja.

66 Fiskiðjan Freyja hf., Suðureyri

FISKIÐJAN FREYJA HF. á Suðureyri við Súgandafjörð var stofnuð 15. október 1953 í þeim tilgangi að verka fisk. Stofnendur voru synir Friðberts Guðmundssonar, þeir Páll, Ólafur, Gissur og Friðbert, ásamt konu Páls, Svanhvíti Ólafsdóttur.

Fyrsti framkvæmdastjóri var Páll Friðbertsson og gegndi hann starfinu til ársins 1980. Þorbjörn Gissurarson tók við af Páli og Gunnar Pálsson af Þorbirni og var til ársins 1981 er SÍS tók við húsinu. Fyrsti verkstjóri var Gissur Friðbertsson. Síðar varð Páll J. Þórðarson verkstjóri í Freyju frá 1961 þar til hann tók við verkstjórn í umbúðalager SH í júní 1975. Kristinn Jensson tók við af Páli, en hann varð síðar verkstjóri hjá H. Böðvarssyni á Akranesi.

Frysting á vegum Freyju hf. hófst í október 1960 og gekk félagið þá í SH, en áður var aðallega verkað í salt og harðfisk, sem lengst af hefur verið mikilvæg atvinnugrein á Suðureyri. Félagið Ísver hf. hafði hins vegar fryst fisk síðan 1944, en það félag sameinaðist Freyju árið 1971 (sjá hér á eftir).

Í september 1981 keypti Samband íslenskra samvinnufélaga rúmlega 90% hlutfjár í félaginu og í kjölfar kaupanna gekk Freyja hf. úr SH og framleiddi fyrir Sjávarafurðadeild SÍS þar til 1991. Þá um haustið keyptu Hraðfrystihúsið Norðurtangi hf. á Ísafirði og Frosti hf. í Súðavík meirihluta í félaginu, sem gekk þá aftur í SH.

Eigendur í árslok 1991 voru Hraðfrystihúsið Norðurtangi hf., Frosti hf. og Suðureyrarhreppur, ásamt 23 einstaklingum.

Stjórnarformaður 1992 var Ingimar Halldórsson og aðrir stjórnarmenn Jón Páll Halldórsson, Auðunn Karlsson, Óðinn Gestsson og Lárus Hagalínsson. Óðinn Gestsson var framkvæmdastjóri, Bjarni Hákonarson, skrifstofustjóri og Kristján Grétar Schmidt var verkstjóri.

Páll Friðbertsson.

Óðinn Gestsson.

Velta af vinnslu árið 1991 var 275 millj. krónur, nær allt frystar afurðir. Velta útgerðar var kr. 61 millj. og velta Hlaðsvíkur var 106 milljónir.

Þann 2. maí 1970 varð mikill eldsvoði á Suðureyri er frystihús Freyju brann til grunna. Þegar var hafist handa við uppbyggingu og stálgrindahús reis á nýjum hafnarbakka á staðnum. Vinnsla í nýja húsinu hófst snemma árs 1971.

Frystihúsið, sem reist var eftir brunann 1970, er einlyft stálgrindahús, 1340 fermetrar og eru útveggir klæddir lituðum stálplötum. Tækjasalur og frystiklefi eru í sambyggðu húsi frá 1966, 610 fermetrar að grunnmáli, endurnýjað 1972. Skrifstofur Freyju hf. voru árið 1992 á efri hæð þessa húss. Vinnslulínan var í beinni línu í húsunum, fiskmóttaka, kæld hráefnisgeymsla, flökunarsalur, vinnslusalur, tækjasalur og frystigeymsla. Starfsmannaaðstaða var við inngang á jarðhæð.

Frystihúsið er búið hefðbundnum frystivélum og tækjum auk lausfrystitækis. Í vélasal voru árið 1992 fjórar ammóníak-þjöppur, afköst um 475 þús. kkal á klst. miðað við $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Átta frystitæki höfðu samtals 122 fermetra af frystiplötum og afköst blásturfrystis voru 125 þús. kkal á klst., m. v. $-40/+25^{\circ}\text{C}$. Ísvél afkastaði 18 tonnum af ís á 24 klst.

Freyja hf. átti árið 1992 fiskibátinn Sigurvon ÍS.

Félagið átti einnig litla fiskmjölsverksmiðju á Suðureyri, en hún var rekin af öðrum aðila árið 1992.

Árið 1992 var félagið í SÍF, LÍÚ og SF auk SH.

Fiskiðjan Freyja hf. hefur í mörg ár verið langstærsti vinnuveitandinn í Súgandafirði, um það bil 2 af hverjum 3 vinnandi mönnum í hreppnum stunduðu að jafnaði vinnu á vegum fyrirtækisins.

HEIMILDIR: 1. Óðinn Gestsson. 2. Óskar Kristjánsson. 3. Páll J. Þórðarson. 4. Marías Þórðarson 5. Gögn SH.

Fyrirtæki á Súgandafirði sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

Íshúsfélag Súgafirðinga hf., Suðureyri

Félagið var stofnað 20. febr. 1910 er Súgafirðingar efndu til samtaka um hlutafélag til reksturs íshúss á Suðureyri. Fyrstu framkvæmdastjórn skipuðu Friðbert Guðmundsson, Kristján Albert Kristjánsson og Þórður Þórðarson. Formaður stjórnar félagsins 1912 til 1932 var Friðrik Hjartar, skólastjóri, og eftir það Sturla Jónsson.

Eins og í öðrum íshúsum frá þeim tíma beindist starfsemi félagsins í upphafi að beitufrystingu og beitugeymslu, en frystivél var keypt og sett upp í húsinu um 1930. Nýjar vélar og hraðfrystitæki voru keypt árið 1939 og voru frystar fiskafurðir framleiddar í húsinu í rúmlega fimm ár, til 1944. Fiskimálanefnd sá um söluna þar til SH tók við.

Félagið gekk í Sölumiðstöðina á fyrsta starfsári hennar 1943 en Ísver hf. sá um framleiðsluna frá stofnun þess félags á árinu 1944. Ísver hf. keypti frystihúsið 1945.

Kristján Albert Kristjánsson.

Ísver hf.

31 Ísver hf., Suðureyri

Ísver hf. var stofnað 17. júní 1944 af Örnólfi Valdimarssyni, Baldvini K. Sveinbjörnssyni, Sveinbirni Finnssyni og Skúla Pálssyni ásamt eiginkonum, en Kristján Guðmundsson (í Pípugerðinni í Reykjavík) varð skömmu seinna stærsti hluthafinn. Félagið keypti frystihús Íshúsfélags Súgfirðinga hf. og hóf þar frystingu. Það gekk í SH og var þar alla tíð meðan það starfaði.

Félagið hóf framleiðslu 1944 í húsi Íshúsfélagsins, en flutti síðar í Ísvers-húsið og var þar til húsa þangað til það var sameinað Fiskiðjunni Freyju hf. árið 1971.

Fyrstu stjórn skipuðu Örnólfur, Baldvin og Skúli og fyrsti framkvæmdastjóri var Örnólfur Valdimarsson. Skúli Pálsson var framkvæmdastjóri á árunum 1946 til 1949 er Óskar Kristjánsson tók við. Óskar gegndi síðan starfinu til 1971 þegar Ísver hf. og Fiskiðjan Freyja hf. sameinuðust. Skúli fluttist til Reykjavíkur 1949 og seldi þá hlut sinn í Ísveri þeim Ólafi Jónssyni og Sveini Jónssyni í Sandgerði, og Sverri Júlíussyni og Huxley Ólafssyni í Keflavík sem allir voru mjög tengdir SH á fyrstu starfsárum samtakanna. Árið 1955 var hlutaféð að mestu komið í eigu Súgfirðinga.

Skúli Pálsson varð einnig meðeigandi í frystihúsinu Ísfelli á Flateyri og Hraðfrystistöð Hafna, Höfnum. Hann stofnaði síðar og rak fiskiræktarstöðina Laxalón í Grafarvogi.

Skúli Pálsson.

111 Bylgjan hf., Suðureyri

Aðaleigandi og framkvæmdastjóri Bylgjunnar var Erling Auðunsson. Aðalmarkmið félagsins var að veiða og vinna kúfisk til útflutnings og lét það smíða skipið Villa Magg, sem sérstaklega var hannað til kúfiskveiða. Sölumiðstöðin seldi frystar afurðir fyrir Bylgjuna 1988, en áður höfðu aðrir annast söluna.

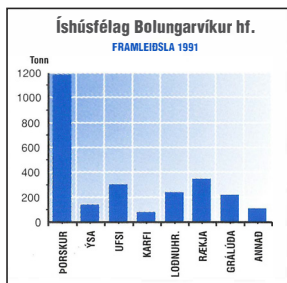
122 Kögurás hf., Suðureyri

Aðaleigandi og framkvæmdastjóri Köguráss var Sveinbjörn Jónsson. Félagið rak lítið frystihús á Suðureyri og seldi Sölumiðstöðin afurðir þess 1989 og 1990.

HEIMILDIR: 1. Óskar Kristjánsson. 2. Páll J. Þórðarson. 3. Skúli Pálsson. 4. Jón Páll Halldórsson. Hraðfrystihúsið Norðurtangi hf. 40 ára, 1982. Útgef. Norðurtanginn. 5. Súgfirðingabók. 6. Gögn SH.

Óskar Kristjánsson, framkvæmdastjóri Ísvers, sonur Kristjáns Alberts hjá Íshúsfélagi Súgfirðinga hf.

Íshúsfélag Bolungarvíkur:
Norðurhúsið er álman
fjærst, þjónustuhúsið er fjór-
lyfta byggingin er skagar upp
úr en suðurhúsið er næst á
myndinni.
Ljósm.: Snorri Snorrason.

32 Einar Guðfinnsson hf. Íshúsfélag Bolungarvíkur hf., Bolungarvík

Í SHÚSFÉLAG BOLUNGARVÍKUR HF., sem í daglegu tali í Bolungarvík hefur gengið undir nafninu Íshúsið, var stofnað hinn 17. júní 1928, en undirbúningsnefnd hafði starfað um veturinn. Formaður nefndarinnar var Einar Guðfinnsson sem hafði stundað fiskverkun og verslun í Víkinni frá 1924. Aðrir í nefndinni voru Arngrímur Fr. Bjarnason, Bjarni Eiríksson, Bjarni J. Fannberg, Bárður Jónsson og Finnþogi Guðmundsson, og urðu þeir allir stofnendur, en á aðalfundi 1929 voru hluthafar orðnir 40 talsins. Fyrsti framkvæmdastjóri var Einar Guðfinnsson og var hann jafnframt formaður stjórnar.

Upphaflega var ætlunin að reisa íshús (klakahús) en vélfrystihús kom snemma til álita og á fundi undirbúningsnefndar þ. 11. júní 1928 var „samþykkt að athuga hvort eigi myndi eins heppilegt að hafa vélfrystingu í hinu fyrirhugaða húsi og venjul. frystingu“, eins og bókað er í fundargerð. Með „venjulegri frystingu“ er átt við frystingu í ís og salti, sem notuð var í íshúsum landsins frá 1894 er fyrstu íshúsin voru reist.

Það varð úr að frystivél var keypt af Benedikt Gröndal, verkfr. og sett upp strax um haustið 1928. Húsið varð fyrsta vélfrystihús á Vestfjörðum, og hið fjórða á landinu, en á næstu árum fjölgaði frystivélum mikið um land allt.

Tilgangur félagsins var samkvæmt fyrstu samþykktum þess, „að reka alla venjulega starfsemi fystihúsa svo sem kaup og sölu á allskonar beitu, svo og frystingu matvæla og aðra starfsemi sem stunduð er í sambandi við þann rekstur.“ Það er at-

Einar Guðfinnsson, skrifaði
undir stofnsamning SH
1942.

hyglisvert að í samþykktunum er talað um frystihús, en ekki ishús, enda þótt félagið hétu Íshúsfélag eins og flest sambærileg fyrirtæki á þeim tíma.

Fyrstu árin voru fryst beita (smokkfiskur og síld) og kjöt, enda slátrað á vegum Einars. Árið 1940 var hús- ið stækkað og plötufrystitæki sett upp. Útflutningur á frystum fiski hófst 1941 á vegum Fiskimálanefndar.

Íshúsfélagið gerðist stofnandi SH og var Einar Guðfinnsson einn af þeim sem undirrituðu stofnsamning SH eftir stofnfund 1942.

Eigendur 1990 voru Guðfinnur Einarsson, Jónatan Einarsson, Guðmundur P. Einarsson og aðrir afkomendur Einars Guðfinnssonar, Benedikt Bjarnason, Bernódus Halldórsson, Guðmundur B. Jónsson og aðrir afkomendur Jóns G. Jónssonar, og margir smærri hluthafar. Á árinu 1991 bættust nýir hluthafar við, m.a. Skeljungur hf., Tryggingamiðstöðin hf. o.fl.

Nafni fyrirtækisins var breytt árið 1991 í Einar Guðfinnsson hf., þegar Íshúsfélag Bolungarvíkur keypti öll hlutabréfin í Einari Guðfinnssyni hf. og yfirtók nafnið.

Stjórnin var þannig skipuð 1991 að formaður var Einar Benediktsson og aðrir stjórnarmenn Guðfinnur Einarsson, Jónatan Einarsson, Guðmundur Páll Einarsson, Ásgeir Sólbergsson, Guðmundur Ásgeirsson og Bjarni Snæbjörn Jónsson.

Einar Guðfinnsson var stjórnarformaður Íshúsfélags Bolungarvíkur frá stofnun þar til 1983 er Jónatan Einarsson tók við formennsku og gegndi henni til ársins 1991.

Framkvæmdastjórnar Íshúsfélags Bolungarvíkur hf. frá upphafi voru aðeins tveir, Einar Guðfinnsson frá 1928 og Guðfinnur frá 1973. Þeir bræður Guðfinnur og Jónatan voru jafnframt forstjórnar Einars Guðfinnssonar hf. í áratugi þar til sameiningin varð 1991 og Einar Jónatansson tók við framkvæmdastjórn. Guðmundur P. Einarsson var yfirverkstjóri í áratugi. Meðal annarra starfsmanna 1992 voru Ásgeir Sólbergsson, skrifstofustjóri, Elías Jónatansson, framleiðslustjóri, Kristján Jón Guðmundsson, útgerðarstjóri, Albert Haraldsson, verkstjóri, Ólafur Benediktsson, verkstjóri og Rúnar Óskarsson, verkstjóri í rækjuvinnslu.

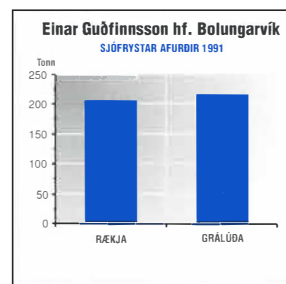
Fyrsti verkstjóri í hraðfrystihúsinu var Halldór Halldórsson sem gegndi starfinu til 1953. Aðrir verkstjórnar sem lengi unnu hjá Íshúsfélaginu voru m.a. Jón G. Jónsson og Gylfi Guðfinnsson, svo og þeir alnafnar Einar Guðmundsson og Einar Guðmundsson. Meðal vélstjóra sem unnu lengi hjá Íshúsfélaginu voru Kristján Sumarliðason, Bernódus Halldórsson, Hálfán Ólafsson og Bragi Helgason.

Árið 1992 var frystihúsið 3575 fermetrar að grunnfleti. Elsti hluti þess, suðurhúsið, er frá 1928 en var stækkað og endurbyggt nokkrum sinnum, m.a. 1940 þegar farið var að hraðfrysta flök. Það hús er á tveimur hæðum. Norðurhúsið, þar sem aðalvinnslan fór fram, er frá því um 1960, en var stækkað mikið á árunum kringum 1980. Norðurhúsið er einnig á tveimur hæðum. Miðhúsið er þjónustuhús, fjórar hæðir.

Á 1. hæð norðurhússins var árið 1992 fiskmóttaka, kæld hráefnisgeymsla, fiskþvottur og frystivélasalur, en á efri hæð var m.a. flökunarsalur, pökkunarsalur, frystitækjasalur og sérvinnslusalir. Eldra húsið í suðurenda var notað fyrir rækjuvinnslu og ýmsa sérvinnslu. Fiskmóttakan var 714 fermetrar, kæld hráefnisgeymsla 400, flökunarsalur 460 og pökkunarsalur 520. Frystitækjasalur var 220

Stjórn félagsins 1991, frá vinstri; Guðmundur Páll Einarsson, yfirverkstjóri, Benedikt Bjarnason, Jónatan Einarsson, stjórnarformaður, Guðfinnur Einarsson, forstjóri, Bernódus Halldórsson og Einar Jónatansson, framkvæmdastjóri.

Guðfinnur Einarsson, var í stjórn SH í 31 ár og stjórnarformaður Coldwater í mörg ár.

fermetrar. Kæld hráefnisgeymsla fyrir rækju var 80 fermetrar og salir fyrir rækjuvinnslu voru 250 fermetrar.

Á fjórðu hæð þjónustuhúss var góð mataraðstaða, fundarsalur og setustofa.

Frystihúsið var búið hefðbundnum frystivélum og tækjum, auk lausfrystibúnaðar fyrir rækju og flök. Í vélasal voru m.a. fjórar ammóníak-þjöppur, afköst um 430 þús. kkal. á klst. miðað við $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Plötufrystitæki voru 8 og samanlögð plötustærð 70 fermetrar. Tveir blásturfrystar voru í húsinu, annar fyrir bolfiskafurðir (gyro), 125 þús. kkal. á klst., og hinn fyrir rækju (flofreeze), 65 þús. kkal. á klst. Afköst blásturfrysta miðast við $-40/+25^{\circ}\text{C}$. Ísvél afkastaði 18 tonnum af ís á 24 klst. Frystigeymslur voru 4300 rúmmetrar. Aðstaða í frystihúsinu og búnaður allur var mjög góður.

Velta Einars Guðfinnssonar hf. á árinu 1991 var 1141 millj. króna. Þar af voru frystar bolfiskafurðir 47%, fryst rækja 11%, mjöl og lýsi 11%, saltfiskur 4% og útgerð 27%.

Ársverk við vinnslu í landi á árinu 1991 voru rúmlega 100, þar af 6 aðkomumenn, mest útlendingar.

Á vegum fyrirtækja EG í Bolungarvík hófust tilraunir með vinnslu hörpudisks og kúfisks á árinu 1967 og var það upphafið að hörpudiskvinnslu á landinu. Skipulegar veiðar og vinnsla hófust í september 1968. Hörpufiskurinn var unninn í Íshúsinu (Íshúsfélaginu) og seldur af SH til Bandaríkjanna.

Fiskiskip í eigu Einars Guðfinnssonar hf. 1991 voru ísfisktogararnir Dagrún ÍS og Heiðrún ÍS og voru um 30 ársverk unnin á sjó. Frystiskipið *Sólrún*, sem aðallega stundaði rækjuveiðar og var í eigu Einars Guðfinnssonar hf., framleiddi og seldi á vegum SH árin 1985 til 1990 eða í 6 ár. Auk þess átti félagið 48% í loðnuskipinu *Júpiter RE*. sem einnig var með búnað til frystingar og framleiddi fyrir SH, m.a. rækju.

Einar Guðfinnsson hf. rak síldar- og loðnuverksmiðju í Bolungarvík.

Árið 1992 var félagið í SÍF, SF, Félagi íslenskra fiskmjölsframleiðenda og Félagi rækju og hörpudiskframleiðenda, auk SH. Í ársbyrjun 1992 var eignarhlutfall Einars Guðfinnssonar hf. í Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna 6,9% og var félagið þá fjórði stærsti eigandi SH.

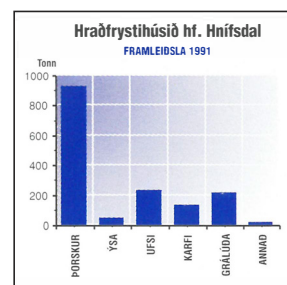
Langmikilvægasta tegundin sem unnin var í frystihúsinu 1991 var þorskur, en því næst rækja, ufsi, loðnuhrogn, grálúða, ýsa o.fl.

Einar Guðfinnsson var kosinn í aðalstjórn SH 1946. Guðfinnur Einarsson var í stjórn SH samfellt 1961 til 1992 eða í 31 ár. Hann var jafnframt lengi í stjórnnum Coldwater Seafood Corporation, Tryggingamiðstöðvarinnar hf. og Jökla hf. og gegndi formennsku í þeim öllum.

Einar Guðfinnsson hf. varð gjaldþrota 1992.

Árið 1995 var húsið í eigu Ósvarar hf. í Bolungarvík.

HEIMILDIR: 1. Gögn frá H-32 2. Fyrsta fundargerðarbók Íshúsfélags Bolungarvíkur hf. 3. Ásgeir Jakobsson, Einars saga Guðfinnssonar. 4. Hjalti Einarsson og Guðfinnur Einarsson, Skýrsla til Fiskimálasjóðs, Skelfiskveiðar og vinnsla í Bolungarvík.

Hraðfrystihúsið í Hnífsdal.

39 Hraðfrystihúsið hf., Hnífsdal

HRAÐFRYSTIHÚSIÐ HF. var stofnað 19. janúar 1941 af Ingimar Finnbjörnsyni, Páli Pálssyni (eldri), Elíasi Ingimarssyni, Jóakim Pálssyni, Hirti Guðmundssyni, Bjarna Ingimarssyni, Jóakim Hjartarsyni, Aðalsteini Pálssyni, Halldóri Ingimarssyni, Kristjáni Pálssyni, Leifi Pálssyni, Skúla Hermannssyni, mb. Kveldúlf (Einari Steindórssyni), Hauki hf. og ýmsum fleiri smærri hluthöfum, samtals 20.

Tilgangur félagsins var, samkvæmt samþykktum þess, að „byggja og reka hraðfrystihús til frystingar á alls konar fiski og beitusild“.

Eigendur 1991 voru Hansína Einarsdóttir, Jóakim Pálsson, Jóakim Hjartarson, afkomendur Ingimars Finnbjörnssonar, og ýmsir smærri hluthafar, en aðaleigendurnir skiptu síðar hlutfé sinu að miklu leyti á milli afkomenda. Hluthafar 1992 voru rúmlega 60 talsins.

Stjórn félagsins var þannig skipuð 1991 að Jóakim Pálsson var formaður og aðrir stjórnarmenn Jóakim Hjartarson og Elías Ingimarsson (Finnbjörnssonar).

Frá upphafi hafa framkvæmdastjórar verið 3, Elías Ingimarsson (eldri) fyrstu 5 árin, þá Einar Steindórsson í 30 ár, og loks Konráð Jakobsson frá 1977, en hann hafði verið skrifstofustjóri frá 1973.

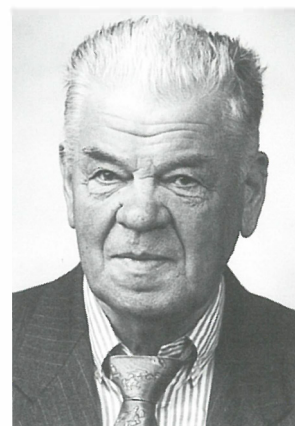
Skrifstofustjóri árið 1991 var Hansína Einarsdóttir og verkstjórar Sveinn Guðjónsson, Jóakim Hjartarson og Sveinn Guðbjartsson. Verktjórar frá fyrri tíð, sem lengi unnu hjá fyrirtækinu, voru m.a. Ingimar Finnbjörnsson, Halldór Pálsson og Einar Garðar Hjaltason.

Frysting hófst árið 1942 og gekk félagið þá í SH.

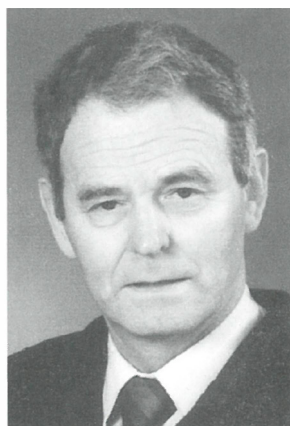
Velta 1991 var 345 milljónir króna, mest frystar afurðir.

Langmikilvægasta tegundin, unnin í frystihúsinu, hefur verið þorskur, en aðrar tegundir eru m.a. ufsi, grálúða og karfi.

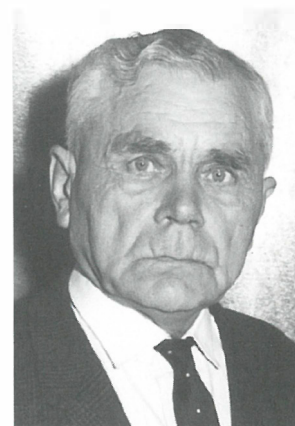
Elsti hluti frystihússins er frá árinu 1942 en það hefur verið stækkað og endurbætt, mest árin 1972 til 1973. Árið 1992 var húsið 1840 fermetrar að grunn-

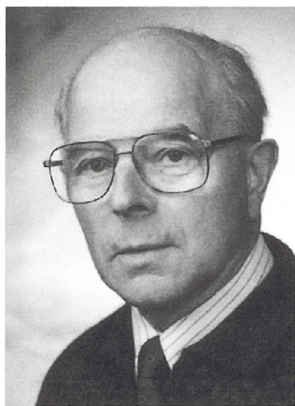
Jóakim Pálsson.

Konráð Jakobsson.

Einar Steindórsson.

Jóakim Hjartarson.

Ingimar Finnbjörnsson.

fleti, að miklu leyti á tveimur hæðum. Á neðri hæð var kæld móttaka og salir fyrir flökun, snyrtingu og pökkun, ásamt frystitækjasal. Á efri hæð var m.a. sérvinnslusalur fyrir lausfrystar afurðir og starfsmannaaðstaða ásamt vistlegum matsal. Þar voru einnig skrifstofur félagsins og umbúðageymsla.

Fiskmóttaka var 250 fermetrar, kæld hráefnisgeymsla 225, flökunarsalur 170, vinnslusalur 250 og frystitækjasalur 180 fermetrar.

Litill frystiklefi er í frystihúsinu í Hnífsdal en stærri frystigeymsla var reist við höfnina á Ísafirði árið 1976. Frystigeymslur voru samtals 3035 rúmmetrar árið 1992. Frystihúsið er búið hefðbundnum frystivélum og tækjum auk lausfrystingar. Í vélasal voru, árið 1992, m.a. þrjár ammóníak-þjöppur, afköst um 400 þús. kkal á klst. m.v. $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Plötufrystitæki voru 8 og samanlögð stærð frystistöðva um 105 fermetrar. Orka var 345 þús kkal á klst. Lausfrystitæki (gyro) var í sérvinnslusal um 70 þús. kkal. á klst m.v. $-40/+25^{\circ}\text{C}$.

Starfsmannafjöldi Hraðfrystihússins hf. var 60 til 65, árið 1992.

Fyrirtækið hefur ekki rekið eigin útgerð en togarinn Páll Pálsson ÍS var í eigu dótturfélagsins Miðfells hf., sem sér um hráefnisöflun fyrir frystihúsið að mestu leyti. Velta útgerðar 1991 var 253 millj. króna. Um 17 ársverk voru unnin á vegum Miðfells hf.

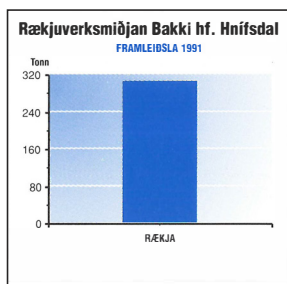
Fyrirtækið hefur verið, ásamt Íshúsfélagi Ísfirðinga, eigandi að Mjölvinnslnunni hf. sem rekur fiskmjölsverksmiðjuna í Hnífsdal. Hún er staðsett handan götu frá frystihúsinu.

Hraðfrystihúsið hf. var árið 1992 í SÍF og SF, auk SH, og Miðfell hf. er í LÍÚ. Í ársbyrjun 1992 var eignarhlutfall Hraðfrystihússins hf. í Sölumidstöð hraðfrystihúsanna 3,3%.

Konráð Jakobsson hefur lengi verið í stjórn Jökla hf.

HEIMILDIR: 1. Konráð Jakobsson. 2. Gögn SH.

57 Bakki hf., Hnífsdal

BAKKI HF. VAR STOFNAÐ 5. mars 1987 um kaup á Rækjuverkssmiðjunni í Hnífsdal, sem hafði verið stofnuð árið 1959 og verið í eigu Sigurðar Guðmundssonar og fjölskyldu (sjá síðar). Stofnendur Bakka hf. voru Aðalbjörn Jóakimsson og Kristján Jónasson ásamt fjölskyldum. Eigendur 1992 voru sömu fjölskyldur.

Stjórn félagsins var þannig skipuð 1990, að formaður var Kristján Jónasson og aðrir stjórnarmenn Aðalbjörn Jóakimsson og Hansína Einarsdóttir. Framkvæmdastjóri var Aðalbjörn Jóakimsson, skrifstofustjóri Kristinn Kristjánsson og verkstjóri Agnar Ebenesersson.

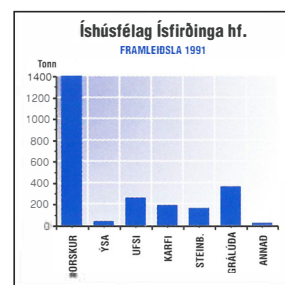
Bakki hf. hóf frystingu í mars 1987 og framleiddi nær eingöngu rækju. Stöðin var endurbætt og varð að því búnu ein hin fullkomnasta að allri gerð og búnaði.

Stærð hússins árið 1991 var um 1000 fermetrar og frystigeymslur 575 rúmmetrar. Afköst frystivéla voru 80 þús. kkal/klst. Búnaður var bæði til lausfrystingar og til blokkfrystingar í plötufrystitækjum.

Öll vinna hefur verið unnin af heimamönnum, um það bil 40 ársverk.

Bakki hf. framleiddi fyrir SH á árunum 1987 til 1991.

HEIMILDIR: 1. Aðalbjörn Jóakimsson. 2. Gögn SH.

*Íshúsfélag Ísfirðinga.
Ljós. Snorri Snorrason.*

18 Íshúsfélag Ísfirðinga hf., Ísafirði

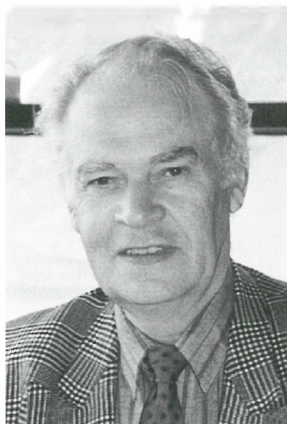
ÍSHÚSFÉLAG ÍSFIRÐINGA HF. varð 80 ára í ársbyrjun 1992, stofnað 7. janúar 1912 og er þriðja elsta fyrirtækið í SH á eftir Ísfélagi Vestmannaeyja hf. og Haraldi Böðvarssyni hf., Akranesi.

Um tilgang félagsins segir svo í 2. gr. samþykkt frá 5. maí 1912. „Tilgangur félagsins er aðallega geymsla og beitusala handa sjómönnum, fyrst og fremst handa félagsmönnum.“

Stofnendur voru um 30 aðilar, útgerðarmenn í bænum, stærstu verslanirnar, aðrar en Ásgeirsverslun, allmargir einstaklingar á Ísafirði og þrír útvegsbændur úr Djúpinu. Fyrsti formaður var kosinn Ólafur F. Davíðsson sem var í hópi virtustu athafnamanna á Ísafirði um þetta leyti og hafði mikla reynslu af rekstri fyrirtækja. Hann gegndi formennsku þar til 1919. Fyrsti framkvæmdastjóri var Jóhann Þorsteins-son sem raunar bar titilinn gjaldkeri félagsins.

Árið 1937 var Félagshúsið, eins og frystihúsið hefur gjarnan verið kallað, sameinað íshúsunum Jökli og Glámu. Gamla Íshúsfélaginu var þá formlega slitið og nýtt hlutafélag með sama nafni stofnað. Breytingin var þó aðeins formsatriði til að tryggja eigendur Glámu og Jökuls, en þeir eignuðust nú hluti í nýja félaginu.

Framkvæmdastjóri og forustumaður Íshúsfélagsins við upphaf hraðfrystingar var Jón Auðunn Jónsson sem hafði verið einn af stofnendum félagsins 1912 og

Jóhannes G. Jónsson, framkvæmdastjóri.

Frystitogarinn Júlíus Geir-mundsson ÍS.

Handflökun fyrr á árum í Félags húsinu.

Jón Auðunn Jónsson einn af stofnendum SH.

Guðmundur Guðmundsson, lengi stjórnarformaður.

þá skráður bankabókari. Jón var alla tíð mikill áhuga-
maður um sjávarútvegsmál, ekki síst um fiskvinnslu
og afurðasölu. Hann var um tíma bankastjóri á Ísa-
firði, alþingismaður o. fl. Jón Auðunn fór í söluferðir
til Bretlands og Bandaríkjanna, en þeirri markaðsvið-
leitni var hætt þegar Fiskimálanefnd setti það skilyrði
fyrir lánveitingu að frystur fiskur yrði seldur fyrir
milligöngu nefndarinnar eða með samþykki hennar.
Íshúsfélagið var síðan í fararbroddi um stofnun SH
undir forustu Jóns Auðuns og skrifaði hann undir
stofnsamning á stofnfundi Sölumidstöðvarinnar þ.
25. febrúar 1942 og var kosinn í fyrstu stjórn hennar.

Árið 1943 keypti Guðjón E. Jónsson, bankastjóri á
Ísafirði, meirihluta í félaginu og var það á næstu árum
að mestu leyti eign fjölskyldu hans. Framkvæmda-
stjóri var Karl Bjarnason.

Árið 1948 keyptu Jón Kjartansson (Sælgætisgerð-
inni Víking í Reykjavík) og Böðvar Sveinbjarnarson á

Ísafirði meirihluta í félaginu. Báðir tengdust þeir rækjuviðnáðinum á Ísafirði. Böðvar
var framkvæmdastjóri.

Árið 1952 urðu eigendaskipti þegar bæjarsjóður Ísafjarðar keypti félagið af
þeim Böðvari og Jóni.

Árið 1957 seldi Ísafjarðarbær 5/6 hlut af eign sinni til fimm útgerðarfélaga á Ísa-
firði, Samvinnufélags Ísfirðinga, Magna hf., Togaraútgerðar Ísafjarðar hf., Gunn-
varar hf. og Hrannar hf.

Eyjólfur Jónsson varð framkvæmdastjóri þar til 1954 þegar Baldur T. Jónsson
var ráðinn. Baldur var framkvæmdastjóri til ársins 1960 er hann fór til Hrh. Norð-
urtanga hf. á Ísafirði. Helgi G. Þórðarson, verkfr. tók við af Baldri og var frkvstj. til
ársins 1963. Helgi hafði áður starfað sem verkfræðingur í tæknideild SH. Marías
P. Guðmundsson varð síðan framkvæmdastjóri 1964 og gegndi starfinu til 1974 er
Jóhannes G. Jónsson tók við.

Útgerðarfélögin Gunnvör hf. og Hrönn hf. héldu samstarfinu lengst af síðan og
voru aðaleigendur Íshúsfélagsins árið 1992, Hrönn hf. með um 62% og Gunnvör
hf. með um 35% eignarhlut.

Ýmsir gegndu stjórnarformennsku á ofangreindum árum, m.a. Árni Gíslason,
Karl Bjarnason, Birgir Finnsson og Ragnar Ásgeirsson, læknir.

Stjórnarformaður Íshúsfélagsins 1991 var Þorleifur Pálsson og aðrir stjórnar-
menn Ásgeir Guðbjartsson, skipstjóri og Guðmundur Guðmundsson, útgerðar-
maður.

Félagið eignaðist sína fyrstu frystivél árið 1929. Á næstu árum var eingöngu fryst
sild til beitu, en eftir sameininguna við Jökul og Glámu 1937 var hafinn undirbún-
ingur að stærra fiskiðjuveri. Hraðfrystitæki voru sett upp og fiskflökun hafin, fyrst
í stað aðallega koli og smálúða, sem þá var farið að flaka og frysta fyrir Bret-
landsmarkað. Lengst af síðan hefur hraðfrysting verið ein stærsta atvinnugreinin á
Ísafirði og hefur flatfiskur, einkum skarkoli, oft gegnt stóru hlutverki í rekstri hús-
anna í kaupstaðnum.

Framkvæmdastjóri frá 1974 hefur verið Jóhannes G. Jónsson eins og að ofan
greinir. Hann hafði starfað hjá félaginu frá 1958, þá sem skrifstofustjóri, að undan-
teknum 6 árum sem hann sinnti öðru starfi á Ísafirði. Jón Kristmannsson, yfir-

verkstjóri, hafði unnið hjá félaginu samfelld síðan 1958. Aðrir starfsmenn 1992 voru m.a. Guðjón Loftsson, verkstjóri, Guðbjörg Ásgeirsdóttir, verkstjóri, Halldór Friðbjörnsson, verkstjóri, Jóhannes H. Sigurðsson, verkstjóri, Hólmborg Arason, verkstjóri viðhalds og Andrés Jóhannsson, verkstjóri viðhalds. Haraldur Valdimarsson gegndi starfi verkstjóra í mörg ár eftir stríð.

Árið 1992 var vinnslan í stóru, glæsilegu húsi, sem stendur á grunni gamla Íshúsfélagsins og Jökuls. Það er 2640 fermetrar að grunnmáli á fjórum hæðum, samtals 7000 fermetrar. Á 1. hæð var 1992 m.a. fiskmóttaka, kæld hráefnisgeymsla og vélasalur. Hráefnisgeymslan var um 230 fermetrar og fiskmóttakan um 370. Vinnslan fór að mestu fram á 2. hæð, þar var flökunarsalur 390 fermetrar og vinnslusalur um 500. Frystitækjasalur var 260 fermetrar og sérvinnslusalur 230 fermetrar. Á 3. hæð voru geymslur og starfsmannaaðstaða, ásamt stórri og vistlegri kaffistofu, en skrifstofur Íshúsfélagsins og útgerðarfélaganna voru á 4. hæð.

Frystigeyslur voru 2700 rúmmetrar árið 1992, en að auki hafði Íshúsfélagið afnot af frystigeyslu við hafnarbakkann á Ísafirði, í húsakynnum Vestra hf., en félagið var eigandi þess að einum fjórða hluta.

Frystihúsið hefur verið búið hefðbundnum frystivélum og tækjum, auk lausfrystis. Í vélasal voru, árið 1991, m.a. fimm ammóníak-þjöppur, með afköst nál. 690 þús. kkal á klst. m.v. $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Plötutæki voru 6 með 220 fermetra af frystistöðvum. Lausfrystitæki (gyro) afkastaði 63 þús kkal. á klst. m. v. $-40/+25^{\circ}\text{C}$.

Ísvél afkastaði 18 tonnum af ís á 24 klukkustundum.

Til upphitunar á húsi og vatni var, árið 1992, notuð varmadæla, 440 kw., sem nýtir afgangorku. Afköst voru tvöföld þörf hússins fyrir varma.

Velta Íshúsfélags Ísfirðinga hf. á árinu 1991, var 600 milljónir króna, nánast allt frystar afurðir.

Mikilvægasta framleiðslutegund frystihússins á árinu 1991 var þorskur, en aðrar tegundir voru m.a. grálúða, ufsi, karfi og steinbítur.

Ísfisktogarinn Guðbjörg ÍS var í eigu Hrannar hf. og lagði aflann upp hjá Íshúsfélaginu og sjálft átti félagið hlut í togaranum Framnesi ÍS og fiskibátnum Hafðisi ÍS.

Frystitogarinn Júlíus Geirmundsson ÍS var í eigu Gunnvarar hf. SH sá um afurðasöluna.

Í frystihúsinu voru unnin um 120 ársverk árið 1991. Að jafnaði voru engir aðkomumenn í vinnu.

Árið 1992 var félagið í SÍF og SF, auk SH. Í ársbyrjun 1992 var eignarhlutfall Íshúsfélags Ísfirðinga hf. í Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna 5,9%.

Jón Auðunn Jónsson var kosinn í stjórn SH 1942 og 1943 eins og áður greinir. Jóhannes G. Jónsson var í mörg ár í stjórn Umbúðamiðstöðvarinnar hf. og Þorleifur Pálsson um skeið í stjórn Icelandic Freezing Plants GmbH í Hamborg.

Árið 1995 hafði Gunnvör hf. keypt hlut Hrannar hf.

HEIMILDIR: 1. Skýrsla frá H-18. 2. Jón Þ. Þór, Saga Íshúsfélags Ísfirðinga 1912 til 1992. Útgef. Íshúsfélag Ísfirðinga. 3. Úr verinu, 8. jan. 1992. (Morgunblaðið). 4. Jón Þ. Þór. Saga Ísafjarðar. IV. bindi. 5. Jóhannes G. Jónsson. 6 Gögn SH.

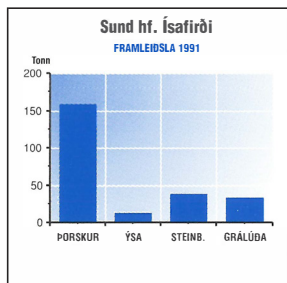
Jón Kristmannsson, yfirverkstjóri.

Jóhann Júlíusson.

Þorleifur Pálsson, stjórnarformaður 1992.

Frystihús Sunds hf.

19 Sund hf., Ísafirði

SUND SF. stofnuðu fjórir bátaskipstjórar á Ísafirði árið 1981 í þeim tilgangi að verka fisk. Félagið byrjaði þá þegar að salta í litlu húsnæði við Mjósund, en frysting hófst árið 1983. SH annaðist afurðasölu frá byrjun og 1985 gekk fyrirtækið í samtökin.

Sund hf. var stofnað 1989 af Einari Garðari Hjaltasyni og skipstjórunum sem áttu Sund sf., þeim Halldóri Hermannssyni, Ólafi Halldórssyni, Konráði G. Eggertssyni og Óskari G. Jóhannssyni.

Stjórnarformaður 1992 var Einar Garðar Hjaltason og aðrir stjórnarmenn Halldór Hermannsson og Ólafur Halldórsson.

Framkvæmdastjóri var Einar G. Hjaltason og aðrir starfsmenn 1992 voru m.a. Gísli H. Halldórsson, skrifstofustj., Halldór Hermannsson, útgerðarstjóri og Bjarni Jón Sveinsson, verkstjóri.

Nýtt húsnæði við Sindragötu var tekið í notkun árið 1988 og þar var starfsemi félagsins til húsa að mestu eftir það. Húsið er 500 fermetrar að grunnfleti, að hluta til á tveimur hæðum, 200 fermetrar á 2. hæð fyrir skrifstofu, kaffistofu og geymslu. Hráfnisgeymsla og vinnsla var á jarðhæð.

Fryst var í þremur sjálfstæðum plötufrystitækjum með sambyggðum frystivélum. Samanlögð plötustærð var 30 fermetrar. Afköst voru 65 þús. kkal. á klst. Frystigeymsla var leigð í Vestra hf. við Ísafjarðarhöfn.

Árið 1992 var Sund hf. aðaleigandi að Fiskmarkaði Ísafjarðar, sem var í beinu sambandi við Fiskmarkað Suðurnesja með tölvutengslum gegnum Reiknistofnun fiskmarkaðanna í Keflavík.

Ársvelta Sunds hf. á árinu 1991 var 111 millj. króna. Frystar afurðir voru 63%, útgerð 28% og fiskmarkaður 9%, en hann hóf starfsemi á miðju ári 1991.

Ársverk í fiskvinnslu voru um 10, allt heimamenn.

Sund hf. átti mb. Gísla Júl. ÍS, sem aðallega stundaði línuveiðar. Ársverk voru um 8, landmenn og sjómenn.

Árið 1992 var félagið í LÍÚ, SÍF, SF og Reiknistofnun fiskmarkaðanna, auk SH. Þá var eignarhlutfall Sunds hf. í Sölumidstöð hraðfrystihúsanna 0,13%.

Frysting var lögð niður 1992 og mb. Gísli Júl seldur. Eftir það fólst aðalstarfsemi in rekstri fiskmarkaðarins og verkefnum tengdum honum.

HEIMILDIR: 1. Einar Garðar Hjaltason og Halldór Hermannsson. 2. Gögn SH.

Einar Garðar Hjaltason.

Halldór Hermannsson.

Frystihús Ísfirðings.

Fyrirtæki á Ísafirði sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

34 Ísfirðingur hf., Ísafirði

Hlutfélagið Ísfirðingur var stofnað 13. júní 1946 fyrir forgöngu bæjarstjórnar Ísafjarðar. Stofnendur voru Ísafjarðarkaupstaður og rúmlega 150 einstaklingar á Ísafirði. Tilgangur með stofnun félagsins var fyrst og fremst sá að kaupa og gera út einn af nýsköpunartogurunum svokölluðu, sem þá var verið að smíða í Englandi.

Fyrsti formaður stjórnar, 1946 til 1948, var Elías J. Pálsson, en Ásberg Sigurðsson var síðan formaður 1948 til 1953, Matthías Bjarnason 1953 til 1959 og Kjartan J. Jóhannsson 1959 til 1961. Halldór Jónsson var framkvæmdastjóri 1948 til 1949 og Ásberg Sigurðsson 1949 til 1961. Jón Páll Halldórsson var skrifstofustjóri 1948 til 1961 og Guðbjartur Jónsson yfirverkstjóri.

Félagið eignaðist tvo togara, Ísborgu ÍS og Sólborgu ÍS. Fyrst í stað var aflinn seldur frystihúsum við Ísafjarðardjúp, en félagið hóf þó fljótlega verkun í salt og skreið og stundaði hana á árunum 1949 til 1957.

Félagið reisti stórt tvílyft frystihús við hafnarbakkann á Ísafirði og starfrækti það í 5 ár, 1957 til 1961. Í frystihúsinu voru m.a. tvær frystivélar frá Vélsmiðjunni Héðni hf., 10 plötufrystitæki, einnig frá Héðni og tvær karfaflökunarvélar.

Ísfirðingur hf. var í SH allan þann tíma sem frystihúsið var starfrækt og vann m.a. mikið af karfa á starfstímanum.

Félagið varð gjaldþrota og hætti starfsemi haustið 1961, en árið 1992 var Ísfirðingshúsið í eigu Vestra hf. Aðaleigendur Vestra voru þá frystihúsin á Ísafirði, Hraðfrystihúsið Norðurtangi hf., Íshúsfélag Ísfirðinga hf., Ísfang hf. og Sandfell hf. Frystihúsin tóku frystigeymslurnar á leigu og á síðari árum hafa þær verið endurnýjaðar og stækkaðar. Aðrir hlutar hússins hýsa margvíslega starfsemi. Félögin Ísfang og Sandfell hafa verið þar til húsa með starfsemi sína og þar hafa einnig verið útibú Rannsóknastofnunar fiskiðnaðarins og Hafrannsóknastofnunarinnar, Iðnskólinn, vélskóladeild, skipaafgreiðsla og skoðunarstofa.

34 Fiskvinnslan hf., Ísafirði

Fiskvinnslan hf. var stofnuð þ. 28. okt. 1961 og tók á leigu fiskiðjuver Ísfirðings hf., sem þá hafði hætt rekstri eins og að ofan greinir. Stofnendur voru Jón Örnólfur Bárðarson, Einar Guðfinnsson, Matthías Bjarnason, Jón Páll Halldórsson og Marzellíus Bernharðsson.

Jón Ö. Bárðarson var stjórnarformaður, Jón Páll Halldórsson framkvæmdastjóri, og Guðbjartur Jónsson verkstjóri. Félagið starfaði árin 1961 til 1964 en hætti þá rekstri. Fiskvinnslan hf. var í SH.

HEIMILDIR: 1. Jón Páll Halldórsson. 2. Gögn SH.

Ásberg Sigurðsson.

Rækjuverksmiðjur á Ísafirði hjá SH

83 Niðursuðuverksmiðjan hf.

Félagið var stofnað í sept. 1955 og voru stofnendur Böðvar Sveinbjarnarson, Haraldur Sigurðsson og Ragnar G. R. Jakobsson, ásamt eiginkonum. Þeir Haraldur og Ragnar voru þá eigendur heildverslunarinnar Daniel Ólafsson & Co. í Reykjavík, en það fyrirtæki annaðist sölu á niðursuðvörum verksmiðjunnar. Böðvar hafði áður verið í samstarfi við Jón Kjartansson í Reykjavík (Sælgætisgerðinni Víking) með Niðursuðuverksmiðjuna á Ísafirði hf.

Árið 1960 varð Böðvar einkaeigandi ásamt konu sinni Þunni Eiríksdóttur og fjölskyldu.

Framkvæmdastjóri var lengst af Böðvar Sveinbjarnarson, en síðustu árin hafði sonur hans Eiríkur tekið við.

Fljótlega eftir að niðursuðuverksmiðjan á Torfunesi hóf starfsemi sína var farið að frysta rækju og gaf það betri afkomu. Frystingin jókst ár frá ári og kom næstum alveg í stað niðursuðunnar. Þó var gripið til niðursuðu þegar markaðsaðstæður voru hagstæðar.

Verksmiðjan var á Torfunesi til ársins 1981 er hún var flutt í nýtt hús við Sundahöfn.

Niðursuðuverksmiðjan hf. var um tíma í SH og seldi Sölumidstöðin frysta rækju fyrir verksmiðjuna árin 1956 til 1961 og 1980 til 1981.

Niðursuðuverksmiðjan hf. varð síðar gjaldþrota.

76 Niðursuðuverksmiðja O. N. Olsen og O. N. Olsen hf.

Upphafsmáður verksmiðjunnar var Ole Nordmann Olsen, sonur brautryðjandans og Norðmannsins Simon Olsen, sem ásamt landa sínum Ole G. Syre var upphafsmáður rækjuveiða við Ísland. Ole N. Olsen hafði unnið við rækju frá bernsku á Ísafirði og kynnt sér niðursuðu áður en hann hóf eigin rekstur. Byggingaframkvæmdir hófust sumarið 1959, en áður hafði Olsen verið í leiguhúsnæði á Ísafirði.

Verksmiðjuhúsið var reist í áföngum á nokkrum árum og varð endanlega þrjár hæðir, 600 fermetrar að grunnfleti, veglegt hús við Sundin á Ísafirði, með mikla möguleika, einkum til niðursuðu.

Árið 1974 var fyrirtækinu breytt í hlutafélag, O. N. Olsen hf. Ole Olsen var stærsti hluthafinn og stjórnarformaður fyrst í stað en aðrir hluthafar voru eigendur þeirra báta sem lögðu upp afla hjá verksmiðjunni. Arnór Sigurðsson, skipstjóri, tók við formennsku eftir lát Ole Olsen. Framkvæmdastjóri frá 1974 var Theódór Norðquist.

Starfsemin var aukin m.a með frystingu hörpufisks 1974, samhliða rækjuvinnslu.

Fyrirtækið var um tíma í SH og seldi Sölumidstöðin frysta rækju og síðar hörpufisk fyrir verksmiðjuna 1959 til 1961, 1969 og 1981 til 1982.

O.N. Olsen hf. varð síðar gjaldþrota.

Þórður Júlíusson.

57 Þórður Júlíusson, Rækjuverksmiðjan Vinaminni

Þórður Júlíusson reisti litla rækjuverksmiðju við íbúðarhús sitt Vinaminni á Ísafirði í lok 7. áratugsins. Í upphafi var handpillað en 1972 eða 1973 var pillunarvél keypt. Árið 1979 tók Gunnar, sonur Þórðar, við rekstrinum. Rekstri verksmiðjunnar var hætt þegar Gunnar tók við annarri verksmiðju á Ísafirði.

Þórður Júlíusson var í SH og seldi Sölumidstöðin frysta rækju fyrir hann 1968 til 1970, 1972 og 1977 til 1982.

Niðursuðuverksmiðjan Pólar hf.

Guðmundur & Jóhann

Niðursuðuverksmiðjan Pólar hf. var stofnuð sumarið 1947 af Norðmanninum Ole G. Syre, Gabriel syni hans og nokkrum einstaklingum á Ísafirði. Ole G. Syre var, ásamt landa sínum Ole Olsen, upphafsmaður rækjuveiða við Ísland eins og að framan greinir. Jóhann Jóhannsson keypti hlutabréfin, yfirtók reksturinn 1953 og fékk Guðmund Karlsson í lið með sér. Verksmiðjan gekk þá undir nafninu Guðmundur & Jóhann og það nafn er í skýrslum SH. Þeir keyptu fyrstu rækjupillunarvélina sem til landsins kom, bandaríska Laitram-vél sem sett var upp 1956 í Ásgarði (Pétursborg), þar sem húsnæði þeirra við höfnina var of þröngt.

Verksmiðjan lognaðist útaf upp úr 1960 og voru vélarnar seldar til Bildudals.

Guðmundur & Jóhann frystu lítið eitt af rækju og sá SH um afurðasölu.

Rækjuverksmiðjan hf.
Ljóm.: Snorri Snorrason.

74 og 82 Rækjuverksmiðjan hf., Hnífsdal

Rækjuverksmiðjan hf. var stofnuð 1959 og tók til starfa 12. sept. það ár. Stofnendur voru Sigurður Sv. Guðmundsson í Hnífsdal, sonur hans Heiðar, og Böðvar Sveinbjarnarson á Ísafirði. Böðvar gekk síðar út úr fyrirtækinu og varð Sigurður þá einn eigandi ásamt fjölskyldu sinni. Sigurður var framkvæmdastjóri og Guðmundur sonur hans verkstjóri og rekstrarstjóri.

Upphaflega var verksmiðjan í litlu húsi sem Sigurður átti við Hnífsdalsá en í kringum 1970 var farið að vinna í húsakynnum Ránar hf. sem Sigurður keypti síðan af Útvegsbankanum 1974 eða 1975.

Fyrstu árin var rækjan handpilluð en árið 1970 voru pillunarvélar settar upp. Mikil rækja hefur alla tíð verið unnin í verksmiðjunni í Hnífsdal.

Félagið gekk í SH og seldi Sölumiðstöðin frystar afurðir fyrirtækisins 1960 til 1963, 1965, 1969, og 1975 til 1986, samtals 18 ár.

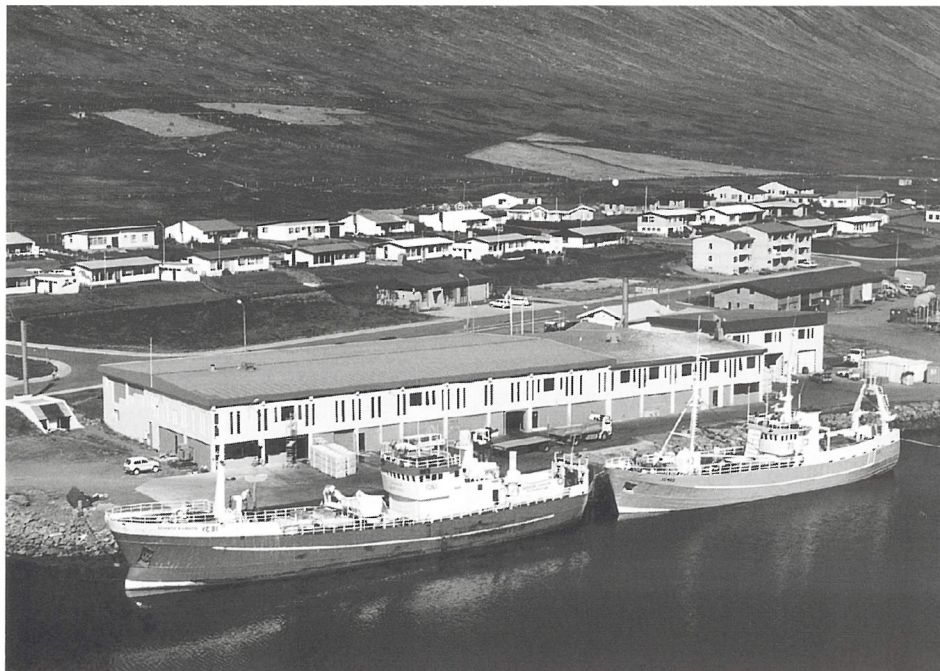
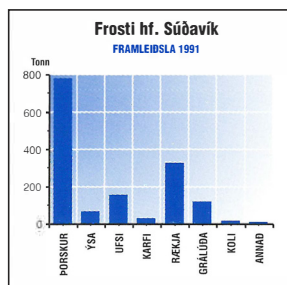
Verksmiðjan var seld Bakka hf. 1987.

Sigurður Guðmundsson stofnaði ásamt fleirum rækjuverksmiðjuna Meleyri hf. á Hvammstanga, eins og annars staðar kemur fram.

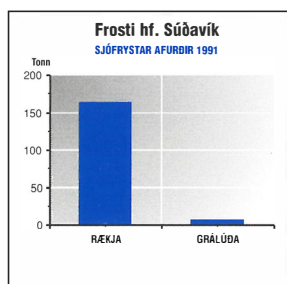
HEIMILDIR: 1. Högni Torfason, Stóri kampalampi, Skálprent 1990. 2. Jón Páll Halldórsson. 3. Sigurður Sv. Guðmundsson. 4. Gögn SH.

Sigurður Sv. Guðmundsson.

Frystihúsið í Súðavík, Frosti.

52 Frosti hf., Súðavík

HLUTAFÉLAGIÐ FROSTI var stofnað 17. ágúst 1942 að heimili Gríms Jónssonar, kaupmanns og útgerðarmanns í Súðavík. Stofnendur voru auk Gríms, Áki Eggertsson, sem kjörinn var stjórnarformaður, Benóní Magnússon, Magnús Grímsson, Púriður Magnúsdóttir, Árni Guðmundsson, Elísa R. Guðmundsdóttir, Hervar Þórðarson, Margit Guðmundsson, Ólafur Gíslason og mb. Valur.

Tilgangur félagsins var „að kaupa fisk til flökunar og selja til útflutnings, kaupa sild til beitusölu, og hvers konar annar algengur íshúsrekstur“. Það er athyglisvert og skemmtilegt að við stofnun frystihússins 1942 er talað um íshúsrekstur. Það heyrir reyndar enn í máli manna við sjávarsíðuna víða um land og staðfestir mikilvægi íshúsanna á fyrri hluta aldarinnar.

Eigendur 1992 voru Tog hf., Súðavíkurhreppur, og nokkrir einstaklingar með smærri hluti. Að Togi hf. stóðu fimm einstaklingar sem jafnframt áttu sjálfir hluti í Frosta hf., þeir Auðunn Karlsson, Barði Ingibjartsson, Ingimar Halldórsson, Jóhann R. Símonarson og Jónatan I. Ásgeirsson.

Stjórn Frosta var þannig skipuð árið 1991 að Auðunn Karlsson var formaður og aðrir stjórnarmenn voru Jónatan I. Ásgeirsson og Hálfán Kristjánsson.

Ingimar Halldórsson hefur verið framkvæmdastjóri síðan 1986 en á undan honum voru m.a. Grímur Jónsson, Áki Eggertsson og Börkur Ákason sem var framkvæmdastjóri frá 1958 til 1986 eða í hartnær þrjá áratugi. Aðrir helstu starfsmenn árið 1992 voru Steinn I. Kjartansson, skrifstofustjóri, Auðunn Karlsson, verkstjóri, Sigríður Halldórsdóttir, verkstjóri, Elvar Bergþórsson, verkstjóri, Esra Esrason, verkstjóri og Jón Ragnarsson, vélstjóri.

Frysting hófst á árinu 1943 og gekk húsið þá í SH.

Árið 1973 keypti Frosti hf. rækjuverksmiðju sem fyrir var á Langeyri við Álfta-

Ingimar Halldórsson, framkvæmdastjóri.

fjörð og áður hafði verið í eigu Björgvins Bjarnasonar. Fyrst í stað var vinnslan áfram á Langeyri en hún var flutt í frystihúsið 1983, sem þá hafði verið stækkað og endurbyggt. Rækjuvinnsla hefur verið vaxandi þáttur í starfsemi félagsins.

Frystihúsið var um 4100 fermetrar að flatarmáli árið 1992, á tveimur hæðum. Móttaka, hráefnisgeymsla og flökun voru á neðri hæð og á þeirri efri var rækjuvinnslan, vel aðskilin frá flakavinnslunni. Starfsmannaaðstaða og skrifstofur félagsins voru á efri hæð.

Frystihúsið er búið hefðbundnum frystivélum og tækjum, auk blásturfrystibúnaðar fyrir bolfisk og rækju. Í vélasal voru m.a. fjórar ammóníak-þjöppur árið 1992, með afköst um 470 þús. kkal á klst. m.v. $-35/+25$ C. Þrjú plötufrystitæki voru samanlagt með 78 fermetra af frystistöðvum og afköst 180 þús kkal á klst. Blástursfrystir fyrir rækju (flofreeze) var 63 þús kkal. á klst. og blástursfrystir fyrir flök 70 þús. kkal., hvorttveggja m.v. $-40/+25$ °C. Ísvél afkastaði 9 tonn-um af ís á 24 klst. Frystigeymsla var 2900 rúmmetrar árið 1992.

Árið 1990 var velta fyrirtækisins 579 millj. króna, þar af frystar bolfiskafurðir 214 millj., fryst rækja 95 millj. og útgerð kr. 270 millj., afli skipa til eigin reksturs þá ekki meðtalinn. Heildarvelta á árinu 1991 var 995 millj. króna.

Árið 1991 var mest framleitt af þorskafurðum og rækju. Aðrar tegundir voru m.a. ufsi, grálúða og ýsa.

Árið 1992 átti Frosti hf. frystitogarann *Kofra ÍS* (áður Sólrun), sem stundaði rækjuveiðar og sá SH um söluna. Togarinn Bessi ÍS og fiskibáturinn Haffari ÍS voru í eigu Álftfirðings hf. sem Frosti hf. átti. Einnig átti Frosti hf. helming í mb. Val ÍS og helming í mb. Hafrúnu ÍS. Ársverk á sjó voru 38.

Árið 1992 átti Frosti hf. litla fiskimjölsverksmiðju í Súðavík. Einnig átti félagið, ásamt Hraðfrystihúsinu Norðurtanga hf. Ísafirði, meirihluta í Fiskiðjunni Freyju hf. á Suðureyri.

Auk SH er Frosti hf. í SÍF, SF, Félagi rækju- og hörpuðiskframleiðenda, Félagi fiskmjölsframleiðenda og LÍÚ. Í ársbyrjun 1992 var eignarhlutfall félagsins í Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna 2,8%.

Félagið hefur í áratugi verið langstærsti vinnuveitandinn í Súðavík. Í frystihúsinu unnu að jafnaði 67 heimamenn árið 1992 og 14 aðkomumenn, þar af 11 útlendingar. Unnin ársverk í kaupúninu voru um 140.

HEIMILDIR: 1. Minnisblað frá Frosta. 2. Ingimar Halldórsson og Auðunn Karlsson. 3. Gögn SH.

*Börkur Ákason,
framkvæmdastjóri í hartnær
30 ár.*

*Auðunn Karlsson, stjórnar-
formaður.*

*Sigríður Halldórsdóttir, verk-
stjóri.*

Fyrirtæki á Drangnesi sem áttu aðild að Sölumidstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

46 Fjölur hf. og Hraðfrystihús Steingrímsfjarðar hf., Drangnesi

Átta frystihús gerðust stofnendur SH eftir stofnfund. Eitt þeirra var Hraðfrystihús Steingrímsfjarðar hf., Drangnesi, og undirritaði Kristján Einarsson stofnsamninginn fyrir hönd hússins. Þegar það hóf framleiðslu fyrir SH var nafn þess skráð Fjölur hf. og framleiddi húsið samfelld til ársins 1951.

Kristján Einarsson var framkvæmdastjóri, en hann kom jafnframt við sögu Sænsk-íslenska frystihússins í Reykjavík sem stjórnarformaður og einn af eigendum, auk þess sem hann var framkvæmdastjóri SÍF. Rekstrarstjóri og verkstjóri á Drangnesi var Andrés Runólfsson.

Kristján Einarsson, undirritaði stofnsamning SH 1942.

46 Útgerðar- og fiskiðjuver Drangness hf., Drangnesi

Félagið tók við rekstri frystihússins af Fjölni og framleiddi í tvö ár, 1952 og 1953. Í 10 ára afmælisriti SH er skýrt frá því að í húsinu séu tvær frystivélar, 95 þús. kkal. á klst ($-25/+25^{\circ}\text{C}$) og 6 frystitæki. Framkvæmdastjóri var Karl Magnússon.

Garðar Viborg Guðmundsson.

46 Samvinnufélagið Björg, Drangnesi

Félagið rak ofangreint frystihús í 7 ár, 1953 til 1959. Framkvæmdastjóri var Garðar Viborg Guðmundsson. Verkstjóri var lengst af Páll Kristmundsson frá Goðdal, en síðar Torfi Guðmundsson á Drangnesi.

Frystihús á Drangnesi hefur ekki verið í SH síðan 1959.

HEIMILDIR: 1. Gögn SH. 2. Sölumidstöð hraðfrystihúsanna 10 ára. 3. Garðar Viborg.

NORÐURLAND

Guðmundur Tr. Sigurðsson.

Fyrirtæki á Hvammstanga sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

10 Meleyri hf., Hvammstanga

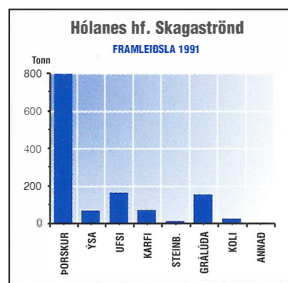
Stofnendur Meleyrar hf. voru Sigurður Sv. Guðmundsson og sonur hans Guðmundur Tr. Sigurðsson í Hnifsdal, Theódór Norðquist og Sigurjón Hallgrímsson á Ísafirði, Hreinn Halldórsson í Reykjavík, svo og Ingólfur Guðnason, Karl Sigurgeirsson og Brynjólfur Sveinbergsson, allir á Hvammstanga.

Stjórnarformaður var Sigurður Sv. Guðmundsson og framkvæmdastjóri Hreinn Halldórsson.

Félagið gekk í SH í júlí 1978 og framleiddi fyrir samtökin í 11 ár þar til 1988, aðallega rækju, en síðari árin einnig bolfisk.

Frystiskipið *Sigurður Pálmason HU* var í eigu Meleyrar hf. Sölumiðstöðin seldi frystar afurðir skipsins sem hafði nr. 93 hjá SH, árin 1985 til 1987.

HEIMILDIR: 1. Gögn SH. 2. Sigurður Sv. Guðmundsson, Hnifsdal.

Hólanes hf.

59 Hólanes hf., Skagaströnd

HÓLANES HF var stofnað 13. janúar 1943 á Hótel Vík í Reykjavík og voru stofnendur Friðrik Guðjónsson og Bergur Guðmundsson, sem báðir voru útgerðarmenn í Siglufirði, ásamt Ástríði Guðmundsdóttur, Braga Friðrikssyni (síðar sóknarpresti) og Hauki Bergssyni. Bergur var framkvæmdastjóri fyrstu tvö árin.

Tilgangur félagsins samkvæmt stofnsamningi var verslun með innlendar og erlendar afurðir, síldarsóltun og útgerðarstarfsemi.

Eigendur árið 1992 voru Höfðahreppur sem átti 38%, Adolf J. Berndsen með 15%, og 30 einstaklingar með 47%. Sigurjón Guðbjartsson var stjórnarformaður frá 1975, en aðrir stjórnarmenn 1992 voru Adolf J. Berndsen, Björgvin Karlsson, Gunnar Sveinsson og Sigríður Gestsdóttir. Þorfinnur Bjarnason var formaður í 17 ár frá 1953 til 1970.

Lárus Ægir Guðmundsson, framkvæmdastjóri Hólaness frá 1984.

Framkvæmdastjóri frá 1984 hefur verið Lárus Ægir Guðmundsson. Skrifstofustjóri 1992 var Kristinn R. Guðmundsson og yfirverkstjóri Haraldur Árnason.

Meðal þeirra sem gegndu starfi framkvæmdastjóra, auk Lárusar Ægis, voru Friðrik Guðjónsson, Bergur Lárusson í mörg ár, Guðmundur Björnsson í 10 ár, 1963 til 1972, Steindór Gíslason í 9 ár, og Núi Guðmundsson, Guðjón Valgeirsson og Sigurður Njálsson, sem allir voru um skamma stund.

Hraðfrystihúsið var reist árið 1944 á Hólanesi sem félagið dregur nafn sitt af. Hólanes hf. gerðist þá aðili að SH og hefur verið það alla tíð.

Árið 1968 keypti Hólanes hf. hraðfrystihús Kaupfélags Skagstrendinga sem hafði verið reist 1948 og var bolfiskvinnslan flutt þangað, en saltfisk- og skreiðarverkun, og síðar rækju- og hörpudiskvinnsla, var rekin í gamla Hólanesshúsinu í allmörg ár. Síðar var stofnað sérstakt fyrirtæki á Skagaströnd um rækjuvinnslu, Rækjuvinnslan hf., sem hóf starfsemi í nýju húsnæði árið 1975. Snemma árs 1988 keypti Hólanes hf. flest hlutabréfin í fyrirtækinu og yfirtók stjórn og rekstur þess. Í árslok 1991 var það sameinað Hólanesi hf.

Frystihúsið var stækkað og endurbætt á árunum 1985 og 1986 og var þá öll vinnuaðstaða og aðbúnaður starfsfólks fært til betri vegar og tækjakostur endurnýjaður. Stór frystigeymsla var reist á Skúffugarði árið 1980.

Árið 1992 var frystihúsið 2370 fermetrar að stærð á þremur hæðum. Á fyrstu hæð var 2000 rúmmetra kæld hráefnisgeymsla, frystigeymsla og móttaka hráefnis, á 2. hæð vinnslusalir og hluti starfsmannaaðstöðu og á 3. hæð var starfsmannaaðstaða, kaffistofa, böð o.fl. Vinnslusalir fyrir flökun, snyrtingu, pökkun og frystingu voru samtals um 700 fermetrar.

Húsið er búið hefðbundnum frystivélum og tækjum auk blástursfrystis. Árið 1992 voru þrjár ammóníak-þjöppur í vélasal, afköst 360 þús. kkal. á klst. miðað við $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Fimm plötufrystitæki voru í húsinu og samanlögð plötustærð þeirra 122 fermetrar. Blásturfrystir var 62 þús. kkal. á klst. m. v. $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Að auki var frystibúnaður í rækjustöð. Afköst í ísframleiðslu voru 18 tonn á sólarhring.

Frystigeymslur voru samtals um 4000 rúmmetrar árið 1992.

Mikilvægustu tegundirnar í framleiðslu hraðfrystihússins voru þorskur og rækja, en aðrar veigamiklar tegundir síðari árin m.a. ufsi og grálúða.

Velta ársins 1990 nam 294 millj. króna og voru það allt frystar afurðir. Veltan 1991 nam 500 millj. króna, þar af vegna rækjuvinnslu 185 millj.

Fjöldi ársverka 1991 var um 60 og allt unnið af heimamönnum.

Árið 1992 átti félagið fiskibátana Arnarborg HU og Gauta HU, en Arnarborgin var seld á árinu. Útgerðarfyrirtækið Skagstrendingur hf., sem tengist Hólanesi, átti frystitogarann *Örvar HU* og ísfisktogarann Arnar HU, sem lagði nær allan afla sinn upp hjá frystihúsinu.

Árið 1992 var Hólanes hf. í SÍF og SF, auk SH. Í ársbyrjun 1992 var eignarhlutfall félagsins í Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna 2,4%.

Lárus Ægir var kosinn í varastjórn SH 1986 og var næstu árin í varastjórn og stjórn. Hann var einnig í stjórn IFPL í Grimsby frá 1987.

HEIMILDIR: 1. Lárus Ægir Guðmundsson. 2. Guðmundur Björnsson. 3. Ísland 1990, Atvinnuhættir og menning, Saga Íslands hf. 4. Gögn SH.

Myndin er tekin þann 3. júní 1987 af 25 fyrstu sérhæfðu fiskvinnslumönnum hjá Hólanesi. Þeir eru samankomnir á kaffistofu fyrir tækisins að taka á móti skirteinum sínum.

Sigurjón Guðbjartsson var stjórnarformaður frá 1975

Adolf J. Berndsen, stjórnarformaður.

Frystitogarinn Örvar.

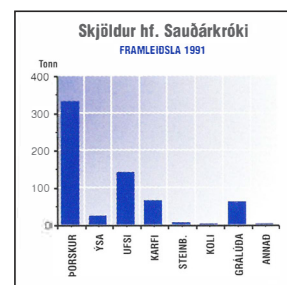
Skagstrendingur hf., Skagatrönd

HLUTAFÉLAGIÐ SKAGSTRENDINGUR var stofnað í desember 1968 til að blása lífi í atvinnulífið á Skagatrönd með útgerð stærri báta. Stofnendur voru Höfðahreppur og mjög margir íbúa hreppsins, „svo segja má að nær því hver einasta fjölskylda á staðnum legði fram sinn skerf“, eins og segir í grein um félagið í Ægi 1. tbl. 1986. Stærsti hluthafinn var Höfðahreppur, stjórnarformaður var kjörinn Sveinn Ingólfsson og var hann jafnframt ráðinn framkvæmdastjóri.

Fyrsta skip félagsins, stálbáturinn Arnar, smíðaður 1964, var keyptur í janúar 1969 en frysting hófst með komu frystitogarans Örvars í apríl 1982. Skipið, sem smíðað var á Akureyri, var upphaflega hannað sem ísfisktogari, en á smíðatímanum var ákveðið að breyta því í frystiskip. Fyrsti íslenski frystitogarinn mun hafa verið bv. Ólafur Jóhannesson á Patreksfirði (1951, sjá áður), en Örvar var fyrstur í þeirri bylgju frystitogara sem kom á 9. áratugnum og varð Skagstrendingur hf. frumkvöðull varðandi búnað og tækni til flökunar og frystingar um borð.

Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna seldi frystar afurðir fyrir Skagstrendingur hf. árið 1989 og var Örvar nr. 899 hjá SH. Eftir það seldi SH annað veifið fyrir Skagstrendingur en annars var útflutningurinn aðallega á vegum Asiaco hf. og síðar Fiskileiða hf., en eigendur þess voru Skagstrendingur hf., Sveinn Ingólfsson og Magnús Ó. Schram. Skagstrendingur kom alkominn til SH í ársbyrjun 1995.

HEIMILDIR: 1. Gögn SH. 2. Magnús Ó Schram. 3. Ægir 1. tbl. 1986.

Frystihús Skjaldar á Sauðárkróki.

29 Skjöldur hf., Sauðárkróki

HLUTAFÉLAGIÐ SKJÖLDUR á Sauðárkróki var stofnað árið 1968 og tók þá við rekstri frystihúss sem fyrir var á staðnum og hafði verið ónotað um skeið. Stofnendur voru Árni Guðmundsson, Skarphéðinn Pálsson, Haraldur Árnason og Bjarni Haraldsson ásamt nokkrum fleiri einstaklingum og fyrirtækjum á Sauðárkróki.

Frystihúsið var upphaflega í eigu Hraðfrystistöðvarinnar hf. (sjá síðar) sem stofnuð var 1954 til að frysta kjöt og fisk og var í tengslum við sláturhús Verslunarfélags Skagfirðinga. Þau tengsl héldust lengst af og var kjöt oftast fryst í húsinu í sláturtíð.

Árið 1991 voru eigendur Skjaldar hf. um 60 hluthafar. Þeirra stærstir voru Sauðárkróksbær, Tryggingamiðstöðin hf., Jöklar hf., Eimskipafélag Íslands hf., BYKO hf., Árni Guðmundsson, Ístak hf., Hagkaup hf., Ólíuverslun Íslands hf. og Bjarni Haraldsson.

Stjórnin var þannig skipuð að formaður var Vilhjálmur Egilsson, og aðrir stjórnarmenn Jón Helgi Guðmundsson, Guðmundur Guðmundsson, Lárus Ægir Guðmundsson og Árni Guðmundsson.

Árni Guðmundsson var framkvæmdastjóri frá stofnun Skjaldar hf, en aðrir helstu starfsmenn 1992 voru Haraldur Árnason, skrifstofustjóri, Jón Þor-

Árni Guðmundsson, fram-
kvæmdastjóri.

steinsson, verkstjóri, Unnar Már Pétursson, bókarí og Jón B. Sigvaldason, vélstjóri.

Frystihúsið hafði verið reist í áföngum og stækkað og endurnýjað mikið í tíð Skjaldar hf. Nýjasti hlutinn er tveggja hæða þjónustuhús frá árunum 1985 til 1987.

Frá því að framleiðsla á vegum Skjaldar hófst á árinu 1968 var húsið oftast af meðalstærð miðað við framleiddar afurðir. Vinnslurásin var haganleg, vinnslan öll á jarðhæð, frá móttöku í frystitækjasal, samtals 930 fermetrar, auk kældrar 190 fermetra hráefnisgeymslu. Á 2. hæð þjónustuhússins voru skrifstofur félagsins, starfsmannaaðstaða og geymslur.

Árið 1992 voru í húsinu hefðbundnar frystivélar og tæki. Ammóníak-þjöppur voru þrjár og afköst þeirra 370 þús. kkal. á klst. m.v. $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Tíu plötufrystitæki af íslenskri gerð voru í húsinu og samanlögð plötustærð 77 fermetrar. Tvær ísvélar afköstuðu 27 tonnum af ís á 24 klst. Frystigeymslur voru 1700 rúmmetrar 1991.

Veigamestu afurðir frystihússins 1991 og á árunum þar á undan voru þorskflök og blokk, en ufsi, karfi og grálúða voru einnig mikiklvægar.

Velta fyrirtækisins 1990 var kr. 301 millj., þar af voru frýstar afurðir 62% og útgerð bv. Drangeyjar 38%. Veltan 1991 var 297 millj. króna.

Árið 1992 átti Skjöldur hf. ísfisktogarann Drangey SK.

Ársverk í landi voru 45 og 16 til sjós.

Árið 1992 var Skjöldur hf. aðili að LÍÚ, SÍF, og SF, auk SH. Í ársbyrjun 1992 var eignarhlutfall félagsins í Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna 1,3%.

Vorið 1992 keypti Þormóður rammi hf. meirihluta í félaginu en 1993 keypti Fiskiðjan Skagfirðingur hf. hlut Þormóðs ramma.

HEIMILDIR: 1. Gögn frá Skildi. 2. Árni Guðmundsson. 3. Gögn frá SH.

Fyrirtæki á Sauðárkróki sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrysti-húsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

37 Frystifélag Sauðárkróks hf., Sauðárkróki

Félagið var meðal þeirra sem gengu í SH á stofnfundi 25. febr. 1942 og skrifaði Eggert Jónsson frá Nautabúi undir stofnsamning fyrir hönd félagsins. Samtímis gekk Eggert í SH með eigið hús í Innri-Njarðvík.

Frystihúsið var staðsett þar sem síðar varð Aðalgata 24, rafmagnsverkstæðið Tengill. Það hafði áður unnið á vegum Fiskimálanefndar og fryst m.a. kolaflök, lúðu, þorskhrogn, steinbitsflök o. fl.

Húsið starfaði til ársins 1950.

Hraðfrystistöðin hf., Sauðárkróki

Hraðfrystistöðin hf. var stofnuð 1954 til að frysta kjöt og fisk og var þá í tengslum við sláturhús Verslunarfélags Skagfirðinga. Framkvæmdastjóri var Sigurður Sigfússon. Tengslin við bændur héldust lengst af meðan frystihúsið var rekið og var kjöt oftast fryst í húsinu í sláturtíð þó eigendaskipti hafi orðið á frystihúsinu. Hraðfrystistöðin hf. var í SH og framleiddi 1955 og 1956.

42 Fiskiver Sauðárkróks hf., Sauðárkróki

Fiskiver Sauðárkróks hf. var að mestu í eigu Sauðárkróksbæjar. Það var stofnað 1957 til þess að yfirtaka sláturhús og frystihús Hraðfrystistöðvarinnar hf. sem að ofan greinir. Félagið lagði strax í upphafi áherslu á flakafrystingu og keypti nýja ís-vél og frystivél sem tekin var í notkun 1958. Þá var einnig lokið við gerð frystiklefa sem áður var hafin. Fiskimjölverksmiðja fylgdi húsinu og var hún endurnýjuð og stækkuð til þess að geta brætt sild.

Félagið gekk í SH og hafði veruleg umsvif, fiskfrystingu og sildarbræðslu, auk þess sem slátrað var í húsinu á haustin.

Framkvæmdastjóri frá upphafi til ársloka 1961 var Páll J. Þórðarson, áður skipstjóri og framkvæmdastjóri og síðar verkstjóri á lager SH. Halldór Jónsson, síðar sýslumaður Skagfirðinga, tók við af Páli. Verkstjórar voru Steindór Steindórsson og Sigurður Kári Jóhannsson, síðar starfsmaður barnablaðsins Æskunnar.

Fiskiskip í eigu Fiskivers hf. voru m.a. bv. Norðlendingur EA, sem félagið átti hlut í, fiskibátarnir Bjarni Jónsson SK og Ingvar Guðjónsson SK svo og bv. Skagfirðingur SK, sem félagið keypti nýjan 1959, ásamt Fiskiðju Sauðárkróks.

Starfsemi félagsins var hætt 1962 og tók Frost sf. við frystihúsinu 1963.

Páll Janus Þórðarson, framkvæmdastjóri.

37 Frost sf., Sauðárkróki

Félagið tók við rekstri frystihúss Fiskvers og gekk í SH. Það framleiddi aðeins árið 1963.

46 Mímir hf., Sauðárkróki

Félagið Mímir hf. tók við ofangreindu húsi, gekk í SH og framleiddi 1964 og 1965.

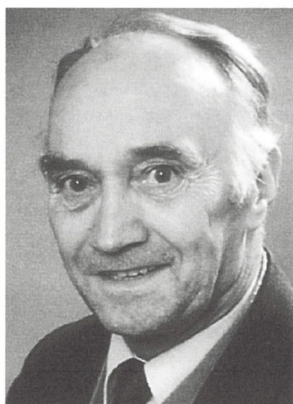
37 Eyri hf., Sauðárkróki

Eftir að Mímir hætti tók Eyri hf. við ofangreindu frystihúsi, gekk í SH og framleiddi 1965 og 1966.

HEIMILDIR: 1. Árni Guðmundsson. 2. Páll J. Þórðarson. 3. Gögn SH.

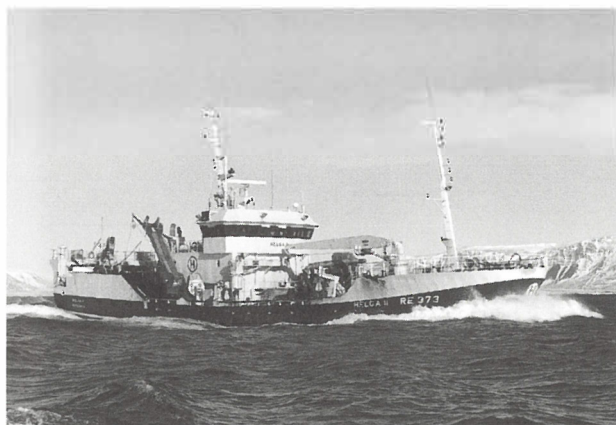

Frystihús Ingimundar hf. í Siglufirði.

Ármann Friðriksson.

*Helga II RE.
Ljós.: Snorri Snorrason.*

31 Ingimundur hf., Siglufirði

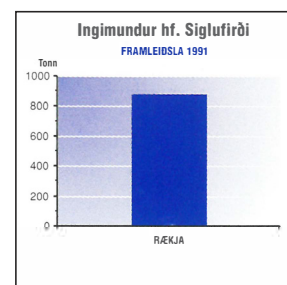
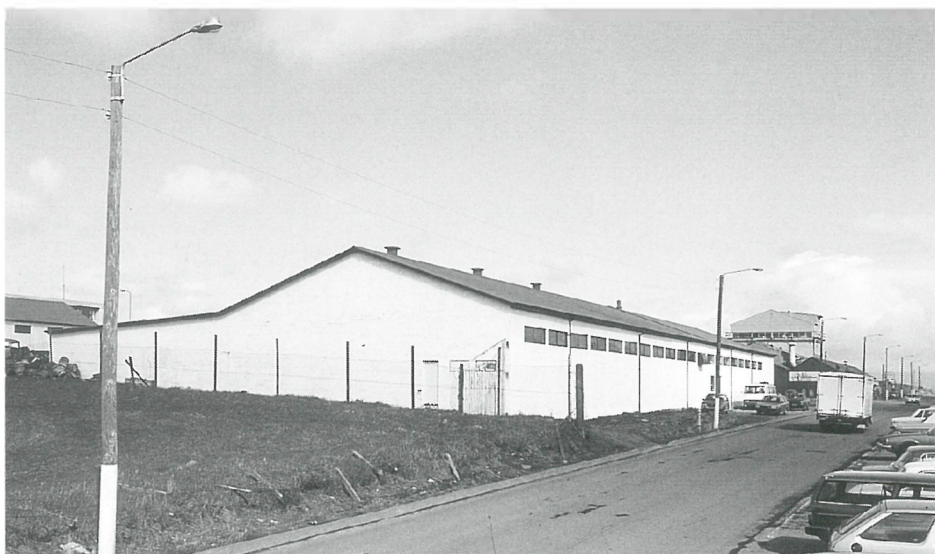
HLUTAFÉLAGIÐ INGIMUNDUR var stofnað í Reykjavík 11. júlí 1947. Stofnendur voru Ármann Friðriksson, skipstjóri og Sveinn Benediktsson, útgerðarmaður, ásamt Ragnhildi Eyjólfsdóttur, Helgu Ingimundardóttur og Ögmundínu H. Ögmundsdóttur. Tilgangurinn var að kaupa og gera út fiskiskip. Eikarbátur, 110 tonn, var smíðaður í Svíþjóð fyrir félagið og fékk nafnið Helga.

Árið 1958 keyptu Ármann Friðriksson og fjölskylda hlut Sveins en eigendur árið 1992 voru sonur hans, Ármann Ármannsson og fjölskylda hans.

Stjórnarformaður 1993 var Sjöfn Haraldsdóttir og forstjóri Ármann Ármannsson. Kristinn Baldursson var skrifstofustjóri í Reykjavík og Ómar Hauksson í Siglufirði. Jón Sigurpáll Salvarsson var rekstrarstjóri.

Árið 1961 keypti félagið húseign að Súðarvogi 6 í Reykjavík og hóf þar fiskverkun í salt og skreidd, og síldarsöltun. Frysting hófst árið 1973.

Árið 1985 var rækjuverksmiðju komið fyrir í húsa-kynnunum í Súðarvogi og hefur fryst rækja verið ein helsta afurð fyrirtækisins síðan. Í september 1990 skipti Ingimundur hf. við ríkissjóð, fékk rækjuverksmiðju í Siglufirði, en lét í staðinn fasteignina að Súðarvogi í Reykjavík.

*Frystihús Ingimundar hf. í Reykjavík.
Ljós.: Snorri Snorrason.*

Gerðar voru gagngerar breytingar á húsinu til að mæta vaxandi markaðskröfum fyrir soðna rækju.

Stærð rækjuhússins í Siglufirði var árið 1992 nál. 1500 fermetrar á þremur hæðum. Á 1. hæð, sem var 810 fermetrar, voru móttaka, geymsla hráefnis, og starfsmannaaðstaða. Á annarri hæð, sem var um 600 fermetrar, fór rækjuvinnslan fram, pillun, hreinsun, pökkun og frysting. Þar var einnig umbúðageymsla og á 3. hæð, sem var um 90 fermetrar, var skrifstofa og eldunaraðstaða.

Til frystingar var lausfrystitæki fyrir rækju, afköst 500 kg á klst. Frystigeymsla var leigð hjá Þormóði ramma í Siglufirði.

Heildarvelta Ingimundar hf. 1991 var 811 millj. krónur, þar af var fryst rækja 44% og rekstur skipa 56%.

Skip í eigu Ingimundar hf. voru árið 1992 frystitogarinn *Helga II RE* og bátarnir *Helga RE* og *Ögmundur RE*. SH seldi afurðir fyrir *Helgu* og *Helgu II*.

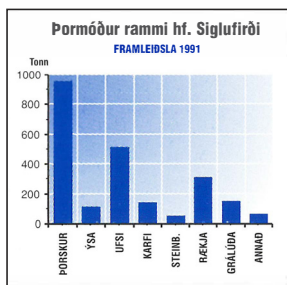
Ingimundur hf var, árið 1992, aðili að LÍÚ, Félagi sildarsaltenda, Félagi rækju og hörpudiskframleiðenda og SF, auk SH. Í ársbyrjun 1992 var eignarhlutfall Ingimundar hf. í Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna 0,50%.

Veigamestu afurðir 1992 voru rækja, frystur fiskur frá skipunum og loðna.

HEIMILDIR: 1. Kristinn Baldursson og Ármann Ármannsson. 2. Ísland, atvinnuhættir og menning, 1990, Saga Íslands hf. 3. Gögn SH.

Ármann Ármannsson.

Frystihús Þormóðs ramma í
Siglufirði.
Ljóm.: Snorri Snorrason.

73 Þormóður rammi hf., Siglufirði

HLUTAFÉLAGIÐ ÞORMÓÐUR RAMMI var stofnað árið 1971 á grunni Bæjarútgerðar Siglufjarðar og frystihúss Sildarverksmiðja ríkisins í Siglufirði (SR). Félagið tók við frystihúsinu 1973.

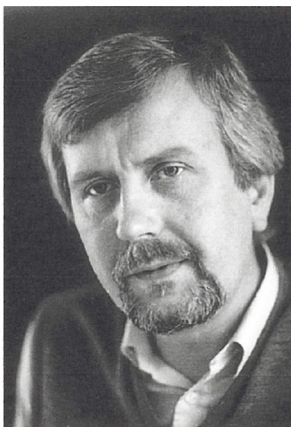
Stofnendur voru ríkissjóður, Siglufjarðarkaupstaður og einstaklingar í Siglufirði.

Árið 1992 var félagið almenningshlutafélag og hluthafar um 180. Þeir stærstu voru Marteinn Haraldsson hf. (Ólafur H. Marteinsson o.fl.), Ríkissjóður Íslands, Verðbréfasjóður VÍB hf., Ráeyri hf. og Staðarhóll hf. (Róbert Guðfinnsson o. fl.).

Stjórnin var þannig skipuð 1991 að formaður var Óttar Proppé og aðrir stjórnarmenn Marteinn Haraldsson og Jóhannes Egilsson.

Framkvæmdastjórar 1992 voru Róbert Guðfinnsson og Ólafur H. Marteinsson, en áður höfðu gegnt framkvæmdastjórastarfi hjá félaginu þeir Þórður Vigfússon, Sæmundur Árelíusson, Einar Sveinsson og Ingólfur Arnarson.

Verkstjórar árið 1991 voru Rúnar Marteinsson, Haraldur Marteinsson, Jóhannes Egilsson, Gunnlaugur Vigfússon og Daníel Baldursson.

Óttar Proppé

Nýtt frystihús var tekið í notkun á árinu 1983, en áður hafði verið fryst í gamla SR húsinu (sjá Hraðfrystihús SR).

Húsið er stálgrindahús, klætt með stáli að utan og að hluta að innan. Það er á einni hæð, 2920 fermetrar að flatarmáli. Árið 1992 var kæld hráefnisgeymsla 240 fermetrar og hráefnismóttaka 580 fermetrar. Vinnslusalir fyrir flökun, snyrtingu, pökkun og frystingu voru 710 fermetrar, en að auki var sérvinnslusalur 115 fermetrar.

Frystigeymsla var rúml. 3900 rúmmetrar árið 1992.

Félagið átti rækjuvinnslustöð á Siglufirði og unnu þar að jafnaði 20 manns árið 1992. Í reykhusi félagsins voru að jafnaði 12 menn í vinnu, aðallega við að reykja lax til útflutnings og í frystihúsinu voru unnin um 100 ársverk. Samtals voru um 200 ársverk á vegum félagsins, þar af um 30 á sjó.

Frystihúsið er búið hefðbundnum frystivélum og tækjum. Í vélasal voru árið 1992 þrjár ammóníakþjöppur með afköst um 415 þús kkal á klst. m.v. $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Fryst var í plötutækjum eingöngu og var sam- anlögð stærð platna 129 fermetrar. Ísframleiðsluvél framleiddi 18 tonn af ís á sólarhring.

Veigamestu tegundir, unnar hjá Þormóði ramma árið 1992, voru þorskur, ufsi og rækja.

Félagið átti árið 1992 togarana Stálvík SI, Siglúvík SI og Stapavík SI. Sölumiðstöðin seldi frystar afurðir frá Stapavíkinni 1986 og 1987 og var skipið nr. 99 hjá SH. Á árinu 1992 eignaðist félagið einnig rækjufrystiskipið *Sunnu SI* og hefur SH selt afurðirnar.

Árið 1992 var félagið í SÍF og SF, auk SH. Í ársbyrjun 1992 var eignarhlutfall Þormóðs ramma hf. í Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna 2,9%.

Vorið 1992 keypti Þormóður rammi hf. meirihluta í sjávarútvegsfyrirtækinu Skildi hf. á Sauðárkróki, en seldi aftur 1993. Kaupandi var Fiskiðjan Skagfirðingur hf.

Róbert Guðfinnsson hefur setið í stjórnnum Coldwater Seafood Corp., Jökla hf. og síðar einnig SH.

HEIMILDIR: 1. Ólafur H. Marteinsson og Róbert Guðfinnsson. 2. Gögn SH. 3. Morgunblaðið, viðskipti/atvinnulíf, blað B., 29. okt. 1992.

Róbert Guðfinnsson til vinstri og Ólafur Marteinsson fyrir framan hraðfrystihús Þormóðs ramma. Ljós.: Morgunblaðið.

Hraðfrystihúsið Hrímnir með skreidarhjalla á þakinu.

Friðrik Guðjónsson undirritaði stofnsamning SH 1942.

Jón Sigurðsson í Hrímnir.

Fyrirtæki í Siglufirði sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

38 Hrímnir hf., Siglufirði

Elsti hluti frystihúss Hrímnis, kjallarinn svokallaði, er frá því um eða eftir 1920, gerður af Norðmanni sem stundaði sildarsöltun í Siglufirði. Um tíma var þessi þró notuð sem sundlaug, en síðar var hús reist yfir kjallarann og notað sem tunnugeymsla o.fl. í tengslum við sildarsöltun.

Trillukarlar í Siglufirði munu hafa haft frumkvæði að því að farið var að vinna bolfisk í ofangreindu húsi og var Ólafur Þórðarson frá Laugabóli einn fyrsti rekstraraðilinn ásamt þeim.

Friðrik Guðjónsson, sildarsaltandi og athafnamaður í Siglufirði, eignaðist húsið síðar og rak þar sildarsöltun og frystingu. Hann var einn af stofnendum Sölumiðstöðvarinnar og undirritaði samning á stofnfundi 25. febr. 1942 f. h. Hrímnis hf. Friðrik kom einnig við sögu SH sem einn af stofnendum Hólaness hf. á Skagaströnd. Verkstjóri í Hrímnir var lengst af Jón Sigurðsson.

Bolfiskfrysting var stunduð í Hrímnir en þó mun sild aðallega hafa verið fryst til beitu. Frystar afurðir voru fluttar út af SH til ársins 1953 en fryst var í húsinu í allmörg ár eftir það, aðallega beitusild. Rekstraraðilar á þeim árum voru nokkrir, m.a. ofangreindur Jón Sigurðsson, en húsið tengdist ekki SH eftir 1953. Þá leigðu margir Siglufirðingar geymsluhólf í Hrímnir fyrir fryst matvæli, samtals 400 hólf.

Í húsinu voru 5 plötufrystistæki með 9 stöðvum. Þau voru án fastra tjakka en færanlegur handtjakkur var notaður til að skapa tækjaprygting. Þá var einnig sjálfstæður sildarfrystir með kælibúnti í húsinu. Frystivélar voru tvær og afköst þeirra um 54 þús. kkal á klst. m.v. $-35/+25^{\circ}\text{C}$.

HEIMILDIR: 1. Gögn SH. 2. Tæknikönnun 1967. 3. Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna 10 ára. 4. Skúli Jónasson. 5. Jón Sigurðsson.

Hraðfrystihúsið hf., Siglufirði

Hraðfrystihúsið hf. var stofnað 1940. Ólafur Þórðarson var framkvæmdastjóri en meðeigendur og samstarfsmenn voru m.a. Þráinn Sigurðsson og Ásgeir Pétursson. Fryst var í gömlu sildarfrystihúsi. Verkstjóri var Sigurður Sveinsson.

Hraðfrystihúsið hf. framleiddi fyrir SH árin 1943 og 1944. Eftir það tóku Ásgeir Pétursson og sonur hans Jón Ásgeirsson við húsinu. Húsið stóð við Ásgeirsbryggju inn undir Bökkum.

Ólafur Þórðarson var einn af frumkvöðlum að stofnun SH og fundarstjóri á stofnfundi félagsins 25. febr. 1942. Hraðfrystihúsið hf. gekk í SH á fundinum og skrifaði Ólafur undir stofnsamning fyrir hönd þess. Hann var kosinn í fyrstu stjórn SH og var í aðalstjórn samfelld til ársins 1960. Ólafur var einnig framkvæmdastjóri Jökla hf. í áratugi.

HEIMILDIR: 1. Fiskimálanefnd, Skýrsla tíu ára 1935 til 1944. 2. Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna tíu ára. 3. Skýrslur og gögn SH. 4 Þráinn Sigurðsson, Akranesi.

Ólafur Þórðarson frá Laugabóli var einn helsti hvatamaður þess að SH væri stofnað.

66 Ásgeir Pétursson, Siglufirði

Ásgeir Pétursson í Siglufirði og sonur hans Jón áttu og ráku ofangreint frystihús um tíma. Húsið var í SH og seldi Sölumiðstöðin afurðir þess 1945 og 1946. Þá var frystingu hætt enda búnaður frumstæður. Fryst var í þækli. Ásgeir átti einnig frystihús niðri á Hvanneyri.

Seinna eignaðist Óskar Halldórsson, útgerðarmaður, húsið og frysti þar beitu-síld.

HEIMILDIR: 1. Gögn SH. 2. Þráinn Sigurðsson. 3. Ásgeir Jakobsson. 4. Jón Sigurðsson.

Ásgeir Pétursson.

57 Ísafold sf., Siglufirði

Þráinn Sigurðsson, útgerðarmaður í Siglufirði, stofnaði frystihúsið Ísafold ásamt móður sinni, Önnu Vilhjálmsdóttur, og var húsið þá sameign þeirra. Markmiðið var að frysta beitusíld fyrir eigin báta og sölu til annarra. Þráinn átti þá tvo báta sjálfur.

Byrjað var að grafa fyrir húsinu, sem stendur við Gránugötu, um miðjan maí 1942 og var tekið á móti síld til frystingar um miðjan ágúst sama ár. Húsið var síðan stækkað 1958.

Síld var fryst flest árin sem Þráinn rak Ísafold en bolfiskafurðir voru einnig frystar. Húsið var í SH sem seldi afurðir félagsins árin 1943 til 1961 en útflutningur átti sér þó ekki stað öll árin.

Þráinn, sem lokið hafði námi frá Verslunarskóla Íslands, var framkvæmdastjóri hússins þar til hann flutti til Akraness 1966. Hann var jafnframt sjálfur vélstjóri í mörg ár. Verkstjóri var lengst af Ólafur Júlíusson, áður skipstjóri og síðar eftirlitsmaður hjá SH, en hann var mágur Þráins.

Eftir að Þráinn flutti til Akraness stundaði hann þaðan útgerð með öðrum um árabil en frystihúsið var selt samnefndu hlutafélagi.

HEIMILDIR: 1. Skúli Jónasson, greinargerð. 2. Þráinn Sigurðsson. 3. Gögn SH.

Þráinn Sigurðsson.

*Frystihús Ísafoldar.
Ljós.: Snorri Snorrason.*

63 Ísafold hf., Siglufirði

Í febrúar 1969 keyptu nokkrir Siglufirðingar frystihúsið Ísafold og stofnuðu hlutafélag með sama nafni. Stjórnarformaður var Bjarni M. Þorsteinsson og aðrir stjórnarmenn Hinrik Andrésson, Stefán Þór Haraldsson, Daníel Baldursson og Skúli Jónasson. Þráinn Sigurðsson varð einnig hluthafi. Skúli Jónasson var ráðinn framkvæmdastjóri og verkstjóri Daníel Baldursson.

Frystihúsið hafði staðið ónotað í um það bil fjögur ár og var nú endurbætt og lagfært. Það var síðan stækkað 1977 þegar reist var 800 fermetra skemma undir saltfiskverkun, verkstæði o. fl. Fyrir var frá fyrri tíð tveggja hæða hús, 614 fermetrar að grunnmáli. Á neðri hæð voru vélasalur, hráefnis-móttaka, vinnslusalur, frysting o.fl. og á efri hæð frystigeymslur, ísgeymsla og ísvel, ásamt starfsmannaaðstöðu og verubúð.

Ammóníak-þjöppur voru þrjár, samtals 110 þús. kkal/klst. m.v. $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Plötufrystitæki voru 6 með samtals 40 stöðvum, samanlagt flatarmál 52 fermetrar.

Skúli Jónasson lét af störfum í árslok 1981 er hann flutti til Reykjavíkur og tók við öðru starfi. Við framkvæmdastjórn tók þá Ómar Hauksson.

Félagið var í útgerð og átti m.a. lítinn ísfisktogara, Font (síðar Siglufirðingur).

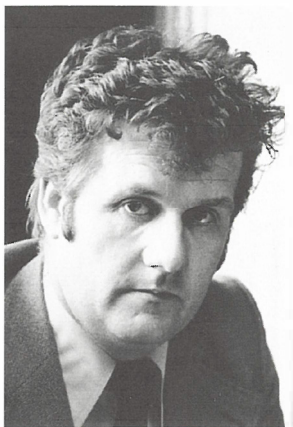
Ísafold hf. var í SH og seldi SH afurðir fyrirtækisins til 1989.

Árið 1992 var húsið í eigu eiga Þormóðs ramma hf.

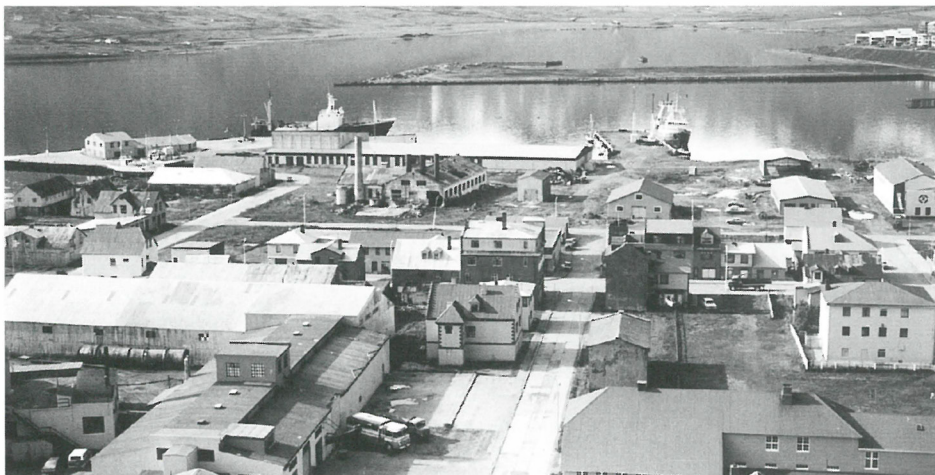
HEIMILDIR: 1. Skúli Jónasson. 2. Gögn SH. 3. Frystihúsa-könnun 1967.

Skúli Jónasson

Daníel Baldursson.

Hraðfrystihús SR í forgrunni, vinstra megin. Hús Þormóðs rammi ber í togarann við bryggjuna.

Sigurður Jónsson.

Vilhjálmur Guðmundsson.

Björn Friðbjörnsson, til vinstri, og Valdimar bróðir hans, báðir störfuðu lengi hjá SH.

17 Hraðfrystihús SR., Siglufirði

Síldarverksmiðjur ríkisins í Siglufirði voru stofnaðar til að bræða síld og hófu starfsemi 1930. Verksmiðjurnar voru alfarið í eigu íslenska ríkisins.

Nær algjör aflabrestur varð á síldveiðum 1948 og árunum þar á eftir, og veturinn 1951 til 1952 var farið að ræða leiðir til að bæta úr því alvarlega ástandi sem skapast hafði í kaupstaðnum. Það var svo sameiginlegt álit stjórnar verksmiðjanna og bæjarstjórnar Siglufjarðar að líklegasta úrræðið til þess að bæta atvinnuástandið til frambúðar yrði að koma upp hraðfrystihúsi.

Stjórn SR sneri sér til stjórnar SH með aðstoð við undirbúning og vann Gísli Hermannsson, verkfræðingur hjá SH, að tæknilegum undirbúningi málsins ásamt framkvæmdastjórum SR. Að ráði varð, með heimild ríkisstjórnarinnar, að nýta eina af mjölgeymslum verksmiðjanna undir hraðfrystihúsið, en það var steinsteypt hús reist á árinu 1935.

Hraðfrystihús SR hóf vinnslu hinn 27. nóvember 1953 og framleiddi samfelmt í 21 ár eða til ársins 1973 er Þormóður rammi hf. tók við rekstrinum. Frystihúsið var alla tíð í SH.

Strax í upphafi var gert ráð fyrir því að frystihúsið fengi hráefni frá togurum Bæjarútgerðar Siglufjarðar og samþykkti bæjarstjórn viðskiptaskuldbindingu til 10 ára um sölu á afla togaranna til frystihússins. Framleiðsla hraðfrystihússins var mikil og var húsið oftast meðal þeirra stærstu í SH. Það gjörbreytti strax í upphafi atvinnulífinu í Siglufirði og stuðlaði að stöðugri atvinnu í bænum.

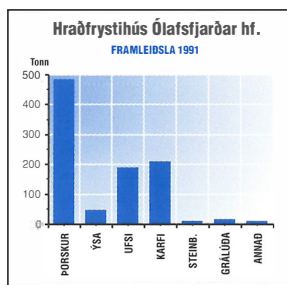
Sveinn Benediktsson var formaður stjórnar SR alla tíð meðan frystihúsið var rekið af SR. Sigurður Jónsson var framkvæmdastjóri meðan á undirbúningi stóð og þar til 1971 er hann tók við öðru starfi. Vilhjálmur Guðmundsson var tæknilegur framkvæmdastjóri frá upphafi og þar til hann lést 1969. Jón Reynir Magnússon tók við af Vilhjálmi 1970 og var framkvæmdastjóri hraðfrystihússins þar til 1973.

Yfirverkstjórar voru Björn Björnsson 1953 til 1955 og Björn Friðbjörnsson 1955 til 1973.

Í frystihúsinu voru alla tíð 12 hraðfrystitæki af gömlu íslensku gerðinni, 11 stöðvar. Tækin voru smíðuð á vélaverkstæði SR.

Þormóður rammi hf. tók við húsinu 1973.

HEIMILDIR: 1 Sigurður Jónsson. 2. Björn Friðbjörnsson. 2. Ársskýrslur SR. 3. Gögn SH.

Hraðfrystihús Ólafsfjarðar hf.
Ljósm.: Snorri Snorrason.

40 Hraðfrystihús Ólafsfjarðar hf., Ólafsfirði

HRAÐFRYSTIHÚS ÓLAFSFJARÐAR HF. var stofnað 7. janúar 1941 og hóf frystingu í maí sama ár er það yfirtók rekstur Frystihússfélags Ólafsfjarðar. Stofnendur voru átta Ólafsfirðingar, þeir Árni Bergsson, Jón Halldórsson, Þorvaldur Friðfinnsson, Magnús Gamalielsson, Þorsteinn Þorsteinsson, Þorsteinn Simonarson, Árni Jónsson og Sigurður Baldvinsson. Óskar Halldórsson, útgerðarmaður, mun hafa gerst hluthafi í Hraðfrystihúsinu fyrir 1950 og sat fundi í Sölumidstöðinni fyrir félagið.

Félagið gerðist stofnandi SH eftir stofnfund 1942 og undirritaði Magnús Gamalielsson stofnsamning fyrir hönd félagsins.

Á fyrsta fundi stjórnar 17. janúar 1941 var Sigurður Baldvinsson kosinn formaður, en síðar komu Þorsteinn Símonarson, bæjarfógeti, Ásgrímur Hartmannsson, Sigvaldi Þorleifsson og Gunnar Þór Magnússon.

Fyrsti framkvæmdastjóri Hraðfrystihússins var Magnús Gamalielsson og hafði hann einnig séð um byggingu hússins. Síðar komu Sigurður Baldvinsson, Sigvaldi Þorleifsson, Ásgeir Ásgeirsson, Haraldur Þórðarson, Ásgrímur Hartmannsson og Þorsteinn Ásgeirsson.

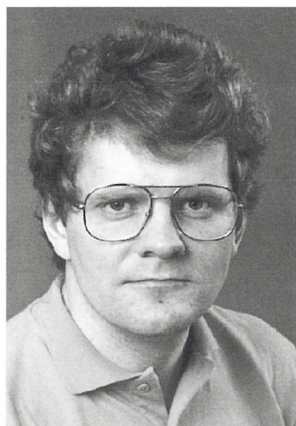
Fyrsti verkstjóri var Halldór Kristinsson og síðar komu Guðmundur Þorsteinson, Sigursteinn Árnason, Grímur Bjarnason, Jóhannes Baldursson, Bjarni Sigmarsson og Jóhannes Borgarson til 1989.

Árið 1989 voru frystihúsin tvö á Ólafsfirði sameinuð er Hraðfrystihús Ólafsfjarðar hf. keypti frystihús Magnúsar Gamalielssonar hf. ásamt rækjuvinnslu. Þá voru gerðar endurbætur á húsinu við Ránargötu 7, áður Hrh. M. Gamalielssonar, og í janúar 1992 var frystingin flutt þangað en búnaður rækjuvinnslunnar seldur.

Í árslok 1990 keypti Sæberg hf. hluti bæjarsjóðs og Hraðfrystihúss Ólafsfjarðar í Útgerðarfélaginu og eignaðist togarann Ólaf bekk, sem fékk nafnið Múlaberg ÓF.

Aðaleigandi Hraðfrystihússins 1992 var fyrirtækið Sæberg hf. en auk þeirra voru um 150 hluthafar, einstaklingar og fyrirtæki á Ólafsfirði.

Stjórnarformaður 1992 var Jón Þorvaldsson, og aðrir stjórnarmenn Gunnar Sigvaldason og Ásgeir Ásgeirsson. Framkvæmdastjóri var Jóhann Guðmundsson, skrifstofustjóri Hreinn Bernharðsson og yfirverkstjóri Guðjón Stefánsson. Aðrir

Jóhann Guðmundsson,
framkvæmdastjóri.

*Hraðfrystihús Ólafsfjarðar hf., áður frystihús Magnúsar Gamalielssonar hf
Ljósm.: Snorri Snorrason.*

sem gegnt hafa starfi framkvæmdastjóra eftir sameininguna eru Þorsteinn Ásgeirsson, Finnbogi Baldvinsson og Karl Guðmundsson.

Húsin tvö voru samanlagt 5850 fermetrar að grunnmáli árið 1992. Húsið við Ránargötu 5 (Hrh. Ólafsfj.) var 3720 fermetrar á tveimur hæðum. Þar voru skrifstofur félagsins, frystigeymslur, kæligeymsla, sérvinnslusalur fyrir heilfrystan karfa, flatfisk o.fl. Húsið við Ránargötu 7 (M. Gam.) var 2600 fermetrar á tveimur hæðum.

Í Ránargötu 7 var vinnslan öll á neðri hæðinni en á efri hæðinni var geymsla. Fiskmóttaka var 200 fermetrar að stærð og hráefniskælir 100. Snyrti- og þökkunarsalur var 350 fermetrar og frystitækjasalur 170.

Árið 1992 var húsið búið hefðbundnum frystivélum og tækjum. Í vélasal voru 5 ammóníak-þjöppur, 310 þús. kkal. á klst. m.v. $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Fjögur plötufrystitæki höfðu samanlagða plötustærð 31 fermetra. Ísvél afkastaði 18 tonnum af ís á 24 klst. Frystigeymslur voru 1975 rúmmetrar.

Fyrsti vélstjóri var Bergþór Guðmundsson, en lengstan starfsaldur á Jón Ásgeirsson, ráðinn 1953 og enn í starfi 1996.

Heildarvelta á árinu 1990 var 409 millj. króna, þar af voru frystar bolfiskafurðir 51%, rækja 27%, mjöl og lýsi 22%. Veltan 1991 var 254 millj., þar af frystar afurðir 91%.

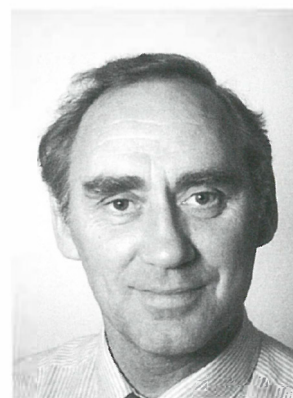
Mikilvægustu tegundir unnar í frystihúsinu árið 1991 voru þorskur, ufsi og karfi. Grálúða og skarkoli voru einnig unnin í talsverðum mæli. Í húsinu voru unnin um 45 ársverk.

Félagið átti lengi báta og hlut í togaraútgerð. Útgerðarfélag Ólafsfjarðar hf. var stofnað 1972 fyrir forgöngu Ólafsfjarðarkaupstaðar, til að afla húsunum hráefnis. Eigendur að jöfnu voru Hraðfrystihús Ólafsfjarðar hf., Magnús Gamalielsson hf. og Ólafsfjarðarbær. Félagið átti togarann Ólaf bekk. Framkvæmdastjóri var Haraldur Þórðarson og stjórnarformaður Ásgrímur Hartmannsson. Árið 1992 átti félagið ekki beina aðild að útgerð, en var þó eignalega tengt útgerðarfyrirtækinu Sæbergi hf., eins og að framan greinir.

Félagið átti lengi beinaverksmiðju, en 1983 til 1984 keypti það feitfiskverksmiðju úr færeyskum togara sem sett var upp á Ólafsfirði. Afköst eru 100 til 150 tonn á 24 klst.

Auk aðildar að SH hefur félagið verið í SÍF, SF og Félagi íslenskra fiskmjölsframleiðenda. Árið 1992 var eignarhlutfall Hraðfrystihúss Ólafsfjarðar hf. í Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna 1,8%.

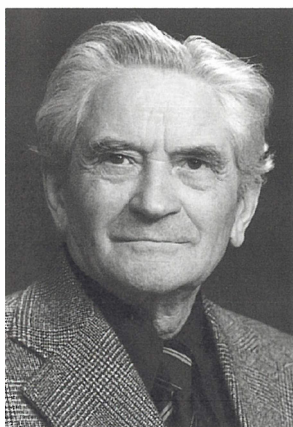
HEIMILDIR: 1. Skýrsla frá húsinu. 2. Ásgrímur Hartmannsson, greinargerð, 3. Bjarni Grímsson. 4. Ísland 1990, Atvinnuhættir og menning, Saga Íslands hf. 1990. 5. Gögn SH.

Jón Þorvaldsson, stjórnarformaður.

Sigurbjörg ÓF.
Ljós.: Páll A. Pálsson.

Magnús Gamalielsson, skrif-
aði undir stofnsamning SH
1942.

69 Magnús Gamalielsson hf., Ólafsfirði

HRAÐFRYSTIHÚS MAGNÚSAR GAMALIÉLSSONAR á Ólafsfirði hóf frystingu árið 1963 og gekk þá í SH.

Magnús hafði stundað útgerð, skipsstjórn og fiskvinnslu á Ólafsfirði frá 1928 og var einn af stofnendum Hraðfrystihúss Ólafsfjarðar árið 1941. Hann sá um byggingu hússins og varð fyrsti framkvæmdastjóri félagsins, eins og að framan greinir.

Félagið Magnús Gamalielsson hf. var stofnað árið 1972 af Magnúsi og fjölskyldu hans. Eigendur árið 1992 voru börn, tengda- og barnabörn Magnúsar og Guðfinnu Pálsdóttur, konu hans.

Stjórnarformaður árið 1991 var Sigurgeir Magnússon og aðrir í stjórn voru Svavar B. Magnússon og Guðfinna Ásdís Arnardóttir. Framkvæmdastjórnar voru Svavar B. Magnússon og Sigurgeir Magnússon.

Rækjuvinnsla var hafin í húsinu árið 1988 en áður hafði starfsemin byggst á bol-fiskfrystingu ásamt skreiddar- og saltfiskverkun.

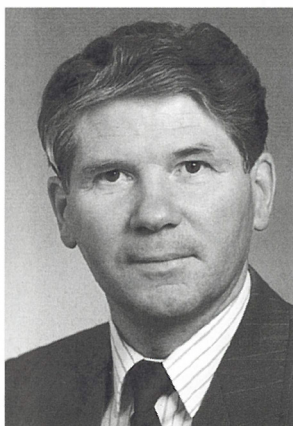
Útgerðarfélag Ólafsfjarðar var að þriðjungi eign Magnúsar Gamalielssonar hf., eins og að framan greinir. Togari félagsins, Ólafur bekkur, lagði upp afla hjá frystihúsinu.

Árið 1989 seldi Magnús Gamalielsson hf. Hraðfrystihúsi Ólafsfjarðar hf. frystihús sitt ásamt rækjuvinnslu og saltfiskvinnslu og voru frystihúsin þá sameinuð.

Starfsemi félagsins árið 1992 fólst m.a. í rekstri frystitogarans Sigurbjargar ÓF og útgerð fiskiskipsins Snæbjargar ÓF sem félagið átti einnig.

Frystitogarinn *Sigurbjörg ÓF* var upphalega ísfisktogari, smíðaður á Akureyri 1979, en breytt í frystitogara árið 1985. Sölumidstöðin hefur selt afurðir skipsins frá upphafi og hefur það nr. 786 í SH.

Hjá M. Gamalielssyni hf. voru 50 til 60 starfsmenn árið 1992. Veltan á árinu 1991 var 390 milljónir króna.

Svavar B. Magnússon.

Auk SH er félagið í LÍÚ, SÍF og SF. Árið 1992 var eignarhlutfall Magnúsar Gamalielssonar hf. í Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna 2,2%.

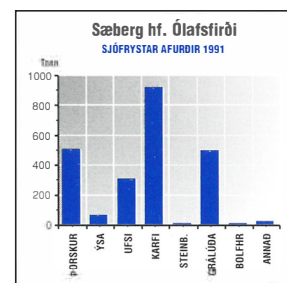
Magnús Gamalielsson var virkur í ýmsum samtökum sjávarútvegs og sinnti margvíslegum trúnaðarstörfum. Hann var einn þeirra sem skrifuðu undir stofnsamning SH 1942 fyrir hönd Hraðfrystihúss Ólafsfjarðar hf. Hann var kjörinn heiðursborgari Ólafsfjarðar árið 1977.

Svavar B. Magnússon hefur setið í stjórn og varastjórn SH frá 1984 og einnig verið í stjórn Umbúðamiðstöðvarinnar hf.

HEIMILDIR: 1. Svavar B. Magnússon. 2. Ísland 1990, Atvinnuhættir og Menning, Saga Íslands hf. 3. Gögn SH.

Sigurður Magnússon.

Mánaberg.
Ljós.: Snorri Snorrason.

Sæberg hf., Ólafsfirði

ÚTGERÐARFÉLAGIÐ SÆBERG HF. var stofnað árið 1972. Stofnendur voru félögin Sigvaldi Þorleifsson hf. og Valberg hf., ásamt sex einstaklingum á Ólafsfirði, þeim Sigvalda Þorleifssyni, Guðmundi L. Þorsteinssyni, Sigurði Guðmundssyni, Ásgeir Ásgeirssyni, Gunnari Þór Sigvaldassyni og Jóni Þorvaldssyni.

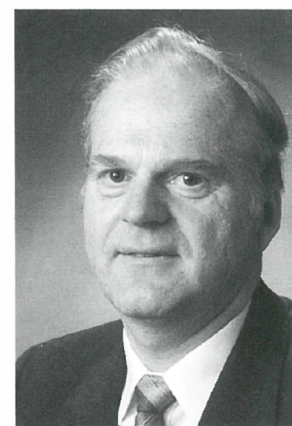
Árið 1992 var Gunnar Þór Sigvaldason framkvæmdastjóri og Ásgeir Ásgeirsson stjórnarformaður.

Fyrsta skip félagsins var togarinn Sólberg ÓF sem kom nýr til Ólafsfjarðar 1974. Félagið keypti togarann Merkúr (áður Bjarni Benediktsson RE) og fékk hann nafnið Mánaberg ÓF. Skipinu var breytt í frystitogara árið 1987.

Árið 1990 keypti félagið hlutabréf Ólafsfjarðarbæjar og Hlutafrýsjaðs í Hraðfrystihúsi Ólafsfjarðar hf. og eignaðist 70% í Hraðfrystihúsinu. Þá eignaðist félagið togarann Ólaf bekk sem fékk nafnið Múlaberg ÓF.

Sölumiðstöðin seldi frystar afurðir ft. *Mánabergs* árin 1987 til 1991 og óreglulega eftir það. Skipið hafði nr. 891 í SH.

HEIMILDIR: 1. Gunnar Þór Sigvaldason. 2. Jón Þorvaldsson. 3. Ísland 1990, Atvinnuhættir og menning, Saga Íslands hf. 4. Gögn SH.

Gunnar Þór Sigvaldason.

Önnur frystiskip

SÖLUMIÐSTÖÐIN hefur selt frystar afurðir útgerðarfélagi á Ólafsfirði, auk þeirra sem að framan greinir. Þau eru:

Sædís hf., Ólafsfirði

Hlutafélagið Sædís á Ólafsfirði var stofnað um 1980. Aðaleigandi og framkvæmdastjóri var Gunnar Þór Magnússon útgerðarmaður. Frá 1991 seldi Sölumiðstöðin frysta rækju og síld frá skipi félagsins *Snarfara*, sem hafði búnað til frystingar. Skipið var nr. 810 hjá SH.

Árni sf., Ólafsfirði

Árið 1991 flutti Sölumiðstöðin út frysta rækju fyrir frystiskipið *Árna* á Ólafsfirði. Skipið hafði nr. 811 í SH. Framkvæmdastjóri félagsins var Jón Sæmundsson.

HEIMILDIR: 1. Gunnar Þór Magnússon. 2. Gögn SH.

Fyrirtæki á Ólafsfirði sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrir

54 Fiskur sf. Ólafsfirði

Árið 1968 tók félagið Fiskur sf. frystihús Hraðfrystihúss Ólafsfjarðar hf. á leigu og gekk í SH. Húsið framleiddi 440 tonn af frystum fiskafurðum á árinu.

Að Fiski sf. stóðu Haraldur Þórðarson, verksmiðjustjóri, Jón Ásgeirsson og Bjarni Sigmarsson. Haraldur var framkvæmdastjóri, Bjarni verkstjóri og Jón vélstjóri.

HEIMILDIR: 1. Gögn SH. 2. Gunnar Þór Magnússon.

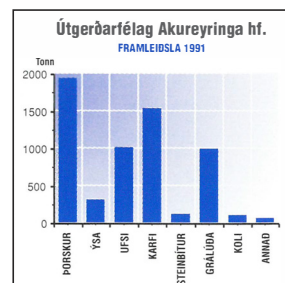
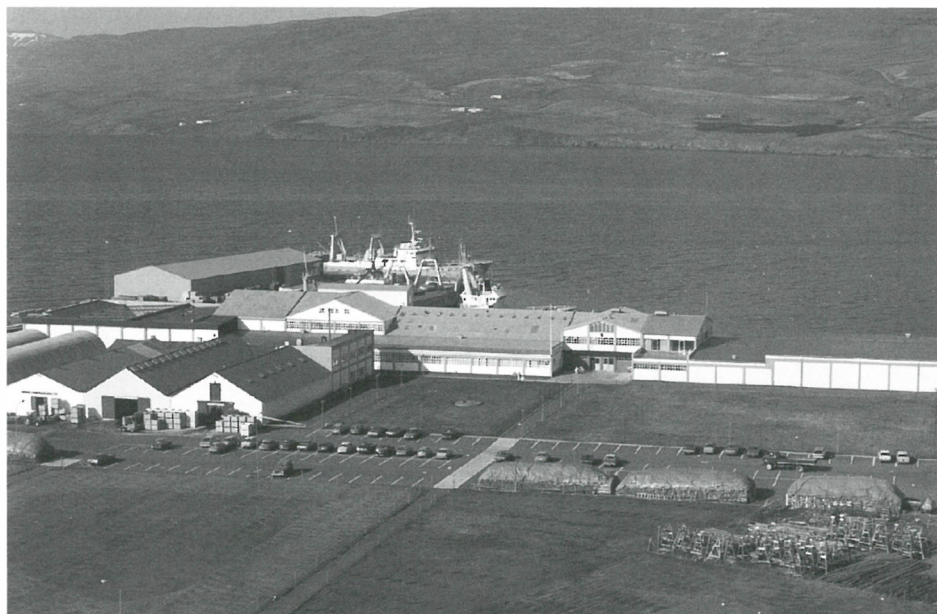
Fyrirtæki á Dalvík sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrir

125 Fiskverkun Jóhannesar og Helga hf., Dalvík

Skipstjórnarnir, útgerðarmennirnir og svilarnir Jóhannes Jónsson og Helgi Jakobs-son stofnuðu Fiskv. Jóhannesar og Helga árið 1975 og hófu fiskverkun við Ránargötu á Dalvík, í húsi sem Jóhannes átti. Síðar fjölgaði eigendum.

Í fyrstu var aðallega framleitt í salt og skreið en um 1986 var frysting hafin með sérhæfingu á kola að markmiði. Sölumiðstöðin seldi afurðir frystihússins árin 1988 og 1989. Þorsteinn Auðunn Pétursson, áður starfsmaður SH og síðar framkvæmdastjóri á Grenivík, var einn af eigendum félagsins og framkvæmdastjóri um tíma.

HEIMILDIR: 1. Össur Kristinsson. 2. Jóhannes Stefánsson. 3. Ísland 1990, Atvinnuhættir og menning, Saga Íslands hf. 4. Gögn SH.

Útgerðarfélag Akureyringa hf.
Ljós.: Snorri Snorrason.

27 Útgerðarfélag Akureyringa hf., Akureyri

ÚTGERÐARFÉLAG AKUREYRINGA HF. var stofnað 26. maí 1945. Tilgangur félagsins, samkvæmt stofnsamningi, var að reka útgerð frá Akureyri. Átta hagsmunasamtök, þar af sex stéttarfélög, stóðu að stofnuninni undir forystu Helga Pálssonar, útgerðarmanns, en hann hafði hinn 14. mars 1945 boðað til undirbúningsfundar um málið. Þá var verið að úthluta nýsköpunartogurunum svonefndu, sem voru í smíðum í Englandi.

Stofnsamningurinn er undirritaður af 54 mönnum en stofnendur urðu um 500. Stofnfundurinn kaus bráðabirgðastjórn og var Helgi Pálsson formaður hennar. Aðrir voru Steingrímur Aðalsteinsson, Gunnar Larzen, Guðmundur Guðmundsson og Jón E. Sigurðsson.

Fyrsta skipi félagsins, Kaldbaki, var hleypt af stokkunum 30. júlí 1946. Skipstjóri var Sæmundur Auðunsson, síðar framkvæmdastjóri Bæjarútgerðar Hafnarfjarðar.

Eigendur árið 1992 voru um 1800 hluthafar í félaginu. Þeir stærstu voru Akureyrarbær, Kaupfélag Eyfirðinga, Hampiðjan og Slippstöðin hf, en ýmsir sjóðir og einstaklingar hafa aukið sinn hlut verulega síðustu árin.

Stjórnin var þannig skipuð 1991 að formaður var Sverrir Leósson, en aðrir stjórnarmenn Erlingur Sig-

Gunnar Ragnars.

Gunnar Ragnars, Gísli Konráðsson og Vilhelm Þorsteinsson (til hægri).

Borðavinna hjá ÚA fyrr á árum.

urðarson, Halldór Jónsson, Pétur Bjarnason og Sigurður Jóhannesson.

Guðmundur Guðmundsson var ráðinn fyrsti framkvæmdastjóri félagsins frá 1. sept 1946 og gegndi starfinu í 12 ár eða til 1958. Þá var Gísli Konráðsson ráðinn og ári síðar Andrés Pétursson með honum. Þegar Andrés hætti 1964 tók Vilhelm Þorsteinsson við starfi hans, en hann hafði unnið hjá félaginu frá 1947, þar af 8 ár sem skipstjóri. Þegar Gísli Konráðsson lét af störfum fyrir aldurs sakir árið 1989 var Gunnar Ragnars ráðinn framkvæmdastjóri í hans stað.

Fyrsti stjórnarformaður var Guðmundur Guðmundsson en hann var ráðinn framkvæmdastjóri Útgerðarfélagsins, eins og að ofan greinir, og var Helgi Pálsson kjörinn formaður 1948. Hann gegndi formennsku þar til hann lést 1964, en þá kom Albert Sólvason og var til 1971, Jakob Frímannsson var formaður til 1984, Sverrir Leósson til 1990 og kjörinn

aftur á árinu 1991, en Pétur Bjarnason var formaður 1990 til 1991.

Meðal starfsmanna 1992 voru Jón E. Aspar skrifstofustjóri, Gunnar Aspar, framleiðslustjóri, Gunnar Larzen, tæknistjóri, Gunnar Lórenzon, verkstjóri, Gunnar Vigfússon, verkstjóri, Friðrik Karlsson, verkstjóri, Aðalsteinn Jóhannesson, verkstjóri, Garðar Helgason, verkstjóri, Jóhann Malmquist, verkstjóri, Hermann Guðmundsson, verkstjóri, Reynir Rósantsson, verkstjóri, Örn Ingvarsson, verkstjóri og Bergur Ingvarsson, verkstjóri.

Jón E. Aspar, skrifstofustjóri hafði árið 1992 unnið hjá Útgerðarfélaginu í rúmlega 40 ár, en hann byrjaði sem loftskemtamaður á Kaldbaki og var í áhöfn þeirri sem sigldi skipinu heim frá Englandi í upphafi. Gunnar Lórenzon, sem lengst af var yfirverkstjóri, á einnig langan starfsaldur hjá ÚA.

Árið 1950 úthlutaði Akureyrarbær félaginu 8000 fermetra lóð á Oddeyri fyrir starfsemi þess. Félagið fékk jafnframt leyfi til að hefja byggingu fiskverkunarstöðvar fyrir saltfisk og skreidarverkun. Framkvæmdir hófust árið 1951 og tók stöðin til starfa 1952 undir stjórn Jóhannesar Jónassonar verkstjóra.

Þann 1. febrúar 1954 var ákveðið að sækja um byggingarleyfi fyrir hraðfrystihúsi á lóð félagsins. Leyfið fékkst og var hafist handa á árinu 1955. Framkvæmdir stóðu yfir í tvö ár og tók frystihúsið síðan til starfa 16. ágúst 1957 er unnin voru 40 tonn af karfa úr bv. Kaldbaki. Vinnslan gekk ágætlega strax í byrjun. Verkstjóri var Karl Friðriksson og vélstjóri Jón Einarsson.

Árið 1969 var hafist handa við að stækka húsið, vinnslusalur var breikkaður til vesturs og frystigeymsla stækkuð. Aftur var stækkað 1976 með viðbyggingu til suðurs. Þar fékkst m.a. rými fyrir kælda fiskmóttöku, flökun, bætta aðstöðu fyrir starfsfólk og aukið skrifstofuhúsnæði. Á sama tíma var saltfiskhúsið stækkað og ný frystigeymsla var reist 1986. Þá hefur lóð Útgerðarfélagsins verið skipulögð og lagfærd í áföngum, m.a. 1971 og 1978. Lóðin er rúmgóð og aðlaðandi með bifreiðastæðum, grasvöllum, malbiki og trjágróðri.

Frystihúsið, sem stendur við hafnarbakka, er eitt hið stærsta og afkastamesta á landinu. Vinnslan fer öll fram á jarðhæð og framleiðslulínan er samfelld frá móttöku í suðurenda í frystigeymslur í norðurenda. Aðstaða og tæknibúnaður er til fyrirmyndar, vélvæðing og hagræðing eins og best verður á kosið. Húsið er 7660

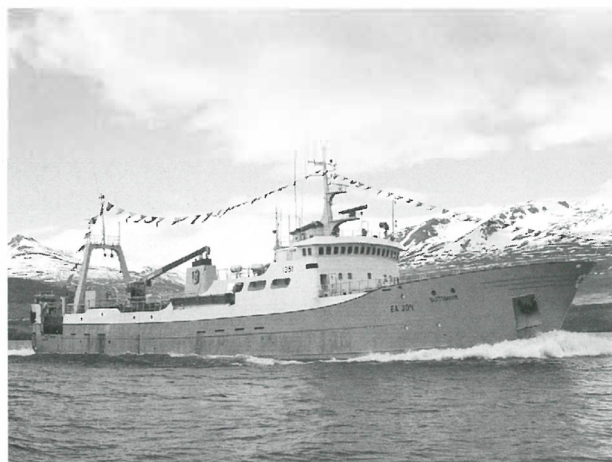

Sverrir Leósson, stjórnarformaður 1992.

fermetrar að flatarmáli á þremur hæðum, en grunn-flötur 1. hæðar er 5310 fermetrar. Móttakan er 940 fermetrar og salir fyrir flökun, snyrtingu, pökkun og frystingu eru samtals um 2000 fermetrar. Á 2. hæð er m.a. starfsmannaaðstaða ásamt góðu mötuneyti. Á sömu hæð eru einnig skrifstofur félagsins.

Árið 1992 samanstóð frystivélakerfi m.a. af fimm ammóníak-kæliþjöppum og voru afköst þeirra 1.545 þús. kkal. á klst. m. v. $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Plötufrystitæki voru 16 og samanlögð plötustærð 279 fermetrar. Lausfrystir var þriggja hæða bandfrystir, 125 þús. kkal á klst. m.v. $-40/+25^{\circ}\text{C}$.

Ísvélar voru fjórar og afköst 100 tonn af ís á sólarhring. Frystigeyslur voru 5400 rúmmetrar.

Sléttbakur EA.
Ljóm.: Snorri Snorrason.

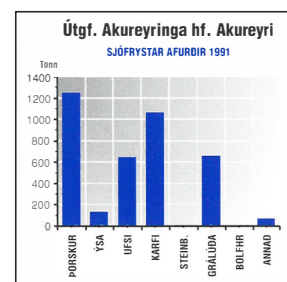
Í landi voru unnin um 320 ársverk á árinu 1991 en til sjávar 140. Flestir starfsmenn voru frá Akureyri og nágrenni.

Heildarvelta Útgerðarfélags Akureyringa hf. á árinu 1990 var kr. 2.574 millj., þar af var frysting kr. 1.307 millj., saltfiskur kr. 76 millj. og skreið kr. 32 millj. Frystar afurðir voru því yfir 90 % af verðmæti vinnslunnar.

Árið 1992 átti Útgerðarfélagið tvo frystitogara, 727 Sléttbak EA og 747 Sólbak EA, svo og fimm ísfisktogara, Kaldbak EA, Svalbak EA, Harðbak EA, Hrímbak EA og Árbak EA, ennfremur Sólbak en honum var lagt 1993. Velta útgerðar 1990 var kr 1.158 millj. Sölumiðstöðin hefur frá upphafi selt afurðir frystitogaranna.

Árið 1992 var félagið í SÍF, SF og LÍÚ, auk SH. Í mörg ár hefur ÚA verið stærsti eignaraðili að Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna. Árið 1992 var eignarhlutfall Útgerðarfélagsins 10,8%.

Útgerðarfélag Akureyringa hf. hefur í áratugi oftast verið framleiðsluhæsta hús- ið í SH. Mikilvægustu tegundir í vinnslu frystihússins árið 1991 voru þorskur, karfi, ufsi og grálúða.

Kaldbakur EA í vari undan
Langanesi.

Forystumenn ÚA hafa lengst af verið virkir þátttakendur í starfi og stjórn SH og dótturfélaga. Þannig sat Gísli Konráðsson í aðalstjórn SH samfelldt frá 1962 til 1989, í stjórn Umbúðamiðstöðvarinnar, þar sem hann var formaður, og í stórn Coldwater Seafood Corporation. Gunnar Ragnars tók síðar sæti Gísla í þessum stjórnnum. Vilhelm Þorsteinsson var mörg ár í stjórn LÍÚ.

HEIMILDIR: 1. Upplýsingar frá ÚA. 2. Ritgerð Sigríðar Jónsdóttur um ÚA, febr. 1979. 3. Viðræður við Gunnar Ragnars, Jón E. Aspar o. fl. 4. Gögn SH. 5. Jón Hjaltason, Steinn undir framtíðarhöll. Útgerðarfélag Akureyringa 1995.

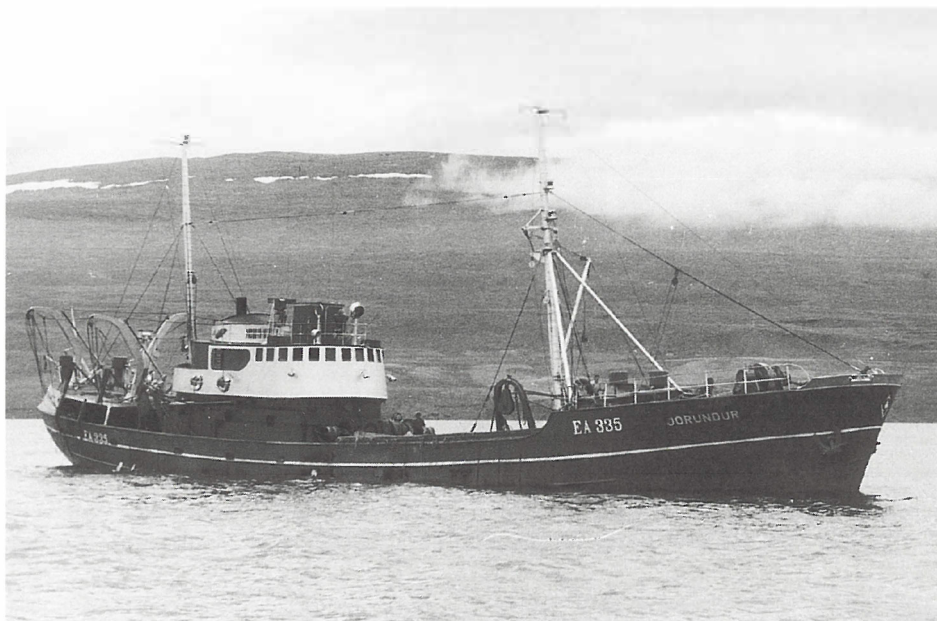
Fyrirtæki á Akureyri sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

72 Hraðfrystihús Knúts Karlssonar, Akureyri

Knútur Karlsson átti lítið frystihús á Akureyri sem hann rak árin 1962 til 1967. Hann var sjálfur framkvæmdastjóri og verkstjóri. Í húsinu, sem stóð neðst á Oddeyri ofan við Erlings-bryggju, hafði á 4. áratugnum verið niðursuðuverksmiðja.

Frystihúsið var í SH þann tíma sem það var starfrækt en starfsemin var lögð niður árið 1967 og búnaðurinn fluttur til Grenivíkur. Þar var félagið Kaldbakur hf. stofnað og var Knútur stærsti hluthafinn og jafnframt framkvæmdastjóri.

HEIMILDIR: 1. Knútur Karlsson. 2. Gögn SH.

Bv. Jörundur.

35 Guðmundur Jörundsson, útgerðarmaður, Akureyri

Útgerðarstöð Guðmundar Jörundssonar á Akureyri stóð neðst á Oddeyrinni, sunnan til, og var fiskverkun Guðmundar á sama stað.

Frystibúnaður var settur í togara Guðmundar, *Jörund*, árið 1952 og var frysting hafin um borð á sama ári. Togarinn var nr 35 í SH og framleiddi alfarið í 5 lb pakkningu fyrir Bandaríkjamarkað, roðlaus og beinlaus flök úr ýsu, steinbít, þorski og karfa, eftir því sem veiddist og hagkvæmt var talið að frysta hverju sinni. Fjórir menn sáu um vinnsluna og var það viðbótaráhöfn.

Togarinn stundaði einnig síldveiðar á sumrin og frysti þá beitusíld. Framleitt var árin 1952 og 1953 og var Óskar Hermannsson, síðar eftirlitsmaður hjá SH, vinnslustjóri. Frystingu var hætt vegna ágreinings um launakjör áhafna frystitogaranna.

HEIMILDIR: 1. Gögn SH. 2. Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna 10 ára. SH 1953. 3. Óskar Hermannsson.

Guðmundur Jörundsson.

*Akureyrin EA.
Ljósm.: Snorri Snorrason.*

Samherji hf., Akureyri

Útgerðarfélagið Samherji hf. var stofnað árið 1972 og voru stofnendur Útgerðarfélagið Barðinn hf. í Kópavogi (stærstur), Hraðfrystihús Grindavíkur hf., Hraðfrystihús Þórkötlustaða hf., Grindavík og Fiskimjöl og Lýsi hf., Grindavík. Skip félagsins voru m.a. Guðsteinn GK og Jón Dan GK.

Heimili Samherja hf. var flutt til Akureyrar árið 1983 þegar frændurnir Þorsteinn Baldvinsson, Þorsteinn Vilhelmsson og Kristján Vilhelmsson keyptu félagið, ásamt togaranum Guðsteini. Skipinu var breytt í frystitogara og fékk nafnið Akureyrin EA. Þorsteinn Baldvinsson varð framkvæmdastjóri, Þorsteinn Vilhelmsson skipstjóri og Kristján bróðir hans vélstjóri.

Samherji hefur eflst mikið á Akureyri og skipum fjölgað, en þeir frændur voru aðaleigendur 1992 og hafa ávallt gegnt lykilhlutverkum í rekstri félagsins eftir flutninginn til Akureyrar.

Árið 1987 seldi Sölumiðstöðin frystar afurðir frá skipum félagsins, *ft. Margréti*, sem var nr. 47 hjá SH og *ft. Oddeyrinni*, sem var nr. 48. Frá þeim tíma hefur SH selt afurðir frá skipum Samherja annað veifið.

HEIMILDIR: 1. Gögn SH. 2. Þorsteinn Baldvinsson.

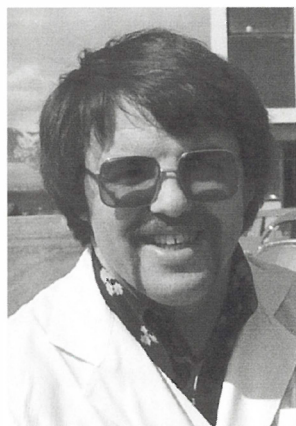
*Frá vinstri; Kristján Vilhelmsson, Þorsteinn Már Baldvinsson og Þorsteinn Vilhelmsson.
Ljósm.: Snorri Snorrason.*

*Kaldbakur hf. á Grenivík.
Ljósni.: Jón Karl Snorrason.*

Knútur Karlsson.

Kristleifur Meldal.

Fyrirtæki á Grenivík sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

23 Kaldbakur hf., Grenivík

Hlutfélagið Kaldbakur var stofnað árið 1966 til að reisa og reka frystihús á Grenivík. Forustumaður og stærsti hluthafinn var Knútur Karlsson á Akureyri, en hann átti 40% af hlutfénu. Aðrir hluthafar voru margir, allt einstaklingar í Grýtubakkahreppi.

Fyrsti stjórnarformaður var Sverrir Guðmundsson á Lómatjörn en síðar tók Þorsteinn Jóhannsson á Bárðartjörn við formennsku og eftir hann Jóhann Ingólfsson á Grenivík. Knútur Karlsson var framkvæmdastjóri frá upphafi til 1988 en það ár seldi hann sinn hlut í félaginu. Jóhann Ingólfsson varð þá framkvæmdastjóri um skeið og síðar var Þorsteinn Pétursson ráðinn, en hann hafði áður starfað á skrifstofu SH.

Knútur Karlsson hafði áður átt og rekið lítið frystihús á Akureyri en það var lagt niður með tilkomu Grenivíkurhússins og var búnaðurinn fluttur til Grenivíkur, eins og að framan getur.

Byggingaframkvæmdir hófust haustið 1966 og var fyrsta áfanga að mestu lokið 1967. Húsið var síðan stækkað árið 1969 og nýr frystiklefi reistur 1978. Eftir það áttu sér stað ýmsar breytingar til hagræðingar og afkastaaukningar.

Í frystihúsi Kaldbaks var oft mikið unnið. Hráefni var allar helstu bolfisktegundir, þó mest þorskur. Kristleifur Meldal var verkstjóri frá upphafi til 1988.

Kaldbakur hf. átti línubátinn Núp ÞH og rak 1985 til 1988.

Frystihúsið var í SH til ársins 1990 en þá tóku aðrir söluaðilar við.

Knútur Karlsson var í varastjórn SH 1973 til 1989 og sat í stjórn Icelandic Freezing Plants Ltd. í Grimsby.

Útgerðarfélag Akureyringa keypti húsið 1994 og frá þeim tíma hefur SH aftur séð um söluaðila.

HEIMILDIR: 1. Knútur Karlsson. 2. Gögn SH:

Fyrirtæki í Grímsey sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

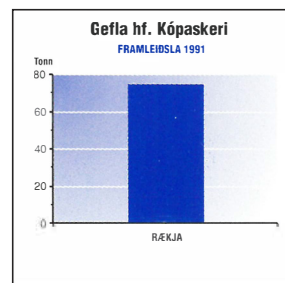
63 Hraðfrystihús Grímseyjar hf., Grímsey

Hraðfrystihús Grímseyjar var í Sölumiðstöðinni í þrjú ár, 1945, 1946 og 1947. Stofnandi og aðaleigandi var Garðar Þorsteinsson, alþingismaður, en aðrir hluthafar voru Grímseyingar, meðal þeirra Magnús Símonarson sem varð starfsmaður hússins og sá um reikningshald.

Frystihúsið var reist á árunum 1944 og 1945 og tók til starfa 1945. Mest var framleiðslan árið 1945, þá 6200 kassar eða um 155 tonn, nær alfarið þorsklök. Fryst var í litlum blástursklefa en auk þess voru tveir góðir geymsluklefar í húsinu. Fyrsti verkstjóri var Kristinn Pálsson frá Hrísey.

Félagið hætti rekstri 1947, aðallega vegna erfiðleika við að afla húsinu hráefnis. Frystihúsið var þá selt Steinólfi Geirdal en hann rak það aðeins stuttan tíma. Síðar keypti Kaupfélag Eyfirðinga húsið og hefur stundað þar söltun, en engin frysting hefur verið á vegum KEA í Grímsey. Klefarnir hafa þó verið notaðir, m.a. til geymslu matvæla.

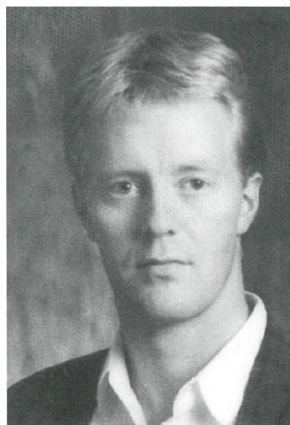
HEIMILDIR: 1. Bjarni Magnússon, hreppsstjóri. 2. Gögn SH.

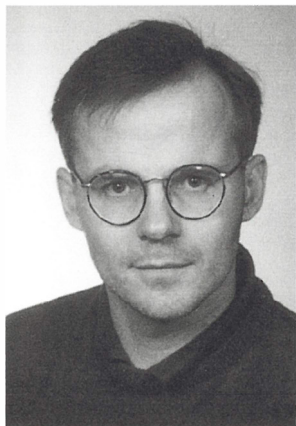
136 Gefla hf., Kópaskeri

RÆKJUVERKSMÍÐJAN GEFLA á Kópaskeri var stofnuð í apríl 1989 og tók þá við rækjuverksmiðju á staðnum. Stærsti hluthafi Geflu, með um 70%, var Jökull hf. á Raufarhöfn, sem jafnframt var stærsti hluthafinn í Fiskiðju Raufarhafnar hf. Aðrir hluthafar voru allmargir einstaklingar og Öxarfjarðarhreppur. Sölumiðstöðin hefur selt afurðir Geflu frá upphafi. Framkvæmdastjóri árið 1992 var Kristján Þ. Halldórsson en áður hafði Hólmsteinn Helgason m.a. verið þar við stjórn.

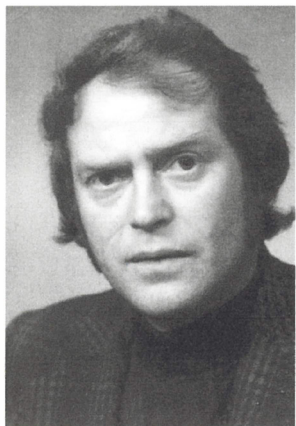
HEIMILDIR: 1. Gögn SH. 2. Hólmsteinn Helgason. 3. Kristján Þ. Halldórsson.

Kristján Þ. Halldórsson.

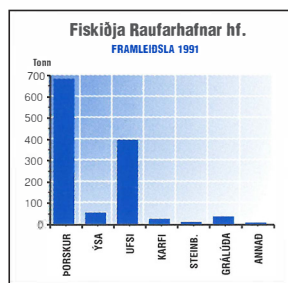

Hólmsteinn Björnsson var framkvæmdastjóri Jökuls og Fiskiðjunnar frá 1984 til 1991.

Guðmundur Lúðvíksson.

Fiskiðja Raufarhafnar.

26 Jökull hf. og Fiskiðja Raufarhafnar hf., Raufarhöfn

26 Jökull hf., Raufarhöfn

Hlutfélagið Jökull var stofnað 23. okt. 1968 af Raufarhafnarhreppi og ýmsum einstaklingum á Raufarhöfn. Eigendur 1991 voru þeir sömu.

Stjórn félagsins var þannig skipuð árið 1991 að formaður var Guðmundur Lúðvíksson og aðrir stjórnarmenn Sigurbjörg Jónsdóttir, Björn Friðriksson, Gunnar F. Jónasson og Þorgeir B. Hjaltason.

Framkvæmdastjóri 1992 var Þorsteinn Óli Sigurðsson, skrifstofustjóri Jónas F. Guðnason og útgerðarstjóri Haraldur E. Jónsson.

Jökull hóf frystingu á miðju ári 1969 og gekk þá í SH en í árslok 1986 tók nýtt fyrirtæki, Fiskiðja Raufarhafnar hf., við rekstri frystihússins en Jökull hf. varð hluthafi í Fiskiðjunni.

Árið 1992 átti Jökull hf. 70% í rækjustöðinni Geflu á Kópaskeri, en hún var stofnuð 23. apríl 1989. Þá átti Jökull einnig skuttogarann Rauðanúp ÞH og fiskibátinn Öxarnúp ÞH og annaðist rekstur þeirra. Á vegum Jökuls hf. voru unnin 20 til 22 ársverk.

Árið 1992 var Jökull hf. í LÍÚ.

26 Fiskiðja Raufarhafnar hf., Raufarhöfn

Fiskiðja Raufarhafnar hf. var stofnuð 24. apríl 1985 og yfirtók rekstur frystihússins í ársbyrjun 1987. Stofnendur Fiskiðjunnar voru Jökull hf., Raufarhafnarhreppur, Kaupfélag Langnesinga Þórshöfn, Kaupfélag Norður-Þingeyinga Kópaskeri og ýmsir einstaklingar. Hluthafar voru að mestu þeir sömu árið 1992 en Jökull hafði þó keypt hlut beggja kaupfélaganna.

Stjórn Fiskiðjunnar var þannig skipuð 1991 að formaður var Angantýr Einarsson og aðrir stjórnarmenn Guðmundur Guðmundsson, Eyrún Guðmundsdóttir, Helgi Ólafsson og Haraldur Jónsson.

Framkvæmdastjóri 1992 var Þorsteinn Óli Sigurðsson, skrifstofustjóri Jónas Fr. Guðnason og verkstjórar Gunnar Jónasson, Sigþór Þórarinnsson og Ragnar Erlingsson. Hólmsteinn Björnsson var framkvæmdastjóri Jökuls og Fiskiðjunnar frá 1984 til 1991 og Geflu frá stofnun til 1992.

Velta Fiskiðjunnar 1991 var 283 millj. króna, mest frystur fiskur.

Nýtt frystihús var tekið í notkun 1. febrúar 1988 og er, ásamt búnaði og tækjakosti, allt hið vandaðasta. Vinnsluhúsið er á einni hæð, 1833 fermetrar og sambyggt þjónustuhús, tveggja hæða, 256 fermetrar hvor hæð. Í þjónustuhúsinu eru skrifstofur fyrirtækisins og starfsmannaaðstaða, eldhús, matstofa, búningaáðstaða, hreinlætisaðstaða o. fl. Í vinnsluhúsinu er kæld hráefnisgeymsla 590 rúmmetrar og móttaka nál. 260 fermetrar. Salir fyrir flökun, snyrtingu og pökkun ásamt frystitækjasal eru samtals nál. 640 fermetrar og að auki er sérvinnslusalur, 180 fermetrar.

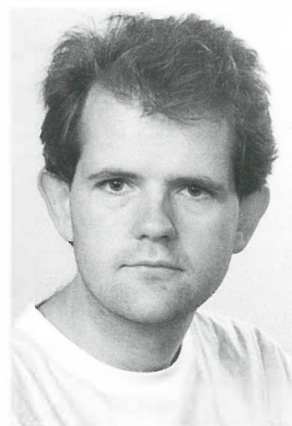
Frystivélasalur var í gamla húsinu. Þar voru árið 1992 þrjár kælipjöppur með afköst 280 þús. kkal. á klst. miðað við $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Þrjú nýleg plötufrystitæki höfðu samanlagða plötustærð 75 fermetra og afköst 250 þús. kkal/klst. Að auki voru 8 gömul tæki sem lítið voru notuð. Samanlögð plötustærð þeirra var 75 fm.

Frystigeymslur voru 1800 rúmmetrar 1992.

Framleiðsla frystihússins árið 1991 var að mestu leyti afurðir úr þorski og ufsa. Fjöldi ársverka var 50 til 60, mest unnið af heimafólki.

Árið 1992 var félagið í SÍF og SF auk SH. Árið 1992 var eignarhlutfall Fiskiðju Raufarhafnar hf. í Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna 0,36%.

HEIMILDIR: 1. Skýrsla frá Raufarhöfn. 2. Gunnar Jónasson. 3. Þorsteinn Óli Sigurðsson. 4. Gögn SH.

Þorsteinn Óli Sigurðsson.

Angantýr Einarsson.

Fyrirtæki á Raufarhöfn sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

58 Söltunarstöðin Óðinn, Raufarhöfn

Sölumiðstöðin seldi frystan fisk fyrir Söltunarstöðina Óðin í þrjú ár, frá 1969 til 1971, mest 116 tonn árið 1971. Aðaleigandi og framkvæmdastjóri var Einar Guðmundsson. Vilhjálmur Jónsson var meðeigandi fyrst í stað en síðar keypti Einar hans hlut einnig. Hann er faðir Þrastar, vinnslustjóra í Granda hf., Reykjavík.

Tvær freon-þjöppur voru í húsinu og var lausfryst í pönnum í klefa með blásarabúntum, en engin plötufrystitæki voru til staðar. Vélstjóri var Stefán Finnbogi Valdimarsson.

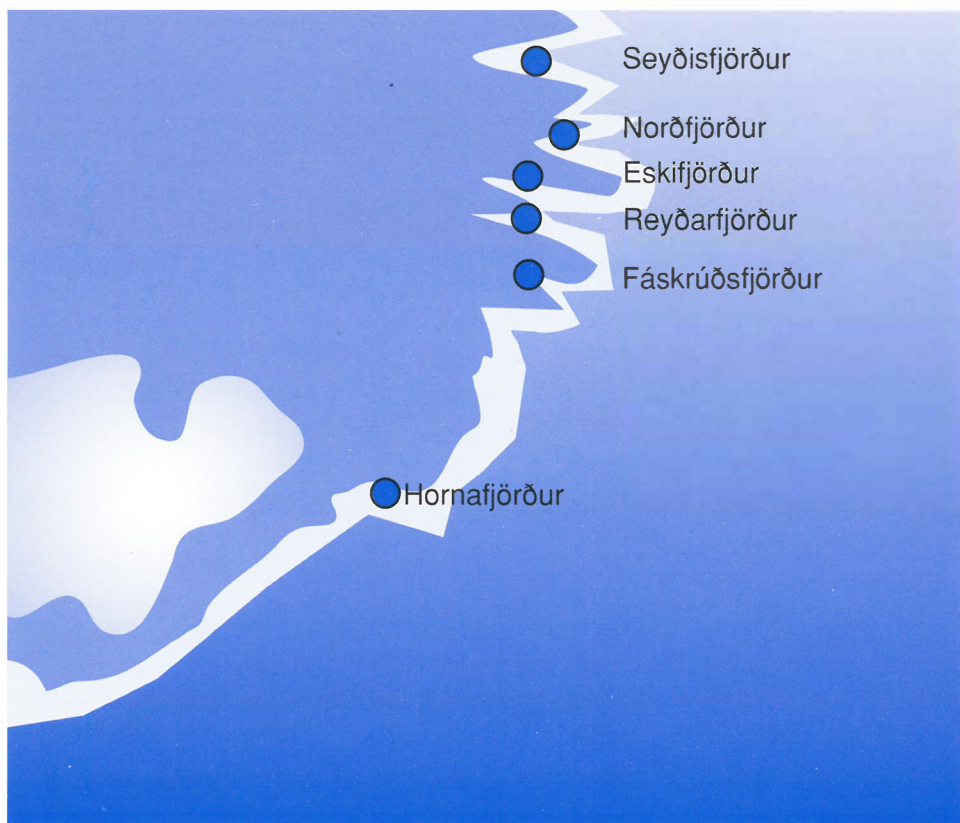
Í stórrí verbúð sem fylgdi Söltunarstöð Óðins eru nú skrifstofur sveitarfélagsins og áhaldahús á fyrstu hæð, en Hótel Norðurljós á annarri og þriðju.

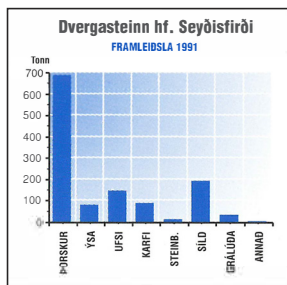
HEIMILDIR: 1. Stefán Finnbogi Valdimarsson. 2. Gunnar Jónasson. 3. Gögn SH.

Gunnar Jónasson.

AUSTFIRÐIR

Fiskiðjan Dvergasteinn hf.,
hægra megin á myndinni.

98 Fiskiðjan Dvergasteinn hf., Seyðisfirði

HLUTAFÉLAGIÐ FISKIÐJAN DVERGASTEINN var stofnað 18. ágúst 1990 til þess að yfirtaka eignir og rekstur frystihússins á Seyðisfirði. Stofnendur voru Bæjarsjóður Seyðisfjarðar, Gullberg hf., Hafnarsjóður Seyðisfjarðar og Verkamannafélagið Fram.

Tilgangur félagsins, samkvæmt samþykktum þess, var alhliða fiskverkun, útgerð og skyld starfsemi.

Stjórnarformaður við stofnun félagsins var Ólafur M. Ólafsson og aðrir stjórnarmenn Sigurður Jónsson og Jón Guðmundsson. Stjórnarformaður 1992 var Adolf Guðmundsson og aðrir stjórnarmenn Sigurður Jónsson og Theodór Blöndal.

Framkvæmdastjóri 1992 var Svanbjörn Stefánsson. Aðrir starfsmenn voru m.a. Arnbjörg Sveinsdóttir, skrifstofustjóri, Þórarinn Ásmundsson, verkstjóri, og Óskar Þórarinnsson, verkstjóri.

Fyrirtækið gerðist félagsaðili SH og hóf frystingu í október 1990.

Árið 1991 var velta félagsins 320 millj. króna, þar af 92% frystar afurðir og 8% saltadar.

Framkvæmdir við frystihúsið hófust árið 1955 á vegum Fiskiðjuversins, sem þá átti húsið, eins og annars staðar kemur fram. Þá var aðal húsið reist, tvær hæðir auk rishæðar, en síðar kom viðbygging, 112 fermetrar á einni hæð.

Húsið stendur á hafnarbakka, við löndunar- og útskipunarbryggju. Grunnflötur þess er 1475 fermetrar. Á neðri hæð var, árið 1992, fiskmóttaka í 600 fermetra sal, kæld hráefnisgeymsla o.fl. Á 2. hæð voru m.a. flökunar-, vinnslu-, og frystitækja-salir, samtals um 800 fermetrar. Þar var einnig starfsmannaaðstaða og viðgerðar-verkstæði. Í risi voru ísvélar, umbúðageymsla o. fl.

Sex frystivélar voru í húsinu árið 1992 og afköst þeirra 215 þús. kkal. á klst. m.v. $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Plötufrystitæki voru 14 og samanlagt flatarmál þeirra 169 fermetrar. Tvær ísvélar afköstuðu 35 tonnum af is á 24 klst. Frystigeymslur voru 2300 rúmmetrar árið 1992.

Svanbjörn Stefánsson.

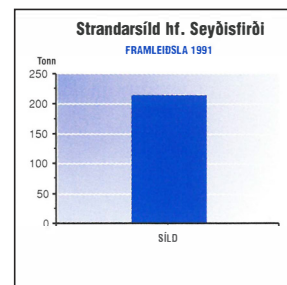
Félagið var ekki með útgerð árið 1992 en frystihúsið fékk hluta af afla togarans Gullvers NS sem tengdist félaginu vegna sameiginlegra hluthafa. Árið 1992 stóð Fiskiðjan Dvergasteinn fyrir stofnun útgerðarfélags, í samvinnu við Sildarvinnsluna hf. á Neskaupstað og Seyðisfjarðarkaupstað, um rekstur togarans Birtings NK.

Veigamestu fisktegundir hraðfrystihússins á árinu 1992 voru þorskur, sild og ufsi.

Árið 1992 var Fiskiðjan Dvergasteinn hf. í Félagi sildarsaltenda, SF og SÍF, auk SH. Árið 1992 var eignarhlutfall félagsins í Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna 0,14%.

Hjá fyrirtækinu unnu að jafnaði 70 menn árið 1991, allt heimafolk.

HEIMILDIR: 1. Svanbjörn Stefánsson. 2. Þorbergur Þórarinnsson. 3. Gögn SH.

140 Strandarsild hf., Seyðisfirði

FÉLAGIÐ STRANDARSILD var stofnað árið 1983 til að starfrækja sildarsöltunarstöð á Seyðisfirði. Stofnendur voru feðgarnir Mikael Jónsson og synir hans Sigfinnur, Ólafur og Sigurður sem keypt höfðu eignir Söltunarstöðvarinnar Strandar. Í september 1989 var félagið gert að hlutafélagi og voru eigendur þeir sömu, en við andlát Sigurðar tók sonur hans Jón Valur við hans hlut. Sigfinnur Mikaelsson hefur verið framkvæmdastjóri frá upphafi en Ólafur haft umsjón með viðhaldsþjónustu og eignum. Mikael Jónsson hefur verið stjórnarformaður.

Vinnsluhúsin sem félagið keypti voru tvö. Annað er söltunarahús, nál. 1200 fermetrar að grunnmáli og í hinu, sem er um 300 fermetrar, fer frystingin fram.

Árið 1992 var eingöngu fryst í loftblæstri, í blástursklefa með hilluvögnum og 5 öflugum blásurum. Afköst voru um 20 tonn af fiskafurðum á sólarhring. Síðar komu þrjú stór plötufrystitæki.

Strandarsild hf. hóf frystingu á árunum kringum 1990 og hefur Sölumiðstöðin selt afurðir hússins frá árinu 1991. Unnin ársverk hjá félaginu eru 20 til 25.

Árið 1992 var félagið í SÍF, Félagi sildarsaltenda og SF.

HEIMILDIR: 1. Sigfinnur Mikaelsson. 2. Gögn SH.

Fyrirtæki á Seyðisfirði sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

24 Sildarbræðslan hf., Seyðisfirði

Sildarbræðslan hf. á Seyðisfirði tók til starfa árið 1936 og var eitt þeirra frystihúsa sem stofnuðu SH og skrifaði Jóhann Fr. Guðmundsson undir stofnsamning á stofnfundi, fyrir hönd Sildarbræðslunnar. Húsið framleiddi frosinn fisk til útflutnings á vegum SH árin 1943 til 1945 og 1950 til 1951. Um tíma var mikil sildarfrysting í húsinu.

HEIMILDIR: 1. Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna 10 ára. 2. Gögn SH.

Jóhann Fr. Guðmundsson
einn af stofnendum SH. Var
í fyrstu stjórn SH.

Fiskiðjuverið, Seyðisfirði

Bæjarsjóður Seyðisfjarðar stofnaði Fiskiðjuverið árið 1954 til þess að koma á fót fiskvinnslu og togaraútgærd á staðnum og var bygging fiskvinnsluhússins hafin 1955. Fyrsti framkvæmdastjóri var Þórður Sigurðsson og stjórnarformaður Þorsteinn Guðjónsson.

Frysting í Fiskiðjuverinu hófst í mars 1958 og hafði fyrirtækið þá þegar gengið í SH. Félagið framleiddi frosinn fisk á árinu 1958, en 1959 var vinnslan á vegum Einars Sigurðssonar í Vestmannaeyjum, eins og fram kemur í ársskýrslu SH 1959 til 1960.

Hafsteinn Sigurjónsson.

70 Fiskiðja Seyðisfjarðar, Seyðisfirði

Árið 1960 tóku Hafsteinn Sigurjónsson og Haukur Guðmundsson frystihús Fiskiðjuversins á leigu af ríkissjóði sem þá hafði eignast húsið. Þeir ráku það saman undir nafninu Fiskiðja Seyðisfjarðar þar til 1966 og voru í SH.

*Fiskvinnslan hf.
Ljósm.: Snorri Snorrason.*

38 Fiskvinnslan hf., Seyðisfirði

Fiskvinnslan hf var stofnuð í febrúar 1969 að frumkvæði Ólafs M. Ólafssonar og Þorbergs Þórarinssonar. Félagið keypti frystihús Fiskiðjunnar, gekk í SH og rak húsið þar til 1989.

Þorbergur var framkvæmdastjóri til 1984 er Adolf Guðmundsson tók við og Ólafur var stjórnarformaður alla tíð sem félagið starfaði. Umsvif voru mikil um tíma enda var útgerðarfyrtækið Gullberg hf., stofnað 1963 af Ólafi M. Ólafssyni o. fl., tengt frystihúsinu, auk þess sem félagið sjálft átti skip. Skip Fiskvinnslunnar voru m.a. Emily NS (svokallaður tappa-togari, áður Margrét) og bv. Gullberg NS, sem kom nýr til Seyðisfjarðar 1976. Félagið átti hann þar til í lok 1984 er hann var seldur og fékk þá nafnið Otto Wathne NS.

Árið 1988 keypti Fiskvinnslan hf. frystihús Norðursildar hf. á Seyðisfirði.

Félagið varð gjaldþrota 1989. Fiskiðjan Dverga-steinn keypti frystihúsið á árinu 1990.

Þorbergur Þórarinnsson.

138 Gullberg hf., Seyðisfirði

Gullberg hf. rak frystihús Fiskvinnslunnar um tíma 1989 og var SH seljandi afurðanna.

Norðursild hf.

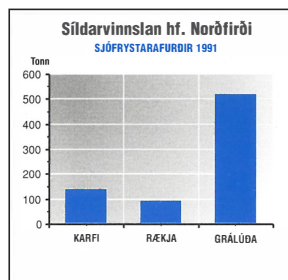
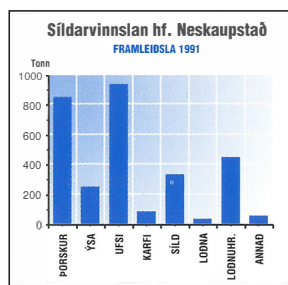
35 Norðursild hf., Seyðisfirði

Hraðfrystihúsið Norðursild hf. var reist á söltunarstöð félagsins á Seyðisfirði. Húsið var í SH og frysti samfelldt í 23 ár, 1967 til 1988. Stofnendur og aðaleigendur voru Valtýr Þorsteinsson og sonur hans Hreiðar. Frystiafköst voru mikil, enda ætlunin að leggja aðaláherslu á síldarfrystingu, en m.a. vegna síldveiðibannsins á árunum kringum 1970 var þar aðallega frystur þorskur og aðrar bolfiskafurðir. Árið 1988 var fyrirtækið sameinað Fiskvinnslunni hf. sem að ofan greinir.

HEIMILDIR: 1. Svanbjörn Stefánsson. 2. Þorbergur Þórarinnsson. 3. Gögn SH.

Hreiðar Valtýsson.

Síldarvinnslan hf.

75 Síldarvinnslan hf. og Samvinnufélag útgerðarmanna, Neskaupstað

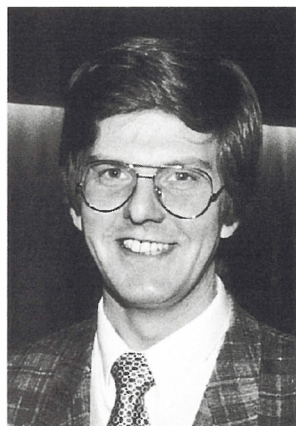
SAMVINNUFÉLAG ÚTGERÐARMANNA í Neskaupstað (SÚN) var stofnað árið 1932 og voru stofnendur 18 útgerðarmenn. Félögum fjölgaði ört og að því kom að flestir útgerðarmenn í kaupstaðnum áttu aðild að félaginu. Tilgangur með stofnun SÚN var að annast sölu á fiskframleiðslu félagsmanna og kaup á salti, veiðarfærum og öðrum útgerðarvörum. SÚN gerðist aðili að SÍF á árinu 1935, en hóf ekki fiskverkun á eigin vegum fyrr en 1946 þegar farið var að salta fisk.

Hraðfrysting á vegum SÚN hófst á árinu 1949 og hafði félagið þá þegar gengið í SH.

Síldarvinnslan hf. var stofnuð 11. des. 1957. Stofnendur voru Samvinnufélag útgerðarmanna með 60% hlutfjár, Bæjarsjóður Neskaupstaðar með 10%, Dráttarbrautin hf. með 8% og 32 smærri hluthafar, einstaklingar og fyrirtæki með afganginn.

Tilgangur hlutafélagsins var að „reisa og reka síldarverksmiðju, síldarverkun og annan skyldan atvinnureksturrekstur í Neskaupstað“, eins og segir í 2. gr. stofnsamnings.

Í marsmánuði 1965 keypti Síldarvinnslan hf. helstu eignir SÚN, þar með talin hraðfrystihús og fiskimjölsverksmiðja. Frá þeim tíma var SÚN ekki lengur fram-

Finnþogi Jónsson.

leiðandi með beinum hætti, en félagið rak þó verslun áfram og gegndi mikilvægu hlutverki sem stærsti eigandi Sildarvinnslunnar.

Árið 1992 voru hluthafar í Sildarvinnslunni hf. yfir 160. Stærst var SÚN með um 40% og næstur bæjarsjóður Neskaupstaðar með um 10%. Þar á eftir komu Sæplast hf., Íslenski hlutabréfasjóðurinn hf., Óliuverslun Íslands hf., Lífeyrissjóður Austurlands og margir smærri aðilar.

Stjórnarformaður árið 1992 var Kristinn V. Jóhannsson og aðrir stjórnarmenn Guðmundur Bjarnason, Halldór Þorsteinsson, Kristinn Ívarsson og Þórður Þórðarson.

Finnbogi Jónsson hefur verið framkvæmdasjóri Sildarvinnslunnar frá 1988 og aðrir starfsmenn 1992 voru m.a. Jóhann K. Sigurðsson, framkvæmdastjóri útgerðar frá 1964; Magnús Magnússon framleiðslustjóri frá 1988 þar til 1992, Þórður M. Þórðarson, skrifstofustjóri, Freysteinn Bjarnason, verksmiðjustjóri og Karl Jóhann Birgisson, framkvæmdastjóri Dráttarbrautar. Yfirverkstjóri í hraðfrystihúsi var Ásdís Páldóttir og aðstoðarverkstjórar Sigurður Vilhjálmsson og Sigþór Hjartarson. Hallgrímur Þórarinnsson hefur verið yfirvélstjóri í áratugi.

Fyrsti framkvæmdastjóri frystihússins var Ármann Eiríksson og gegndi hann starfinu til ársins 1953 er Jóhannes Stefánsson tók við. Jóhannes var síðan framkvæmdastjóri hjá samtökunum í 28 ár eða þar til 1981, en Ólafur Gunnarsson var framkvæmdastjóri Sildarvinnslunnar 1968 til 1984, er hann gerðist einn af framkvæmdastjórum SH. Már Lárusson var lengi framleiðslustjóri.

Heildarvelta félagsins á árinu 1990 var um 2270 millj. króna og skiptist þannig að frystar afurðir voru um 21%, mjöl og lýsi um 24%, saltfiskur um 15%, saltsild 1%, útgerð 35% og Dráttarbrautin var með 4% af veltu.

Frystihúsið var reist í fjórum áföngum og hófust framkvæmdir á árinu 1946. Árið 1992 var húsið á þremur hæðum, 1770 fermetrar að grunnfleti, samtals 3750 fermetrar. Á fyrstu hæð var m.a. móttaka, flökun, þökkun og snyrting, um 1060 fermetrar. Á 2. hæð var starfsmannaaðstaða, frystitæki, ísklefi o. fl., samanlagt 1060 fermetrar, og á 3. hæð m.a. reykidja, umbúðageymsla og kæli, samanlagt 920 fermetrar.

Á hafnarsvæðinu inni í fjarðarbotni var fiskmóttaka og aðalhraefnisgeymsla Sildarvinnslunnar, ásamt 3250 rúmmetra frystigeyslu. Húsið var tekið í notkun á árinu 1984 og er um 1000 fermetrar að grunnmáli.

Árið 1992 voru þrjár frystivélar (ammóniak-þjöppur) í frystihúsinu og afköst 440 þús. kkal. á klst. m.v. $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Fryst var í sex plötufrystitækjum og var samanlögð plötustærð 176 fermetrar. Ísvélar afköstuðu 36 tonnum af ís á 24 klst.

Árið 1992 voru frystigeyslur samtals 4570 rúmmetrar á báðum stöðunum.

Helstu afurðir fystihússins á árinu 1991 voru ufsi, þorskur, loðnuhrogn, sild og ýsa.

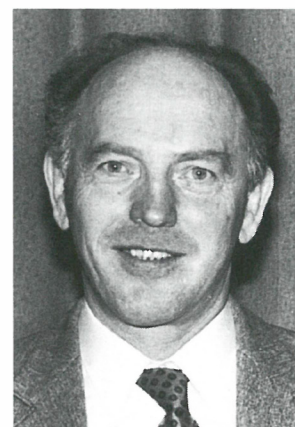
Sildarvinnslan hóf útgerð árið 1965 með kaupum á tveimur sildarbátum, Barða og Bjarti. Árið 1970 eignaðist félagið sinn fyrsta togara, sem fékk nafnið Barði NK og var hann að talið er fyrsti skuttogari Íslendinga. Félagið átti árið 1992 fimm skip, ísfisktogarana Barða NK (keyptur 1989) og Bjart NK, loðnuskipið Börk NK og frystitogarann Beiti NK. Togarinn Birtingur NK var að hálfu í eigu Sildarvinnslunnar og að hálfu Dvergasteins hf. á Seyðisfirði og Seyðisfjarðarkaupstaðar og rekinn sameiginlega af þeim. Um 90 ársverk tengdust útgerð.

Ólafur Gunnarsson.

Jóhannes Stefánsson.

Kristinn V. Jóhannsson.

Beitir NK.
Ljósm.: Snorri Snorrason.

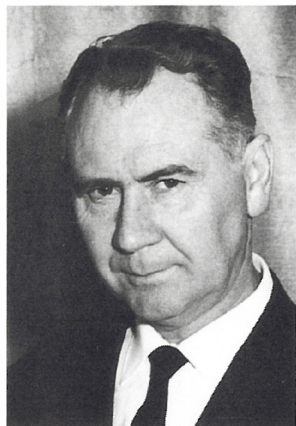
Félagið rak niðurlagningarverksmiðju í húsakynnum frystihússins árin 1971 til 1977 er þeim rekstri var hætt. Aðrar eignir eru m.a. Sildar- og loðnuverksmiðjan og Dráttarbrautin hf.

Sildarvinnslan hf. hefur um árabíl verið eitt af stærstu sjávarútvegsfyrirtækjum landsins og hefur um helmingur af vinnuafli Neskaupstaðar verið á vegum félagsins og um 54% af útsvarstekjum bæjarins hefur komið frá starfsmönnum þess. Árið 1992 unnu um 400 menn að jafnaði hjá fyrirtækinu, þar af um 30 aðkomumenn, mest útlendingar.

Auk SH var Sildarvinnslan hf. í SÍF, Félagi sildarsaltenda, Félagi fiskmjölsframleiðenda, SF og LÍÚ árið 1992. Eignarhlutfall félagsins í Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna var 4,6%.

Lúðvík Jósepsson, sem lengi var stjórnarformaður SÚN, var í varastjórn SH 1962 til 1972. Ólafur Gunnarsson var í stjórn og varastjórn SH 1972 til 1984. Hann var einnig um skeið í stjórn IFPL í Grimsby. Finnbogi Jónsson hefur verið í stjórn SH síðan 1989 og einnig í stjórn Coldwater.

HEIMILDIR: 1. Skýrsla Smára Geirssonar, júní 1992. 2. Smári Geirsson, Norðfjörður, Saga útgerðar og fiskvinnslu, SÚN og Sildarvinnslan, 1983. 3. Ísland 1990, Atvinnuhættir og menning, Saga Íslands hf. 4. Finnbogi Jónsson. 5. Gögn SH.

Lúðvík Jósepsson.

Fyrirtæki í Neskaupstað sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

25 Íshúsfélag Norðfirðinga hf. og Samvinnufélagið Íshúsfélag Norðfirðinga, Neskaupstað

Íshúsfélag Norðfirðinga hf. var formlega stofnað í febr. 1922 og var markmiðið að sjá útgerðinni fyrir beitu og lækka beitukostnað. Félagið keypti íshús sem áður var í eigu Konráðs Hjálmarssonar og Stefáns Stefánssonar. Fyrsti framkvæmdastjóri var ráðinn Ólafur Gíslason sem jafnframt var verslunarstjóri Sameinuðu verslananna, en þær áttu stærstan hlut í íshúsinu.

Í febrúar 1935 var stofnað nýtt félag, Samvinnufélagið Íshúsfélag Norðfirðinga og yfirtók það eigur og rekstur Íshúsfélags Norðfirðinga hf. Stofnendur voru 95 einstaklingar, margir þeirra útgerðarmenn, og þrjú fyrirtæki á staðnum. Kristján Sigtryggsson var fljótlega ráðinn framkvæmdastjóri.

Tilgangur félagsins var m.a. að „vinna að því að koma upp nýju íshúsi með hraðfrystitækjum og nauðsynlegum byggingum til þeirrar starfsemi“ og að „vinna að umbótum á veiði og söluaðferðum, aukinni vöruvöndun og sem fullkomnastri hagnýtingu framleiðslunnar.“

Íshúsið var rekið áfram um skeið og var ís síðast tekinn veturinn 1936.

Samvinnufélagið nýja hófst þegar handa og var Ingólfur Espholin, starfsmaður Fiskimálanefndar, fenginn til þess að gera áætlun um byggingu hússins. Nýtt hraðfrystihús var nú reist með frystivélum og hraðfrystitækjum sem sett voru upp 1936 og 1937. Árið 1948 var ráðist í stækkun með byggingu nýs hraðfrystihúss.

Frysting á kolaflökum hófst í júní 1938 og hafði Niels Ingvarsson þá tekið við framkvæmdastjórn sem hann gegndi út starfstíma félagsins. Frystihúsið gekk í SH á fyrsta starfsári Sölumiðstöðvarinnar 1943 og framleiddi samfellt til 1950.

Félagið varð gjaldþrota 1950. Kaupfélagið Fram keypti eignirnar og sala afurðanna fór til Sambands íslenskra samvinnufélaga, SÍS. Frystihúsið var starfrækt á vegum kaupfélagsins til 1971.

HEIMILDIR: 1. Smári Geirsson, Norðfjörður, Saga útgerðar og fiskvinnslu, SÚN, Sildarvinnslan hf., 1983. 2. Jóhann Nielsson. 3. Gögn SH.

Niels Ingvarsson.

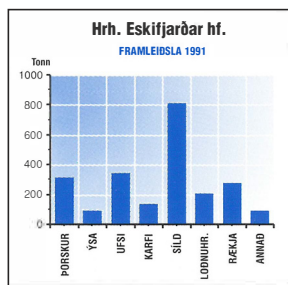
21 Ness hf., Neskaupstað

Aðaleigandi og framkvæmdastjóri Ness hf. var Magni Kristjánsson, skipstjóri. Félagið framleiddi árin 1988 og 1989. SH seldi afurðirnar.

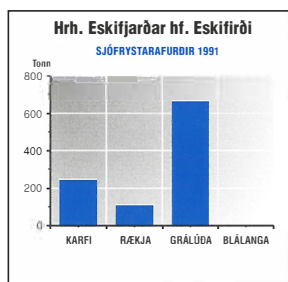
130 Janni hf., Neskaupstað

Félagið framleiddi árið 1988. SH sá um sölu afurðanna.

HEIMILDIR: 1. Gögn SH.

Hraðfrystihús Eskifjarðar.

20 Hraðfrystihús Eskifjarðar hf., Eskifirði

HRAÐFRYSTIHÚS ESKIFJARÐAR HF. var stofnað 8. maí 1944 og voru stofnendur Eskifjarðarhreppur, Kaupfélagið Björk, Pöntunarfélag Eskifjarðar og um 150 smærri hluthafar. Tilgangur félagsins var frysting, söltun og önnur fiskvinnsla. Frysting hófst á árinu 1947.

Eigendur 1992 voru Aðalsteinn Jónsson, Guðlaug Stefánsdóttir, Kristinn Aðalsteinnsson, Þorsteinn Kristjánsson, Eskifjarðarbær, Ólíuverslun Íslands hf., Ólíufélagið hf., Skeljungur hf. og um 80 smærri hluthafar.

Stjórnarformaður var Magnús Bjarnason og aðrir stjórnarmenn Þorsteinn Kristjánsson, Kristinn Aðalsteinnsson, Karl Símonarson, Haukur Björnsson, Emil Thorarensen og Arngrímur Blöndahl.

Forstjóri var Aðalsteinn Jónsson og framkvæmdastjórnar Magnús Bjarnason og Þorsteinn Kristjánsson. Rekstrarstjóri var Haukur Björnsson og útgerðarstjóri Emil Thorarensen. Verkstjórnar í frystihúsi voru Benedikt Jóhannsson og Þorvaldur Einarsson.

Velta fyrirtækisins á árinu 1990 var um kr. 1600 millj. og skiptist þannig að frystur fiskur var 310 millj., rækja 141 millj., saltfiskur 123 millj., saltsild 36 millj., mjöl 586 millj. og annað 390 milljónir króna. Velta 1991 var 1400 millj. króna.

Hraðfrystihúsið hefur verið stækkað og endurbætt nokkrum sinnum, mest á árunum 1974 og 1987 til 1988. Árið 1992 var húsið á tveimur hæðum og samanlagt flatarmál 4000 fermetrar. Fiskmóttaka og hráefnisgeymsla var á jarðhæð, 480 fermetrar, en vinnsla og frysting á efri hæð, 800 fermetrar. Sérsalir voru fyrir rækju, sildarvinnslu, loðnuhrogn o.fl., samtals 1800 fermetrar. Frystihúsið var vandað að gerð og búnaði og vinnslan fjölbreytt.

Hraðfrystihúsið var búið hefðbundnum frystivélum og tækjum, auk lausfrystis fyrir rækju. Kælipjöppur voru fjórar og afkastageta þeirra 475 þús. kkal. á klst. miðað við $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Tólf plötufrystitæki voru í húsinu og samanlögð plötustærð þeirra var 139 fermetrar. Lausfrystir var fyrir rækju og afköst hans 65 þús. kkal á klst. m.v. $-40/+25^{\circ}\text{C}$. Ísvél afkastaði 30 tonnum af is á 24 klst.

Nýlegur frystiklefi var við húsið, 3000 rúmmetrar.

Aðalsteinn Jónsson.

Jón Kjartansson SU.

Magnús Bjarnason.

Haukur Björnsson.

Ársverk í landi voru um 210 árið 1991 og starfsmenn flestir heimamenn, en 5 til 10 aðkomumenn stunduðu þó vinnu í frystihúsinu að jafnaði.

Félagið átti tvo frystitogara árið 1992, Jón Kjartansson SU og Hólmaborg SU, tvo ísfisktogara, Hólmatind SU og Hólmanes SU, og fiskibátinn Guðrúnu Þorkelsdóttur SU. Um 75 ársverk voru unnin á sjó. Sölumiðstöðin hefur selt afurðir frystiskipanna.

Auk hefðbundinnar fiskverkunar og rækjuvinnslu rak fyrirtækið sildar- og loðnuverksmiðju og stoðdeildir voru vélaverkstæði, rafmagnsverkstæði, bílaverkstæði og netaverkstæði. Auk þess átti félagið 85% hlut í Pöntunarfélagi Eskfirðinga sem rak verslun í kaupstaðnum.

Árið 1992 var Hraðfrystihús Eskifjarðar hf. í SÍF, Félagi sildarsaltenda, SF, Félagi íslenskra fiskmjölsframleiðenda, VSÍ og LÍÚ, auk SH. Árið 1992 var eignarhlutfall félagsins í Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna 3,1%.

Veigamestu tegundir í framleiðslu hraðfrystihússins árið 1991 voru sild, ufsi, þorskur, rækja og loðnuhrogn.

Aðalsteinn Jónsson hefur verið í stjórn SH frá árinu 1984.

HEIMILDIR: 1. Magnús Bjarnason. 2. Ísland 1990, Atvinnuhættir og menning, Saga Íslands hf. 3 Gögn SH.

112 Útgerðarfélagið Þór hf., Eskifirði

Sölumiðstöðin seldi frystar fiskafurðir fyrir Útgerðarfélagið Þór hf. árið 1991 og síðar. Framkvæmdastjóri og aðaleigandi var Ingvar Gunnarsson, útgerðarmaður.

HEIMILDIR: 1. Gögn SH.

Fyrirtæki á Reyðarfirði sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

46 Hraðfrystihús Gísla Þórólfssonar, Reyðarfirði

Gisli Þórólfsson rak lítið frystihús á Reyðarfirði og var í SH þrjú ár, 1970 til 1972. Húsið stóð uppi í brekku ofan til í bænum.

46 Fiskiðja Austurlands, Reyðarfirði

Fiskiðja Austurlands rak ofangreint hús á Reyðarfirði 1973 og 1974 og var í SH.

HEIMILDIR: 1. Gögn SH.

64 Pólarsíld hf., Fáskrúðsfirði

HLUTAFÉLAGIÐ PÓLARSÍLD var stofnað árið 1964 og gekk þá í SH. Stofnendur voru bræðurnir Bergur og Már Hallgrímssynir á Fáskrúðsfirði, Þórhallur Þorláksson (í Marco), Reykjavík, Helga Bjarnadóttir, eiginkona Bergs, og Guðríður Einaradóttir, eiginkona Þórhalls. Skipuðu þau öll fyrstu stjórn. Markmið félagsins var að salta og frysta síld og keypti það eignir hlutafélagsins Fram á Fáskrúðsfirði í þeim tilgangi.

Fyrsti stjórnarformaður var Þórhallur Þorláksson en Stefán Pétursson, útgerðarmaður á Húsavík, keypti síðar af Þórhalli og varð stjórnarformaður til dauðadags. Síðustu árin hefur Bergur Hallgrímsson verið formaður stjórnar.

Frystihúsið var endurbætt og stækkað árið 1965 og var frystivélakostur þá aukinn, enda stefnt að mikilli síldarfrystingu á skömmum tíma.

Framkvæmdastjóri frá upphafi var Bergur Hallgrímsson sem gegndi starfinu þar til 1989, en þá tók sonur hans Hallgrímur við. Bergur var jafnframt verkstjóri um skeið, en aðrir vekstjórar hafa m.a. verið Niels Sigurjónsson og Sigurður Arnþórsson.

Eigendur félagsins árið 1992 voru Bergur Hallgrímsson og fjölskylda og var Bergur formaður eins og áður segir, en aðrir stjórnarmenn Helga og börn þeirra hjóna, Hallgrímur, Bjarni Sig., og Salóme.

Árið 1992 var frystihúsið á tveimur hæðum, um 650 fermetrar að grunnfleti. Vinnslan var að mestu á jarðhæð, en frystitæki þó á efri hæð, auk þess sem þar voru verbúð og geymsla.

Árið 1992 voru tvær ammóníak-þjöppur í frystihúsinu og afköst þeirra samanlagt 190 þús. kkal/klst. miðað við $-35/+25^{\circ}\text{C}$. Til frystingar voru 6 stór

plötufrystitæki með 114 fermetra samanlagða plötu-stærð. Frystigeymsla var 620 rúmmetrar.

Síld og bolfiskafurðir hafa verið frystar í húsinu, þó ekki á hverju ári.

Í ársbyrjun 1992 var eignarhlutfall Pólarsíldar hf. í Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna 0,49%.

HEIMILDIR: 1. Gögn SH. 2. Bergur Hallgrímsson. 3. Már Hallgrímsson.

Fyrirtæki á Fáskrúðsfirði sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

64 Fram hf., Fáskrúðsfirði

Hlutafélagið Fram á Fáskrúðsfirði var stofnað í janúar 1948. Stofnendur voru Eiður Albertsson, Björgvin Benediktsson, Garðar Guðnason, Hans Eyjólfsson og Þórður Jónsson. Stjórnarformaður var Eiður Albertsson.

Félagið gekk í SH og framleiddi frystar afurðir á árunum 1951 til 1961. Sölvi Ólafsson var framkvæmdastjóri 1950 til 1955 og Margeir Þórarinnsson 1955 til 1956.

Lúðvík Ingvarsson sýslumaður keypti meirihluta í félaginu og var framkvæmdastjóri þess frá 1956. Félagið var áfram í SH.

Árið 1964 keypti nýstofnað félag, Pólarsíld hf., eignir félagsins, eins og að framan greinir.

Lúðvík Ingvarsson varð síðar prófessor í lögum við Háskóla Íslands.

HEIMILDIR: 1. Bergur Hallgrímsson. 2. Már Hallgrímsson. 3. Gögn SH.

Fyrirtæki á Hornafirði sem áttu aðild að Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna eða fólu SH að selja afurðir sínar árið 1990 eða fyrr

47 Stemma hf., Höfn

Hlutafélagið Stemma, sem aðallega fékkst við síldar-söltun, kom upp aðstöðu til frystingar í húsakynnum sínum á Höfn í Hornafirði. Félagið gerðist aðili að SH og framleiddi 1983 til 1985, m.a. humar.

HEIMILDIR: 1. Gögn SH.

